REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Sectoranalyse onderwijs

Sectoranalyse onderwijs

- EINDRAPPORT-

Auteurs
Drs. H.J.H. Lubberman
H.J. Rossing, MSc
A. Leemans, MSc
Dr. M.C. Paulussen-Hoogeboom

Amsterdam, december 2017
Publicatienr. 16209
OND1360649

© 2017 Regioplan, in opdracht van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Het gebruik van cijfers en/of teksten als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Regioplan. Regioplan aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

REGIOPLAN

Inhoudsopgave

1 Inleiding 1
1.1 Aanleiding en doel van het onderzoek 1
1.2 Afbakening sector onderwijs 2
1.3 Leeswijzer 3

2 Beleidscontext 6
2.1 Inleiding 6
2.2 Het aanbod aan onderwijsopleidingen 6
2.3 De onderwijsarbeidsmarkt 8
2.4 Curriculumontwikkeling 10

3 Ontwikkeling van het opleidingenaanbod 12
3.1 Inleiding 12
3.2 Ontwikkelingen alle bekostigde opleidingen 13
3.3 Associate degrees 16
3.4 Pabo 19
3.5 Lerarenopleidingen tweedegraads 23
3.6 Lerarenopleidingen eerstegraads 38
3.7 Lerarenopleidingen kunst of lichamelijke opvoeding 56
3.8 Professionalisering 65
3.9 Ontwikkelingen onbekostigde opleidingen 68

4 Arbeidsmarktsituatie na afstuderen 73
4.1 Inleiding 73
4.2 Associate degrees 76
4.3 Pabo 79
4.4 Lerarenopleiding tweedegraads 81
4.5 Lerarenopleiding eerstegraads 90
4.6 Lerarenopleiding kunst of lichamelijke opvoeding 101
4.7 Professionalisering 105

5 Samenstelling arbeidsmarkt 110
5.1 Inleiding 110
5.2 Aanpak 110
5.3 Resultaten per sector 111

6 Arbeidsmarktperspectieven 120
6.1 Inleiding 120
6.2 Verwachte tekorten 121

7 Conclusie 125
7.1 Inleiding 125
7.2 Associate degrees 125
7.3 Pabo’s 126
7.4 Lerarenopleidingen tweedegraads 127
7.5 Lerarenopleidingen eerstegraads 130
7.6 Lerarenopleidingen kunst of lichamelijke opvoeding 133
7.7 Professionalisering 135

Bijlage 1 – Gehanteerde definities en afkortingen 137

Bijlage 2 – Afbakening sector onderwijs 140

Bijlage 3 – Bijlage bij hoofdstuk 3 154

Bijlage 4 – Samenvoegingen isats 463

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Inleiding

1

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel van het onderzoek

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) is per 1 juli 2009 ingesteld met als voornaamste taken aanvragen macrodoelmatigheid hoger onderwijs te beoordelen en hierover advies uit te brengen aan de ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en Economische Zaken (EZ). Het gaat daarbij onder meer om aanvragen over te verzorgen nieuwe opleidingen, de vestiging of verplaatsing van een (gedeelte van een) opleiding naar een andere gemeente, of de samenvoeging van bestaande opleidingen. Nadat de CDHO een advies heeft uitgebracht, beslist de minister over de aanvraag.

Voor een goede uitvoering van deze taken is het belangrijk dat zowel de CDHO (en daarmee het ministerie) over een goed inzicht in de trends en de ontwikkelingen in de verschillende sectoren in het hoger onderwijs beschikt. In de voorbije jaren zijn hiertoe diepteanalyses uitgevoerd in sectoren (CROHO-onderdelen) waar nieuwe aanvragen voor macrodoelmatigheid werden verwacht (o.m. sociaal-agogisch, economie en techniek). Het hierdoor ontstane betere sectorale beeld moest bijdragen aan een verhoogde kwaliteit van de advisering over specifieke sectoren en daarmee de besluiten over de macro-doelmatigheid.

Beleidsregel macrodoelmatigheid

Voor de beoordeling van de macrodoelmatigheid van opleidingen hanteert de commissie de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2014.[1]

De kern van de doelmatigheidsbeoordeling voor nieuwe opleidingen bestaat uit de volgende vragen (artikel 6):

1. Is er een noodzaak voor een nieuwe opleiding?
2. Is er behoefte aan de opleiding en welke behoefte ligt aan de (nieuwe) opleiding ten grondslag (arbeidsmarktbehoefte of combinatie van deze met maatschappelijke dan wel wetenschappelijke behoefte)?
3. Is er ruimte in het landelijke aanbod of zijn er opleidingen die al in de behoefte kunnen voorzien?

In opdracht van het ministerie van OCW heeft Regioplan in dit onderzoek het CROHO-onderdeel onderwijs onder de loep genomen.

Met de sectoranalyse onderwijs worden verschillende doelen nagestreefd:

- Een overzicht van de bredere trends en (beleids)ontwikkelingen in de sector;
- Inzicht in de afstemming tussen de vraag van studentzijde, de vraag vanuit het werkveld, de maatschappelijke vraag en het aanbod van de onderwijsinstellingen.
- Inzicht in de arbeidsmarktperspectieven op de korte en langere termijn voor afgestudeerden in deze sector.

Onderzoeksvragen

De doelen van de sectoranalyse zijn vertaald in de volgende onderzoeksvragen:

1. Welke opleidingen behoren tot de te onderzoeken sector onderwijs?
2. Hoe heeft het onderwijsaanbod in het sector onderwijs zich de afgelopen jaren ontwikkeld (aantallen opleidingen, ontwikkelingen in de grootte van opleidingen, spreiding van opleidingen, profiel van de instellingen, studentenaantallen, opleidingsrendementen et cetera)?
3. Hoe heeft de aansluiting op de arbeidsmarkt zich de afgelopen jaren ontwikkeld en wat zijn de prognoses op dit gebied?
4. Wat zijn de bredere trends en (beleids)ontwikkelingen die van belang zijn in het kader van macro-doelmatigheid?
5. Welke (opleidings)routes gebruiken mensen om leraar te worden in het onderwijs (inclusief zij-instroom) en hoe verhouden die zich qua aantallen personen tot elkaar?

[1] http://wetten.overheid.nl/BWBR0035313/2016-09-01

Aanpak
De door ons gevolgde aanpak ziet er als volgt uit:

- Afbakening van het opleidingenaanbod (zie paragraaf 1.2) binnen de sector onderwijs (in overleg met de klankbordgroep).
- Beknopte deskresearch naar de belangrijkste ontwikkelingen in het kader van de macrodoelmatigheid (zie hoofdstuk 2).
- Analyse van het opleidingenaanbod (zie hoofdstuk 3).
- Arbeidsmarktanalyse op basis van de bestemming van de afgestudeerden (zie hoofdstuk 4).
- Arbeidsmarktanalyse op basis van de herkomst van in de sector werkzame personen (zie hoofdstuk 5).
- Analyse van de arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden (zie hoofdstuk 6).

1.2 Afbakening sector onderwijs

Het onderzoek richt zich op het CROHO-onderdeel onderwijs en verwant opleidingenaanbod uit andere CROHO-onderdelen.[2] Er is daarom gestart met het afbakenen van de sector onderwijs: welke opleidingen dienen – naast alle opleidingen uit het CROHO-onderdeel onderwijs - deel uit te maken van de analyse? En hoe clusteren we deze opleidingen tot een overzichtelijk geheel? De basis van de clustering werd gevormd door het bestand dat de Inspectie van het Onderwijs (hierna te noemen de Inspectie) gebruikt voor het Sectorbeeld Onderwijs.[3] Dit bestand omvat alle opleidingen die door de Inspectie tot de sector onderwijs worden gerekend en kent sub- en subsubsectoren op basis van de vakgebieden/richtingen en het type bevoegdheid van de opleidingen.

De CDHO en de Inspectie streven naar goede samenwerking en afstemming met betrekking tot onderzoeken naar het hoger onderwijsstelsel en waar mogelijk worden dezelfde afbakeningen en definities gehanteerd.

Het bestand van de Inspectie is door ons aangevuld met historische namen en opleidingscodes (opleidingen die meer dan 10 jaar geleden gestopt zijn). Deze gegevens waren nodig om verder terug te kunnen kijken in de tijd. Vervolgens hebben we – evenals de Inspectie - de overige CROHO-onderdelen gescand op opleidingen die eveneens zouden moeten of kunnen worden meegenomen in ons onderzoek. Het gaat hierbij om verwant opleidingenaanbod (gericht op het primaire proces of het management in het onderwijs) en om opleidingen die tot een onderwijsbevoegdheid leiden. Naar aanleiding hiervan is een aantal verwante opleidingen aan de afbakening toegevoegd.

De uiteindelijke afbakening, die te vinden is in bijlage 2, bestaat uit een totaal van 455 opleidingen (isats). De afbakening en bijbehorende nadere indeling (zie hieronder) is vastgesteld als uitgangspunt voor ons onderzoek na bespreking met de klankbordgroep. Deze klankbordgroep bestond uit vertegenwoordigers van de CDHO, het ministerie van OCW, Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (VSNU), Vereniging Hogescholen (VH) en de Inspectie.

Totstandkoming nadere indeling

De opleidingen in het bestand van de Inspectie zijn ingedeeld in subsectoren (zie tabel 1.1) en subsubsectoren (zie tabel 1.2). Om de vergelijkbaarheid tussen beide studies te optimaliseren, zijn de extra (met name oude) opleidingen die wij hebben toegevoegd, ook ingedeeld in deze subsectoren en subsubsectoren.

[2] Het Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs (CROHO) wordt beheerd door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) en omvat alle hbo- en wo-opleidingen.
[3] Dit onderzoek was ten tijde van het maken van de afbakening nog niet verschenen. We hebben voor de afbakening een Excelbestand ontvangen van de Inspectie met de door hen gehanteerde afbakening en clustering. Zie ook de leeswijzer (paragraaf 1.3).

Ten behoeve van deze sectoranalyse is de subclustering van de Inspectie (die uit elf categorieën bestond) geaggregeerd naar zes opleidingsclusters, gebaseerd op (het niveau van) de bevoegdheid (zie tabel 1.1).

Tabel 1.1 Indeling naar opleidingsclusters

Opleidingscluster	*Bestaande uit : (subsectoren Inspectie-indeling)*	*hbo/wo*
associate degrees	onderwijsondersteuner	hbo
pabo	pabo	hbo
lerarenopleidingen tweedegraads	2e graads lerarenopleidingen hbo	hbo
lerarenopleidingen eerstegraads	1e graads lerarenopleidingen hbo-master universitaire lerarenopleidingen	hbo/wo
lerarenopleidingen kunst of lichamelijke opvoeding	1e graads lerarenopleidingen kunst of lichamelijke opvoeding	hbo/wo
professionalisering*	educatieve master niet bevoegd / educatie overig / professionalisering	hbo/wo

* Dit opleidingscluster bevat opleidingen die niet tot een onderwijsbevoegdheid leiden.

Naast een onderscheid naar opleidingscluster, is in dit onderzoek ook onderscheid gemaakt naar de inhoud van de opleidingen. We onderscheiden hiertoe twaalf vakgebieden/richtingen (ook wel subclusters) die grotendeels overeenkomen met de indeling naar susbsubsectoren uit het bestand van de Inspectie. De indeling van deze vakgebieden/richtingen aan de hand van de Inspectie-indeling is weergegeven in tabel 1.2.

Tabel 1.2 Indeling naar vakgebied/richting

Vakgebied/richting	*Bestaande uit: (subsubsectoren Inspectie-indeling)*
beroepsgericht	beroepsgericht
exact	exact
groen	groen
kunstvakken	kunsteducatie/kunstvakken
lichamelijke opvoeding	lichamelijke opvoeding
maatschappij	maatschappij
pabo	pabo
special needs*	special needs
talen	talen
management en onderwijsvernieuwing*	management en onderwijsvernieuwing / overig zonder bevoegdheid
onderwijskunde/opleidingskunde*	overig zonder bevoegdheid
overig*	overig zonder bevoegdheid

* Opleidingen die in het Inspectiebestand waren ingedeeld in de subsubsector 'overig zonder bevoegdheid' zijn door ons verdeeld over de vakgebieden management & onderwijsvernieuwing, onderwijskunde/opleidingskunde en overig. Deze drie vakgebieden vallen, samen met special needs, onder het opleidingscluster Professionalisering.

1.3 Leeswijzer

Deze rapportage is als volgt opgebouwd:

- In hoofdstuk 2 vindt u een beschrijving van de relevante beleidsontwikkelingen.
- In hoofdstuk 3 wordt de ontwikkeling van het opleidingenaanbod in de sector onderwijs in de periode 2013-2016 beschreven. Daarbij wordt ingegaan op de ontwikkeling naar studentenaantallen en de ontwikkeling van het aantal opleidingen naar vorm, status en locatie. De bijbehorende cijfers zijn opgenomen in bijlage 3.
- In hoofdstuk 4 schetsen we de arbeidsmarktsituatie van afgestudeerden uit de sector onderwijs. Per opleiding (isat) wordt daarbij op de arbeidsmarktsituatie ingegaan. Als gevolg van eisen die het CBS stelt aan de presentatie van cijfers om onthulling van individuen te voorkomen, zijn enkele

opleidingen voor deze presentatie samengevoegd. In bijlage 4 is weergegeven welke opleidingen zijn samengevoegd om aan deze eis van het CBS te kunnen voldoen.

- In hoofdstuk 5 laten we de herkomst (opleiding) van in de verschillende onderwijssectoren werkzame personen zien, voor zover dit op basis van de CBS-data is te achterhalen. Aangezien er geen diplomagegevens bekend zijn van voor 1985, kan van personeelsleden ouder dan 50 jaar doorgaans het opleidingsniveau helaas niet worden vastgesteld, evenals de exacte opleiding.
- In hoofdstuk 6 presenteren we de analyse van de arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden van opleidingen op basis van Mirror. Mirror is het ramingsmodel voor onderwijspersoneel van het ministerie van OCW en geeft voor po, vo en mbo de onvervulde vraag (tekort aan personeel) weer per vakgebied. Gezien de afwijkende bevoegdheidsregels voor de andere onderwijssectoren en de daarmee gepaard gaande volledige andere inrichting van die arbeidsmarkt naar vraag en aanbod (zoals ook uit hoofdstuk 5 blijkt) ontbreekt voor de andere sectoren een raming van de perspectieven. Een schatting van de arbeidsmarktperspectieven van de opleidingen op basis van informatie uit het ArbeidsmarktInformatieSysteem van ROA was ten tijde van dit onderzoek niet zinvol. De beschikbare gegevens waren verouderd en weken qua inschatting van de arbeidsmarkt voor de lerarenopleidingen sterk af van Mirror. Daarnaast waren de inschattingen alleen op een (te) hoog geaggregeerd opleidingenniveau beschikbaar.
- We sluiten af met hoofdstuk 7 waarin we de ontwikkelingen in het opleidingenaanbod, de arbeidsmarktsituatie en de toekomstverwachtingen met elkaar in verband brengen en per vakgebied conclusies trekken over het opleidingenaanbod.

In bijlage 1 vindt u een overzicht met definities van de in dit rapport gebruikte begrippen en afkortingen.

Verhouding van dit onderzoek tot het Sectorbeeld Onderwijs

De Inspectie heeft begin 2017 het Sectorbeeld Onderwijs gepubliceerd.[4] In dit sectorbeeld worden de belangrijkste ontwikkelingen, de trends en de stand van zaken in de sector Onderwijs weergegeven. Alvorens over te gaan tot de rapportage van onze bevindingen is het belangrijk om op te merken dat de resultaten die wij in dit rapport presenteren (op onderdelen) verschillen van de bevindingen van de Inspectie in het sectorbeeld. Deze verschillen zijn het gevolg van keuzes ten aanzien van afbakening, verschillen in de definiëring van begrippen en het beoogde doel van de analyses. Zo is dit rapport gericht op het CROHO-onderdeel onderwijs, inclusief opleidingen die geen onderwijsbevoegdheid opleveren. Tevens is er, om inzicht te verwerven in de regionale spreiding van het onderwijsaanbod, voor gekozen om alle opleidingslocaties te tellen als afzonderlijke opleidingen, en zijn inmiddels historisch geworden opleidingen (relevant voor het kunnen vaststellen van de herkomst van werkenden in het onderwijs) ook in dit rapport meegenomen.

[4] https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwijssectoren/hoger-onderwijs/documenten/publicaties/2017/04/12/sectorbeeld-onderwijs

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Beleidscontext

2

2 Beleidscontext

2.1 Inleiding

Om de ontwikkelingen ten aanzien van macrodoelmatigheid en het opleidingenbestand rond de sector onderwijs te kunnen plaatsen, is een beknopte deskresearch uitgevoerd. Hiermee zijn de relevantste beleidsontwikkelingen die zich in de afgelopen jaren hebben voorgedaan, beschreven. Daarbij komt zowel het opleidingenaanbod als de onderwijsarbeidsmarkt aan de orde.

De beleidsontwikkelingen die invloed hebben gehad op het opleidingenaanbod komen grotendeels voort uit de *Lerarenagenda 2013-2020*. Beleidsontwikkelingen die van belang zijn voor de onderwijsarbeidsmarkt komen vooral voort uit het *Plan van aanpak lerarentekort*.

2.2 Het aanbod aan onderwijsopleidingen

In de door het ministerie van OCW opgestelde Lerarenagenda worden vraagstukken rond de instroom van studenten in de lerarenopleiding, de kwaliteit van de opleiding van leraren en de kwaliteit van het lerarenbestand aan de orde gesteld. De Lerarenagenda telt zeven actiepunten die de hele loopbaan van de leraar bestrijken (zie box 2.1).

Box 2.1 De zeven actiepunten van de Lerarenagenda 2013-2020*

1. ***Betere studenten aan lerarenopleidingen***
2. ***Betere lerarenopleidingen***
3. ***Aantrekkelijke en flexibele leerroutes***
4. ***Een goed begin voor startende leraren***
5. ***Scholen als lerende organisaties***
6. ***Alle leraren bekwaam en bevoegd***
7. ***Een sterke beroepsorganisatie***

* Bron: www.delerarenagenda.nl

De bestuurlijke partijen in het onderwijs (PO-Raad, VO-raad, MBO Raad, VH en VSNU) hebben sinds de publicatie van de Lerarenagenda een eigen visie ontwikkeld ten aanzien van de vraagstukken uit de Lerarenagenda. Een aantal van hen heeft deze visie neergelegd in de vorm van een actieplan of een eigen 'agenda'. Zo heeft de Vereniging Hogescholen in de publicatie *Opleiden voor de toekomst* (2015) een agenda voor de lerarenopleidingen voor de periode 2015-2018 gepresenteerd. De VSNU heeft haar visie beschreven in het *Actieplan Lerarenagenda Nederlandse Universiteiten* (2013). De VO-Raad heeft een actieplan voor het voortgezet onderwijs opgesteld: *Naar een aantrekkelijk lerarenberoep in een sterke sector* (2016).

Voor deze sectoranalyse zijn name de acties die zijn ondernomen op twee punten van de Lerarenagenda van belang, namelijk: 'Aantrekkelijke en flexibele opleidingsroutes' en 'Betere studenten aan lerarenopleidingen'. Deze twee punten worden hieronder besproken.

Aantrekkelijke en flexibele leerroutes

Vanuit het actiepunt 'Aantrekkelijke en flexibele leerroutes' wordt door de verschillende partijen gewerkt aan het toegankelijk maken van lerarenopleidingen voor een bredere doelgroep. Flexibilisering van opleidingen is daarbij een belangrijk middel. Daarnaast is de afgelopen jaren gewerkt aan maatregelen waardoor er meer routes naar het leraarschap ontstaan.[5]

[5] Derde voortgangsrapportage Lerarenagenda: Samen werken aan een doorlopende leerlijn voor leraren (brief aan de Tweede Kamer, 29 november 2016).

Voorbeelden van routes die in de afgelopen jaren zijn ontwikkeld, zijn: de educatieve minoren in het hoger beroepsonderwijs (hbo) en het wetenschappelijk onderwijs (wo)[6], en de trajecten 'Eerst de klas' en het 'Onderwijstraineeship'. Verder wordt er gewerkt aan de bredere invoering van geïntegreerde tweejarige educatieve masters (120 ECTS)[7] en een universitaire pabo.[8]

Alternatieve routes naar het leraarschap die al langer bestaan, zijn de academische pabo, kopopleidingen en zij-instroom in het beroep.

Academische pabo
Onder de noemer academische pabo gaan verschillende gedaantes schuil. Bij een aantal academische pabo's is sprake van bi-diplomering met een universitaire bachelor. Ook zijn er varianten zonder bi-diplomering, maar met een stevig pre-mastertraject binnen de pabo die (directe) doorstroom naar een universitaire master mogelijk maakt. Ten slotte is er nog de variant waarbij de pabo-bachelor in nauwe samenwerking met een universiteit in een driejarig traject wordt vormgegeven, waarbij de bachelor direct toegang biedt tot de universitaire master.[9]

Kopopleidingen
Een kopopleiding is een verkorte lerarenopleiding die het mogelijk maakt om met een eerder behaald hbo- of wo-bachelordiploma binnen een jaar een tweedegraads onderwijsbevoegdheid te halen. Kopopleidingen zijn toegankelijk voor studenten die een hbo of wo-bacheloropleiding hebben afgerond die direct aansluit bij een schoolvak. In de *Tabel verwante kopopleidingen* kan worden opgezocht welke vooropleidingen toegang geven tot welke kopopleidingen.[10] Zo geeft bijvoorbeeld de wo-bachelor 'Industrieel ontwerpen' toegang tot de tweedegraads lerarenopleiding 'Leraar techniek'.

Zij-instroom in het beroep
Via een zij-instroomtraject kunnen mensen met een hogeronderwijsdiploma worden opgeleid tot leraar in het primair onderwijs, voortgezet onderwijs of middelbaar beroepsonderwijs. Uit een inventarisatie van de Inspectie in 2015 kwam naar voren dat zij-instroomtrajecten een bescheiden maar relevante bijdrage leveren aan het tegengaan van lerarentekorten, aangezien ruim de helft van de eerstegraads zij-instromers en twee derde van de tweedegraads zij-instromers die tussen 2010 en 2013 een bevoegdheid behaalden, werden opgeleid in een tekortvak (talen of exacte vakken).[11]

Er is in de afgelopen jaren ook een aantal onderwijsopleidingen ontwikkeld die niet opleiden tot een bevoegdheid, maar wel van belang zijn voor de verdere professionalisering van leraren. Voorbeelden daarvan zijn: de hbo-masteropleiding expertdocent beroepsonderwijs en de wo-master academisch meesterschap.

[6] Door het volgen van een educatieve minor (30 ECTS) kunnen bachelorstudenten van een aantal opleidingen kennismaken met de theorie en de praktijk van het leraarsvak. De opleidingen waarvoor dit geldt zijn te vinden in de *Regeling verwantschap tabel educatieve minor* (http://wetten.overheid.nl/BWBR0028148/2017-05-01). Een wo-bachelor in combinatie met een educatieve minor geeft een beperkte tweedegraads bevoegdheid (voor vmbo-tl en de onderbouw van havo en vwo). Een hbo-bachelor in combinatie met een educatieve minor geeft geen bevoegdheid, maar wel vrijstellingen voor de kopopleiding. Sinds het studiejaar 2016-2017 is het ook mogelijk om de educatieve minor na afronding van de bacheloropleiding te volgen; de educatieve module.
[7] De meeste niet-technische universiteiten bieden eenjarige lerarenopleidingen aan waarvoor eerst een vakmaster gevolgd moet worden. In deze master-na-masterconstructie doen studenten twee keer een 'masterproef': eenmaal voor de vakmaster en eenmaal voor de lerarenopleiding. In een tweejarige educatieve masteropleiding hoeft dit maar één keer, aangezien er ook maar één masterdiploma wordt afgegeven. Enkele universiteiten werken al met de tweejarige educatieve master, andere hebben aangegeven hier snel mee te willen starten. *Bron: Brief van 10 december 2015 van VSNU aan de minister van OCW. Kenmerk VSNU 15/344 U.*
[8] De PO-Raad en de VSNU hebben in 2015 een verkenning hebben uitgevoerd waaruit bleek dat er bij schoolbesturen draagvlak bestaat voor een universitaire pabo en dat hier, naast de al bestaande routes, ook ruimte is. In maart 2017 werd bekend dat de Radboud Universiteit Nijmegen van de minister toestemming heeft gekregen om een driejarige universitaire pabo op te gaan starten. De Radboud Universiteit moet nog wel de Toets nieuwe opleiding bij de NVAO doorlopen.
[9] Vereniging Hogescholen (2016). … *Volop in beweging; met oog op de toekomst.*
[10] https://www.wordleraarinhetvo.nl/fileadmin/user_upload/files/Tabel_verwante_opleidingen_kopopleiding.pdf
[11] Inspectie van het Onderwijs. (2015). *Zij-instroom van beroep leraar.*

Betere studenten aan lerarenopleidingen

De afgelopen jaren zijn de kennis- en geschiktheidseisen die worden gesteld aan aankomende leraren in het primair onderwijs verscherpt. Studenten die naar de pabo willen en geen vwo- of hbo-diploma hebben, moeten sinds 2015 middels het maken van toetsen aantonen dat zij op drie vakgebieden (aardrijkskunde, geschiedenis en natuur & techniek) aan de toelatingseisen voldoen.[12]

Hoewel deze aanscherping van de toegangseisen waarschijnlijk heeft geleid tot minder uitval onder eerstejaars pabo-studenten (een gewenst effect), lijkt er ook sprake te zijn van een ongewenst effect: er startten aan de pabo in 2015 beduidend minder studenten (met name de instroom van studenten uit het mbo en van studenten met een niet-westerse achtergrond daalde).[13]

2.3 De onderwijsarbeidsmarkt

Begin 2017 presenteerden de bewindslieden van OCW het *Plan van aanpak lerarentekort* aan de Tweede Kamer. De aanleiding hiervoor is de verwachting dat er in de komende jaren sprake zal zijn van oplopende tekorten in zowel het primair onderwijs als het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs:[14]

- In het primair onderwijs wordt in 2020 een tekort geraamd van ruim 4000 fte aan leraren en schoolleiders, oplopend naar ruim 10.000 fte in 2025. Deze tekorten verschillen per regio.
- In het voortgezet onderwijs is het geraamde tekort relatief beperkt van omvang (bijna 800 fte in 2020 en ruim 1200 fte in 2025), maar blijft de vacaturedruk bij een aantal tekortvakken onverminderd hoog.
- In het middelbaar beroepsonderwijs is het docentencorps sterk verouderd en gaan de komende jaren veel docenten met pensioen waardoor de vraag naar docenten toeneemt.[15]

Het Plan van aanpak lerarentekort geeft oplossingsrichtingen die lopen langs vijf lijnen (zie box 2.2) en stimuleert partijen om in gezamenlijkheid het lerarentekort aan te pakken.

Box 2.2 Mogelijke oplossingsrichtingen voor de verwachte lerarentekorten*

1. ***Verhogen van de in-, door- en uitstroom van de lerarenopleidingen.***
2. ***Bevorderen van zij-instroom.***
3. ***Behoud van leraren voor het onderwijs.***
4. ***Activeren stille reserve.***
5. ***Beloning en carrièreperspectief***

* Bron: Plan van aanpak lerarentekort

Voor deze sectoranalyse zijn vooral de eerste twee lijnen van oplossingsrichtingen relevant. Deze worden hieronder besproken.

Verhogen van de in-, door- en uitstroom van de lerarenopleidingen

Wat betreft de pabo geeft het actieplan aan dat zowel de omvang[16] als de diversiteit van de instroom een punt van zorg is. Zoals in deze deskresearch al eerder werd genoemd, kiezen sinds de invoering van de verscherpte instroomeisen met name mbo'ers en studenten met een migrantenachtergrond minder vaak voor de pabo dan voorheen. Daarnaast bestaat ook nog steeds het probleem van te weinig instroom van mannen.

[12] www.goedvoorbereidnaardepabo.nl/studenten
[13] Derde voortgangsrapportage Lerarenagenda: Samen werken aan een doorlopende leerlijn voor leraren (brief aan de Tweede Kamer, 29 november 2016). Om dit ongewenste effect tegen te gaan, is eind 2016 besloten het bestaande ondersteuningstraject voor mbo-studenten met een jaar te verlengen en te investeren in activiteiten die een diverse instroom in de pabo bevorderen.
[14] Bron: Plan van aanpak lerarentekort. Brief aan de Tweede Kamer, 24 februari 2017.
[15] In het mbo bestaat een groot deel van het docentencorps uit zij-instromers, wat het mbo, meer dan het po en vo, afhankelijk maakt van instroom vanuit het bedrijfsleven. Daarom is het lerarentekort voor het mbo niet goed te ramen.
[16] Hoewel in 2016 meer studenten zich hebben ingeschreven, is er geen sprake van herstel tot het niveau van voor 2015. Bron: Inspectie van het Onderwijs (2017). *Staat van het onderwijs.*

Wat betreft het vo geeft het actieplan aan dat de instroom in de tekortvakken tamelijk constant is, en deze dus niet de stijging laat zien die nodig is om aan de vraag te kunnen voldoen. Voor het vo en mbo is de instroom in de voltijdse lerarenopleidingen voor het technisch beroepsgerichte onderwijs zo sterk afgenomen dat deze opleidingen alleen nog in deeltijd worden aangeboden. De geringe studentenaantallen maken het lastig deze opleidingen in stand te houden en deskundigheid voor het (v)mbo te behouden.

De acties die in gang zijn gezet (of al zijn afgerond) om de in-, door- en uitstroom van de lerarenopleidingen te verhogen, alsmede de diversiteit daarvan, worden beschreven in box 2.3.

Box 2.3 Acties om de in-, door- en uitstroom en de diversiteit te verbeteren*

- ***Iedere lerarenopleiding beziet het beleid hieromtrent en neemt waar nodig aanvullende acties. Schoolbesturen kunnen hierbij helpen door duidelijk hun vraag te articuleren.***
- ***OCW stimuleert de doorstroom naar de pabo door intensivering en verlenging van het ondersteuningstraject 'Goed voorbereid naar de pabo', als ook met een grootstedelijke pilot 'doorstroom niet verwant mbo-pabo'.****
- ***OCW start in overleg met de sociale partners een onderzoek naar motieven en ervaren barrières om voor een lerarenopleiding te kiezen, zodat er gericht maatregelen kunnen worden genomen om de instroom te verbeteren.*****
- ***OCW brengt de verschillende campagnes en initiatieven die lopen om het imago van het lerarenberoep te verbeteren in kaart en kijkt waar deze elkaar kunnen versterken.***
- ***De sociale partners in het po en vo geven uitvoering aan de imagocampagne 'Helden voor de klas' om leerlingen te motiveren voor een lerarenopleiding te kiezen.***
- ***Hogescholen en universiteiten werken volgens hun agenda aan het diverser en toegankelijker maken van het opleidingenaanbod. Dit blijkt bijvoorbeeld al uit de stijging van de deelname aan educatieve minoren in het wo, het stille succes van de kopopleidingen in het hbo, de toename van de instroom in de verkorte deeltijd-pabo en de verkenning naar de universitaire pabo.***
- ***Regionale partners in regio's met acute tekorten nemen maatregelen, zoals het geven van baangaranties.***

* Bron: Plan van aanpak lerarentekort

** Dit houdt in dat dat het ondersteuningstraject ook in 2017-2018 wordt aangeboden. Uiteindelijk is het de bedoeling dat de ondersteuning wordt ingebed in de keuzedelen die op het mbo worden aangeboden. In het najaar van 2017 start in Amsterdam, Rotterdam en Den Haag in pilotvorm het doorstroomtraject 'Doorstroom niet verwant mbo-pabo'. Dit traject richt zich op de doelgroep die met het al bestaande aanbod nog onvoldoende wordt bereikt. De pilot loopt door tot mei 2019. *Bron: Lerarentekort in het primair onderwijs. Brief aan de Tweede Kamer, 26 juni 2017.*

*** De resultaten van dit onderzoek zijn inmiddels (als bijlage bij de Kamerbrief van 26 juni 2017) aan de Tweede Kamer verzonden. Het gebrek aan carrièremogelijkheden en de mogelijkheden voor professionele ontwikkeling blijken redenen te zijn om af te zien van het beroep van leraar. Andere redenen die in het onderzoek werden genoemd, zijn gebrek aan uitdaging, financiële beloning en een professionele werkomgeving. De belangrijkste redenen om wel te kiezen voor het beroep van leraar zijn baanzekerheid en de mogelijkheid die je als leraar hebt om iets kunt betekenen voor andere mensen.

Bevorderen van zij-instroom

Het Plan van aanpak geeft aan dat naast een verhoging van de initiële instroom er ook meer zij-instroom nodig is. Op dit moment is zij-instroom vooral in het (v)mbo een belangrijke route naar het leraarschap. In het po en in de rest van het vo is de belangstelling voor zij-instroom op dit moment gering. Dit komt volgens het Plan van aanpak doordat er tot voor kort te weinig werkgelegenheid was. Door de oplopende tekorten zal er in de toekomst meer vraag naar zij-instromers zijn.

De acties die in gang zijn gezet (of al zijn afgerond) om de zij-instroom te bevorderen, worden beschreven in box 2.4.

Box 2.4 Acties om de zij-instroom te bevorderen*

- ***Om tekorten aan techniekdocenten in het (v)mbo aan te pakken, zetten de partners in het Techniekpact in op meer circulaire carrières en hybride docentschappen.***
- ***OCW gaat, in overleg met lerarenopleidingen, VH, VSNU, LOBO, ICL en ADEF en andere betrokkenen voor zij-instroom (en de instroom van mannen) kijken wat nodig is om nog meer maatwerk te kunnen bieden, zowel in de zij-instroomtrajecten als in de deeltijdopleidingen.****
- ***OCW start in overleg met de sociale partners een onderzoek naar de motieven en ervaren barrières om als zij-instromer in het onderwijs aan de slag te gaan.*****
- ***OCW evalueert de eigen stimuleringsmaatregelen, waaronder de regeling zij-instroom, en onderzoekt samen met de partners of er aanvullende maatregelen nodig zijn voor landelijk beleid.***

* Bron: Plan van aanpak lerarentekort

** Een aantal hogescholen doet met hun deeltijd lerarenopleiding mee aan het experiment leeruitkomsten. In dit experiment wordt met leeruitkomsten gewerkt in plaats van met een vast onderwijsprogramma. In die leeruitkomsten staat wat studenten moeten kennen en kunnen, maar niet hoe het programma eruit moet zien. Hoe ze tot de leeruitkomsten komen en hoeveel tijd ze hieraan besteden, is niet meer van tevoren vastgelegd en verschilt per student. Bron: Lerarentekort in het primair onderwijs. Brief aan de Tweede Kamer, 26 juni 2017.

*** Het onderzoeksbureau Motivaction voert momenteel voor het PBT (Platform Bèta Techniek) een onderzoek uit naar drijfveren onder de beroepsbevolking om voor het lerarenberoep te kiezen. Naar verwachting zal dit onderzoek in het najaar gereed zijn. De voorlopige uitkomsten laten zien dat 40 procent van de werkenden (met opleidingsniveau mbo-4 en hoger) die op dit moment geen leraar of leraar in opleiding zijn, interesse toont om les te geven in het po, vo of mbo. Bron: Lerarentekort in het primair onderwijs. Brief aan de Tweede Kamer, 26 juni 2017.

2.4 Curriculumontwikkeling

Ten slotte willen we er graag op wijzen dat veranderingen in de structuur en de inhoud van het curriculum van invloed kunnen zijn op het opleidingenaanbod en de vraag naar onderwijspersoneel. Zo valt te verwachten dat de recente vernieuwingen in de beroepsgerichte examenprogramma's van het vmbo zullen leiden tot aanpassing van bestaande opleidingen en het ontstaan van nieuwe (bredere) opleidingen. Daarnaast zal de nadere uitwerking van het visietraject Onderwijs2032 (dat onlangs is afgesloten) naar verwachting van invloed zijn op zowel het vakkenaanbod als de gevraagde competenties van onderwijspersoneel in het primair en voortgezet onderwijs.

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Ontwikkeling van het opleidingen-aanbod

3

3 Ontwikkeling van het opleidingenaanbod

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we de ontwikkeling van het opleidingenaanbod in de sector Onderwijs in de periode 2013-2016 (peildatum 1 september). Het bestand dat we hiervoor hebben gebruikt, is een bewerking van het Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs (CROHO). Deze bewerking is uitgevoerd door onderzoeksbureau KBA in Nijmegen.

In de paragrafen 3.2 tot en met 3.8 worden de ontwikkelingen van bekostigde opleidingen beschreven. Deze ontwikkelingen worden achtereenvolgens weergegeven voor:
- paragraaf 3.2: alle bekostigde opleidingen in de afbakening;
- paragraaf 3.3: het opleidingscluster *associate degrees*;
- paragraaf 3.4: het opleidingscluster *pabo*;
- paragraaf 3.5: het opleidingscluster *lerarenopleidingen tweedegraads*, uitgesplitst naar de vakgebieden beroepsgericht, exact, groen, maatschappij en talen;
- paragraaf 3.6: het opleidingscluster *lerarenopleidingen eerstegraads*, uitgesplitst naar de vakgebieden exact (hbo en wo), maatschappij (hbo en wo) en talen (hbo en wo);
- paragraaf 3.7: het opleidingscluster *lerarenopleidingen kunst of lichamelijke opvoeding*, uitgesplitst naar de vakgebieden kunstvakken (hbo en wo) en lichamelijke opvoeding;
- paragraaf 3.8: het opleidingscluster *professionalisering*.

De ontwikkeling van alle onbekostigde opleidingen samen wordt weergegeven in paragraaf 3.9.

We beschrijven de ontwikkeling van opleidingen aan de hand van een aantal aspecten:
- totaal aantal ingeschreven studenten;
- instroom van eerstejaars studenten;[17]
- vorm (voltijd/deeltijd/duaal);
- status (gestart/lopend/gestopt);
- locatie (vestigingsgemeente in 2016).

Nadere toelichting op de status van opleidingen

De status van een opleiding (gestart/lopend/gestopt) wordt als volgt omschreven:
- Gestarte opleiding: de begindatum van de opleiding valt tussen 1-september-jaar^{y} en 1-september-jaart^{y+1}.
- Lopende opleiding: de begindatum van de opleiding valt voor 1-september-jaar^{y} en de einddatum na 1-september-jaart^{y+1}.
- Beëindigde/gestopte opleiding: de einddatum van de opleiding valt tussen 1-september-jaar^{y} en 1-september-jaart^{y+1}.

Beëindiging/stoppen van een opleiding wil zeggen dat een specifieke opleiding, dus BRIN+isat, uit het CROHO verdwijnt. Dat kan komen doordat de opleiding daadwerkelijk is opgeheven of doordat de opleiding verdergaat onder een andere naam (andere isatcode) of vanaf een bepaald moment geregistreerd wordt op de hoofdvestiging (hoofdBRIN) van een instelling. Een opleiding die geen studenten bevat ('leeg' is) blijft in het CROHO staan totdat de opleiding beëindigd wordt.

Gegevens over diplomering en uitval

De beschrijving van het opleidingenaanbod in dit hoofdstuk bevat geen gegevens over diplomering (diplomarendement en aantal diploma's) en uitval. Deze gegevens zijn (voor bekostigde opleidingen) te vinden in het sectorbeeld Onderwijs van de Inspectie. Het sectorbeeld bestaat uit 19 documenten die kunnen worden gedownload van de website van de Inspectie.[18] Het gaat om de documenten 'Diploma behaald' en 'Uitval van studenten'.

[17] De instroom en het totale aantal ingeschreven studenten worden alleen beschreven bij bekostigde opleidingen. Voor onbekostigde opleidingen zijn geen gegevens over studentenaantallen beschikbaar.
[18] https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwijssectoren/hoger-onderwijs/documenten/publicaties/2017/04/12/sectorbeeld-onderwijs

3.2 Ontwikkelingen alle bekostigde opleidingen

Een overzicht van alle bekostigde opleidingen (isats) is te vinden in bijlage 3 (tabel B3.1).

Inschrijvingen (zie bijlage 3, tabel 3.7 t/m 3.10)
Het totaal aantal studenten dat staat ingeschreven aan alle bekostigde onderwijsopleidingen samen is in de periode 2013-2016 met vier procent gedaald (van 66.897 in 2013 naar 64.302 in 2016).

Opleidingsclusters waarvoor geldt dat het totaal aantal inschrijvingen in deze periode is gedaald, zijn:
- pabo (3.470 studenten minder);
- lerarenopleidingen kunst of lichamelijke opvoeding (176 studenten minder); en
- professionalisering (376 studenten minder).

Opleidingsclusters waarvoor geldt dat het totaal aantal inschrijvingen in deze periode is gestegen, zijn:
- associate degrees (173 studenten meer);
- tweedegraads lerarenopleidingen (946 studenten meer); en
- eerstegraads lerarenopleidingen (309 studenten meer).

Instroom (zie bijlage 3, tabel 3.3 t/m 3.6)
Het aantal studenten dat jaarlijks instroomt in bekostigde onderwijsopleidingen is in de periode 2013-2016 met 13 procent gedaald (van 24.403 in 2013 naar 21.182 in 2016).

Opleidingsclusters waarvoor geldt dat de jaarlijkse totale instroom in deze periode is gedaald, zijn:
- pabo (2008 eerstejaars minder in 2016 dan in 2013);
- professionalisering (534 eerstejaars minder in 2016 dan in 2013);
- lerarenopleidingen kunst of lichamelijke opvoeding (61 eerstejaars minder in 2016 dan in 2013);
- tweedegraads lerarenopleidingen (744 eerstejaars minder in 2016 dan in 2013).

Opleidingsclusters waarvoor geldt dat de jaarlijkse totale instroom in deze periode is gestegen, zijn:
- associate degrees (75 eerstejaars meer in 2016 dan in 2013); en
- eerstegraads lerarenopleidingen (51 eerstejaars meer in 2016 dan in 2013).

Aantallen opleidingen (naar vorm, status en locatie)
In de periode 2013-2016 is het aantal unieke opleidingslocaties met zeven procent gedaald (van 570 in 2013 naar 530 in 2016). Er heeft een daling plaatsgevonden van het aantal deeltijdopleidingen (van 502 in 2013 naar 455 in 2016), het aantal voltijdopleidingen (van 451 naar 425) en het aantal duale opleidingen (van 64 naar 34) (zie figuur 3.1 en 3.2).
Figuur 3.3 toont het aantal opleidingslocaties in 2016 naar gemeente. Deze opleidingslocaties bevinden zich vooral in de Randstad, met name rondom de grote(re) steden. Dit is niet verwonderlijk, gezien het feit dat zich daar de meeste hogescholen en universiteiten bevinden. De meeste onderwijsopleidingen (104) zijn terug te vinden in de gemeente Amsterdam.

Figuur 3.1 Aantallen bekostigde opleidingen naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal), 2013-2016[19]

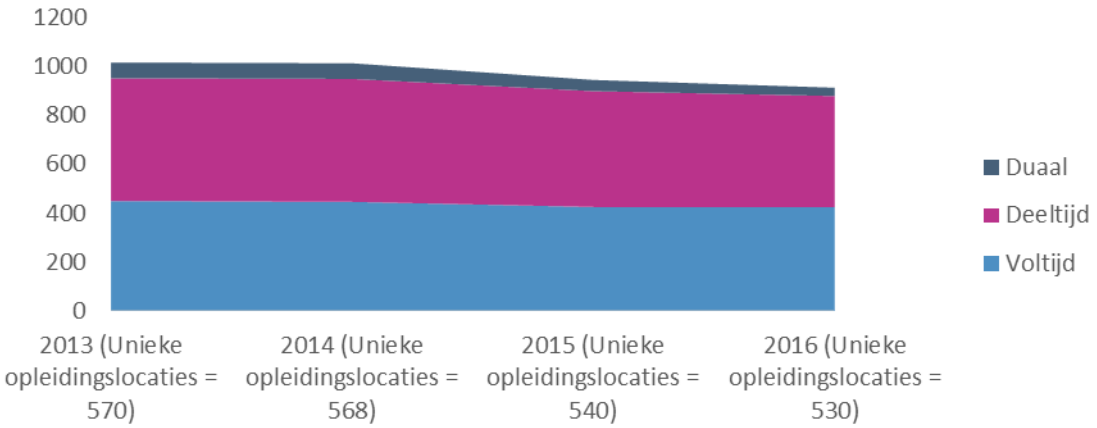

Figuur 3.2 Aantallen bekostigde opleidingen naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal) en status (gestopt/gestart/lopend), 2013-2016

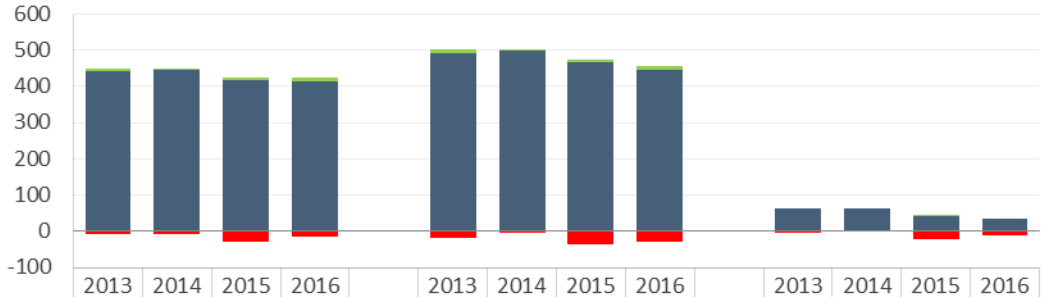

	Voltijd				Deeltijd				Duaal			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Gestopt	-7	-6	-29	-13	-16	-3	-36	-29	-1	0	-21	-12
Gestart	7	2	8	12	11	4	7	10	0	0	3	0
Lopend	444	445	418	413	491	499	467	445	64	64	43	34

[19] De grafiek geeft het totaal aantal opleidingen weer voor alle opleidingslocaties samen. Op een locatie kan een opleiding zowel in voltijd-, deeltijd- als duale vorm worden aangeboden. In dat geval telt die locatie drie keer mee.

Figuur 3.3 Aantallen bekostigde opleidingen naar locatie (vestigingsgemeente), 2016 (n=530)

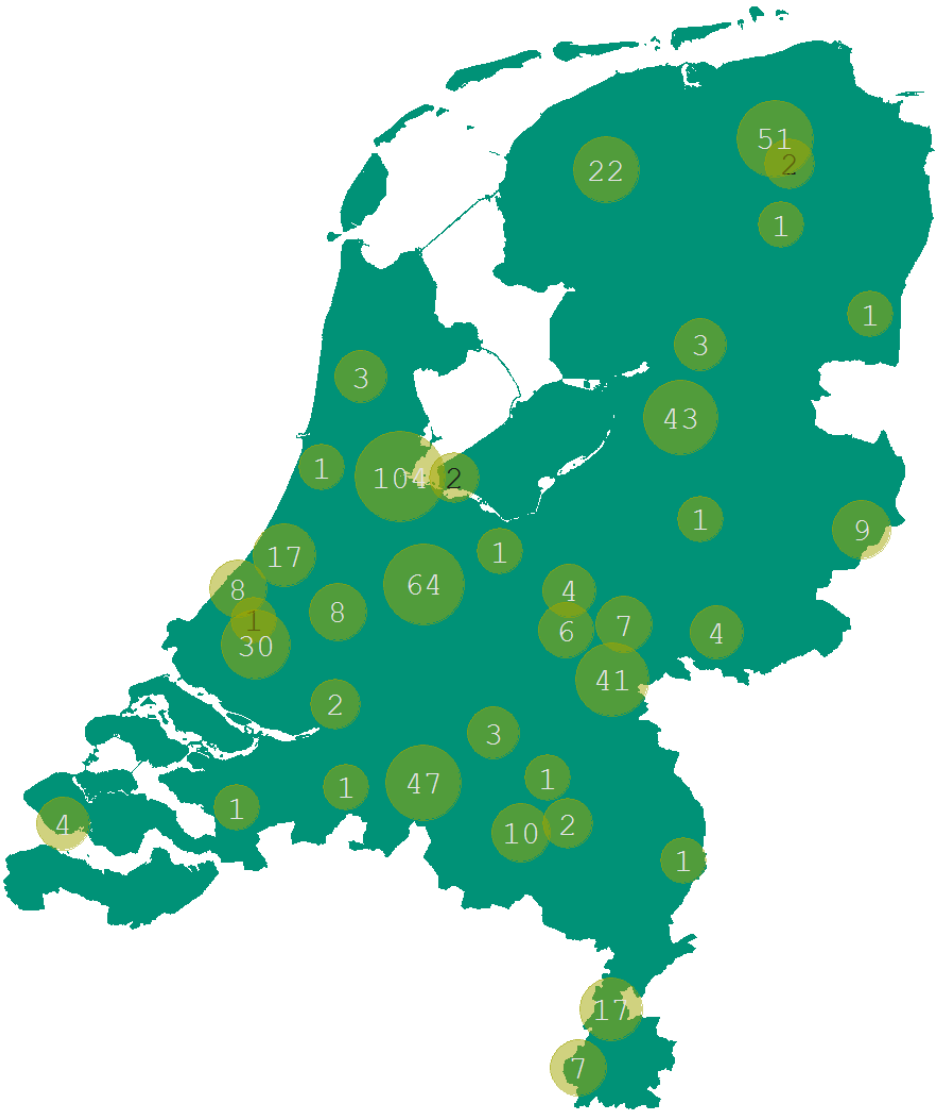

3.3 Associate degrees

Een overzicht van opleidingen (isats) die tot dit opleidingscluster behoren, is te vinden in bijlage 3 (tabel B3.1, *Associate degrees*).

Inschrijvingen (zie bijlage 3, tabel 3.7 t/m 3.10)
Het totaal aantal ingeschreven studenten aan associate degree-opleidingen is in de periode 2013-2016 toegenomen met 42 procent (van 415 studenten in 2013 naar 588 studenten in 2016). Deze groei is bijna in zijn geheel toe te schrijven aan twee opleidingen: de Ad Pedagogisch Educatief Medewerker (105 studenten erbij in de periode 2013-2016) en de Ad Pedagogisch Professional Kind en Educatie (70 studenten erbij in de periode 2013-2016). De Ad Pedagogisch Professional Kind en Educatie is gestart in 2016 (in Zwolle) en wordt alleen aangeboden in deeltijd. Deze opleiding is verantwoordelijk voor bijna de gehele groei (70 van de 77) in het aantal deeltijdstudenten in de periode 2013-2016.

Instroom (zie bijlage 3, tabel 3.3 t/m 3.6)
De instroom in associate degree-opleidingen is in de periode 2013-2016 eveneens toegenomen (van 266 eerstejaars in 2013 naar 341 eerstejaars in 2016). Deze stijging van 28 procent komt nagenoeg geheel voor rekening van de Ad Pedagogisch Educatief Medewerker en de Ad Pedagogisch Professional Kind en Educatie.

Aantallen opleidingen (naar vorm, status en locatie)
Figuren 3.4 en 3.5 geven de ontwikkeling van de opleidingen voor associate degrees in de jaren 2013 t/m 2016 weer. Het aantal unieke opleidingslocaties is in deze periode met 42 procent gedaald (van 36 naar 21). Te zien is ook dat vooral het aantal deeltijdopleidingen in sterk is gedaald (van 35 naar 20). Ook het aantal voltijdopleidingen is gedaald (van 10 naar 7). Het aanbod aan duale opleidingen, ten slotte, is in zijn geheel verdwenen (van 2 naar 0).
In 2016 heeft een opvallend grote daling van het aantal deeltijdopleidingen plaatsgevonden (er zijn in dat jaar 14 deeltijdopleidingen gestopt tegenover 1 gestart). Deze daling werd (evenals de geringere daling van het aantal deeltijdopleidingen in 2015) vooral veroorzaakt door gestopte opleidingen tot onderwijsondersteuner, met name bij Christelijke Hogeschool Windesheim en Fontys Hogescholen. Een mogelijke verklaring voor deze daling van het aantal opleidingen tot onderwijsondersteuner is dat de onderwijsondersteuner nog geen vaste plek binnen het functiegebouw in het onderwijs heeft verworven.
Associate degree-opleidingen zijn voornamelijk geconcentreerd rond de steden in de Randstad (zie figuur 3.6).

Figuur 3.4 Aantallen associate degrees naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal), 2013-2016[20]

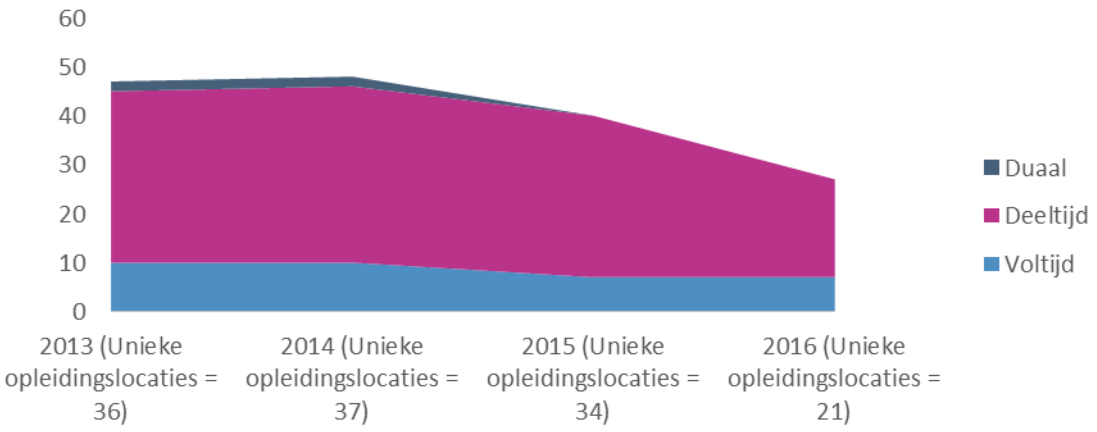

Figuur 3.5 Aantallen associate degrees naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal) en status (gestopt/gestart/lopend), 2013-2016

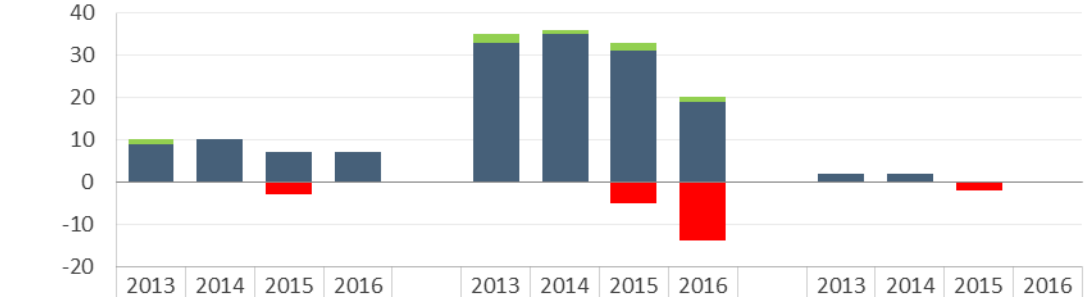

	Voltijd				Deeltijd				Duaal			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Gestopt	0	0	-3	0	0	0	-5	-14	0	0	-2	0
Gestart	1	0	0	0	2	1	2	1	0	0	0	0
Lopend	9	10	7	7	33	35	31	19	2	2	0	0

[20] De grafiek geeft het totaal aantal opleidingen weer voor alle opleidingslocaties samen. Op een locatie kan een opleiding zowel in voltijd-, deeltijd- als duale vorm worden aangeboden. In dat geval telt die locatie drie keer mee.

Figuur 3.6 Aantallen associate degrees naar locatie (vestigingsgemeente), 2016 (n=21)

3.4 Pabo

Een overzicht van opleidingen (isats) die tot dit opleidingscluster behoren, is te vinden in bijlage 3 (tabel B3.1, *Pabo*).

Inschrijvingen (zie bijlage 3, tabel 3.7 t/m 3.10)
Het totaal aantal studenten dat ingeschreven staat aan een pabo-opleiding is in periode 2013-2016 met 14 procent gedaald (van 24.480 in 2013 naar 21.010 in 2016). De pabo van Saxion Hogeschool is verplaatst van Hengelo (deze locatie had in 2015 nog 555 ingeschreven studenten, maar komt in 2016 niet meer voor) naar Enschede (0 studenten in 2015 en 577 ingeschreven studenten in 2016). De grootste daling in studentenaantallen heeft plaatsvonden bij de beide pabo's van de Hogeschool Rotterdam (In 2016 heeft de pabo in Dordrecht 260 studenten minder dan in 2013, de pabo in Rotterdam kent in die periode een daling van 275 studenten).

Ter aanvulling: inschrijvingen academische pabo
Academische pabo's staan sterk in de belangstelling en zijn dus interessant om nader te bekijken. Academische pabo's hebben echter geen aparte opleidingscode en zijn helaas dus niet terug te vinden in het bestand van KBA. We hebben daarom getracht de inschrijvingen aan deze opleidingen terug te vinden in de CBS-microdata. Zoals eerder vermeld (in hoofdstuk 2) kan de academische pabo verschillende vormen aannemen. In de CBS-microdata is het alleen mogelijk om de combinatie tussen een inschrijving aan een pabo en een inschrijving aan de universitaire bachelors onderwijskunde of pedagogiek te onderscheiden. Beide combinaties duiden op de academische pabo met bi-diplomering.

Figuur 3.7 geeft de aantallen inschrijvingen voor de beide combinaties weer en laat duidelijk zien dat de meeste belangstelling uitgaat naar de variant met pedagogische wetenschappen. De figuur laat ook zien dat de sterke groei in het aantal inschrijvingen die in de periode 2009-2013 heeft plaatsgevonden inmiddels aan het afvlakken is.[21] In 2015 komt het totale aantal inschrijvingen aan de academische pabo met bi-diplomering uit op 1232 studenten. 1034 daarvan (84%) volgen de variant met pedagogische wetenschappen en 198 volgen de variant met onderwijskunde.[22]

[21] Van Bergen, drs. C.T.A., drs. J.J. van der Wel (2012). *Effectieve inzet van de academisch opgeleide leraar primair onderwijs*. Amsterdam: Regioplan.
[22] Het totale aantal inschrijvingen aan academische pabo's bedroeg in 2009 222 studenten. 120 daarvan volgden de variant met pedagogische wetenschappen. 102 studenten volgden de variant met onderwijskunde.

Figuur 3.7 Ontwikkeling inschrijvingen academische pabo's met bi-diplomering 2008-2015*

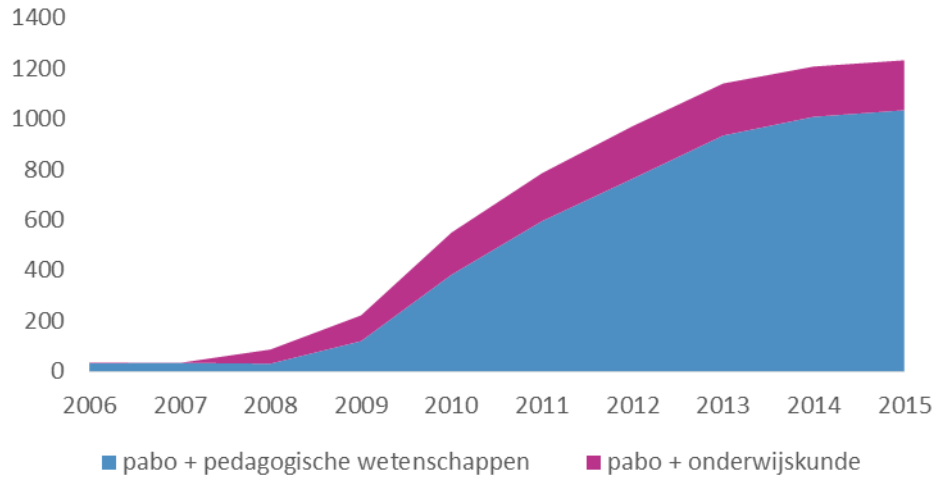

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)

* Academische pabo's bestaan sinds 2008. Om de ontwikkeling van de inschrijvingen in goed in beeld te brengen, is er vanaf twee jaar eerder (2006) gekeken.

Instroom (zie bijlage 3, tabel 3.3 t/m 3.6)

Het aantal eerstejaars studenten dat instroomt in pabo-opleidingen is in de periode 2013-2016 met 25 procent gedaald (van 8165 in 2013 naar 6157 in 2016). De sterkste daling vond plaats tussen 2014 en 2015 en heeft waarschijnlijk te maken met de aanscherping van de kennis- en geschiktheidseisen die in dat jaar plaatsvond. In 2016 nam het aantal eerstejaars weer toe. De sterkste daling van de instroom in de periode 2013-2016 vond plaats bij de Haagse Hogeschool, de Hogeschool Rotterdam en de Hogeschool van Amsterdam.

Aantallen opleidingen (naar vorm, status en locatie)

Figuren 3.8 en 3.9 laten zien dat het aantal unieke opleidingslocaties tussen 2013 en 2016 min of meer hetzelfde is gebleven (in 2013 waren het er 47 en in 2016 46). De afname in het totaal aantal pabo-opleidingen (van 89 in 2013 naar 83 in 2016) wordt vooral veroorzaakt door de daling van het aantal deeltijdopleidingen (van 38 in 2013 naar 35 in 2016) en het aantal duale opleidingen (van 4 in 2013 naar 2 in 2016).

Pabo-opleidingen zijn goed gespreid over het land. In alle provincies bevinden zich wel één of meerdere opleidingen (zie figuur 3.10).

Figuur 3.8 Aantallen pabo's naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal), 2013-2016[23]

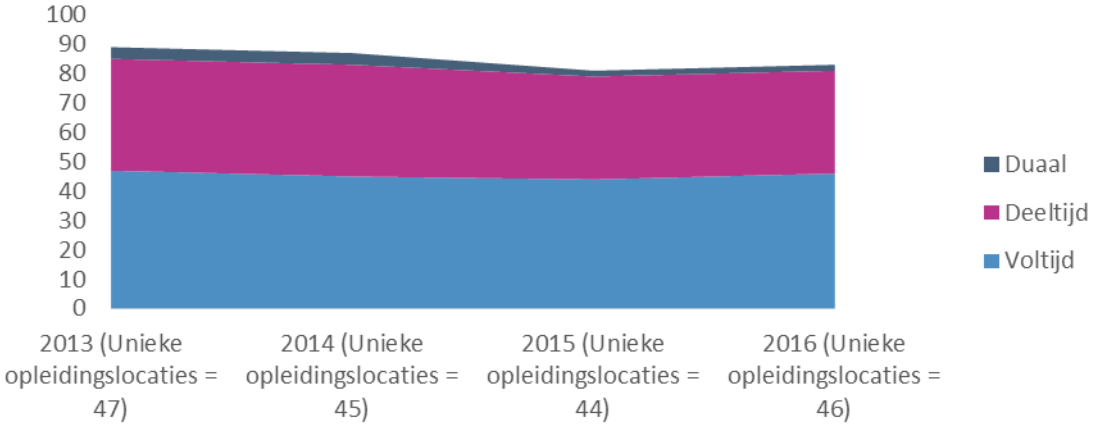

Figuur 3.9 Aantallen pabo's naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal) en status (gestopt/gestart/lopend), 2013-2016

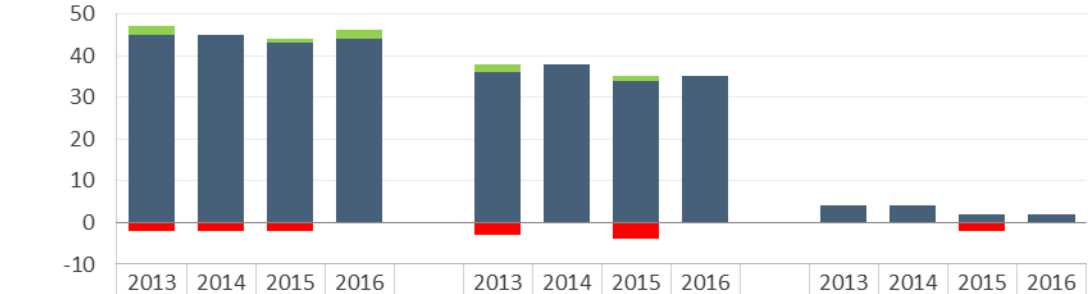

	Voltijd				Deeltijd				Duaal			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Gestopt	-2	-2	-2	0	-3	0	-4	0	0	0	-2	0
Gestart	2	0	1	2	2	0	1	0	0	0	0	0
Lopend	45	45	43	44	36	38	34	35	4	4	2	2

[23] De grafiek geeft het totaal aantal opleidingen weer voor alle opleidingslocaties samen. Op een locatie kan een opleiding zowel in voltijd-, deeltijd- als duale vorm worden aangeboden. In dat geval telt die locatie drie keer mee.

Figuur 3.10 Aantallen pabo's naar locatie (vestigingsgemeente), 2016 (n=46)

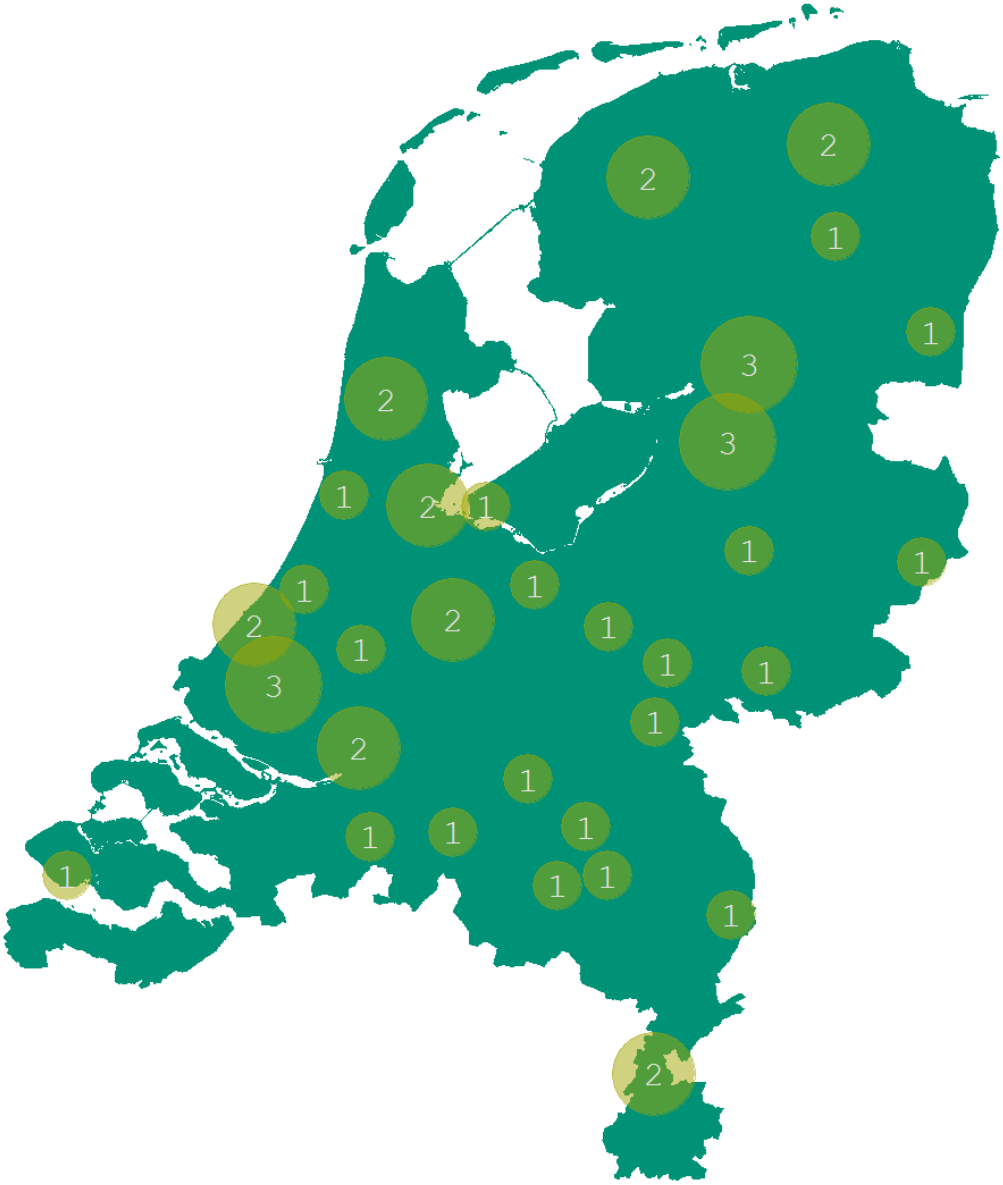

3.5 Lerarenopleidingen tweedegraads

In deze paragraaf beschrijven we, per vakgebied, de ontwikkelingen in het aanbod van tweedegraads lerarenopleidingen naar studentenaantallen, vorm, status en locatie. De volgende vakgebieden komen hierbij aan bod: beroepsgericht (par. 3.5.1), exact (par. 3.5.2), groen (par. 3.5.3), maatschappij (par. 3.5.4) en talen (3.5.5).

3.5.1 Beroepsgericht

Een overzicht van opleidingen (isats) die tot de beroepsgerichte tweedegraads lerarenopleidingen behoren, is te vinden in bijlage 3 (tabel B3.1, *HBO lerarenopleidingen tweedegraads beroepsgericht*).

Inschrijvingen (zie bijlage 3, tabel 3.7 t/m 3.10)

Het totaal aantal ingeschreven studenten aan beroepsgerichte tweedegraads lerarenopleidingen is in de afgelopen jaren nagenoeg niet veranderd (in 2013 bedroeg dit aantal 2186, in 2016 ging het om 2244 studenten). Toch zijn er wel enkele opleidingen die een opvallende stijging of daling laten zien.
De grootste stijging in het aantal ingeschreven studenten is te zien bij de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in het Technisch Beroepsonderwijs die in 2016 339 studenten meer heeft dan in 2013. Ook de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Gezondheidszorg en Welzijn is, met een toename van 142 studenten, sterk gegroeid. De opleidingen waar de grootste daling in het aantal ingeschrevenen heeft plaatsgevonden, zijn de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Motorvoertuigentechniek I en II, de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bouwtechniek I en II en de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bouwkunde I en II.

Instroom (zie bijlage 3, tabel 3.3 t/m 3.6)

Wanneer we kijken naar de instroom (die in de periode 2013-2016 met 4% is gedaald), zien we dat de groei van de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in het Technisch Beroepsonderwijs kan worden verklaard door de afname (tot 0) van de instroom in verschillende technische lerarenopleidingen. De instroom van een aantal specifieke technische lerarenopleidingen heeft zich dus verplaatst naar een meer algemene technische lerarenopleiding met meerdere afstudeervarianten.

Aantallen opleidingen (naar vorm, status en locatie)

Het aantal unieke locaties voor beroepsgerichte tweedegraads lerarenopleiding is tussen 2013 en 2016 gedaald van 49 naar 30 (zie figuur 3.11). Deze daling wordt vooral veroorzaakt door de daling van het aantal deeltijdopleidingen (van 47 opleidingen in 2013 naar 28 opleidingen in 2016). De daling in het aantal opleidingen heeft vooral in de jaren 2015 en 2016 plaatsgevonden (zie figuur 3.12).
Figuur 3.13 laat zien dat de meeste beroepsgerichte tweedegraads lerarenopleidingen zich in Zwolle (10 van de 30) en in Amsterdam (6 van de 30) bevinden.

Figuur 3.7 **Aantallen beroepsgerichte tweedegraads lerarenopleidingen naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal), 2013-2016**[24]

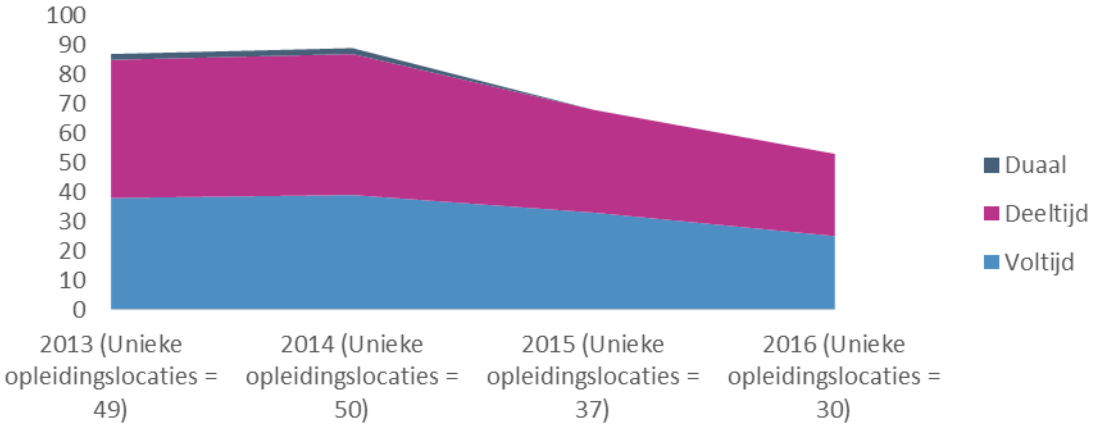

Figuur 3.8 **Aantallen beroepsgerichte tweedegraads lerarenopleidingen naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal) en status (gestopt/gestart/lopend), 2013-2016**

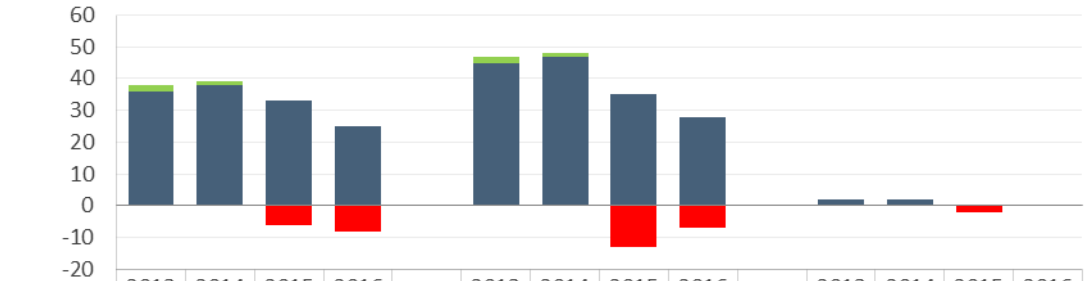

	Voltijd				Deeltijd				Duaal			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Gestopt	0	0	-6	-8	0	0	-13	-7	0	0	-2	0
Gestart	2	1	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0
Lopend	36	38	33	25	45	47	35	28	2	2	0	0

[24] De grafiek geeft het totaal aantal opleidingen weer voor alle opleidingslocaties samen. Op een locatie kan een opleiding zowel in voltijd-, deeltijd- als duale vorm worden aangeboden. In dat geval telt die locatie drie keer mee.

Figuur 3.9 **Aantallen beroepsgerichte tweedegraads lerarenopleidingen naar locatie (vestigingsgemeente), 2016 (n=30)**

3.5.2 Exact

Een overzicht van opleidingen (isats) die tot de exacte tweedegraads lerarenopleidingen behoren, is te vinden in bijlage 3 (tabel B3.1, *HBO lerarenopleidingen tweedegraads exact*).

Inschrijvingen (zie bijlage 3, tabel 3.7 t/m 3.10)

Het totaal aantal ingeschreven studenten aan exacte tweedegraads lerarenopleidingen is in de periode 2013-2016 met 18 procent toegenomen (van 4551 in 2013 tot 5353 in 2016). Met name de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Biologie en de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Wiskunde kenden in deze periode een grote toename (van respectievelijk 381 en 281 studenten). Wat betreft de vorm zagen vooral voltijdopleidingen het aantal ingeschreven studenten toenemen (van 2516 in 2013 naar 3055 in 2016). Verder valt op dat het aantal studenten dat staat ingeschreven bij de opleiding Docent Informatie en Communicatie Technologie is gedaald (van 83 in 2013 naar 9 in 2016).

Instroom (zie bijlage 3, tabel 3.3 t/m 3.6)

Het aantal eerstejaars studenten dat instroomt in deze opleidingen is in de afgelopen jaren met 7 procent licht toegenomen (van 1612 in 2013 naar 1730 in 2016). Dit vond vooral plaats in de voltijdopleidingen (de instroom in deeltijdopleidingen nam juist af). De opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Biologie kende (met 93 eerstejaars meer in 2016 dan in 2013) de grootste toename in de instroom.

Aantallen opleidingen (naar vorm, status en locatie)

Het aanbod van exacte tweedegraads lerarenopleidingen (zie figuur 3.14 en 3.15) laat in de periode 2013-2016 geen opvallende ontwikkelingen zien. Wel kan worden opgemerkt dat in deze periode het aanbod van duale opleidingen nagenoeg verdwenen is. De enige duale opleiding waarin in de afgelopen jaren nog instroom heeft plaatsgevonden, is de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Wiskunde van Driestar educatief, die wordt aangeboden in Gouda. Een mogelijke verklaring voor de daling van het aantal duale opleidingen is dat deze opleidingsvorm intensieve samenwerking vergt tussen hogeschool, bedrijf en student, hetgeen mogelijk niet altijd haalbaar is.[25]
De spreiding van exacte tweedegraads lerarenopleidingen over het land is goed te noemen (zie figuur 3.16).

[25] De samenwerking geschiedt in de vorm van een tripartiete overeenkomst tussen hogeschool, bedrijf en student. Studenten moeten gedurende de opleiding beschikken over een baan (die ook echt deel uitmaakt van het curriculum) en het onderwijsdeel van de opleiding wordt vaak overdag aangeboden.

Figuur 3.10 **Aantallen exacte tweedegraads lerarenopleidingen naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal), 2013-2016**[26]

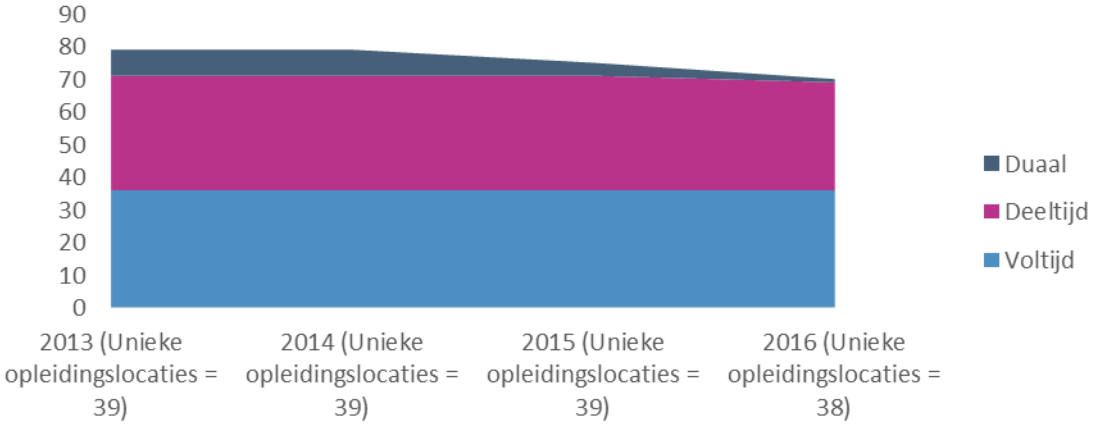

Figuur 3.11 **Aantallen exacte tweedegraads lerarenopleidingen naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal) en status (gestopt/gestart/lopend), 2013-2016**

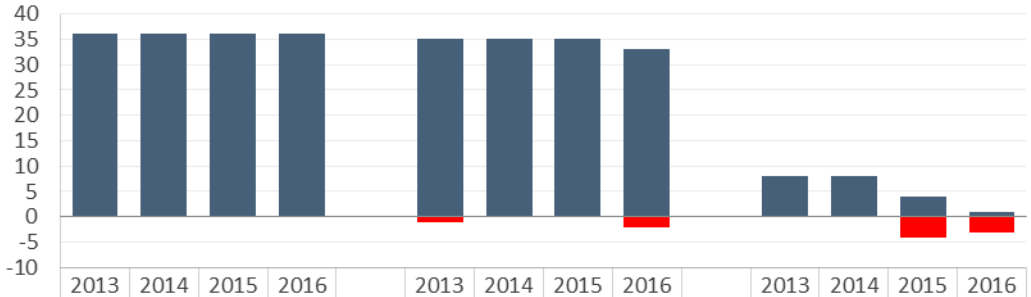

	Voltijd				Deeltijd				Duaal			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Gestopt	0	0	0	0	-1	0	0	-2	0	0	-4	-3
Gestart	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lopend	36	36	36	36	35	35	35	33	8	8	4	1

[26] De grafiek geeft het totaal aantal opleidingen weer voor alle opleidingslocaties samen. Op een locatie kan een opleiding zowel in voltijd-, deeltijd- als duale vorm worden aangeboden. In dat geval telt die locatie drie keer mee.

Figuur 3.12 Aantallen exacte tweedegraads lerarenopleidingen naar locatie (vestigingsgemeente), 2016 (n=38)

3.5.3 Groen

Een overzicht van opleidingen (isats) die tot de groene tweedegraads lerarenopleidingen behoren, is te vinden in bijlage 3 (tabel B3.1, *HBO lerarenopleidingen tweedegraads groen*).

Inschrijvingen (zie bijlage 3, tabel 3.7 t/m 3.10)

De enige groene tweedegraads lerarenopleiding is die van Vilentum Hogeschool in Wageningen (Educatie en Kennismanagement Groene Sector). Het totaal aantal studenten dat aan deze opleiding staat ingeschreven, is in de periode 2013-2016 ongeveer gelijk gebleven (in 2013 ging het om 588 studenten en in 2016 om 603 studenten). Hierbij geldt dat het aantal deeltijdstudenten iets is afgenomen en het aantal voltijdstudenten iets is toegenomen.

Instroom (zie bijlage 3, tabel 3.3 t/m 3.6)

De instroom van eerstejaars studenten aan voornoemde opleiding is in de afgelopen paar jaar gedaald (van 192 in 2013 naar 176 in 2016). Er is geen sprake van verhoudingsgewijze verschillen tussen de afname van de instroom in de deeltijdopleiding en de voltijdopleiding.

Aantallen opleidingen (naar vorm, status en locatie)

Zoals hiervoor aangegeven is er sprake van 1 opleidingslocatie (in Wageningen), waar zowel de deeltijd- als de voltijdopleiding wordt aangeboden.

Figuur 3.13 Aantallen groene tweedegraads lerarenopleidingen naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal), 2013-2016[27]

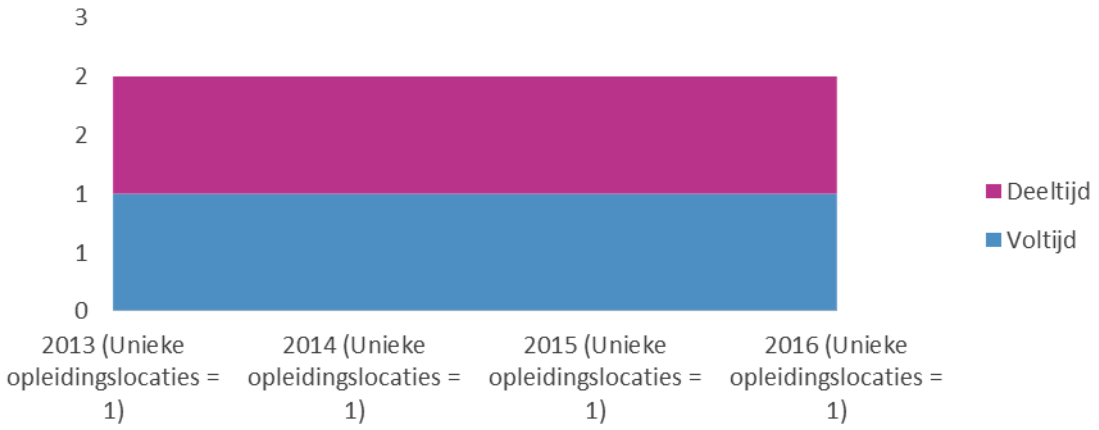

[27] De grafiek geeft het totaal aantal opleidingen weer voor alle opleidingslocaties samen. Op een locatie kan een opleiding zowel in voltijd-, deeltijd- als duale vorm worden aangeboden. In dat geval telt die locatie drie keer mee.

Figuur 3.14 **Aantallen groene tweedegraads lerarenopleidingen naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal) en status (gestopt/gestart/lopend), 2013-2016**

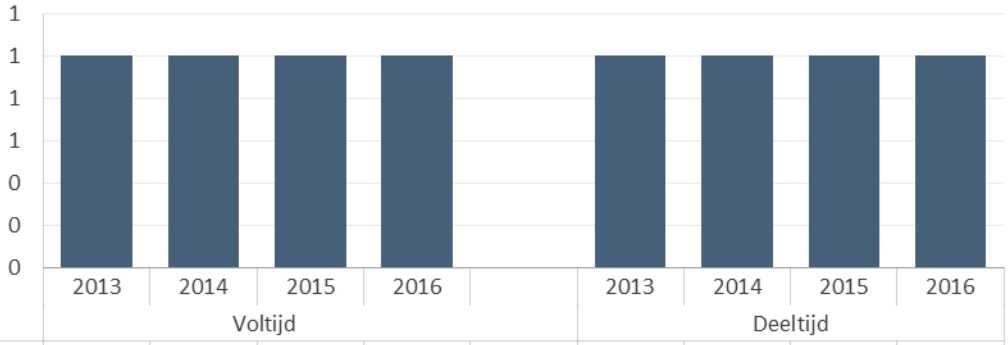

	Voltijd					Deeltijd			
	2013	2014	2015	2016		2013	2014	2015	2016
Gestopt	0	0	0	0		0	0	0	0
Gestart	0	0	0	0		0	0	0	0
Lopend	1	1	1	1		1	1	1	1

Figuur 3.15 Aantallen groene tweedegraads lerarenopleidingen naar locaties (vestigingsgemeente), 2016 (n=1)

3.5.4 Maatschappij

Een overzicht van opleidingen (isats) die tot de maatschappijgerichte tweedegraads lerarenopleidingen behoren, is te vinden in bijlage 3 (tabel B3.1, *HBO lerarenopleidingen tweedegraads maatschappij*).

Inschrijvingen (zie bijlage 3, tabel 3.7 t/m 3.10)

Het totaal aantal studenten dat staat ingeschreven voor een maatschappijgerichte tweedegraads lerarenopleiding is in de afgelopen paar jaar met 5 procent gedaald (van 8512 studenten in 2013 naar 8044 studenten in 2016). Er zijn twee opleidingen met een opvallende daling, namelijk: de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Geschiedenis (in 2016 434 studenten minder dan in 2013) en de opleiding Godsdienst-Pastoraal werk (in 2016 132 studenten minder dan in 2016). Onder de opleidingen die in studentenaantallen zijn gestegen, valt vooral de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Aardrijkskunde op (in 2016 134 studenten meer dan in 2013).

Instroom (zie bijlage 3, tabel 3.3 t/m 3.6)

Wanneer we kijken naar de instroom van eerstejaars studenten, zien we dat deze in de periode 2013-2016 met 16 procent is gedaald (van 3241 in 2013 tot 2731 in 2016). Deze daling vond vooral plaats bij de twee opleidingen die ook een afname van het totale studentenaantal laten zien (Geschiedenis en Godsdienst-Pastoraal werk).

Aantallen opleidingen (naar vorm, status en locatie)

Figuren 3.20 en 3.21 laten zien dat het aantal unieke locaties voor maatschappijgerichte tweedegraads lerarenopleidingen ongeveer hetzelfde is gebleven (71 in 2013 en 69 in 2016). De afname in het totaal aantal opleidingen met 13 procent (in 2013 waren het er 147, in 2016 zijn het er 128) wordt vooral veroorzaakt door de daling van het aantal duale opleidingen (van 12 in 2013 naar 2 in 2016, alle van Fontys Hogescholen in Tilburg) en het aantal deeltijdopleidingen (van 66 in 2013 naar 61 in 2016). Maatschappijgerichte tweedegraads lerarenopleidingen zijn goed gespreid over het land, waarbij wel geldt dat Amsterdam de stad is met de meeste opleidingslocaties (zie figuur 3.22).

Figuur 3.16 **Aantallen maatschappijgerichte tweedegraads lerarenopleidingen naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal), 2013-2016**[28]

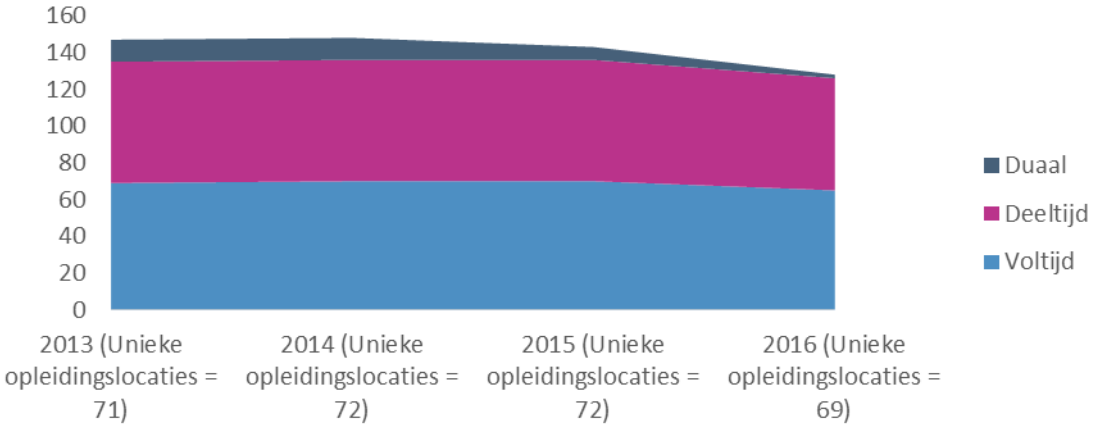

Figuur 3.17 **Aantallen maatschappijgerichte tweedegraads lerarenopleidingen naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal) en status (gestopt/gestart/lopend), 2013-2016**

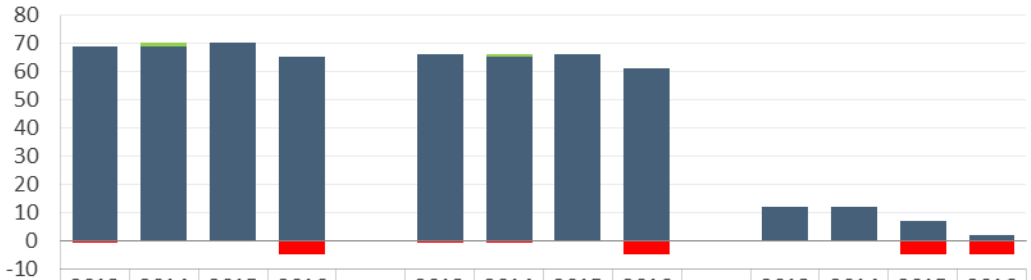

	Voltijd				Deeltijd				Duaal			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Gestopt	-1	0	0	-5	-1	-1	0	-5	0	0	-5	-5
Gestart	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Lopend	69	69	70	65	66	65	66	61	12	12	7	2

[28] De grafiek geeft het totaal aantal opleidingen weer voor alle opleidingslocaties samen. Op een locatie kan een opleiding zowel in voltijd-, deeltijd- als duale vorm worden aangeboden. In dat geval telt die locatie drie keer mee.

Figuur 3.18 **Aantallen maatschappijgerichte tweedegraads lerarenopleidingen naar locatie (vestigingsgemeente), 2016 (n=69)**

3.5.5 Talen

Een overzicht van opleidingen (isats) die tot de tweedegraads lerarenopleidingen in de talen behoren, is te vinden in bijlage 3 (tabel B3.1, *HBO lerarenopleidingen tweedegraads talen*).

Inschrijvingen (zie bijlage 3, tabel 3.7 t/m 3.10)
Het totaal aantal studenten dat staat ingeschreven voor een tweedegraads lerarenopleiding in de talen is in de afgelopen paar jaar met 6 procent gestegen (van 8689 studenten in 2013 naar 9228 studenten in 2016). Vooral de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Engels laat een forse stijging zien (in 2016 352 studenten meer dan in 2013). Twee andere duidelijke stijgers zijn de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Duits (220 studenten erbij) en de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands (199 studenten erbij). De opleiding die het meest in studentenaantal is gedaald, is de Opleiding tot Leraar Nederlandse Gebarentaal (in 2016 125 studenten minder dan in 2016).

Instroom (zie bijlage 3, tabel 3.3 t/m 3.6)
De instroom van eerstejaars studenten aan tweedegraads lerarenopleidingen in de talen is in de periode 2013-2016 met 9 procent gedaald (van 3453 eerstejaars in 2013 naar 3146 eerstejaars in 2016). Opvallend genoeg kent de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Engels de sterkste daling van de instroom (van 1634 eerstejaars in 2013 naar 1484 eerstejaars in 2016). Ook de Opleiding tot Leraar Nederlandse Gebarentaal laat een relatief sterke daling van de instroom zien (van 328 eerstejaars in 2013 naar 195 eerstejaars in 2016).

Aantallen opleidingen (naar vorm, status en locatie)
Het aantal unieke opleidingslocaties voor tweedegraads lerarenopleiding talen is tussen 2013 en 2016 gelijk gebleven (zie figuur 3.23 en 2.24). Er is echter wel een daling in het aantal duale opleidingen waar te nemen (van 12 in 2013 naar 3 in 2016), die vooral plaatsvond in de jaren 2015 en 2016. Voor de voltijd- en deeltijdvarianten van deze lerarenopleidingen geldt dat er geen veranderingen hebben plaatsgevonden in het aantal locaties. De tweedegraads lerarenopleidingen in de talen zijn goed verspreid over het land (zie figuur 3.25).

Figuur 3.19 Aantallen tweedegraads lerarenopleidingen in de talen naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal), 2013-2016[29]

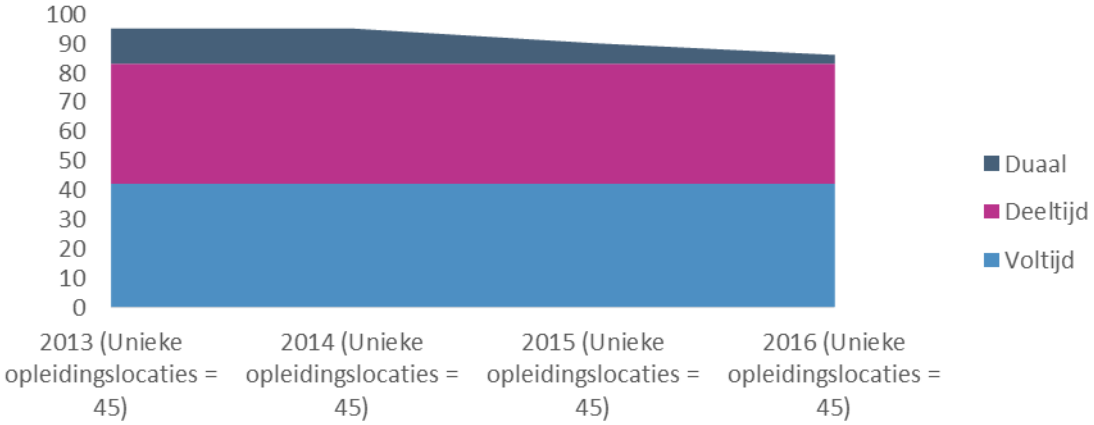

Figuur 3.20 Aantallen tweedegraads lerarenopleidingen in de talen naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal) en status (gestopt/gestart/lopend), 2013-2016

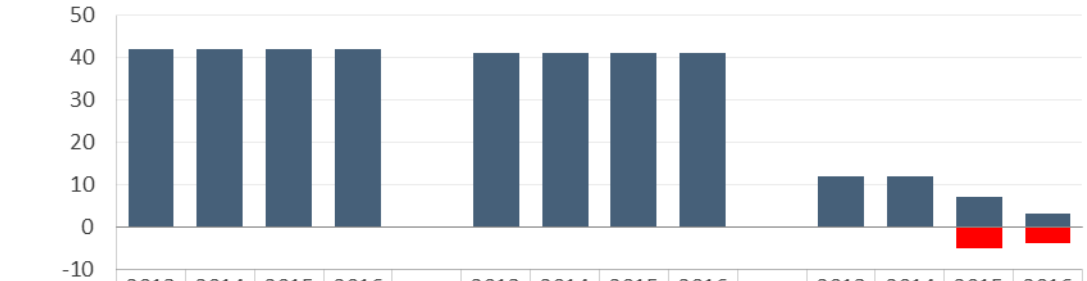

	Voltijd				Deeltijd				Duaal			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Gestopt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-5	-4
Gestart	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lopend	42	42	42	42	41	41	41	41	12	12	7	3

[29] De grafiek geeft het totaal aantal opleidingen weer voor alle opleidingslocaties samen. Op een locatie kan een opleiding zowel in voltijd-, deeltijd- als duale vorm worden aangeboden. In dat geval telt die locatie drie keer mee.

Figuur 3.21 Aantallen tweedegraads lerarenopleidingen in de talen naar locatie (vestigingsgemeente), 2016 (n=45)

3.6 Lerarenopleidingen eerstegraads

In deze paragraaf beschrijven we, per vakgebied en onderwijsniveau (hbo en wo), de ontwikkelingen in het aanbod van eerstegraads lerarenopleidingen naar studentenaantallen, vorm, status en locatie. De volgende vakgebieden komen hierbij aan bod: exact (par. 3.6.1 en 3.6.2), maatschappij (par. 3.6.3 en 3.6.4) en talen (par. 3.6.5 en 3.6.6).

3.6.1 Exact (hbo)

Een overzicht van de opleidingen (isats) die tot de exacte eerstegraads hbo-lerarenopleidingen behoren, is te vinden in bijlage 3 (tabel B3.1, *HBO lerarenopleidingen eerstegraads exact*).

Inschrijvingen (zie bijlage 3, tabel 3.7 t/m 3.10)

Het totaal aantal studenten dat staat ingeschreven aan exacte eerstegraads hbo-lerarenopleidingen is tussen 2013 en 2016 met 10 procent gestegen (van 738 in 2013 tot 809 in 2016). De opleiding tot Leraar Wiskunde kende (met 52 studenten erbij) de grootste toename.

Instroom (zie bijlage 3, tabel 3.3 t/m 3.6)

De instroom van eerstejaars studenten aan exacte eerstegraads hbo-lerarenopleidingen is in de afgelopen jaren met 9 procent gestegen (van 228 eerstejaars in 2013 naar 248 eerstejaars in 2016). Deze stijging komt geheel voor rekening van de Opleiding tot Leraar Wiskunde.

Aantallen opleidingen (naar vorm, status en locatie)

Het aantal unieke locaties voor exacte eerstegraads hbo-lerarenopleidingen is tussen 2013 en 2016 nagenoeg niet veranderd: in 2013 waren het er 12 en in 2016 13 (zie figuur 3.26).
Figuur 3.28 laat zien dat de gemeenten waar in 2016 exacte eerstegraads hbo-lerarenopleidingen worden aangeboden redelijk goed gespreid zijn over het land.

Figuur 3.22 **Aantallen exacte eerstegraads hbo-lerarenopleidingen naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal), 2013-2016**[30]

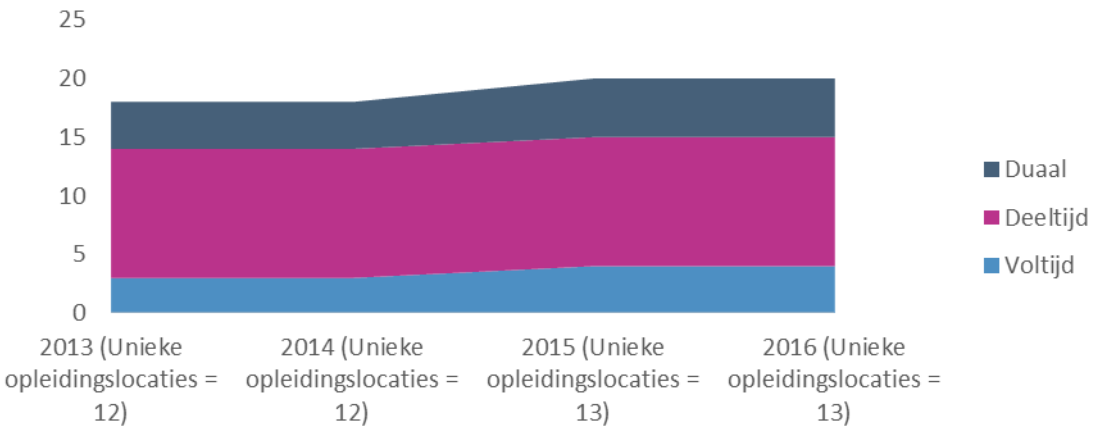

Figuur 3.23 **Aantallen exacte eerstegraads hbo-lerarenopleidingen naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal) en status (gestopt/gestart/lopend), 2013-2016**

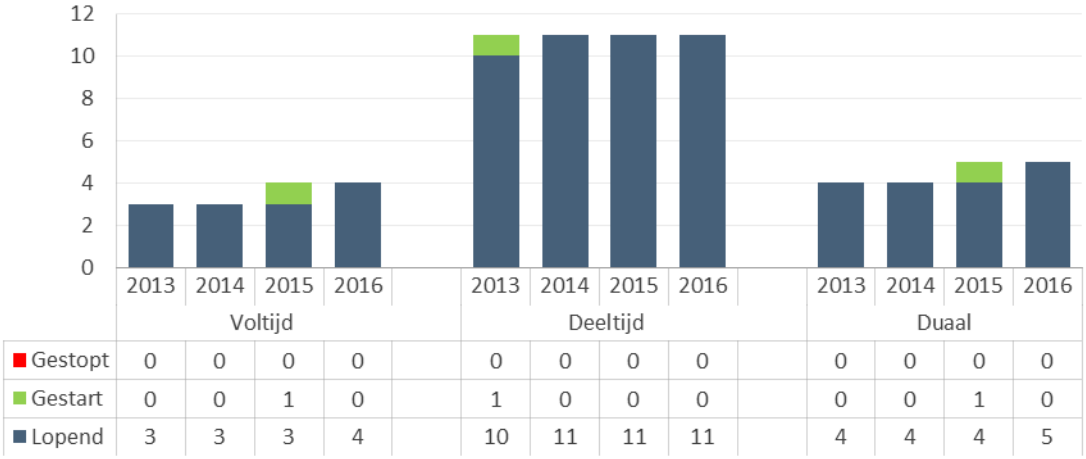

[30] De grafiek geeft het totaal aantal opleidingen weer voor alle opleidingslocaties samen. Op een locatie kan een opleiding zowel in voltijd-, deeltijd- als duale vorm worden aangeboden. In dat geval telt die locatie drie keer mee.

Figuur 3.24 **Aantallen exacte eerstegraads hbo-lerarenopleidingen naar locatie (vestigingsgemeente), 2016 (n=13)**

3.6.2 Exact (wo)

Een overzicht van de opleidingen (isats) die tot de exacte eerstegraads wo-lerarenopleidingen behoren, is te vinden in bijlage 3 (tabel B3.1, *WO lerarenopleidingen eerstegraads exact*).

Inschrijvingen (zie bijlage 3, tabel 3.7 t/m 3.10)
Het totaal aantal ingeschreven studenten aan exacte eerstegraads wo-lerarenopleidingen is in de afgelopen jaren met 73 procent toegenomen (van 707 in 2013 naar 1223 in 2016). Deze toename kan voor een groot deel worden toegeschreven aan twee nieuwe opleidingen die in 2016 zijn begonnen: de M Physics and Astronomy (joint degree) en de M Chemistry (joint degree).

Instroom (zie bijlage 3, tabel 3.3 t/m 3.6)
De instroom van eerstejaars studenten aan exacte eerstegraads wo-lerarenopleidingen is in de afgelopen jaren verdubbeld (van 345 in 2013 naar 710 in 2016). Ook deze toename wordt vooral veroorzaakt door de M Physics and Astronomy (joint degree) en de M Chemistry (joint degree) waarin in 2016 respectievelijk 144 en 156 studenten instroomden.

Aantallen opleidingen (naar vorm, status en locatie)
Het aantal unieke opleidingslocaties voor exacte eerstegraads wo-lerarenopleidingen kende in de periode 2013-2016 enkele schommelingen, maar is uiteindelijk nagenoeg niet veranderd (in 2013 waren het er 35 en in 2016 waren het er 36). Exacte eerstegraads wo-lerarenopleidingen worden vanaf 2015, toen de enige opleiding stopte, overigens niet meer in duale vorm aangeboden.
De gemeenten waar in 2016 exacte eerstegraads wo-lerarenopleidingen worden aangeboden, zijn redelijk goed gespreid over het land. Amsterdam is de gemeente met de meeste opleidingslocaties (zie figuur 3.31).

Figuur 3.25 **Aantallen exacte eerstegraads wo-lerarenopleidingen naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal) 2013-2016**[31]

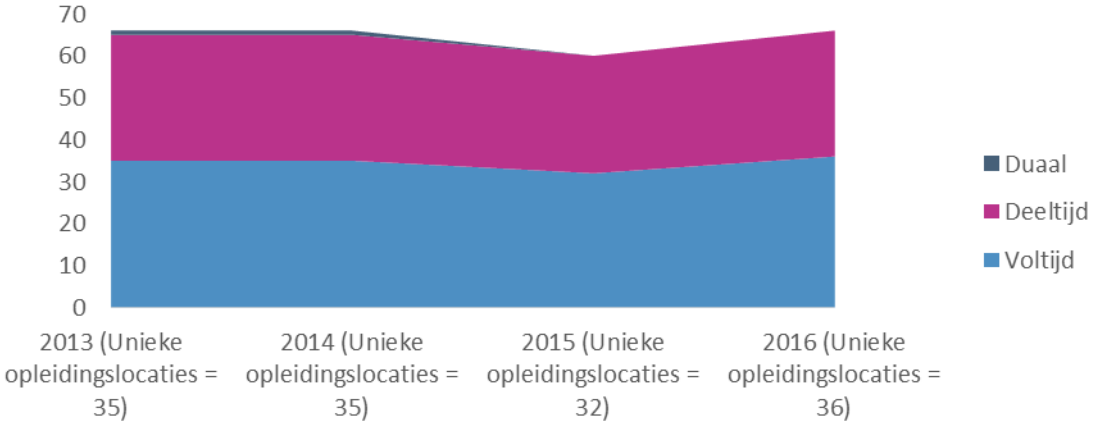

Figuur 3.26 **Aantallen exacte eerstegraads wo-lerarenopleidingen naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal) en status (gestopt/gestart/lopend), 2013-2016**

	Voltijd				Deeltijd				Duaal			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Gestopt	-1	0	-3	0	-1	0	-2	0	-1	0	-1	0
Gestart	0	0	0	4	0	0	0	2	0	0	0	0
Lopend	35	35	32	32	30	30	28	28	1	1	0	0

[31] De grafiek geeft het totaal aantal opleidingen weer voor alle opleidingslocaties samen. Op een locatie kan een opleiding zowel in voltijd-, deeltijd- als duale vorm worden aangeboden. In dat geval telt die locatie drie keer mee.

Figuur 3.27 **Aantallen exacte eerstegraads wo-lerarenopleidingen naar locatie (vestigingsgemeente), 2016 (n=36)**

3.6.3 Maatschappij (hbo)

Een overzicht van de opleidingen (isats) die tot de maatschappijgerichte eerstegraads hbo-lerarenopleidingen behoren, is te vinden in bijlage 3 (tabel B3.1, *HBO lerarenopleidingen eerstegraads maatschappij*).

Inschrijvingen (zie bijlage 3, tabel 3.7 t/m 3.10)
Het totaal aantal studenten aan maatschappijgerichte eerstegraads hbo-lerarenopleidingen is in de periode 2013-2016 met 10 procent gedaald (van 735 in 2013 naar 661 in 2016). Verreweg de grootste daling (64 studenten minder) vond plaats bij de opleiding Leraar Geschiedenis.

Instroom (zie bijlage 3, tabel 3.3 t/m 3.6)
De instroom van eerstejaars studenten aan maatschappijgerichte eerstegraads hbo-lerarenopleidingen is in de afgelopen jaren met 22 procent gedaald (van 215 eerstejaars in 2013 naar 168 eerstejaars in 2016). De grootste daling vond plaats bij de opleiding Leraar Geschiedenis (in 2016 19 eerstejaars minder dan in 2013).

Aantallen opleidingen (naar vorm, status en locatie)
Figuren 3.32 en 3.33 laten zien dat het aantal unieke opleidingslocaties tussen 2013 en 2016 niet is veranderd (in 2013 waren het er 14 en in 2016 ook). Er zijn in de periode 2013-2016 geen maatschappijgerichte eerstegraads hbo-lerarenopleidingen gestopt of gestart.
Bijna de helft van de opleidingslocaties voor maatschappijgerichte eerstegraads hbo-lerarenopleidingen (6 van de 14) bevinden zich in Tilburg (zie figuur 3.34).

Figuur 3.28 **Aantallen maatschappijgerichte eerstegraads hbo-lerarenopleidingen naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal), 2013-2016**[32]

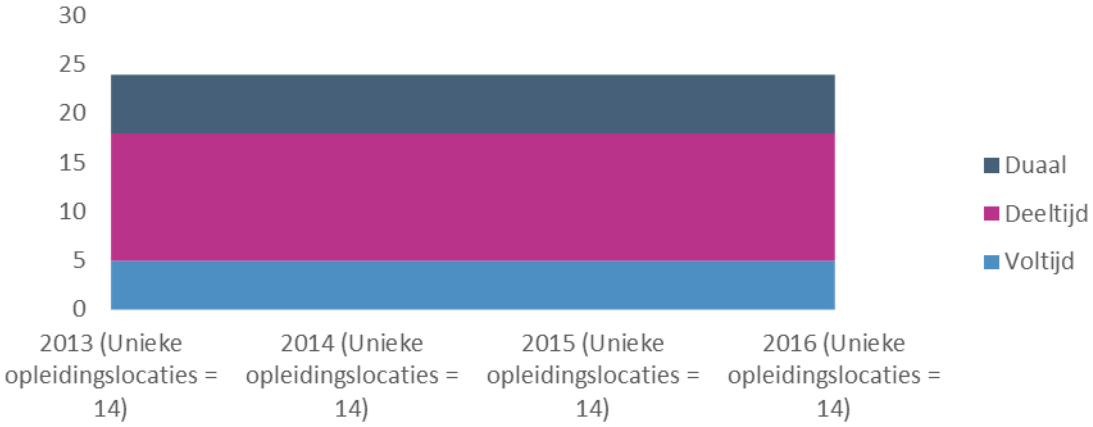

Figuur 3.29 **Aantallen maatschappijgerichte eerstegraads hbo-lerarenopleidingen naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal) en status (gestopt/gestart/lopend), 2013-2016**

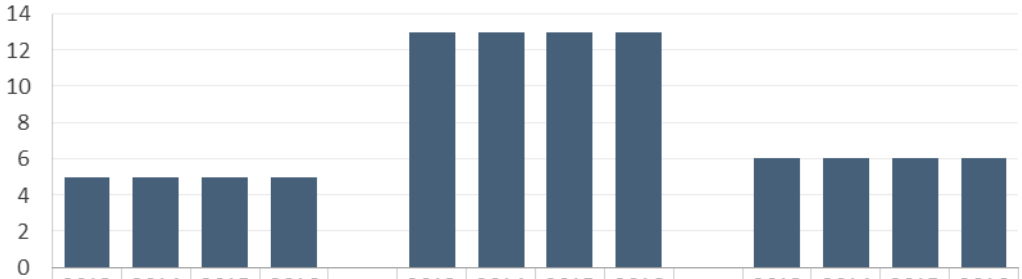

	Voltijd				Deeltijd				Duaal			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Gestopt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gestart	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lopend	5	5	5	5	13	13	13	13	6	6	6	6

[32] De grafiek geeft het totaal aantal opleidingen weer voor alle opleidingslocaties samen. Op een locatie kan een opleiding zowel in voltijd-, deeltijd- als duale vorm worden aangeboden. In dat geval telt die locatie drie keer mee.

Figuur 3.30 **Aantallen maatschappijgerichte eerstegraads hbo-lerarenopleidingen naar locatie (vestigingsgemeente), 2016 (n=14)**

3.6.4 Maatschappij (wo)

Een overzicht van de opleidingen (isats) die tot de maatschappijgerichte eerstegraads wo-lerarenopleidingen behoren, is te vinden in bijlage 3 (tabel B3.1, *WO lerarenopleidingen eerstegraads maatschappij*).

Inschrijvingen (zie bijlage 3, tabel 3.7 t/m 3.10)
Het totaal aantal studenten aan maatschappijgerichte eerstegraads wo-lerarenopleidingen is in de periode 2013-2016 met 21 procent gedaald (van 719 in 2013 naar 567 in 2016). De grootste daling (51 studenten minder) vond plaats bij de opleiding Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Aardrijkskunde.

Instroom (zie bijlage 3, tabel 3.3 t/m 3.6)
De instroom van eerstejaars studenten aan maatschappijgerichte eerstegraads wo-lerarenopleidingen is in de afgelopen jaren met 35 procent gedaald (van 504 eerstejaars in 2013 naar 328 eerstejaars in 2016). De grootste daling vond plaats bij de opleiding Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Aardrijkskunde (56 eerstejaars minder in 2016 dan in 2013). De een na grootste daling vond plaats bij de opleiding Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Maatschappijleer en Maatschappijwetenschappen (46 eerstejaars minder in 2016 dan in 2013).

Aantallen opleidingen (naar vorm, status en locatie)
Figuren 3.35 en 3.36 laten zien dat het aantal unieke opleidingslocaties tussen 2013 en 2016 niet is veranderd (in 2013 waren het er 43 en in 2016 ook). Er zijn in de periode 2013-2016 slechts enkele maatschappijgerichte eerstegraads wo-lerarenopleidingen gestopt en gestart.
Bijna een derde van de opleidingslocaties voor maatschappijgerichte eerstegraads wo-lerarenopleidingen (13 van de 43) bevindt zich in Amsterdam (zie figuur 3.37).

Figuur 3.31 **Aantallen maatschappijgerichte eerstegraads wo-lerarenopleidingen naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal), 2013-2016**[33]

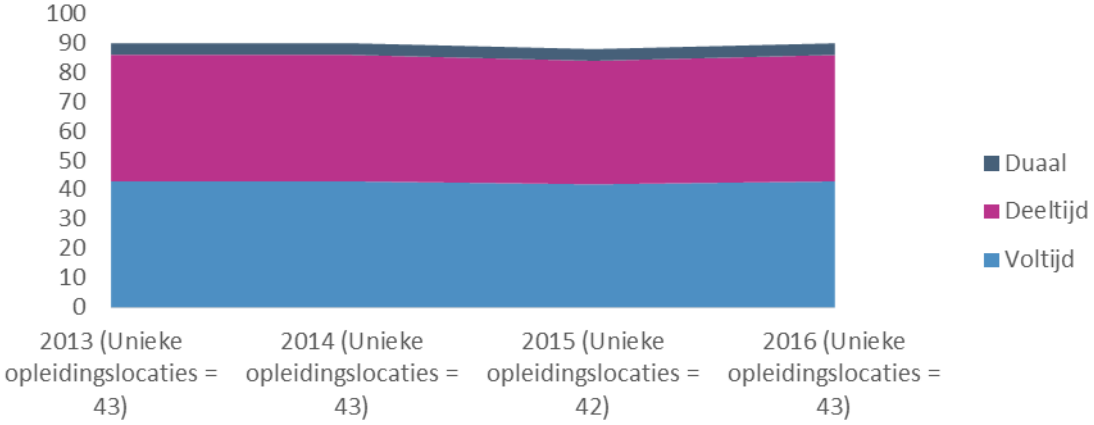

Figuur 3.32 **Aantallen maatschappijgerichte eerstegraads wo-lerarenopleidingen naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal) en status (gestopt/gestart/lopend), 2013-2016**

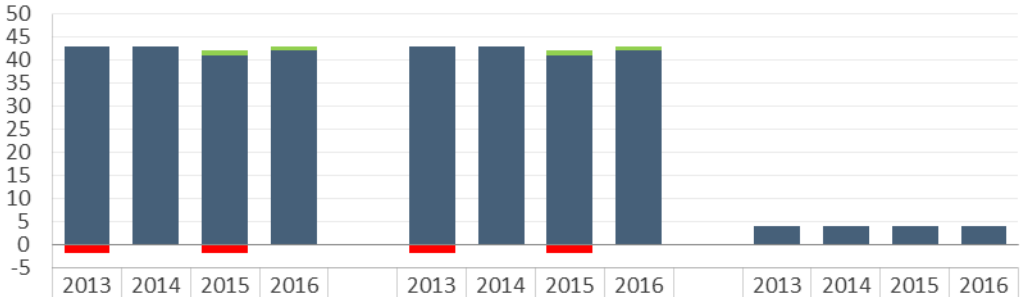

	Voltijd				Deeltijd				Duaal			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Gestopt	-2	0	-2	0	-2	0	-2	0	0	0	0	0
Gestart	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0
Lopend	43	43	41	42	43	43	41	42	4	4	4	4

[33] De grafiek geeft het totaal aantal opleidingen weer voor alle opleidingslocaties samen. Op een locatie kan een opleiding zowel in voltijd-, deeltijd- als duale vorm worden aangeboden. In dat geval telt die locatie drie keer mee.

Figuur 3.33 **Aantallen maatschappijgerichte eerstegraads wo-lerarenopleidingen naar locatie (vestigingsgemeente), 2016 (n=43)**

3.6.5 Talen (hbo)

Een overzicht van de opleidingen (isats) die tot de eerstegraads hbo-lerarenopleidingen in de talen behoren, is te vinden in bijlage 3 (tabel B3.1, *HBO lerarenopleidingen eerstegraads talen*).

Inschrijvingen (zie bijlage 3, tabel 3.7 t/m 3.10)

Het totaal aantal studenten aan eerstegraads hbo-lerarenopleidingen in de talen is in de periode 2013-2016 min of meer hetzelfde gebleven (in 2013 waren het er 843 en in 2016 867). De grootste stijging vond plaats bij de opleiding Leraar Engels (45 studenten meer). De grootste daling vond plaats bij de opleiding Leraar Frans (31 studenten minder).

Instroom (zie bijlage 3, tabel 3.3 t/m 3.6)

De instroom van eerstejaars studenten aan eerstegraads hbo-lerarenopleidingen in de talen is in de afgelopen jaren met 10 procent gedaald (van 261 eerstejaars in 2013 naar 234 eerstejaars in 2016). De grootste daling vond plaats bij de opleiding Leraar Engels (in 2016 13 eerstejaars minder dan in 2013).

Aantallen opleidingen (naar vorm, status en locatie)

Figuren 3.38 en 3.39 laten zien dat het aantal unieke opleidingslocaties tussen 2013 en 2016 is toegenomen (in 2013 waren het er 18 en in 2016 19). Er zijn tussen 2013 en 2016 enkele eerstegraads hbo-lerarenopleidingen in de talen gestopt en gestart, met als gevolg dat de opleiding Leraar Spaans niet meer wordt aangeboden.
Eerstegraads hbo-lerarenopleidingen in de talen worden in zes gemeenten aangeboden (zie figuur 3.40).

Figuur 3.34 Aantallen eerstegraads hbo-lerarenopleidingen in de talen naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal), 2013-2016[34]

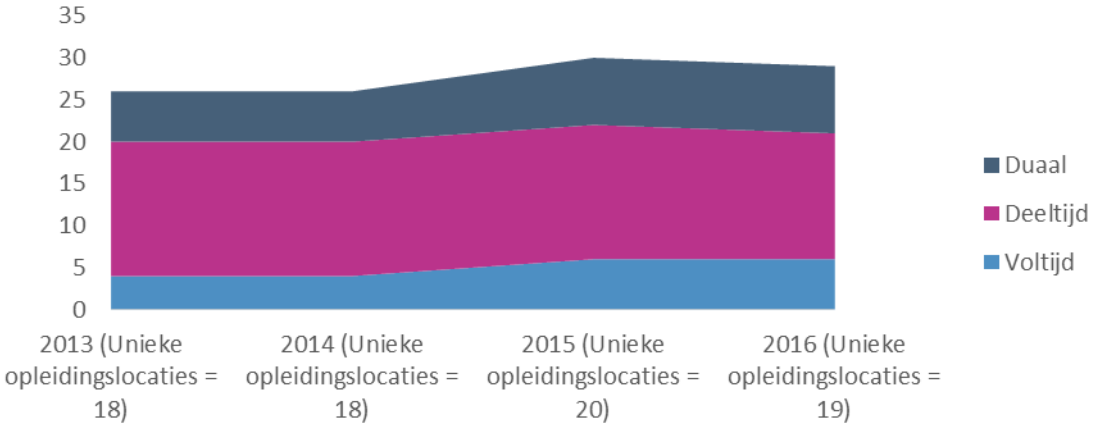

Figuur 3.35 Aantallen eerstegraads hbo-lerarenopleidingen in de talen naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal) en status (gestopt/gestart/lopend), 2013-2016

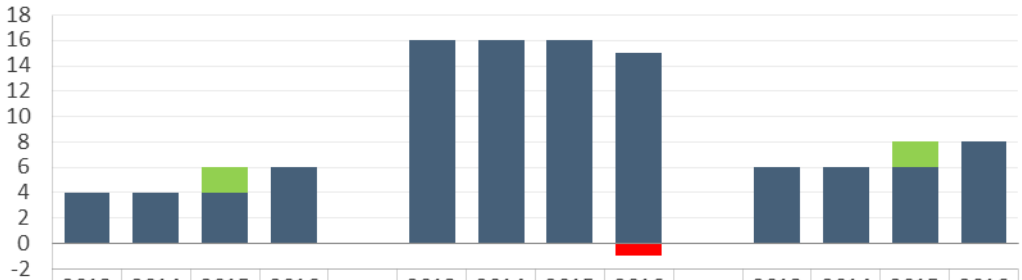

	Voltijd				Deeltijd				Duaal			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Gestopt	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0
Gestart	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2	0
Lopend	4	4	4	6	16	16	16	15	6	6	6	8

[34] De grafiek geeft het totaal aantal opleidingen weer voor alle opleidingslocaties samen. Op een locatie kan een opleiding zowel in voltijd-, deeltijd- als duale vorm worden aangeboden. In dat geval telt die locatie drie keer mee.

Figuur 3.36 Aantallen eerstegraads hbo-lerarenopleidingen in de talen naar locatie (vestigingsgemeente), 2016 (n=19)

3.6.6 Talen (wo)

Een overzicht van de opleidingen (isats) die tot de eerstegraads wo-lerarenopleidingen in de talen behoren, is te vinden in bijlage 3 (tabel B3.1, *WO lerarenopleidingen eerstegraads talen*).

Inschrijvingen (zie bijlage 3, tabel 3.7 t/m 3.10)

Het totaal aantal studenten aan eerstegraads wo-lerarenopleidingen in de talen is in de periode 2013-2016 met 10 procent gedaald (in 2013 waren het er 734 en in 2016 658). De grootste daling vond plaats bij de opleiding Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Nederlands (41 studenten minder).

Instroom (zie bijlage 3, tabel 3.3 t/m 3.6)

De instroom van eerstejaars studenten aan eerstegraads wo-lerarenopleidingen in de talen is in de afgelopen jaren met 18 procent gedaald (van 465 eerstejaars in 2013 naar 381 eerstejaars in 2016). De grootste daling vond plaats bij de opleiding Educatieve master Geesteswetenschappen (in 2016 42 eerstejaars minder dan in 2013).

Aantallen opleidingen (naar vorm, status en locatie)

Het aantal unieke opleidingslocaties voor eerstegraads wo-lerarenopleidingen in de talen is in de periode 2013-2016 gedaald (van 46 in 2013 naar 41 in 2016). Er zijn in totaal vijf voltijdopleidingen en zeven deeltijdopleidingen gestopt (zie figuren 3.41 en 3.42). Deze gestopte opleidingen lijken het gevolg te zijn van de bundeling van de verschillende specifieke opleidingen in Leiden in één nieuwe, brede, opleiding: Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in de Taalvakken.
Ruim vier tiende (18 van de 41) van opleidingslocaties voor eerstegraads wo-lerarenopleidingen in de talen bevindt zich in Amsterdam (zie figuur 3.43).

Figuur 3.37 **Aantallen eerstegraads wo-lerarenopleidingen in de talen naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal), 2013-2016**[35]

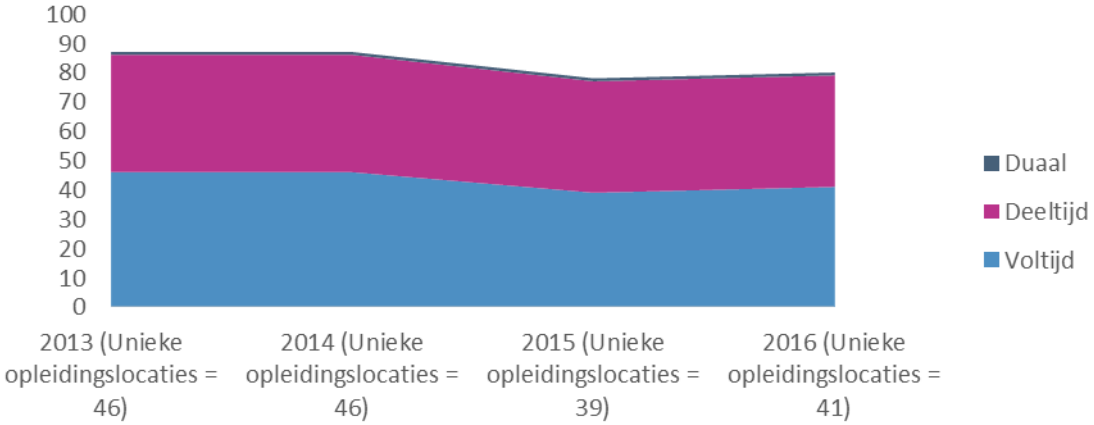

Figuur 3.38 **Aantallen eerstegraads wo-lerarenopleidingen in de talen naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal) en status (gestopt/gestart/lopend), 2013-2016**

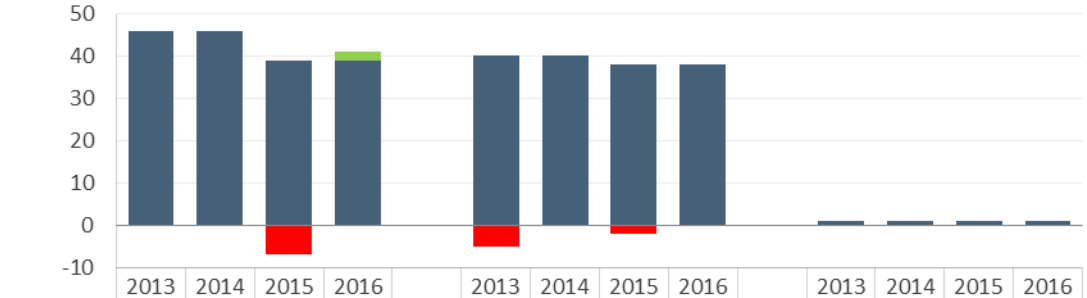

	Voltijd				Deeltijd				Duaal			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Gestopt	0	0	-7	0	-5	0	-2	0	0	0	0	0
Gestart	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Lopend	46	46	39	39	40	40	38	38	1	1	1	1

[35] De grafiek geeft het totaal aantal opleidingen weer voor alle opleidingslocaties samen. Op een locatie kan een opleiding zowel in voltijd-, deeltijd- als duale vorm worden aangeboden. In dat geval telt die locatie drie keer mee.

Figuur 3.39 **Aantallen eerstegraads wo-lerarenopleidingen in de talen naar locatie (vestigingsgemeente), 2016 (n=41)**

3.7 Lerarenopleidingen kunst of lichamelijke opvoeding

In deze paragraaf beschrijven we de ontwikkelingen in het aanbod van (hbo en wo) lerarenopleidingen voor de kunsten en voor lichamelijke opvoeding naar studentenaantallen, vorm, status en locatie.

3.7.1 Kunst (hbo)

Een overzicht van de opleidingen (isats) die tot de hbo-lerarenopleidingen voor de kunsten behoren, is te vinden in bijlage 3 (tabel B3.1, *HBO lerarenopleidingen kunst*).

Inschrijvingen (zie bijlage 3, tabel 3.7 t/m 3.10)

Het totaal aantal studenten aan hbo-lerarenopleidingen voor de kunsten is in de periode 2013-2016 met 4 procent gedaald (in 2013 waren het er 3091 en in 2016 2969). Bij drie van de vier opleidingen (Docent Theater, Docent Dans en Docent Muziek) nam het studentenaantal toe (met in totaal 101 studenten meer in 2016 dan in 2013). Bij de opleiding Docent Beeldende Kunst en Vormgeving nam het studentenaantal af (in 2016 223 studenten minder dan in 2013).

Instroom (zie bijlage 3, tabel 3.3 t/m 3.6)

De instroom van eerstejaars studenten aan hbo-lerarenopleidingen voor de kunsten is in de afgelopen jaren eveneens met 4 procent gedaald (van 905 eerstejaars in 2013 naar 872 eerstejaars in 2016). De grootste daling vond plaats bij de opleiding Docent Beeldende Kunst en Vormgeving (in 2016 38 eerstejaars minder dan in 2013).

Aantallen opleidingen (naar vorm, status en locatie)

Het aantal unieke opleidingslocaties voor hbo-lerarenopleidingen in de kunsten is in de periode 2013-2016 ongeveer gelijk gebleven (in 2013 waren het er 34, in 2016 waren het er 33). Het aantal voltijdopleidingen is in de periode 2013-2016 met 1 afgenomen. Het aantal deeltijd en duale opleidingen is hetzelfde gebleven (zie figuren 3.44 en 3.45).
De opleidingslocaties voor hbo-lerarenopleidingen voor de kunsten zijn goed verspreid over het land (zie figuur 3.46).

Figuur 3.40 Aantallen hbo-lerarenopleidingen voor de kunsten naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal), 2013-2016[36]

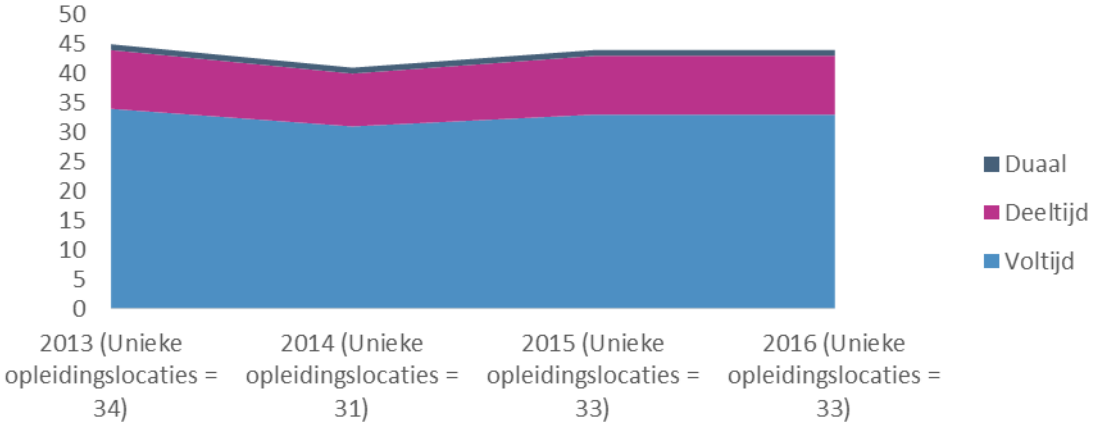

Figuur 3.41 Aantallen hbo-lerarenopleidingen voor de kunsten naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal) en status (gestopt/gestart/lopend), 2013-2016

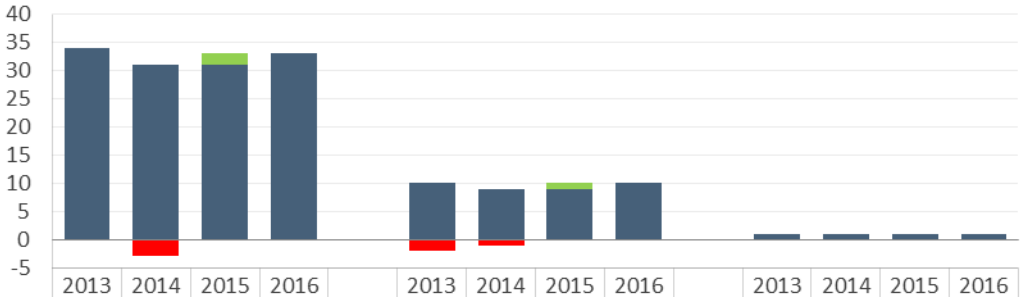

	Voltijd				Deeltijd				Duaal			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Gestopt	0	-3	0	0	-2	-1	0	0	0	0	0	0
Gestart	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Lopend	34	31	31	33	10	9	9	10	1	1	1	1

[36] De grafiek geeft het totaal aantal opleidingen weer voor alle opleidingslocaties samen. Op een locatie kan een opleiding zowel in voltijd-, deeltijd- als duale vorm worden aangeboden. In dat geval telt die locatie drie keer mee.

Figuur 3.42 Aantallen hbo-lerarenopleidingen voor de kunsten naar locatie (vestigingsgemeente), 2016 (n=33)

3.7.2 Kunst (wo)

Een overzicht van de opleidingen (isats) die tot de wo-lerarenopleidingen voor de kunsten behoren, is te vinden in bijlage 3 (tabel B3.1, *WO lerarenopleidingen kunst*).

Inschrijvingen (zie bijlage 3, tabel 3.7 t/m 3.10)
Het totaal aantal studenten aan wo-lerarenopleidingen voor de kunsten is in de periode 2013-2016 met 6 procent gedaald (van 48 studenten in 2013 naar 45 studenten in 2016). De grootste daling (in 2016 15 studenten minder dan in 2013) vond plaats bij de opleiding Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen in Utrecht.[37]

Instroom (zie bijlage 3, tabel 3.3 t/m 3.6)
De instroom van eerstejaars studenten aan wo-lerarenopleidingen voor de kunsten is in de afgelopen jaren met 11 procent gedaald (van 27 eerstejaars in 2013 naar 24 eerstejaars in 2016). De grootste daling (in 2016 9 eerstejaars minder dan in 2013) vond plaats bij de opleiding Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen in Utrecht.[38]

Aantallen opleidingen (naar vorm, status en locatie)
Het aantal unieke opleidingslocaties voor wo-lerarenopleidingen voor de kunsten is in de periode 2013-2016 afgenomen van 6 naar 5 (zie figuur 3.47). Zowel het aantal voltijd- als het aantal deeltijdopleidingen is in de periode 2013-2016 met 1 afgenomen. Wo-lerarenopleidingen voor de kunsten worden niet in duale vorm aangeboden (zie figuur 3.48).
Wo-lerarenopleidingen voor de kunsten worden in 2016 in drie gemeenten aangeboden: Utrecht, Amsterdam en Nijmegen (zie figuur 3.49).

[37] Isat 60701. We vermelden hier ook de isat om verwarring met andere opleidingen (met dezelfde naam, maar andere isats) te voorkomen.
[38] Isat 60701.

Figuur 3.43 Aantallen wo-lerarenopleidingen voor de kunsten naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal), 2013-2016[39]

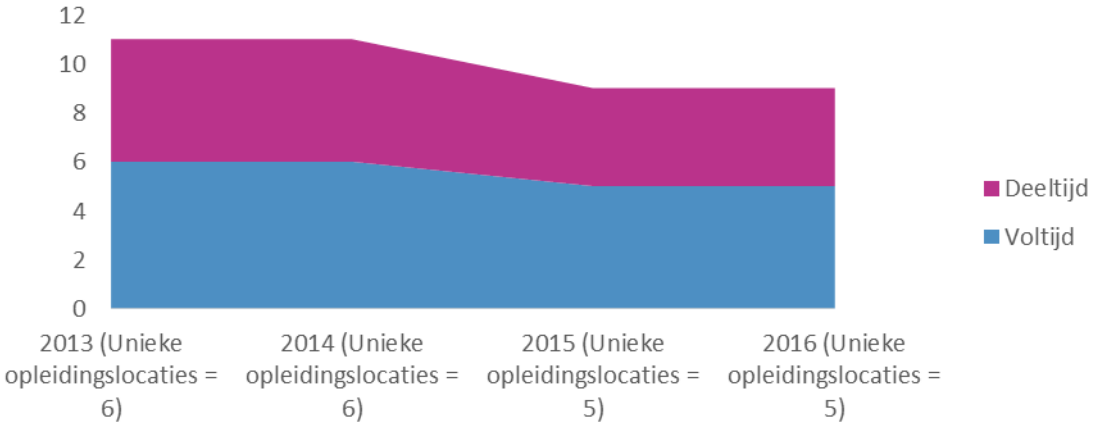

Figuur 3.44 Aantallen wo-lerarenopleidingen voor de kunsten naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal) en status (gestopt/gestart/lopend), 2013-2016

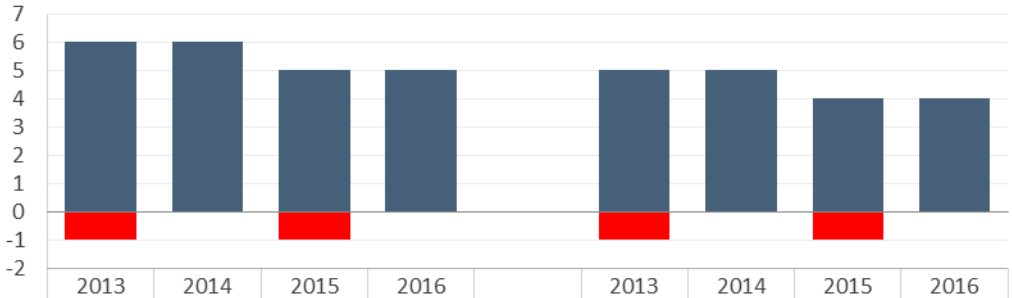

	Voltijd				Deeltijd			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Gestopt	-1	0	-1	0	-1	0	-1	0
Gestart	0	0	0	0	0	0	0	0
Lopend	6	6	5	5	5	5	4	4

[39] De grafiek geeft het totaal aantal opleidingen weer voor alle opleidingslocaties samen. Op een locatie kan een opleiding zowel in voltijd-, deeltijd- als duale vorm worden aangeboden. In dat geval telt die locatie drie keer mee.

Figuur 3.45 Aantallen wo-lerarenopleidingen voor de kunsten naar locatie (vestigingsgemeente), 2016 (n=5)

3.7.3 Lichamelijke opvoeding

Dit vakgebied bestaat uit 1 opleiding (isat). Deze is te vinden in bijlage 3 (tabel B3.1, *Lerarenopleidingen lichamelijke opvoeding*).

Inschrijvingen (zie bijlage 3, tabel 3.7 t/m 3.10)

Het aantal studenten dat ingeschreven staat voor de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Lichamelijke Opvoeding is in de periode 2013-2016 ongeveer gelijk gebleven (4407 studenten in 2013 en 4356 studenten in 2016). Alleen de opleiding bij de Haagse Hogeschool kende in deze periode een toename van het studentenaantal (in 2016 40 studenten meer dan in 2013).

Instroom (zie bijlage 3, tabel 3.3 t/m 3.6)

Ook de instroom van eerstejaars studenten is in de afgelopen paar jaar ongeveer gelijk gebleven (in 2013 waren er 1211 eerstejaars, in 2016 waren dit er 1186). De grootste toename van eerstejaars vond plaats bij de Fontys Hogescholen in Eindhoven (in 2016 30 eerstejaars meer dan in 2016). De grootste afname van eerstejaars vond plaats bij de Christelijke Hogeschool Windesheim in Zwolle (in 2016 39 eerstejaars minder dan in 2016).

Aantallen opleidingen (naar vorm, status en locatie)

Figuren 3.50 en 3.51 laten zien dat het aantal unieke opleidingslocaties voor de lerarenopleiding lichamelijke opvoeding tussen 2013 en 2016 hetzelfde is gebleven (in 2013 waren het er 6 en in 2016 ook). Er is in de periode 2013-2016 1 deeltijdopleiding gestopt (die van Fontys Hogescholen in Eindhoven).
De locaties voor de lerarenopleiding lichamelijke opvoeding zijn goed gespreid over het land (zie figuur 3.52).

Figuur 3.46 **Aantallen lerarenopleidingen lichamelijke opvoeding naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal), 2013-2016**[40]

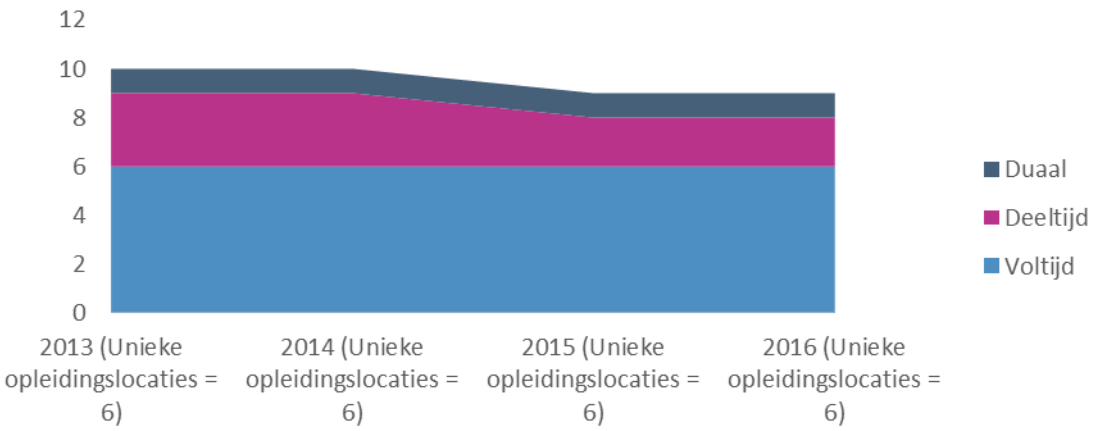

Figuur 3.47 **Aantallen lerarenopleidingen lichamelijke opvoeding naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal) en status (gestopt/gestart/lopend), 2013-2016**

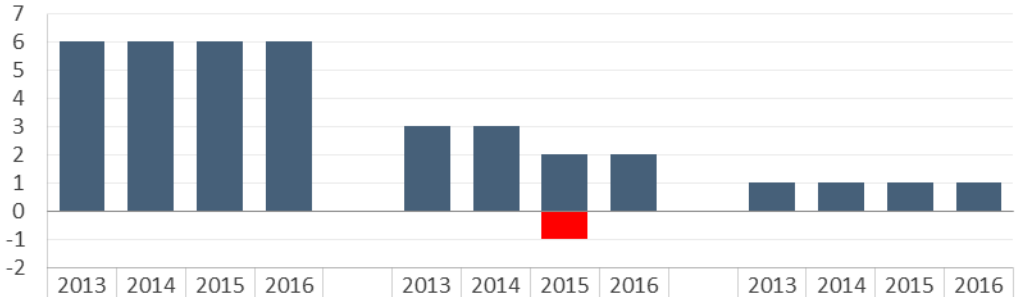

	Voltijd				Deeltijd				Duaal			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Gestopt	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0	0	0
Gestart	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lopend	6	6	6	6	3	3	2	2	1	1	1	1

[40] De grafiek geeft het totaal aantal opleidingen weer voor alle opleidingslocaties samen. Op een locatie kan een opleiding zowel in voltijd-, deeltijd- als duale vorm worden aangeboden. In dat geval telt die locatie drie keer mee.

Figuur 3.48 Aantallen lerarenopleidingen lichamelijke opvoeding naar locatie (vestigingsgemeente), 2016 (n=6)

3.8 Professionalisering

Een overzicht van de opleidingen (isats) die tot dit opleidingscluster behoren, is te vinden in bijlage 3 (tabel B3.1, *HBO professionalisering*).[41]

Inschrijvingen (zie bijlage 3, tabel 3.7 t/m 3.10)
Het totaal aantal studenten dat een professionaliseringsopleiding volgt, is in de periode 2013-2016 met 7 procent afgenomen (van 5453 in 2013 naar 5077 in 2016). De grootste daling vond plaats bij de opleiding die in dit cluster ook de meeste studenten heeft, namelijk opleiding Special Educational Needs.[42] In 2013 had deze opleiding 4071 studenten, in 2016 waren dat er 3349 (18% minder). Bij de op een na grootste opleiding (wat betreft studentenaantallen) in het cluster, Leren en Innoveren[43], nam het aantal ingeschreven studenten met 29 procent toe (van 697 in 2013 tot 899 in 2016).

Instroom (zie bijlage 3, tabel 3.3 t/m 3.6)
De instroom van eerstejaars studenten aan professionaliseringsopleidingen is in de afgelopen jaren met 21 procent gedaald (van 2603 eerstejaars in 2013 naar 2.069 eerstejaars in 2016). De instroom bij de opleiding Special Educational Needs nam met 30 procent af (van 2034 eerstejaars in 2013 naar 1418 eerstejaars in 2016). Deinstroom bij de opleiding Leren en Innoveren nam met 9 procent toe (van 335 eerstejaars in 2013 naar 365 eerstejaars in 2016).

Aantallen opleidingen (naar vorm, status en locatie)
Het aantal unieke opleidingslocaties professionaliseringsopleidingen is in de periode 2013-2016 gestegen van 68 naar 70 (zie figuur 3.53). In 2015 stopten er vijf voltijd- en zes deeltijdopleidingen. In 2016 startten er echter weer drie voltijd- en zes deeltijdopleidingen (zie figuur 3.54). Het lijkt hierbij voor een groot deel om verplaatsing van opleidingen (isats) naar andere instellingen en/of steden te gaan. Zo stoppen opleidingen in Amsterdam, Hengelo en Haren, die één of twee jaar later – soms bij dezelfde instelling – weer starten in Almere, Enschede en Groningen.
De opleidingslocaties voor professionaliseringsopleidingen zijn goed verspreid over het land (zie figuur 3.55).

[41] In het door KBA bewerkte CROHO-bestand, dat de periode 2013-2016 beslaat, omvat het opleidingscluster Professionalisering geen bekostigde wo-opleidingen.
[42] Deze opleiding, met isat 44103, heeft ook de naam: Special Educational Needs: Leraar Speciaal Onderwijs.
[43] Deze opleiding, met isat 44136, heeft ook de naam: Learning & Innovation.

Figuur 3.49 Aantallen professionaliseringsopleidingen naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal), 2013-2016[44]

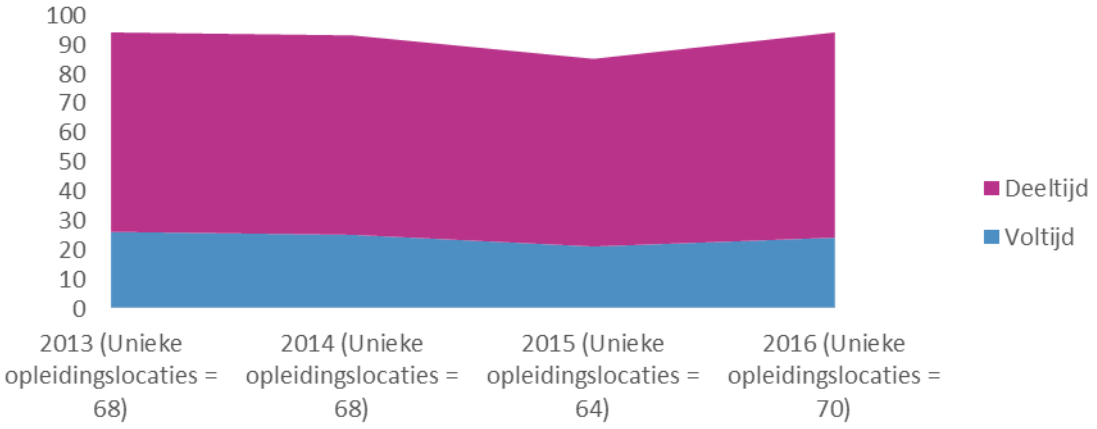

Figuur 3.50 Aantal professionaliseringsopleidingen naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal) en status (gestopt/gestart/lopend), 2013-2016

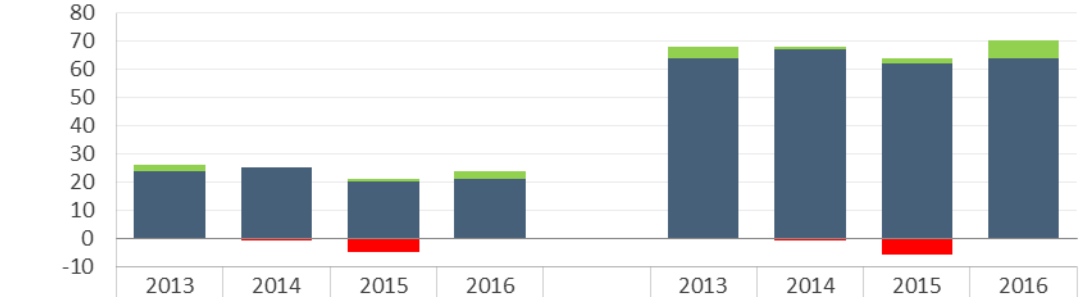

	Voltijd				Deeltijd			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Gestopt	0	-1	-5	0	0	-1	-6	0
Gestart	2	0	1	3	4	1	2	6
Lopend	24	25	20	21	64	67	62	64

[44] De grafiek geeft het totaal aantal opleidingen weer voor alle opleidingslocaties samen. Op een locatie kan een opleiding zowel in voltijd-, deeltijd- als duale vorm worden aangeboden. In dat geval telt die locatie drie keer mee.

Figuur 3.51 Aantal professionaliseringsopleidingen naar locatie (vestigingsgemeente), 2016 (n=70)

3.9 Ontwikkelingen onbekostigde opleidingen

In deze paragraaf beschrijven we de ontwikkelingen in het totale aanbod van onbekostigde opleidingen in de periode 2013-2016. Een overzicht van de opleidingen (isats) die tot de onbekostigde opleidingen behoren, is te vinden in bijlage 3 (tabel B3.2).

Zoals aangegeven in paragraaf 3.1 zijn er van de onbekostigde opleidingen geen gegevens over het aantal ingeschreven studenten beschikbaar, noch gegevens over de instroom van eerstejaars studenten.

Aantallen opleidingen (naar vorm, status en locatie)
Figuren 3.56 en 3.57 laten zien dat het aanbod aan onbekostigde voltijdopleidingen tussen 2013 en 2014 geheel is verdwenen, omdat alle 49 voltijdopleidingen in 2014 zijn gestopt. Tabel 3.1 laat zien welke opleidingen dit betreft. Het gaat om:

- 9 beroepsgerichte tweedegraadsopleidingen;
- 11 exacte tweedegraads lerarenopleidingen;
- 13 maatschappijgerichte tweedegraads lerarenopleidingen;
- 12 tweedegraads lerarenopleidingen in de talen; en
- 4 hbo-lerarenopleidingen voor de kunsten.

Wanneer we in figuur 3.57 kijken naar het aantal deeltijdopleidingen zien we veel schommelingen, met name in het jaar 2014 (waarin 35 deeltijdopleidingen zijn gestopt en 46 gestart). In totaal zijn er in de periode 2013-2016 18 deeltijdopleidingen bijgekomen.

Uit tabel 3.1 kan worden opgemaakt dat het gaat om 30 deeltijdopleidingen die zijn gestart:

- 3 beroepsgerichte tweedegraadsopleidingen;
- 18 maatschappijgerichte tweedegraads lerarenopleidingen; en
- 9 lerarenopleidingen lichamelijke oefening.

Aan de andere kant zijn er in de periode 2013-2016 12 opleidingen gestopt, namelijk:

- 6 exacte tweedegraads lerarenopleidingen;
- 1 tweedegraads lerarenopleiding in de talen;
- 1 maatschappijgerichte eerstegraads lerarenopleiding;
- 2 hbo-lerarenopleidingen voor de kunsten; en
- 2 professionaliseringsopleidingen.

Ook voor de duale opleidingen geldt dat er in 2014 veel opleidingen startten (54) en stopten (32). In totaal zijn er in de periode 2013-2016 24 duale opleidingen bijgekomen.

Uit tabel 3.1 kan worden opgemaakt dat het gaat om 32 duale opleidingen die zijn gestart:

- 3 beroepsgerichte tweedegraadsopleidingen;
- 18 maatschappijgerichte tweedegraads lerarenopleidingen;
- 2 tweedegraads lerarenopleidingen in de talen; en
- 9 professionaliseringsopleidingen.

Aan de andere kant zijn er in de periode 2013-2016 8 opleidingen gestopt, namelijk:

- 6 exacte tweedegraads lerarenopleidingen; en
- 2 hbo-lerarenopleidingen voor de kunsten.

Het aantal unieke opleidingslocaties voor onbekostigde opleidingen is in de afgelopen jaren al met al toegenomen van 108 in 2013 naar 134 in 2016 (zie figuur 3.56).[45]

[45] De achtergronden van de sterke schommelingen in het onbekostigde opleidingenaanbod zijn helaas niet bekend. Een deel van het aantal gestopte opleidingen kan worden verklaard door het gegeven dat Saxion Next is gestopt met alle opleidingen in Dordrecht en Hengelo.

Figuur 3.58 laat ten slotte zien dat deze locaties zich nagenoeg allemaal in het midden en het zuiden van het land bevinden.

Figuur 3.52 Aantallen onbekostigde opleidingen naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal), 2013-2016[46]

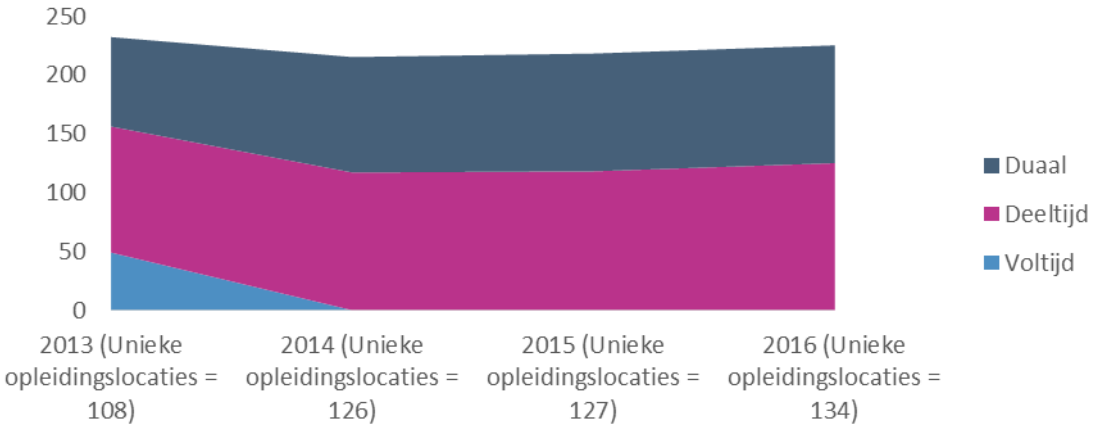

Figuur 3.53 Aantallen onbekostigde opleidingen naar vorm (voltijd/deeltijd/duaal) en status (gestopt/gestart/lopend), 2013-2016

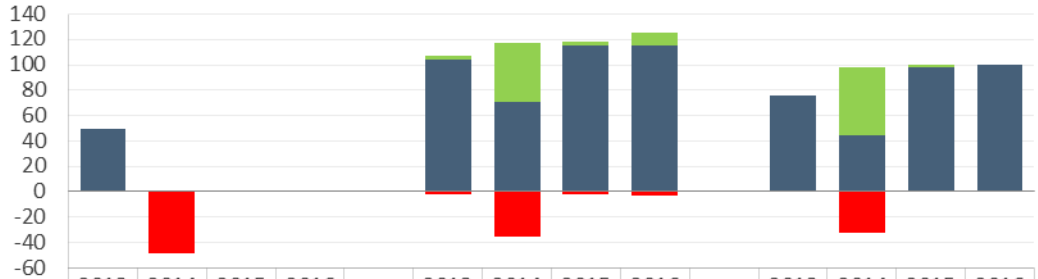

	Voltijd				Deeltijd				Duaal			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Gestopt	0	-49	0	0	-2	-35	-2	-3	0	-32	0	0
Gestart	0	0	0	0	3	46	3	10	0	54	2	0
Lopend	49	0	0	0	104	71	115	115	76	44	98	100

[46] De grafiek geeft het totaal aantal opleidingen weer voor alle opleidingslocaties samen. Op een locatie kan een opleiding zowel in voltijd-, deeltijd- als duale vorm worden aangeboden. In dat geval telt die locatie drie keer mee.

Tabel 3.1 Aantallen onbekostigde opleidingen naar opleidingscluster en vorm (voltijd/deeltijd/duaal), 2013-2016

Opleidingscluster	Opleidingsvorm	2013	2014	2015	2016	Δ 2013-2016
Pabo	Deeltijd	8	8	8	8	0
	Duaal	7	7	7	7	0
HBO lerarenopleidingen twee-degraads beroepsgericht	Voltijd	9	0	0	0	-9
	Deeltijd	12	15	15	15	3
	Duaal	12	15	15	15	3
HBO lerarenopleidingen twee-degraads exact	Voltijd	11	0	0	0	-11
	Deeltijd	14	7	8	8	-6
	Duaal	14	7	8	8	-6
HBO lerarenopleidingen twee-degraads maatschappij	Voltijd	13	0	0	0	-13
	Deeltijd	27	45	45	45	18
	Duaal	24	42	42	42	18
HBO lerarenopleidingen twee-degraads talen	Voltijd	12	0	0	0	-12
	Deeltijd	19	17	18	18	-1
	Duaal	15	16	17	17	2
HBO lerarenopleidingen eerste-graads maatschappij	Deeltijd	2	1	1	1	-1
HBO lerarenopleidingen kunst	Voltijd	4	0	0	0	-4
	Deeltijd	4	2	2	2	-2
	Duaal	4	2	2	2	-2
Lerarenopleiding lichamelijke opvoeding	Deeltijd	0	0	0	9	9
HBO professionalisering	Deeltijd	16	17	16	14	-2
	Duaal	0	9	9	9	9
WO professionalisering	Deeltijd	5	5	5	5	0

Figuur 3.54 Aantallen onbekostigde opleidingen naar locatie (vestigingsgemeente), 2016 (n=134)

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Arbeidsmarktsitua-tie na afstuderen

4

4 Arbeidsmarktsituatie na afstuderen

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we de arbeidsmarktsituatie van afgestudeerden aan onderwijsopleidingen tot en met vijf jaar na het behalen van het diploma. De voor deze analyses benodigde gegevens zijn verkregen door koppeling en bewerking van een aantal microdatabestanden van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Aanpak
Het startpunt van de analyses was de constructie van vijf diplomacohorten (2010, 2011, 2012, 2013 en 2014). We zijn tot deze cohorten gekomen door uit het diplomabestand alle personen te selecteren die in de periode 2010 tot en met 2014 een diploma hebben behaald aan een onderwijsopleiding, i.e. een opleiding die is opgenomen in de afbakening (zie hoofdstuk 1 en bijlage 2). Hierbij moet worden opgemerkt dat het diplomabestand nagenoeg alleen maar diploma's bevat die zijn behaald aan bekostigde opleidingen. Zo zijn diploma's die zijn behaald aan de Open Universiteit niet in het bestand opgenomen. Diploma's die zijn behaald aan andere, door de overheid erkende maar niet bekostigde, instellingen zijn in zeer beperkte mate opgenomen (alleen als de betreffende instellingen hier zelf gegevens over hebben aangeleverd).

Vervolgens hebben we, aan de hand van het polisadministratiebestand en het sociaaleconomische categoriebestand, de arbeidsmarksituatie van de personen in de verschillende cohorten op het moment van één, twee, drie, vier en vijf jaar na afstuderen in kaart gebracht.

De kernvragen hierbij waren (voor elk jaar):
- Is men werkzaam in de sector onderwijs (heeft men een dienstbetrekking bij een onderwijsinstelling)?
- Zo ja, voor welke onderwijssoort is men werkzaam (zie box 4.1)?
- Zo nee, maar men heeft wel een dienstbetrekking: in welke andere sector is men werkzaam (zie box 4.1)?
- Zo nee, en men heeft geen dienstbetrekking: in welke sociaaleconomische categorie valt men (zie box 4.2)?

Box 4.1 Sectoren in dit onderzoek

In het polisadministratiebestand zijn alle personen terug te vinden die op de jaarlijkse peildatum (1 oktober) een inkomstenverhouding hebben, wat inhoudt dat zij een dienstbetrekking hebben. Dit bestand bevat, in de vorm van de SBI-code van het bedrijf, tevens informatie over de sector waarin men werkzaam is (door koppeling verkregen).[47]

Personen die volgens de polisadministratie in de sector onderwijs[48] werkzaam zijn, hebben we (aan de hand van de KvK-nummers van de instellingen/scholen) nader ingedeeld in een van de volgende onderwijssoorten: primair onderwijs (po), voortgezet onderwijs (vo), (voortgezet) speciaal onderwijs ((v)so), middelbaar beroepsonderwijs (mbo), hoger beroeps onderwijs (hbo) en wetenschappelijk onderwijs (wo).

Voor personen die niet in het onderwijs werken, zijn we uitgegaan van de sector die bij de SBI-code van het bedrijf hoort. Hierbij hebben we gebruikgemaakt van het hoogste SBI-niveau, waarbij enkele sectoren zijn samengenomen** en een sector is gesplitst*. De SBI-sectoren in dit onderzoek zijn:
- groot- en detailhandel; reparatie van auto's;
- logies-, maaltijd- en drankverstrekking;
- advisering, onderzoek en overige specialistische zakelijke dienstverlening;
- verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening: uitzendwerk*;
- verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening: geen uitzendwerk*;
- openbaar bestuur, overheidsdiensten en verplichte sociale verzekeringen;

[47] SBI staat voor Standaard bedrijfsindeling
[48] i.e. personen die werkzaam zijn bij een instelling met een KvK-nummer dat voorkomt in de administratie van DUO.

- onderwijs;
- gezondheids- en welzijnszorg;
- cultuur, sport en recreatie;
- overige SBI-sectoren**.

* In de SBI-sector 'verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening' zit ook de uitzendsector. Aangezien na sommige afstudeerrichtingen relatief veel via uitzendbureaus wordt gewerkt, is hier onderscheid gemaakt tussen uitzendwerk en geen uitzendwerk. Dit is een onderverdeling binnen de SBI.

** De sectoren waar relatief weinig afgestudeerden in werkten, zijn samengenomen onder de categorie 'overige sectoren'. De overige SBI-sectoren bestaan uit: landbouw, bosbouw en visserij, winning van delfstoffen, industrie, productie en distributie van en handel in elektriciteit, aardgas, stoom en gekoelde lucht, winning en distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering, bouwnijverheid, vervoer en opslag, informatie en communicatie, financiële instellingen, verhuur van en handel in onroerend goed, en overige dienstverlening.

Box 4.2 Sociaaleconomische categorieën in dit onderzoek

In het (doorlopende) sociaaleconomische categorie-bestand worden in totaal twaalf categorieën onderscheiden. Wij zijn uitgegaan van de peilmaand oktober en hebben voor dit onderzoek een aantal categorieën samengenomen. Daarmee zijn we tot de volgende indeling gekomen:

1. werknemer
2. directeur-grootaandeelhouder / zelfstandige / meewerkend gezinslid
3. scholier / student
4. ontvanger WW / ontvanger Bijstand
5. ontvanger uitkering ziekte / arbeidsongeschiktheid
6. ontvanger overige uitkering (ontvanger pensioen / ontvanger overige sociale voorzieningen)
7. overig[1]
8. onbekend[2]

[1] De categorie 'overig' bestaat uit de categorieën 'overig actief' en 'overig zonder inkomen' uit het sociaaleconomische categorie-bestand van het CBS. Een mogelijk voorbeeld van een persoon die in de categorie 'overig' valt, is iemand die werkloos is, maar geen uitkering ontvangt.

[2] Deze categorie is door ons toegevoegd. Hierin zitten mensen die wel in het diplomabestand voorkomen maar niet in de andere bestanden. Veelal komen zij ook niet meer voor in de gemeentelijke basisadministratie: zij zijn dan naar het buitenland verhuisd.

De kernvragen zijn schematisch weergegeven in figuur 4.1.

Wij brengen graag de volgende aandachtspunten naar voren:

- De sector onderwijs is gedefinieerd door gebruik te maken van de KvK-nummers van bevoegde gezagen die voorkomen in de administratie van DUO. Wanneer iemand niet werkt bij een instelling die voorkomt in de administratie van DUO, is het mogelijk dat zij wel in de SBI-sector onderwijs valt. De SBI-sector onderwijs omvat namelijk ook het onbekostigde onderwijs en het overige onderwijs. Voorbeelden hiervan zijn afstandsonderwijs, bedrijfsopleiding en -trainingen, studiebegeleiding, en dienstverlening voor het onderwijs. Ook sport- en recreatieonderwijs, cultureel onderwijs en auto- en motorscholen vallen onder de SBI-sector onderwijs.
- Het is mogelijk dat iemand valt in de sociaaleconomische categorie 'werknemer', terwijl men niet voorkomt in de polisadministratie op de jaarlijkse peildatum. Dit komt doordat de sociaaleconomische categorie wordt bepaald voor de gehele maand. Het komt voor dat mensen wel werkzaam zijn in de maand oktober, maar niet op de peildatum 1 oktober.
- Bij de figuren in dit hoofdstuk die inzicht geven in de arbeidsmarktsituatie staat dat het de situatie *binnen* 1, 3 en 5 jaar na afstuderen betreft. Dit is het gevolg van het gebruik maken van een jaarlijkse peildatum. Afstuderen kan op meerdere momenten binnen een jaar. Bij de arbeidsmarktsituatie binnen 1 jaar na afstuderen wordt de eerst volgende eerste van oktober bedoeld na afstuderen. Bij 3 jaar na afstuderen betreft het dan ook de situatie op de derde keer dat het 1 oktober is na afstuderen en bij 5 jaar na afstuderen gaat het om de situatie op de vijfde keer dat het 1 oktober is na afstuderen.

Figuur 4.1 Schematische weergave van de kernvragen voor het in kaart brengen van de arbeidsmarktsituatie van de personen in de vijf diplomacohorten

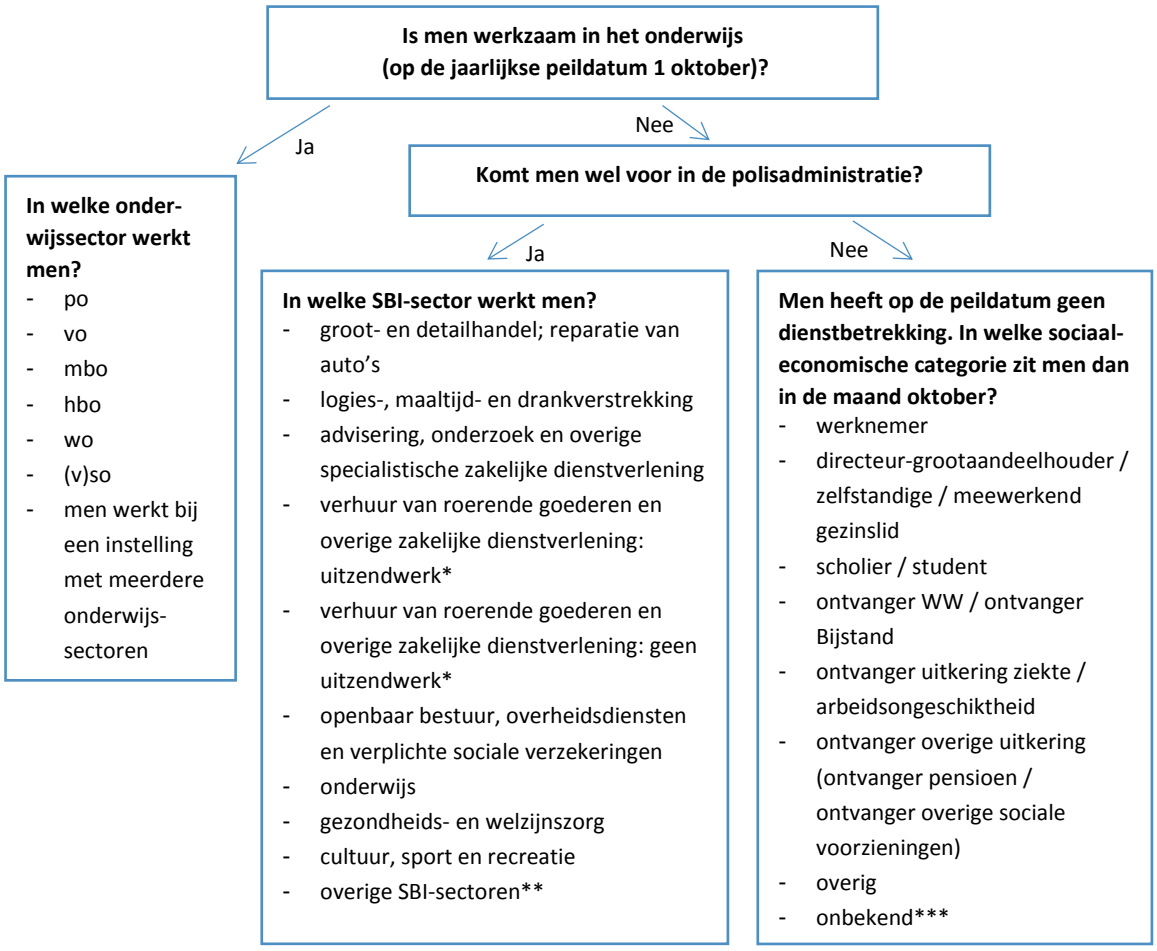

* In de SBI-sector 'verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening' zit ook de uitzendsector. Aangezien na sommige afstudeerrichtingen relatief veel via uitzendbureaus wordt gewerkt, is hier onderscheid gemaakt tussen uitzendwerk en geen uitzendwerk. Dit is een onderverdeling binnen de SBI.

** De overige SBI-sectoren bestaan uit: landbouw, bosbouw en visserij, winning van delfstoffen, industrie, productie en distributie van en handel in elektriciteit, aardgas, stoom en gekoelde lucht, winning en distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering, bouwnijverheid, vervoer en opslag, informatie en communicatie, financiële instellingen, verhuur van en handel in onroerend goed, en overige dienstverlening.

*** In de categorie onbekend zitten mensen die wel in het diplomabestand voorkomen, maar niet in de andere bestanden. Veelal komen zij ook niet meer voor in de gemeentelijke basisadministratie: zij zijn dan naar het buitenland verhuisd.

Beschikbaarheid van gegevens

Het polisadminstratiebestand bevat gegevens tot en met het jaar 2016. Dit betekent dat alleen voor de diplomacohorten uit 2010 en 2011 voor de maximale periode van vijf jaar na afstuderen kan worden nagegaan of deze personen wel of niet werkzaam zijn, en zo ja, in welke sector. Concreet betekent de gekozen werkwijze dat we voor het diplomacohort 2010 (personen die in 2010 een onderwijsdiploma hebben behaald) hebben gekeken naar de arbeidsmarktsituatie op peildatum 1 oktober één jaar (2011), twee jaar (2012), drie jaar (2013), vier jaar (2014) en vijf jaar (2015) na afstuderen. Voor het diplomacohort 2011 hebben we gekeken naar de jaren 2012, 2013, 2014, 2015 en 2016, et cetera.

Het sociaaleconomische categorie-bestand bevat gegevens tot en met het jaar 2015. Hierdoor kan alleen voor de personen zonder dienstbetrekking uit het 'oudste' diplomacohort (2010) worden nagegaan in welke sociaaleconomische categorie men zich tot en met vijf jaar na afstuderen bevond. Voor het diplomacohort 2011 kan tot en met vier jaar na afstuderen worden gekeken, et cetera.

Leeswijzer
In volgende paragrafen wordt de arbeidsmarktsituatie van de afgestudeerden van de verschillende opleidingsclusters beschreven. We willen hierbij graag drie dingen opmerken:

1. De verschillende diplomacohorten zijn samengenomen in de analyses. Dit betekent dat wanneer er wordt gerapporteerd over de situatie één jaar na afstuderen, het dus gaat om de situatie één jaar na afstuderen voor alle betreffende personen uit de vijf cohorten samen.
2. Omwille van de overzichtelijkheid hebben we ervoor gekozen bij deze beschrijvingen de arbeidsmarktsituatie op het moment van één, drie en vijf jaar na afstuderen weer te geven.[49]
3. Bij het interpreteren van de resultaten van de analyses moet rekening worden gehouden met het feit dat het aantal personen in de analyses kleiner wordt naarmate de cohorten recenter worden. Er zijn immers steeds minder gegevens beschikbaar. Voor het diplomacohort uit 2014 zijn bijvoorbeeld alleen maar gegevens bekend over de situatie tot en met twee jaar na afstuderen (namelijk uit de jaren 2015 en 2016), terwijl voor het diplomacohort uit 2010 wel gegevens over een periode van vijf jaar beschikbaar zijn (namelijk uit de jaren 2011, 2012, 2013, 2014 en 2014).

4.2 Associate degrees

Inleiding

Op het moment van één jaar na afstuderen werkt iets meer dan een derde van de afgestudeerden met een Ad-diploma in het onderwijs (zie figuur 4.2). Bijna de helft van de afgestudeerden werkt in een andere sector. Bijna twintig procent van de Ad-afgestudeerden komt niet voor in de polisadministratie en heeft dus geen dienstbetrekking. Mogelijk zitten zij in het vervolgonderwijs.
De figuur laat tevens zien dat het aandeel Ad-gediplomeerden dat in het onderwijs werkt na vijf jaar is opgelopen tot 57 procent (een toename van 63% ten opzichte van één jaar na afstuderen). Het aandeel personen met een Ad-diploma dat niet in het onderwijs werkt, is vijf jaar na afstuderen ongeveer een derde.

Figuur 4.2 Arbeidsmarktsituatie Ad-gediplomeerden, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen

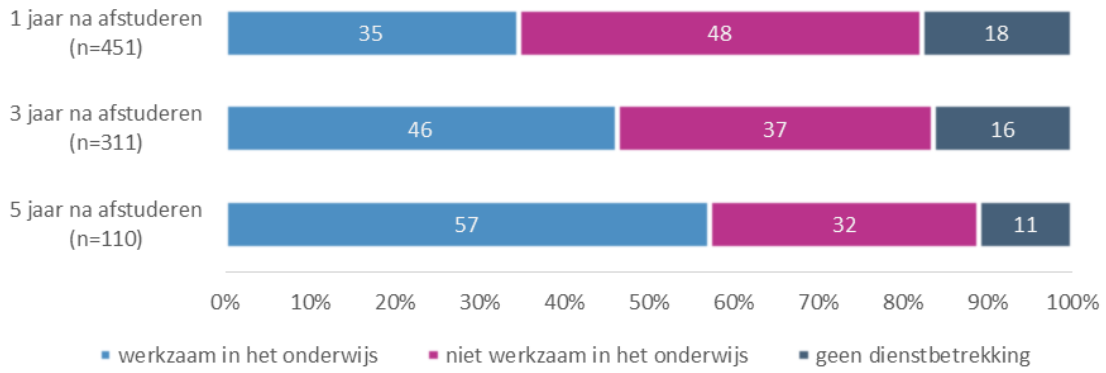

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)

In figuur 4.3 staat de arbeidsmarktsituatie van Ad-gediplomeerden drie jaar na afstuderen per opleiding. Gezien het lage aantal gediplomeerden zijn alle Ad-opleidingen samengevoegd, op de opleiding Ad Pedagogisch Educatief Medewerker (PEM) na. Het opleidingscluster Ad's onderwijs bestaat hiermee uit de samenvoeging van de Ad's onderwijs en de Ad PEM. Gediplomeerden van deze opleiding werken veelal niet in het onderwijs. Dit is niet verrassend, aangezien deze studie, met een focus op het jonge kind, veelal opleidt voor een baan in de kinderopvang of op een peuterspeelzaal.

[49] De arbeidsmarktsituatie op het moment van twee en vier jaar na afstuderen wordt dus niet weergegeven.

Figuur 4.3 Arbeidsmarktsituatie Ad-gediplomeerden, binnen 3 jaar na afstuderen, per opleiding

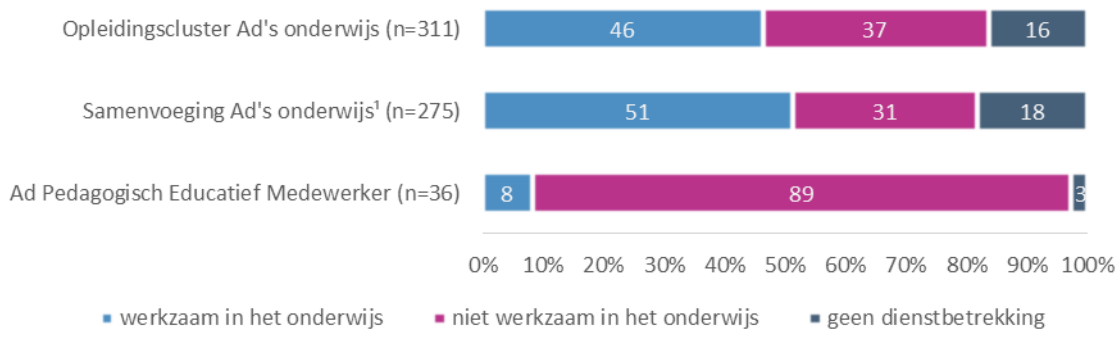

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)
[1] Dit betreft een samenvoeging van meerdere opleidingen, zie bijlage 4.

Werkzaam in het onderwijs

Zoals figuur 4.4 laat zien, werken Ad-gediplomeerden die in het onderwijs werken vooral in het voortgezet onderwijs, het middelbaar beroepsonderwijs en bij instellingen die onder meerdere onderwijssectoren vallen. De spreiding over deze onderwijssoorten blijft ongeveer gelijk in de verschillende jaren na het afstuderen. Wat opvalt, is dat er na vijf jaar geen personen meer in het speciaal onderwijs werken. Dit is echter te verklaren door het lage aantal Ad-gediplomeerden op het moment van vijf jaar na afstuderen.

Figuur 4.4 Onderwijssector waar Ad-gediplomeerden werken, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen (in personen)

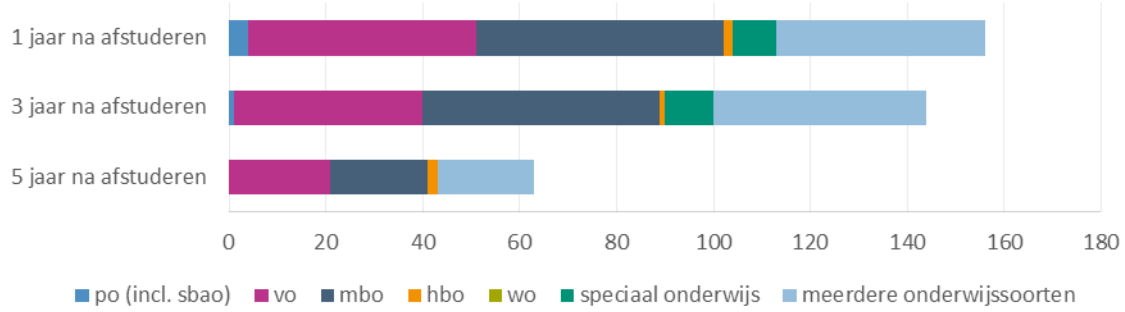

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)

Niet werkzaam in het onderwijs

Van de Ad-gediplomeerden die niet werkzaam zijn in het onderwijs werkt ongeveer de helft in de gezondheids- en welzijnszorg (figuur 4.5). De sector die daarna het grootste aantal Ad-gediplomeerden kent, is de groot- en detailhandel. De spreiding over de verschillende sectoren verandert nagenoeg niet door de jaren heen.

Figuur 4.5 Niet-onderwijssector waar Ad-gediplomeerden werken, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen (in personen)

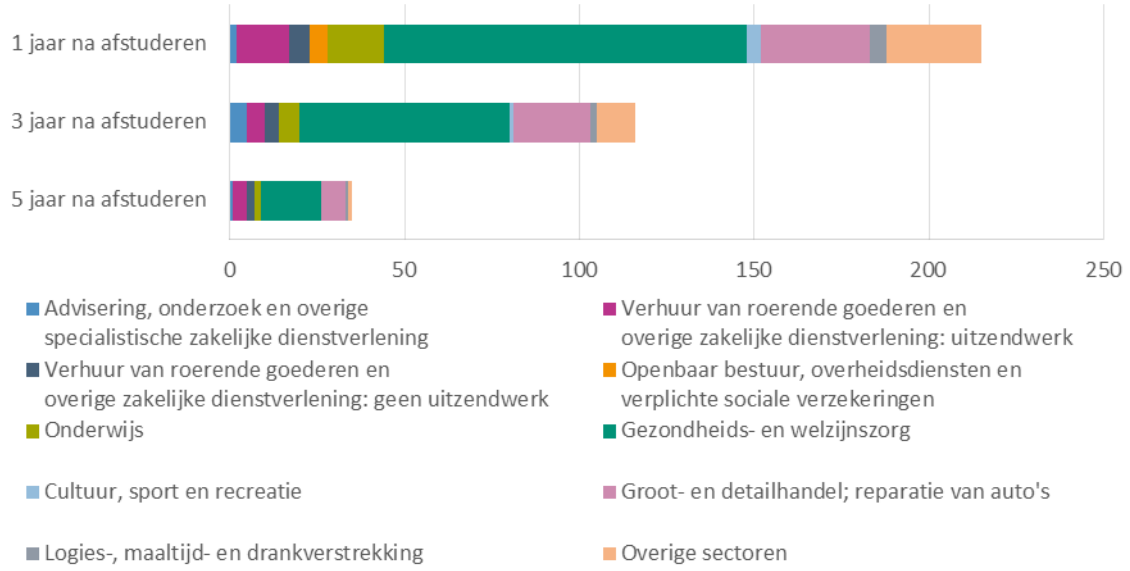

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)

Geen dienstbetrekking

De sociaaleconomische categorie van Ad-gediplomeerden die (op de jaarlijkse peildatum van 1 oktober) niet voorkomen in de polisadministratie wordt weergegeven in figuur 4.6. De grootste groep bestaat uit mensen met een eigen bedrijf en zelfstandigen. Wat opvalt, is dat deze groep zowel één jaar na afstuderen als drie jaar na afstuderen absoluut gezien ongeveer even groot is. De personen in de overige sociaaleconomische categorieën zijn in de loop van de jaren dus een dienstbetrekking aangegaan.

Gezien het relatief lage aantal Ad-afgestudeerden is het totaal aantal personen vijf jaar na afstuderen erg klein. Hier kunnen dan ook geen conclusies aan worden verbonden.

Figuur 4.6 Sociaaleconomische categorie waar Ad-gediplomeerden in zitten, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen (in personen)

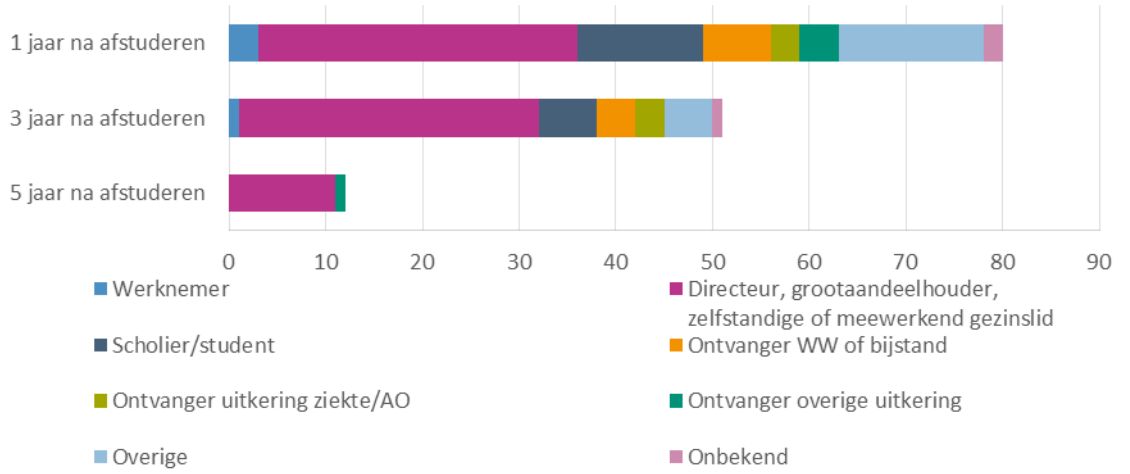

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)

4.3 Pabo

Inleiding

Een jaar na afstuderen werkt ongeveer 60 procent van de pabogediplomeerden in het onderwijs (figuur 4.7). Vijf jaar na afstuderen is dit aandeel opgelopen tot bijna 80 procent.

Figuur 4.7 Arbeidsmarktsituatie pabogediplomeerden, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen

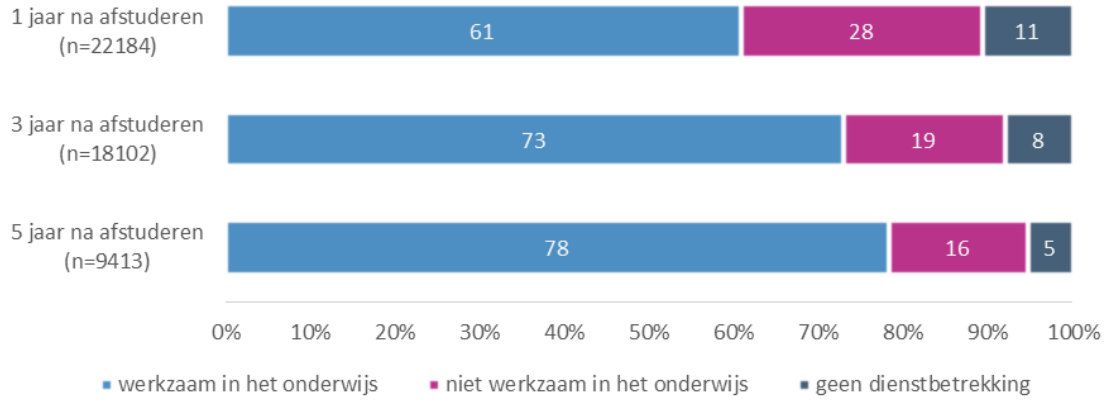

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)

Academische pabo's

Voor de academische pabo's is het arbeidsmarktrendement afzonderlijk in beeld gebracht (figuur 4.8). Hierbij gaat het om academische pabo's met bi-diplomering. Figuur 4.8 toont de arbeidsmarktsituatie voor de pabogediplomeerden die tegelijkertijd een bachelordiploma in onderwijskunde of pedagogische wetenschappen behaalden. Aangezien de eerste academische pabo's van start gingen in 2008, is het nog te vroeg om de situatie vijf jaar na afstuderen te beschrijven.

Het rendement van deze opleidingen blijft in de eerste drie jaar sterk achter bij het rendement van de reguliere pabo's. Het is echter goed mogelijk dat dit verklaard kan worden door afgestudeerden die hun studie vervolgen met een masteropleiding.

Figuur 4.8 Arbeidsmarktsituatie gediplomeerden van academische pabo's, binnen 1 en 3 jaar na afstuderen

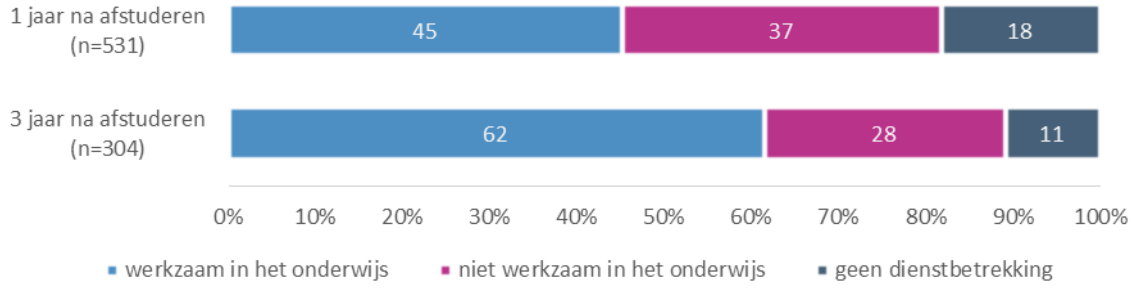

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)

Werkzaam in het onderwijs

Zoals kon worden verwacht, zijn de meeste pabogediplomeerden werkzaam in het primair onderwijs (figuur 4.9). De spreiding over de onderwijssectoren verschilt in de loop van de jaren na afstuderen weinig.

Figuur 4.9 Onderwijssector waar pabo gediplomeerden werken, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen (in personen)

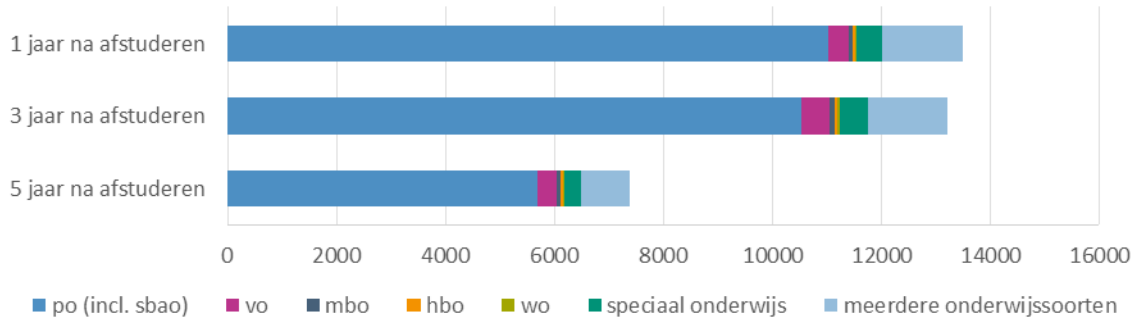

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)

Niet werkzaam in het onderwijs

De SBI-sectoren waar pabogediplomeerden werken, zijn voornamelijk de uitzendsector, de gezondheids- en welzijnszorg, en de groot- en detailhandel (figuur 4.10). Hierbij neemt het aantal pabogediplomeerden in de gezondheids- en welzijnszorg in de loop van de jaren na afstuderen relatief gezien toe, het aantal pabogediplomeerden in de groot- en detailhandel neemt met de jaren relatief gezien af.

Figuur 4.10 Niet-onderwijssector waar pabogediplomeerden werken, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen (in personen)

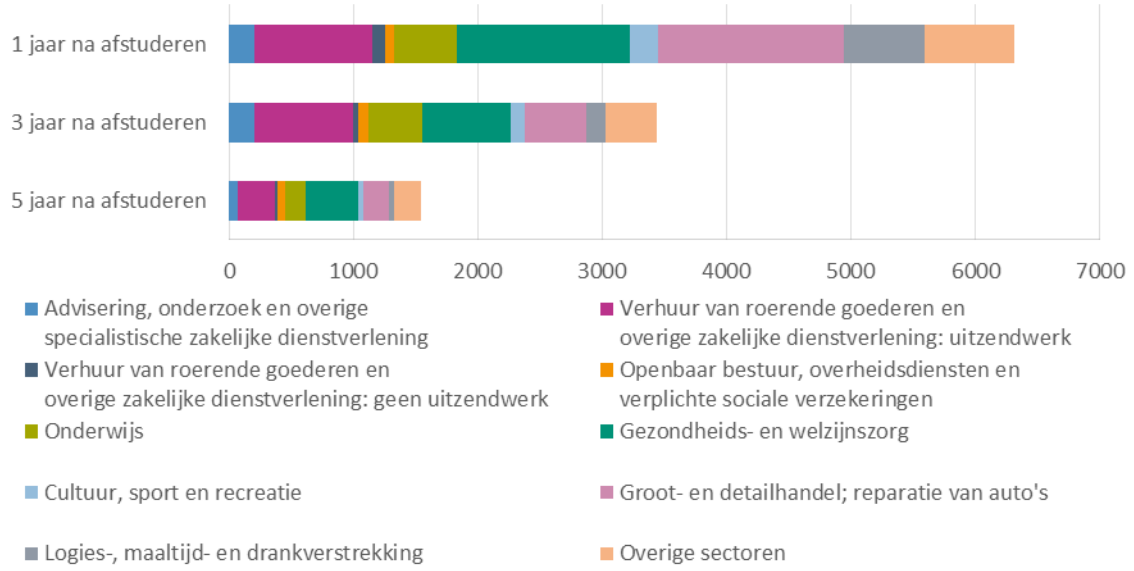

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)

Geen dienstbetrekking

Figuur 4.11 geeft de sociaaleconomische categorie van pabogediplomeerden weer die (op de peildata) niet in de polisadministratie voorkomen. De grootste groep zit in de categorie 'overige'. Verder blijkt een relatief grote groep pabogediplomeerden wel in de categorie werknemer te vallen.[50]

[50] Mogelijk waren deze personen op peildatum 1 oktober (polisadministratie) niet in loondienst, maar in de peilmaand oktober wel (bestand sociaaleconomische categorie).

Figuur 4.11 Sociaaleconomische categorie waar pabogediplomeerden in zitten, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen (in personen)

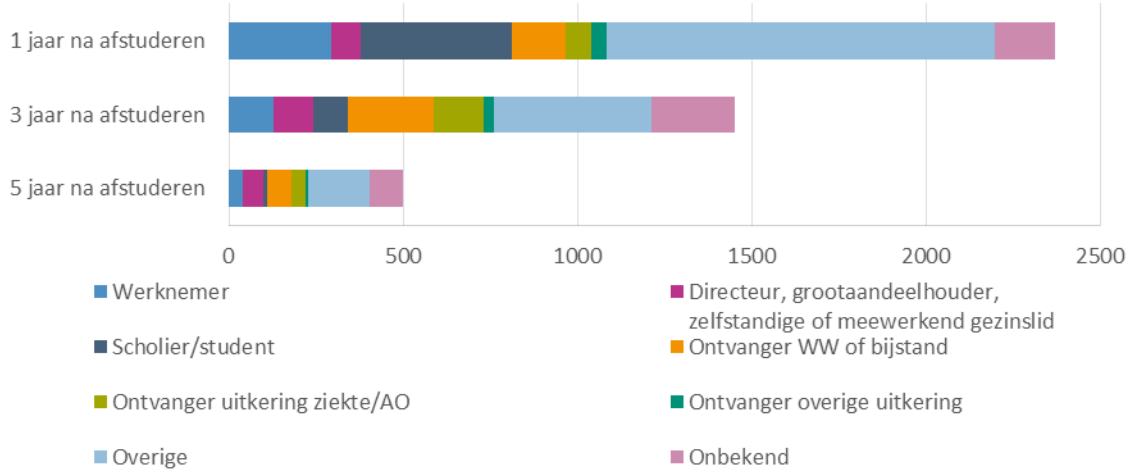

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)

4.4 Lerarenopleiding tweedegraads

Het opleidingscluster 'lerarenopleiding tweedegraads' bestaat uit opleidingen in verschillende vakgebieden. Het eerste deel van deze paragraaf gaat over lerarenopleidingen tweedegraads in het geheel, in het tweede deel wordt onderscheid gemaakt naar de verschillende vakgebieden: beroepsgericht, exact, groen, maatschappij en talen.

Algemeen beeld van het opleidingscluster

Binnen één jaar na afstuderen werkt iets meer dan twee derde van de gediplomeerden van een tweedegraads lerarenopleiding in het onderwijs (figuur 4.12). Vier jaar later is dit aandeel iets verder toegenomen tot ongeveer driekwart. Met name het aandeel mensen zonder dienstbetrekking is in deze periode afgenomen.

Figuur 4.12 Arbeidsmarktsituatie gediplomeerden van een tweedegraads lerarenopleiding, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen

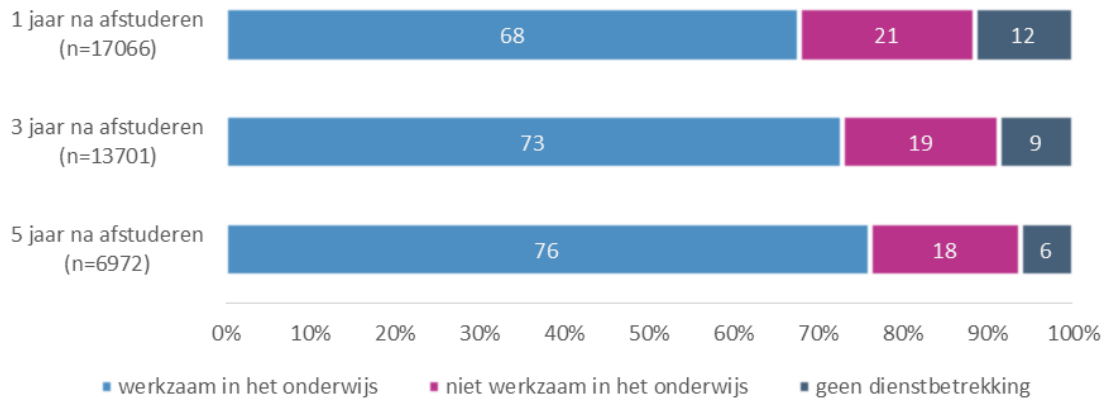

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)

Zoomen we dieper op de specifieke opleidingen binnen dit cluster in, dan zien we (uitgaande van drie jaar na afstuderen, zie figuur 4.13) enkele verschillen. Van de opleidingen B Tweedegraads lerarenopleiding Nederlandse Gebarentaal (NGT)/Tolkenopleiding en B Godsdienst-pastoraal Werk werken minder gediplomeerden in het onderwijs dan van de andere opleidingen uit het cluster.

Figuur 4.13 Arbeidsmarktsituatie gediplomeerden van lerarenopleidingen tweedegraads, binnen 3 jaar na afstuderen, per opleiding

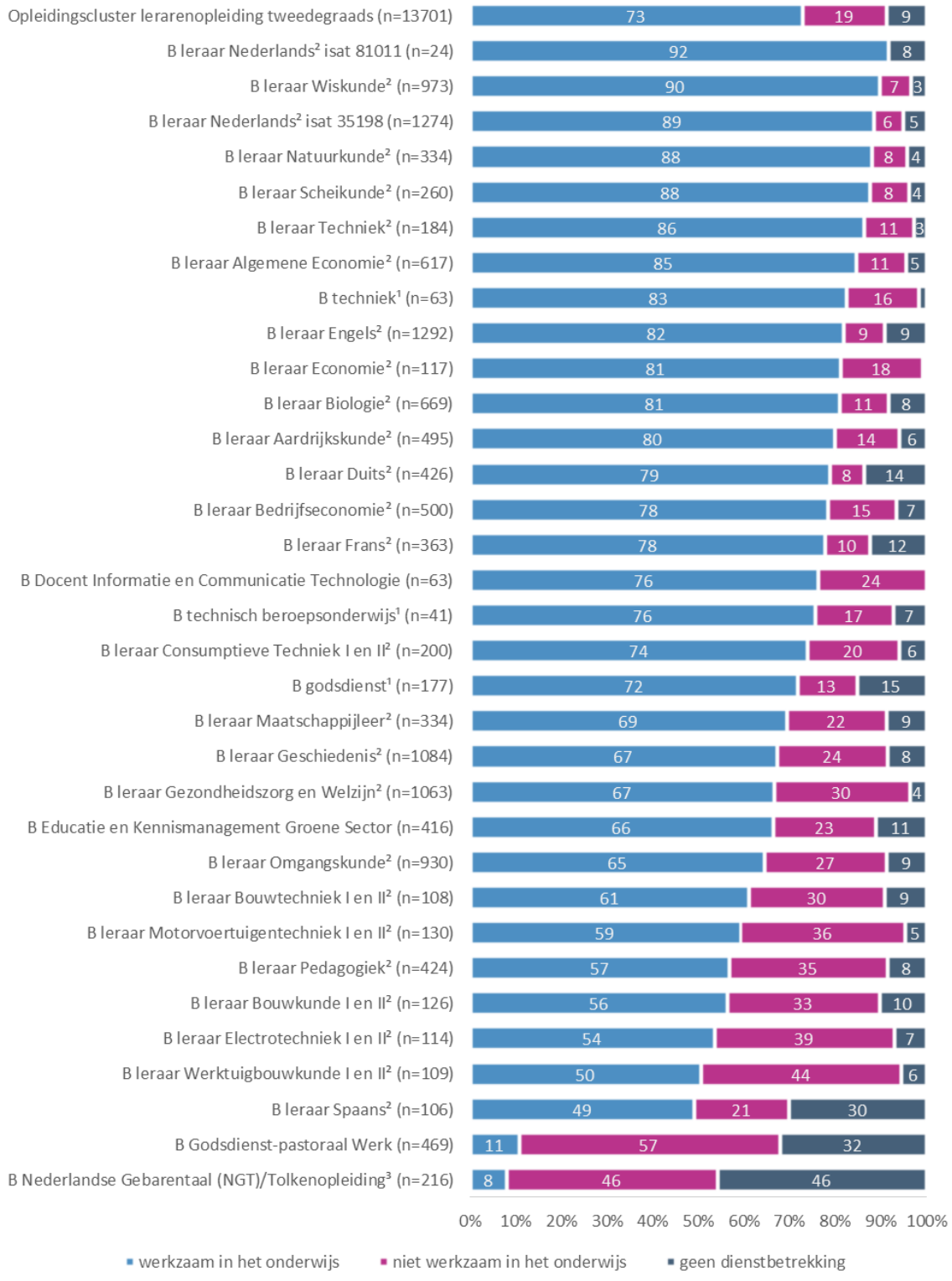

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)
[1] Dit betreft een samenvoeging van meerdere opleidingen, zie bijlage 4.
[2] Vervang 'leraar' door 'Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in' voor de volledige naam van de opleiding.
[3] Voluit: B Tweedegraads lerarenopleiding Nederlandse Gebarentaal (NGT)/Tolkenopleiding.

Werkzaam in het onderwijs

De meeste afgestudeerden met een tweedegraads lerarendiploma die in het onderwijs werken, werken in het voortgezet onderwijs (figuur 4.14). Een kleinere groep werkt in het middelbaar beroepsonderwijs. Ook werkt er een groep bij instellingen die onderwijs in meerdere sectoren aanbieden. Dit zijn bijvoorbeeld scholen die zowel vo als mbo aanbieden (groene scholen) of scholen die vo en speciaal onderwijs aanbieden.

De verhouding tussen de onderwijssectoren waar gediplomeerden van een tweedegraads lerarenopleiding werken, wijzigt in de loop van de jaren niet (zie figuur 4.14).

Figuur 4.14 Onderwijssector waar gediplomeerden van een tweedegraads lerarenopleiding werken, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen (in personen)

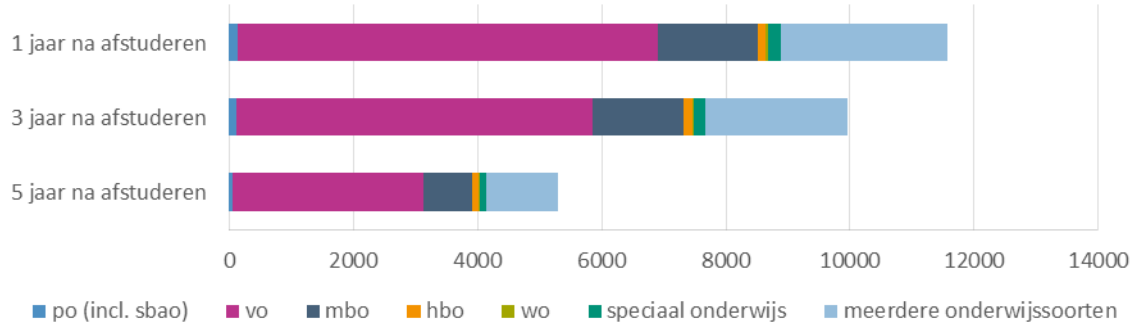

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)

Niet werkzaam in het onderwijs

De gediplomeerden die niet werkzaam zijn in het onderwijs werken voornamelijk in de gezondheids-en welzijnszorg, uitzendsector en in de overige sectoren (figuur 4.15). Het aantal gediplomeerden dat in de uitzendsector werkt, neemt verhoudingsgewijs in de loop van de jaren wel af.

Figuur 4.15 Niet-onderwijssector waar gediplomeerden van een tweedegraads lerarenopleiding werken, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen (in personen)

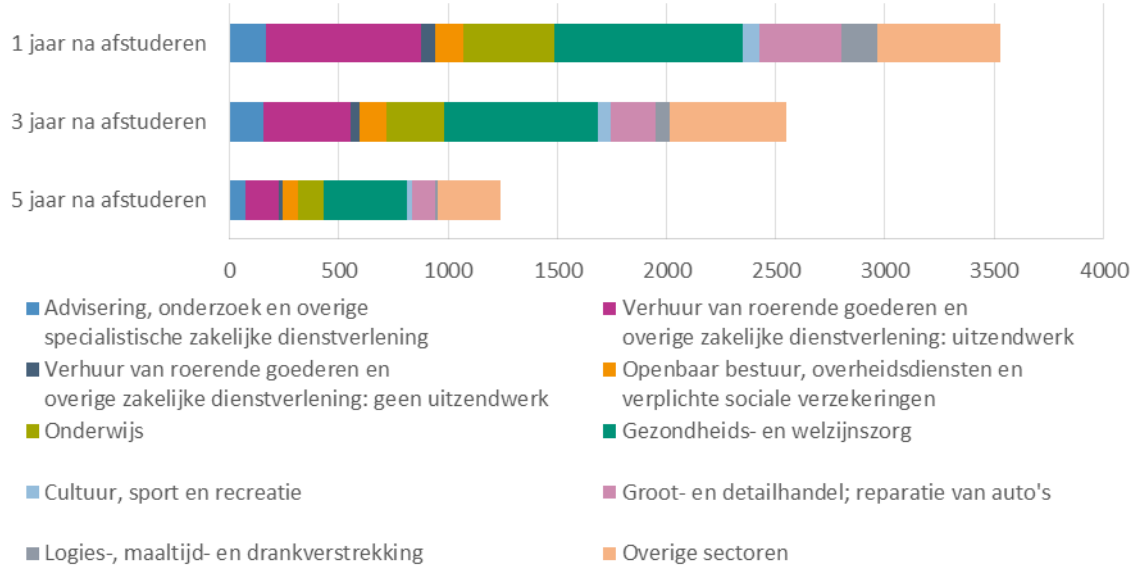

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)

Geen dienstbetrekking

Van de tweedegraads diplomeerden die niet voorkomen in de polisadministratie zitten er één jaar na afstuderen veel in de sociaaleconomische categorie 'overige' (figuur 4.16). Dit aandeel neemt in de loop van de jaren relatief gezien wel af, net als het aandeel van scholieren en studenten en mensen met een WW- of bijstandsuitkering). Het aandeel zelfstandigen/mensen met een eigen bedrijf neemt in de loop van de jaren relatief gezien toe. Dat geldt ook voor de groep waarvan de sociaaleconomische categorie onbekend is: voor een groot deel zijn dit mensen die niet meer voorkomen in de gemeentelijke basisadministratie (hoogstwaarschijnlijk omdat zij geëmigreerd zijn).

Figuur 4.16 Sociaaleconomische categorie waar gediplomeerden van een tweedegraads lerarenopleiding in zitten, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen (in personen)

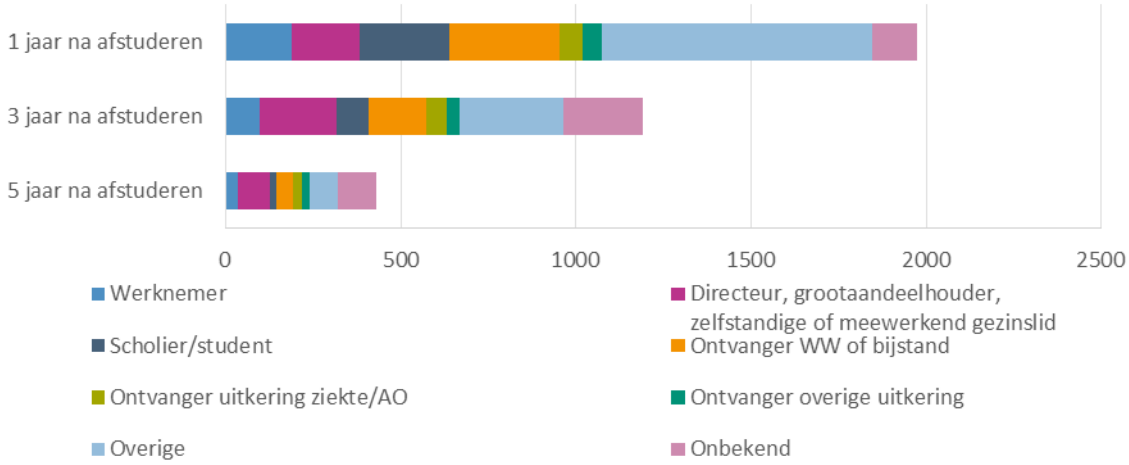

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)

Beeld naar vakgebied

Binnen het cluster 'lerarenopleiding tweedegraads' is een onderverdeling gemaakt naar vakgebied. De arbeidsmarktsituatie naar vakgebied staat in figuur 4.17. Het percentage afgestudeerden dat in het onderwijs werkt, is voor de exacte vakken het hoogst; drie jaar na afstuderen werkt 86 procent in het onderwijs. Ook bij voor de richting talen geldt dat het percentage afgestudeerden dat in het onderwijs werkt relatief hoog is; 78 procent werkt in het onderwijs drie jaar na afstuderen. Minder hoog is het percentage afgestudeerden dat drie jaar na afstuderen in het onderwijs werkt voor de richtingen groen en beroepsgericht, waar dit voor beide ongeveer twee derde betreft.

Figuur 4.17 Arbeidsmarktsituatie gediplomeerden van een tweedegraads lerarenopleiding, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen, per vakgebied

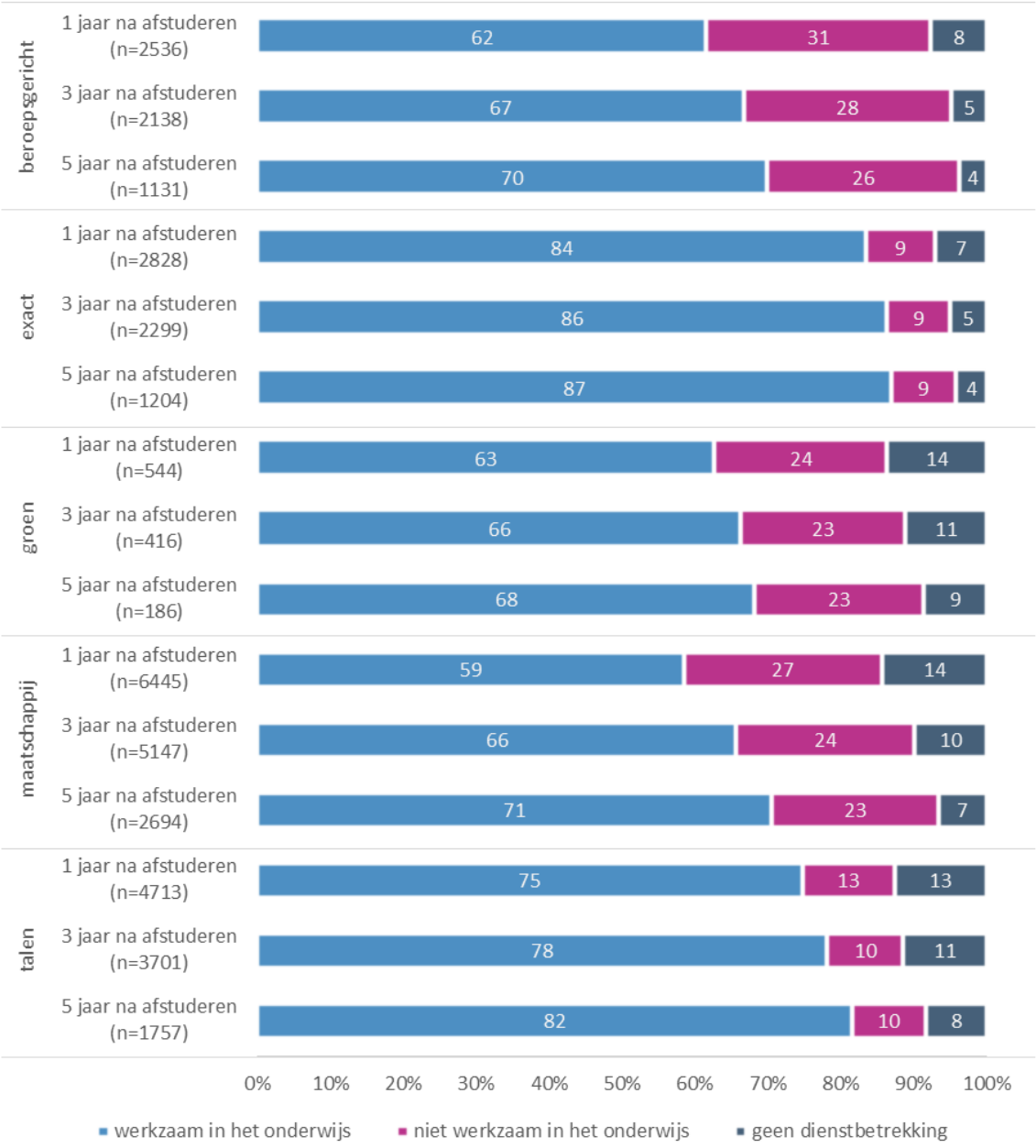

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)

Werkzaam in het onderwijs

In figuur 4.18 staat per vakgebied in welke onderwijssector afgestudeerden werken enkele jaren na afstuderen, in absolute aantallen. Wanneer we kijken naar het verschil in de verhouding tussen deze aantallen, dan valt op dat bij de richting exact de meeste gediplomeerden in het vo werken, namelijk driekwart. Waarschijnlijk ligt dit percentage nog wat hoger aangezien één op de vijf werkt voor een instelling die meerdere onderwijssoorten aanbiedt.

Bij de richting talen werkt bijna twee derde in het vo, zowel één, drie, als vijf jaar na afstuderen. Deze verhoudingen wijzigen nauwelijks. Daarnaast werkt een op de tien in het mbo en iets meer dan twee op de tien werkten voor een instelling die meerdere onderwijssoorten aanbiedt. Ook dit geldt zowel voor één, drie als vijf jaar na afstuderen.

Voor de richting maatschappij geldt dat iets meer dan de helft van de afgestudeerden in het vo werkt, iets minder dan één op de vijf werkt in het mbo en iets meer dan de helft werkt voor een instelling die

meerdere onderwijssoorten aanbiedt. Deze verhouding geldt zowel voor één, drie als vijf jaar na afstuderen.
Bij de richting beroepsgericht werken meer gediplomeerden in het mbo dan bij de andere richtingen, namelijk ongeveer een derde. Twee op de vijf werken in het vo en een op de vijf werkt bij een instelling die meerdere onderwijssoorten aanbiedt. Naar verhouding werken er vijf jaar na afstuderen iets meer mensen in het mbo dan na één jaar na afstuderen (een verschil van 2%), terwijl er vijf jaar na afstuderen iets minder mensen in het vo werken dan één jaar na afstuderen (ook een verschil van 2%).
De richting groen ziet er anders uit dan de andere richtingen: ongeveer driekwart werkt, vijf jaar na afstuderen, bij een instelling die meerdere onderwijssoorten aanbiedt. Dit past bij de inrichting van de groene scholen waarbij vaak zowel vo als mbo wordt aangeboden. Daarnaast werkt ongeveer een kwart in het vo, vijf jaar na afstuderen.

Figuur 4.18 Onderwijssector waar gediplomeerden van een tweedegraads lerarenopleiding werken, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen (in personen), naar vakgebied

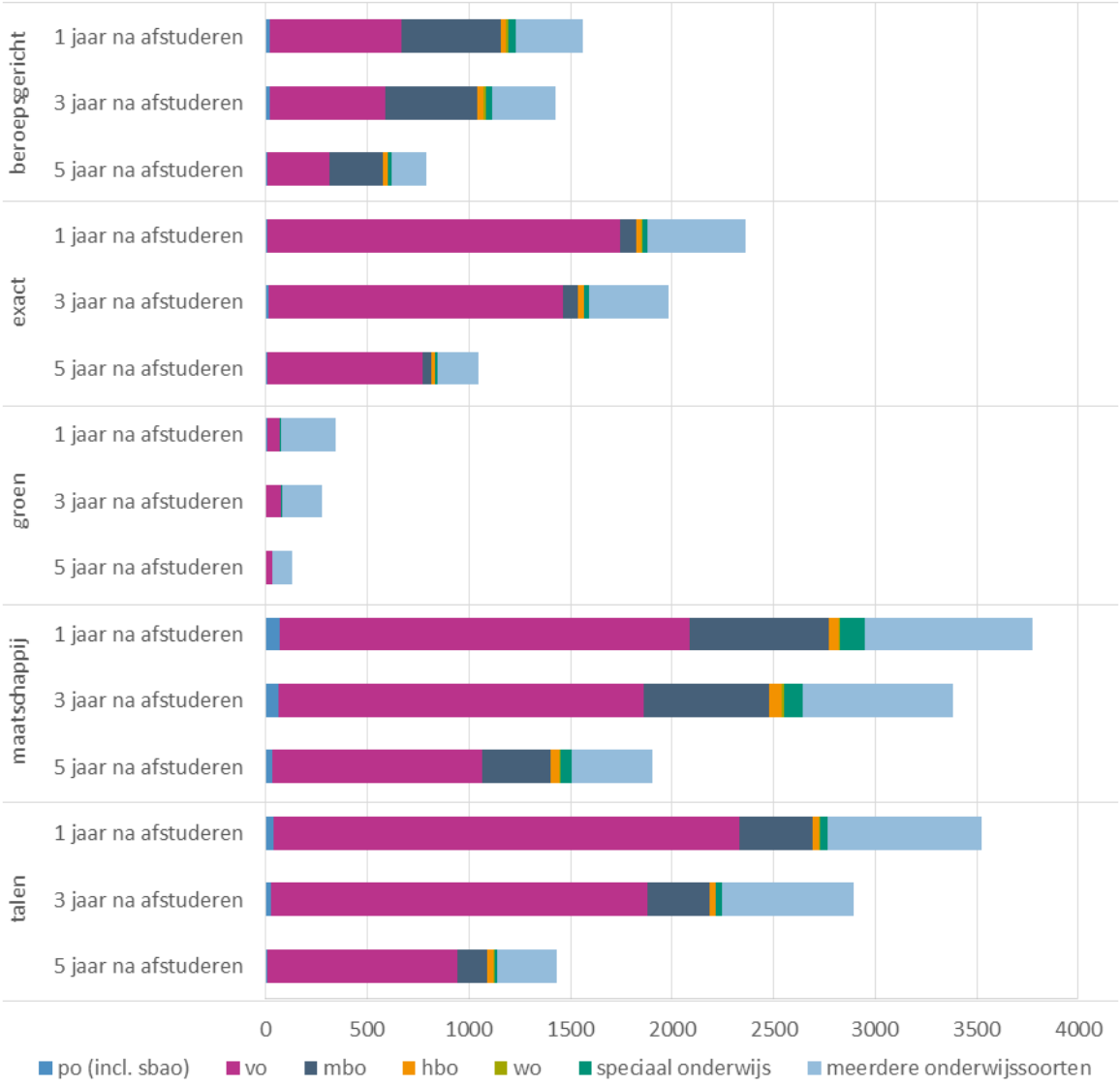

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)

Niet werkzaam in het onderwijs

Van afgestudeerden van een tweedegraads lerarenopleiding die niet bij een onderwijsinstelling werken, is gekeken in welke SBI-sectoren men per vakgebied werkt. De absolute aantallen van de SBI-sector waarin men een, drie en vijf jaar na afstuderen werkt, staan in figuur 4.19.
Van de richting beroepsgericht werken ongeveer twee op de vijf in de gezondheids- en welzijnszorg. Dit is meer dan bij de andere richtingen. Wat opvalt, is dat relatief weinig personen in de uitzendsector werken, vergeleken met de andere richtingen. Drie jaar na afstuderen werkt 8 procent van de afgestudeerden uit de beroepsgerichte richting in de uitzendsector.
Bij de richting exact zijn er twee sectoren waar relatief veel gediplomeerden werken: drie jaar na afstuderen werkt ongeveer een vijfde in de uitzendsector en nog eens ongeveer een vijfde werkt in de SBI-sector onderwijs.
Voor de richting groen geldt dat één jaar na afstuderen relatief veel personen, namelijk bijna een kwart, in de groot- en detailhandel werken. Vier jaar later is dit afgenomen tot 14 procent.
Bij de richting maatschappij werkt één jaar na afstuderen bijna een kwart in de gezondheids- en welzijnszorg. Vier jaar later is dit toegenomen tot ongeveer drie op de tien.
Een jaar na afstuderen werkt bij de richting talen ongeveer een kwart in de uitzendsector en 17 procent werkt in de gezondheids- en welzijnszorg. Vier jaar later is dit zo goed als omgedraaid, dan werkt ongeveer een kwart in de gezondheids- en welzijnszorg, 18 procent werkt dan in de uitzendsector.

Figuur 4.19 Niet-onderwijssector waar gediplomeerden van een tweedegraads lerarenopleiding werken, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen (in personen), per vakgebied

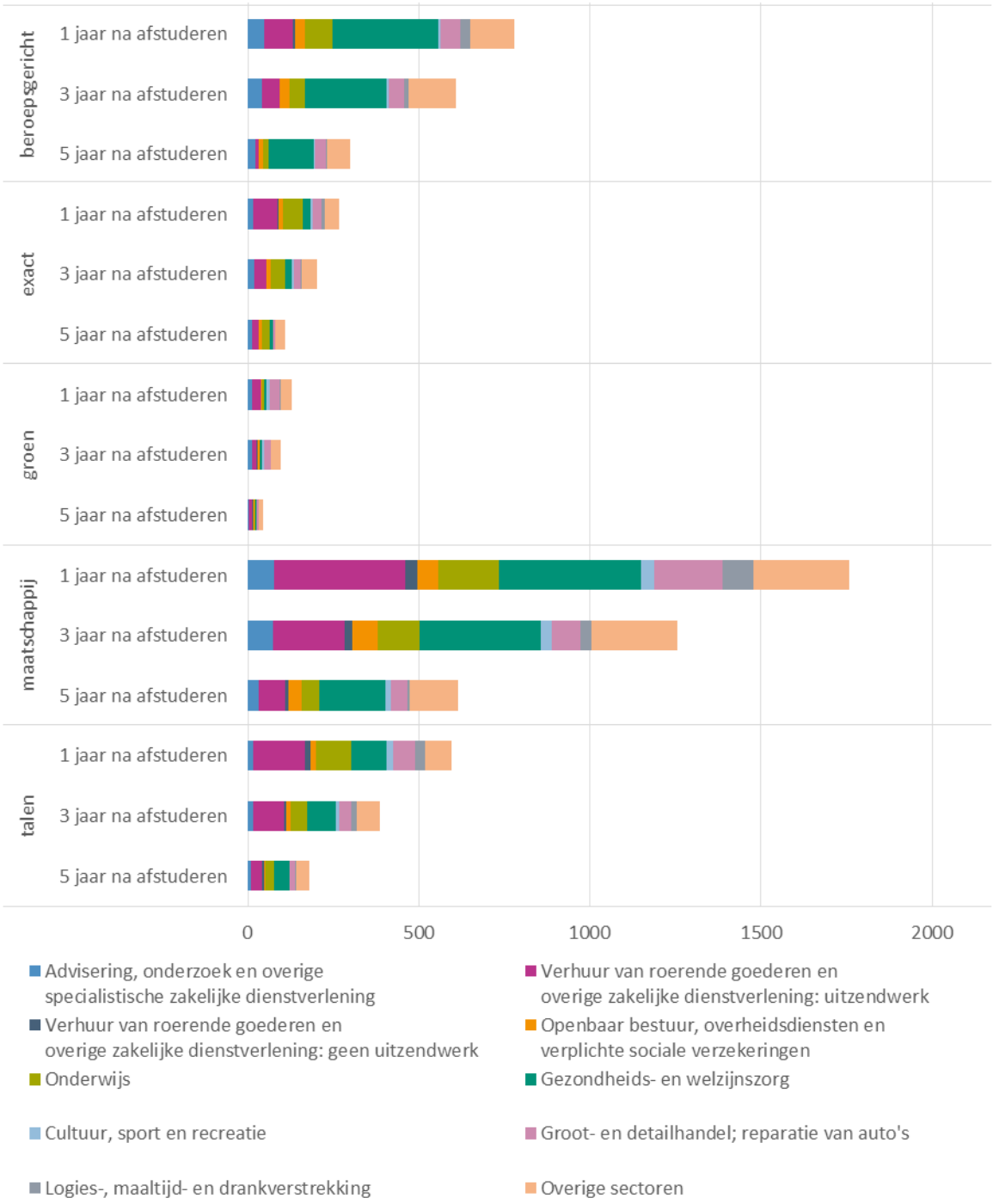

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)

Geen dienstbetrekking

We hebben ook gekeken naar de sociaaleconomische categorie waar gediplomeerden van een tweedegraads lerarenopleiding in zitten wanneer zij geen dienstbetrekking hebben. Uitgesplitst naar vakgebied omvatten de groepen dusdanig weinig mensen (figuur 4.20) dat het moeilijk is om een beschrijving te geven. We bespreken daarom alleen de vakgebieden maatschappij en talen.

De richting maatschappij bevat wel genoeg personen, de groep mensen met een overige sociaaleconomische status is het grootst. Een jaar na afstuderen is dit 38 procent, vier jaar later is dit afgenomen tot 22 procent.
Binnen de groep talen valt vooral op dat relatief gezien de groep die naar alle waarschijnlijkheid naar het buitenland vertrekt toeneemt. Dit is de categorie 'onbekend' in figuur 4.20. Ook neemt de groep die als zelfstandige of bij een eigen bedrijf werkt in de loop van de jaren toe. Het aantal mensen dat een overige sociaaleconomische status heeft, neemt in de loop van de jaren relatief gezien af.

Figuur 4.20 Sociaaleconomische categorie waar gediplomeerden van een tweedegraads lerarenopleiding in zitten, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen (in personen), per vakgebied

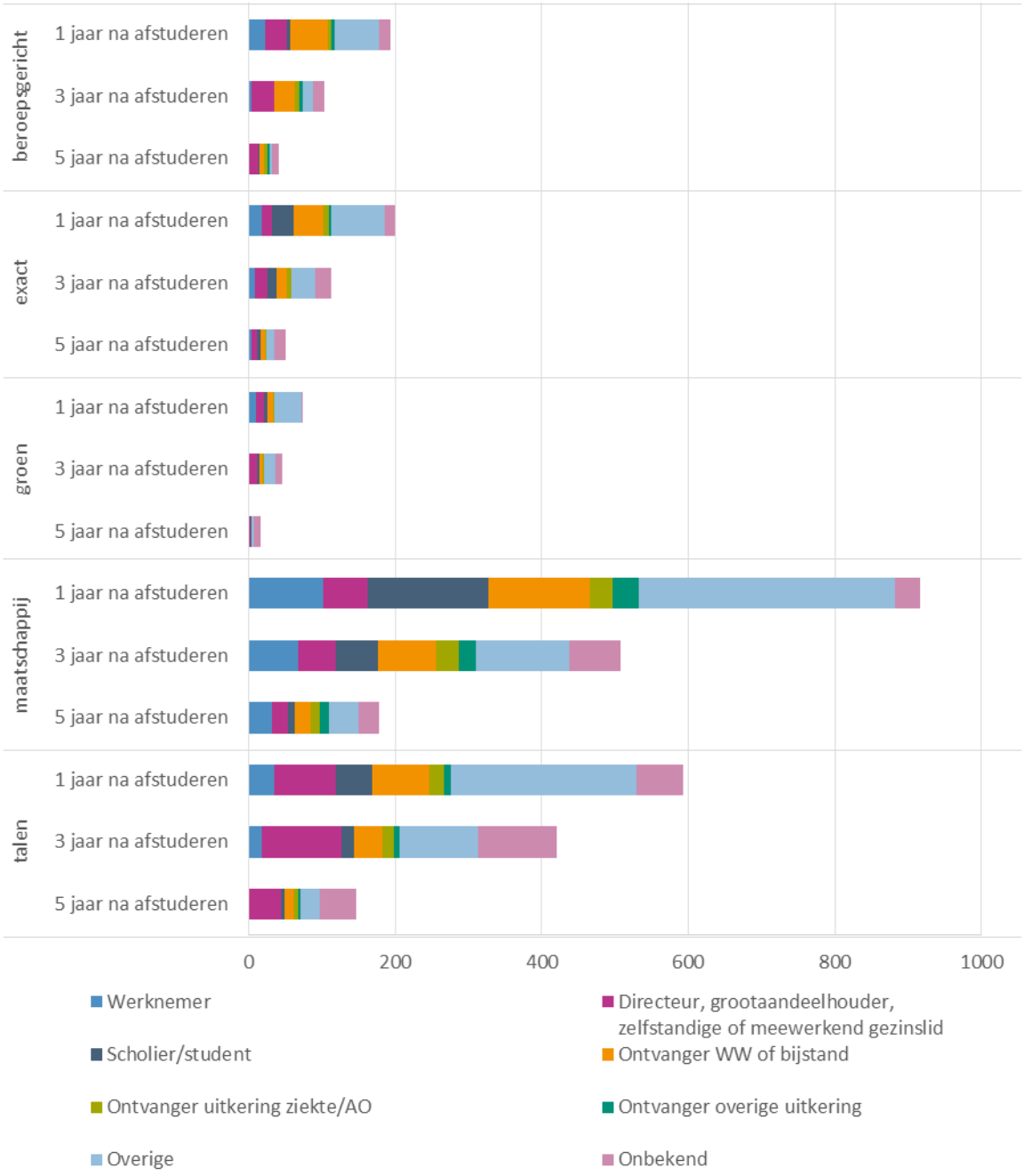

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)

4.5 Lerarenopleiding eerstegraads

Het opleidingscluster 'lerarenopleiding eerstegraads' bestaat uit opleidingen in verschillende vakgebieden. Het eerste deel van deze paragraaf gaat over lerarenopleidingen eerstegraads in het geheel (uitgesplitst naar hbo en wo), in het tweede deel wordt onderscheid gemaakt naar de verschillende vakgebieden: exact, maatschappij en talen.

Algemeen beeld van het opleidingscluster

Figuur 4.21 laat zien hoeveel procent van de gediplomeerden van eerstegraads lerarenopleidingen in het onderwijs werkt. Gediplomeerden van een hbo-opleiding werken zo goed als allemaal in het onderwijs, dit zijn er namelijk meer dan 9 van de 10, zowel één, drie als vijf jaar na afstuderen.
Van de wo-gediplomeerden werkt relatief gezien een kleinere groep in het onderwijs. Eén jaar na afstuderen is dit twee derde. Vier jaar later is dit opgelopen tot 72 procent.

Figuur 4.21 Arbeidsmarktsituatie gediplomeerden van een eerstegraads lerarenopleiding, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen

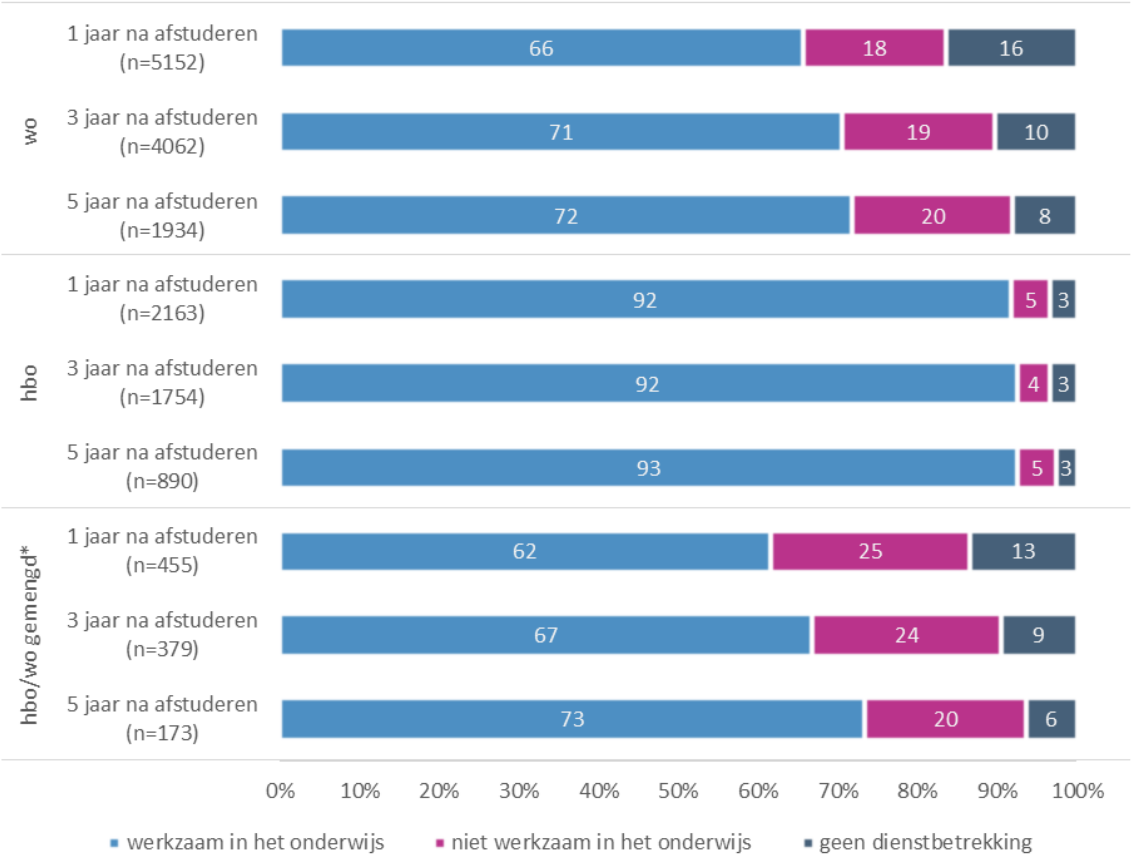

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)
* Dit zijn hbo- en wo-opleidingen van vergelijkbare aard die zijn samengevoegd, zie bijlage 4.

Figuur 4.22 geeft de arbeidsmarktsituatie van wo-gediplomeerden van eerstegraads lerarenopleiding op het moment van drie jaar na afstuderen weer. Gediplomeerden van de opleidingen M Applied Mathematics, M Medical Natural Sciences, M Bio-Pharmaceutical Sciences, M Molecular Life Sciences en de opleidingen die zijn samengevoegd onder M Science Education werken minder vaak in het onderwijs dan gediplomeerden van de andere opleidingen uit het cluster. Het gaat dus voornamelijk om de bèta-lerarenopleidingen. Deze opleidingen hebben een educatieve keuzetrack; studenten die deze track niet volgen, worden dus ook niet opgeleid voor een baan in de sector onderwijs.

Figuur 4.22 Arbeidsmarktsituatie wo-gediplomeerden van lerarenopleidingen eerstegraads, binnen 3 jaar na afstuderen, per opleiding

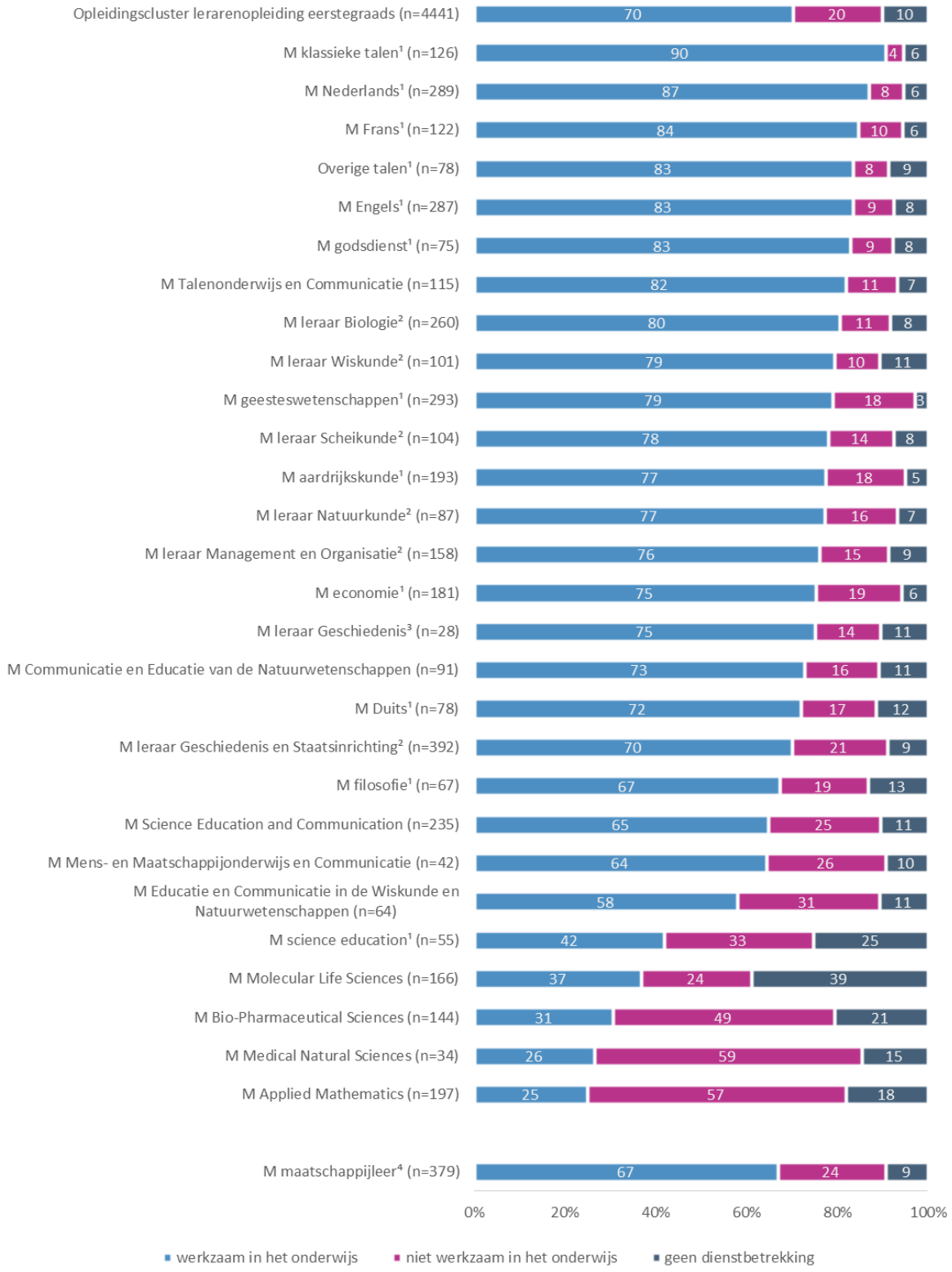

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)
[1] Dit betreft een samenvoeging van meerdere opleidingen, zie bijlage 4.
[2] Vervang 'leraar' door 'Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in' voor de volledige naam van de opleiding.
[3] Vervang 'leraar' door 'Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in' voor de volledige naam van de opleiding.
[4] Dit betreft een samenvoeging die zowel een hbo- als een wo-opleiding bevat. Door de opname van deze samenvoeging in de figuur komt het totaal van het opleidingscluster niet overeen met de aantallen en percentages uit figuur 4.21.

Figuur 4.23 geeft de arbeidsmarktsituatie van hbo-gediplomeerden van eerstegraads lerarenopleiding op het moment van drie jaar na afstuderen weer. Gediplomeerden van de opleiding M Leraar Godsdienst werken minder vaak in het onderwijs dan gediplomeerden van de andere opleidingen uit het cluster.

Figuur 4.23 Arbeidsmarktsituatie hbo-gediplomeerden van lerarenopleidingen eerstegraads, binnen 3 jaar na afstuderen, per opleiding

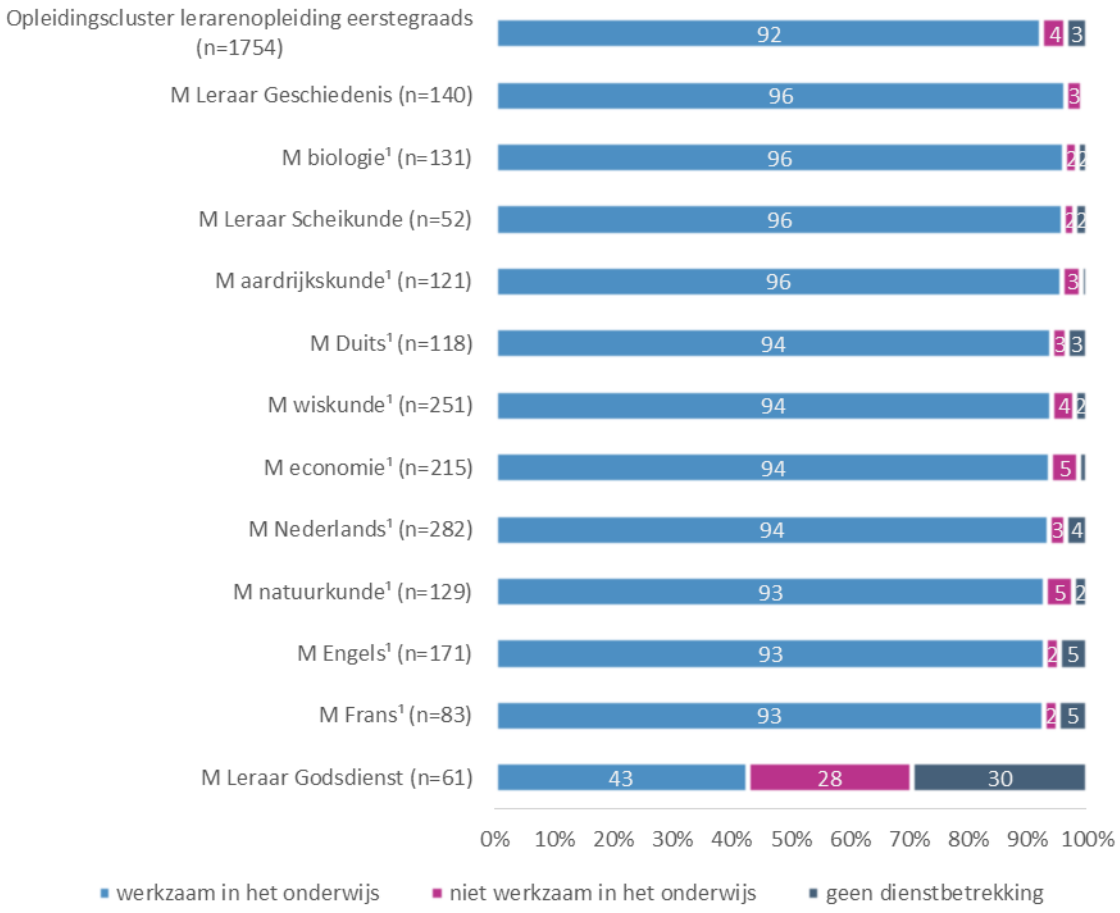

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)
[1] Dit betreft een samenvoeging van meerdere opleidingen, zie bijlage 4.

Werkzaam in het onderwijs

De meeste gediplomeerden van eerstegraads lerarenopleidingen werken, zoals verwacht, in het voortgezet onderwijs (figuur 4.24). Dit aandeel verandert door de jaren heen nagenoeg niet.
De gediplomeerden van hbo-opleidingen werken relatief vaker in het vo dan wo-gediplomeerden. Wo-gediplomeerden werken in enkele gevallen ook in het wo en zij werken relatief vaker bij instellingen die meerdere onderwijssoorten aanbieden.

Figuur 4.24 Onderwijssector waar gediplomeerden van een eerstegraads lerarenopleiding werken, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen (in personen)

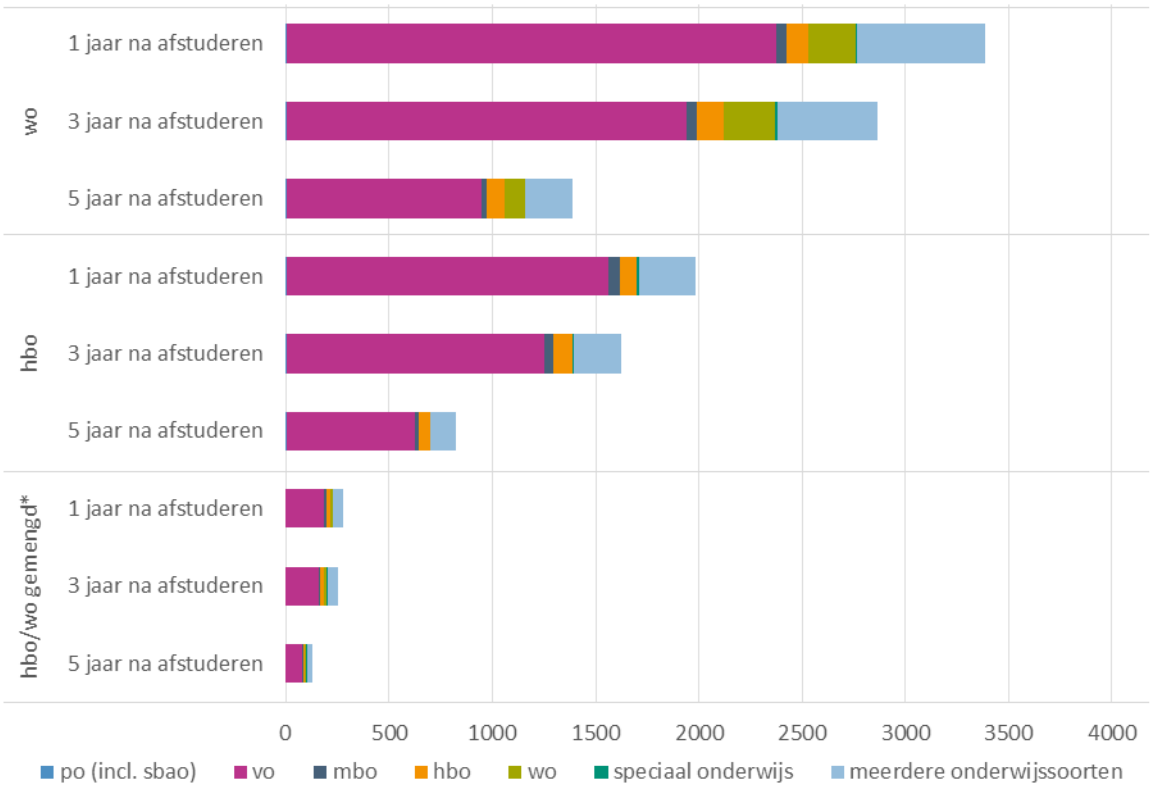

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)
* Dit zijn hbo- en wo-opleidingen van vergelijkbare aard die zijn samengevoegd, zie bijlage 4.

Niet werkzaam in het onderwijs

De niet-onderwijssectoren waar mensen met een eerstegraads diploma werken, zijn erg divers (figuur 4.25). De wo-gediplomeerden die niet bij een onderwijsinstelling werken, zijn redelijk gelijkmatig over de SBI-sectoren verdeeld. Opvallend is dat er onder de hbo-gediplomeerden een grote groep in de SBI-sector onderwijs werkt. Dit zijn mensen die werken op onbekostigde scholen en instellingen (die niet voorkomen in de administratie van DUO). Onder het onbekostigd onderwijs vallen bijvoorbeeld afstandsonderwijs, bedrijfsopleiding en -trainingen, studiebegeleiding, en dienstverlening voor het onderwijs.

Figuur 4.25 Niet-onderwijssector waar gediplomeerden van een eerstegraads lerarenopleiding werken, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen (in personen)

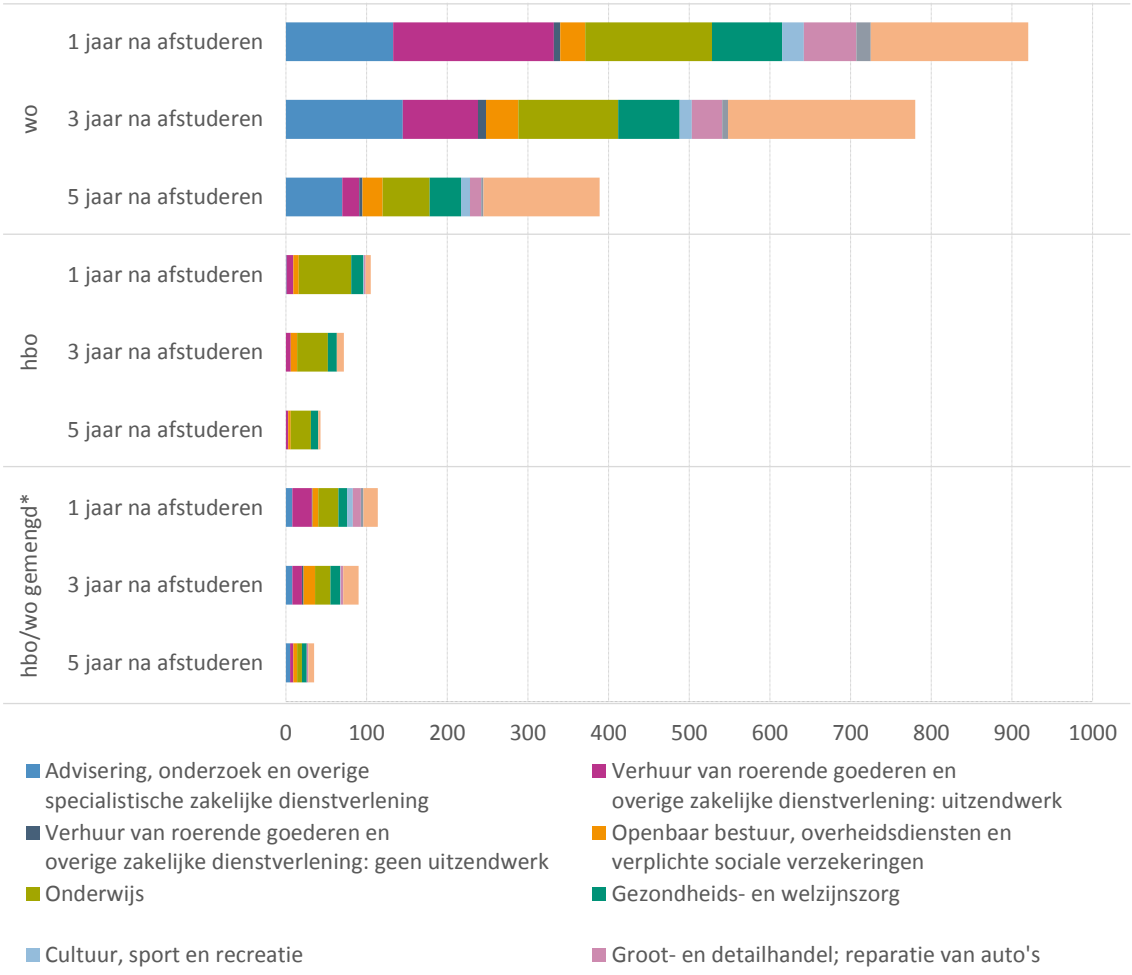

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)
* Dit zijn hbo- en wo-opleidingen van vergelijkbare aard die zijn samengevoegd, zie bijlage 4.

Geen dienstbetrekking

Eerstegraads wo-gediplomeerden die niet voorkomen in de polisadministratie bevinden zich voornamelijk in de sociaaleconomische categorie ‘overige’ of hun sociaaleconomische categorie is onbekend (figuur 4.26). Verhoudingsgewijs neemt het aantal mensen in de categorie overige in de loop van de jaren af, en het aantal mensen in de categorie ‘onbekend’ toe. Onbekend betekent veelal dat iemand niet in de gemeentelijke basisadministratie voorkomt. Van deze personen kan worden aangenomen dat de meesten zijn geëmigreerd.
De groep hbo-gediplomeerden is te klein om een beschrijving van te geven.

Figuur 4.26 Sociaaleconomische categorie waar gediplomeerden van een eerstegraads lerarenopleiding in zitten, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen (in personen)

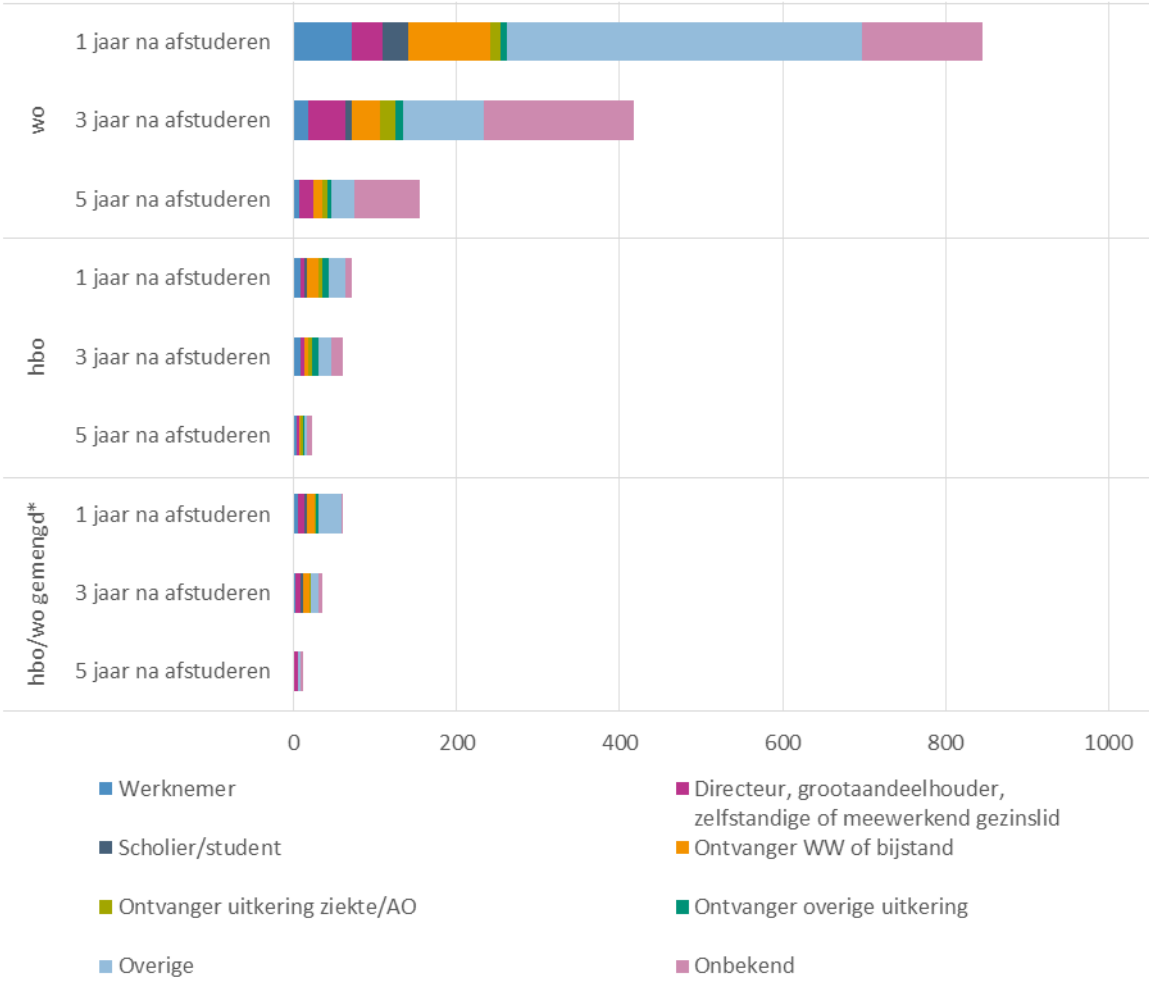

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)
* Dit zijn hbo- en wo-opleidingen van vergelijkbare aard die zijn samengevoegd, zie bijlage 4.

Beeld naar vakgebied/opleidingsrichting

Binnen het cluster 'lerarenopleiding eerstegraads' hebben we een onderverdeling gemaakt naar vakgebied. De arbeidsmarktsituatie naar vakgebied staat in figuur 4.27. Te zien is dat afgestudeerden van een wo-studie gericht op exacte vakgebieden het minst vaak in het onderwijs komen te werken: iets meer dan de helft werkt één jaar na afstuderen in het onderwijs, vier jaar later is dat opgelopen tot bijna drie vijfde. Voor hbo-afgestudeerden van een exact vakgebied is de situatie geheel anders: bijna iedereen werkt in het onderwijs (95%, vijf jaar na afstuderen). Ook bij de vakgebieden maatschappij en talen ligt het percentage afgestudeerden dat in de jaren na afstuderen in het onderwijs werkt hoger voor het hbo dan voor het wo.

Figuur 4.27 Arbeidsmarktsituatie gediplomeerden van een eerstegraads lerarenopleiding, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen

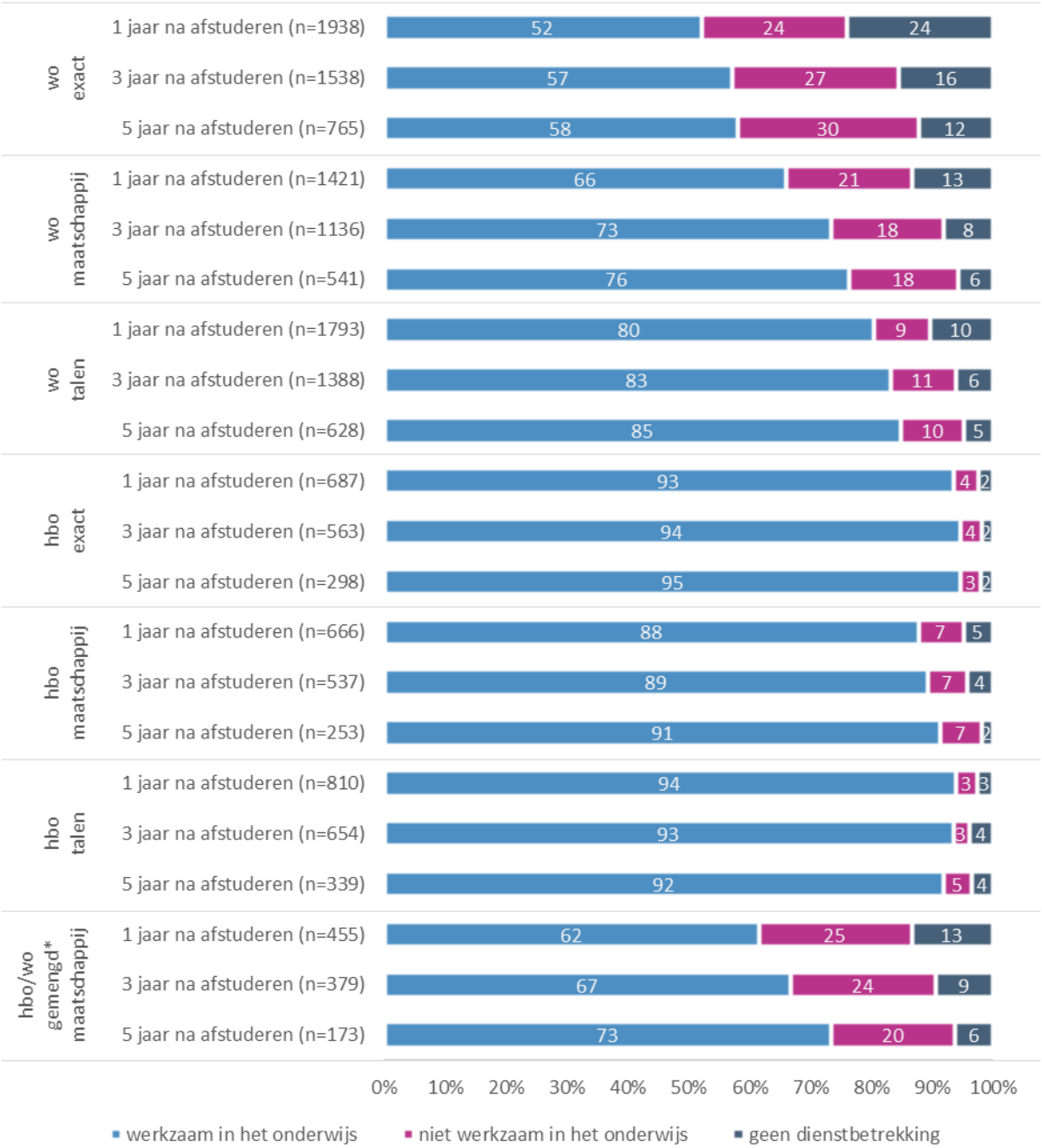

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)
* Dit zijn hbo- en wo-opleidingen van vergelijkbare aard die zijn samengevoegd, zie bijlage 4.

Werkzaam in het onderwijs

In figuur 4.28 staat per vakgebied in welke onderwijssector afgestudeerden van eerstegraads lerarenopleidingen werken enkele jaren na afstuderen, in absolute aantallen. Voor bijna alle richtingen geldt dat ongeveer driekwart van de afgestudeerden in het vo werkt in de jaren na afstuderen en rond de 15 procent werkt bij een instelling die meerdere onderwijssoorten aanbiedt. De uitzonderingen hierop zijn de wo-opleidingen richting een exact vakgebied en de studies die zijn samengevoegd, met als richting maatschappij. Voor de wo-opleidingen richting een exact vakgebied geldt dat ongeveer 20 procent in het wo werkt, iets meer dan de helft werkt in het vo. Voor de samenvoeging die valt onder hbo/wo gemengd maatschappij geldt dat ongeveer twee derde in het po werkt.

Figuur 4.28 Onderwijssector waar gediplomeerden van een eerstegraads lerarenopleiding werken, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen (in personen), per vakgebied

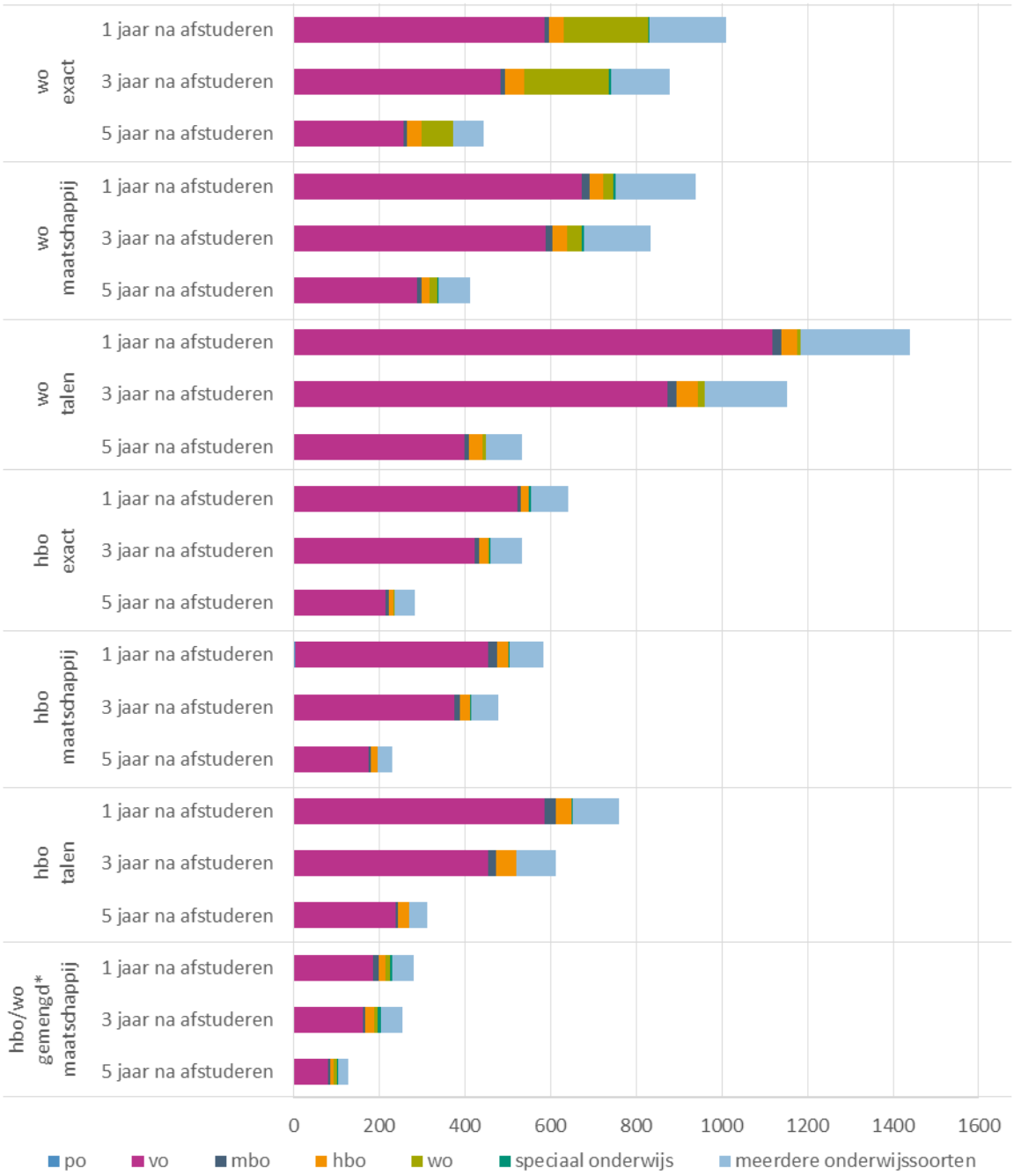

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)
* Dit zijn hbo- en wo-opleidingen van vergelijkbare aard die zijn samengevoegd, zie bijlage 4.

Niet werkzaam in het onderwijs

Van afgestudeerden van een eerstegraads lerarenopleiding die niet in bij een onderwijsinstelling werken, is gekeken in welke SBI-sectoren men per vakgebied werkt. De absolute aantallen van de SBI-sector waarin men een, drie en vijf jaar na afstuderen werkt, staan in figuur 4.29.
Alleen richtingen voor wo-opgeleiden zijn groot genoeg om te beschrijven. Voor het vakgebied exact zijn de afgestudeerden in de jaren na afstuderen redelijk gelijkmatig over de SBI-sectoren verdeeld. Opvallend is de relatief grote groep die werkt in de sector advisering, onderzoek en overige specialistische dienstverlening, ongeveer een kwart van de afgestudeerden die niet werkzaam zijn in het onderwijs, werkt in deze sector.

Figuur 4.29 Niet-onderwijssector waar gediplomeerden van een eerstegraads lerarenopleiding werken, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen (in personen), per vakgebied

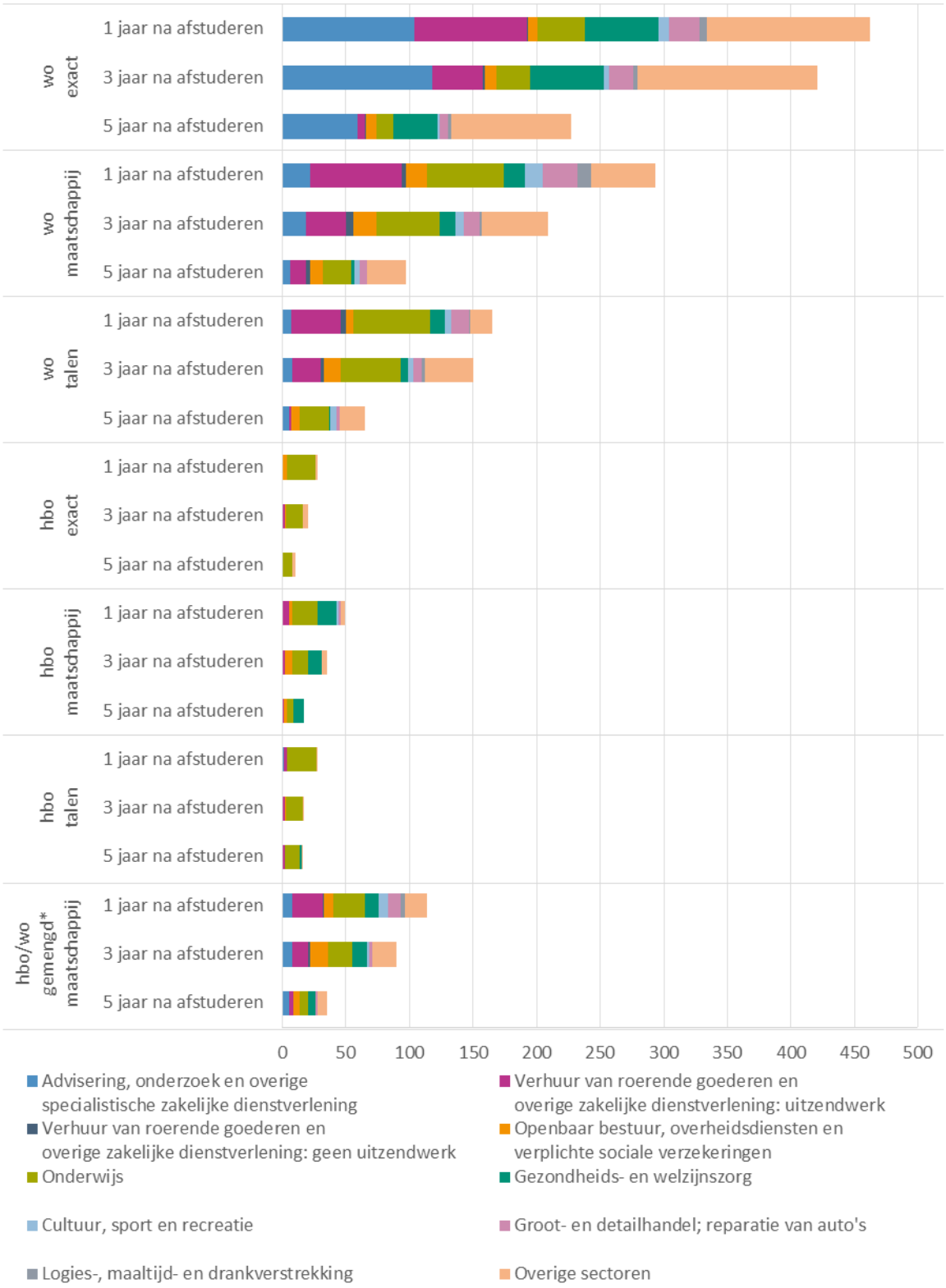

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)

* Dit zijn hbo- en wo-opleidingen van vergelijkbare aard die zijn samengevoegd, zie bijlage 4.

Geen dienstbetrekking

Van afgestudeerden van een eerstegraads lerarenopleiding die geen dienstbetrekking hebben, is gekeken in welke sociaaleconomische categorie zij vallen. De absolute aantallen van de categorieën waarin men een, drie en vijf jaar na afstuderen zit, staan in figuur 4.30.
Alleen richtingen voor wo-opgeleiden zijn groot genoeg om te beschrijven. Voor alle drie richtingen geldt dat gediplomeerden die niet voorkomen in de polisadministratie zich voornamelijk bevinden in de sociaaleconomische categorie 'overige', of hun sociaaleconomische categorie is onbekend. Verhoudingsgewijs neemt het aantal mensen in de categorie 'overige' in de loop van de jaren af, en het aantal mensen in de categorie 'onbekend' neemt toe. Onbekend betekent veelal dat iemand niet in de gemeentelijke basisadministratie voorkomt. Van deze personen kan worden aangenomen dat de meesten zijn geëmigreerd. Deze groep is vooral groot voor het vakgebied exact.

Figuur 4.30 Sociaaleconomische categorie waar gediplomeerden van een eerstegraads lerarenopleiding in zitten, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen (in personen), per vakgebied

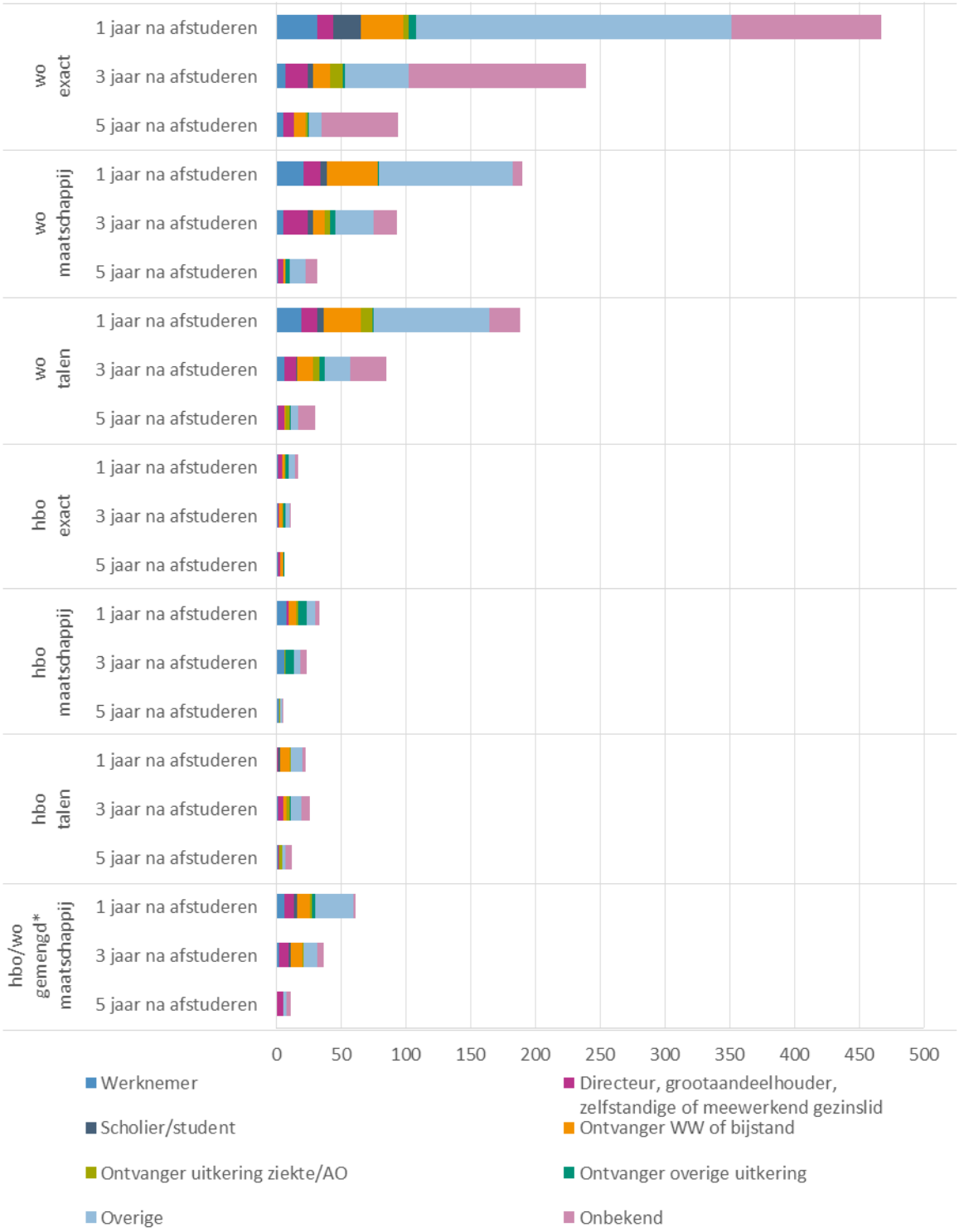

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)
* Dit zijn hbo- en wo-opleidingen van vergelijkbare aard die zijn samengevoegd, zie bijlage 4.

4.6 Lerarenopleiding kunst of lichamelijke opvoeding

Inleiding

Mensen met een lerarenopleiding kunst of lichamelijke opvoeding werken minder vaak in het onderwijs dan mensen met een diploma uit een van de andere opleidingsclusters, al neemt het aandeel in de loop van de jaren wel toe (figuur 4.31). Vijf jaar na afstuderen werkt 55 tot 58 procent van de mensen met een diploma van een opleiding uit dit cluster in het onderwijs.

Figuur 4.31 Arbeidsmarktsituatie gediplomeerden van lerarenopleidingen kunst of lo, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen, uitgesplitst naar hbo/wo en kunst en lo

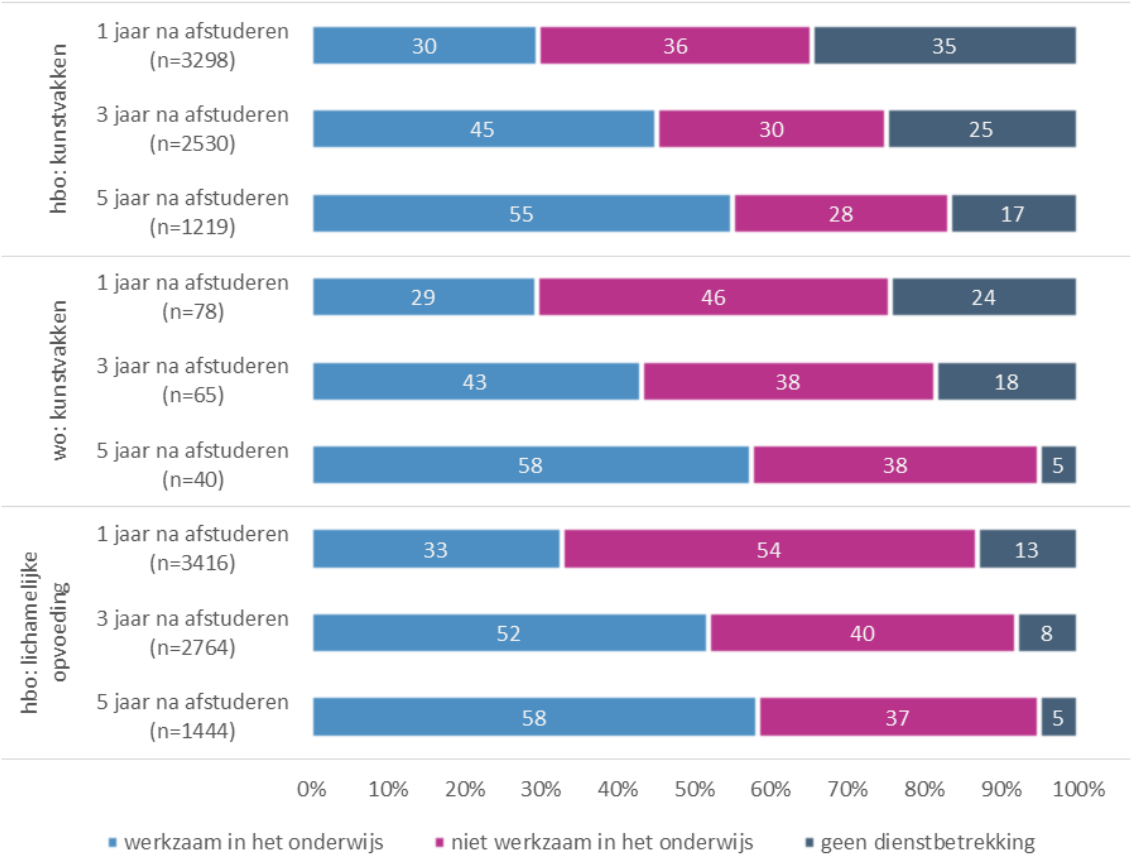

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)

Docenten drama en docenten dans zijn minder vaak in het onderwijs werkzaam dan afgestudeerden van andere kunst of lo lerarenopleidingen. Dit is weergegeven in figuur 4.32.

Figuur 4.32 Arbeidsmarktsituatie gediplomeerden van lerarenopleidingen kunst of lo, binnen 3 jaar na afstuderen, per opleiding

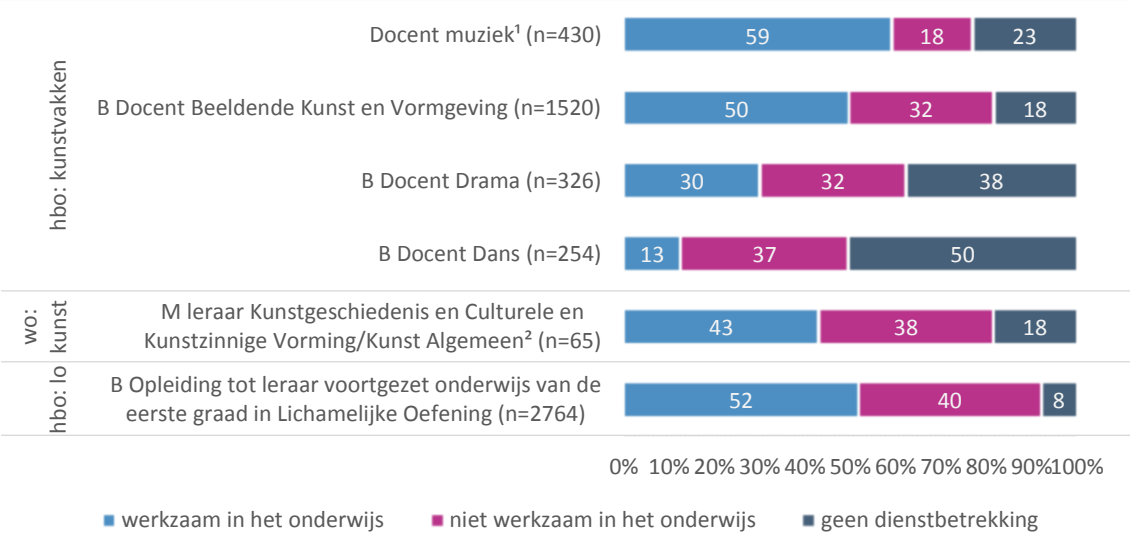

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)
[1] Dit betreft een samenvoeging van meerdere opleidingen, zie bijlage 4.
[2] Vervang 'leraar' door 'Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in' voor de volledige naam van de opleiding.

Werkzaam in het onderwijs

Mensen met een lerarenopleiding kunst of lichamelijk opvoeding werken voornamelijk in het voortgezet onderwijs. Dit is te zien in figuur 4.33.
Bij afgestudeerden met als vakrichting hbo kunstvakken werken ongeveer drie op de vijf in het vo. Ongeveer een kwart werkt bij een instelling die meerdere onderwijssoorten aanbiedt. De verhouding tussen de onderwijssoorten blijft gedurende de loop van de jaren ongeveer gelijk.
De meeste wo-afgestudeerden met als vakrichting kunstvakken werken in het vo, al zijn de aantallen dusdanig laag dat hier geen verdere beschrijving van te geven is.
Bij afgestudeerden met als vakrichting hbo lichamelijke opvoeding werkt iets minder dan de helft in het vo. Ongeveer een op de vijf werkt in het po. De verhouding tussen de onderwijssoorten blijft gedurende de loop van de jaren ongeveer gelijk.

Figuur 4.33 Onderwijssector waar gediplomeerden van lerarenopleidingen kunst of lo werken, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen (in personen)

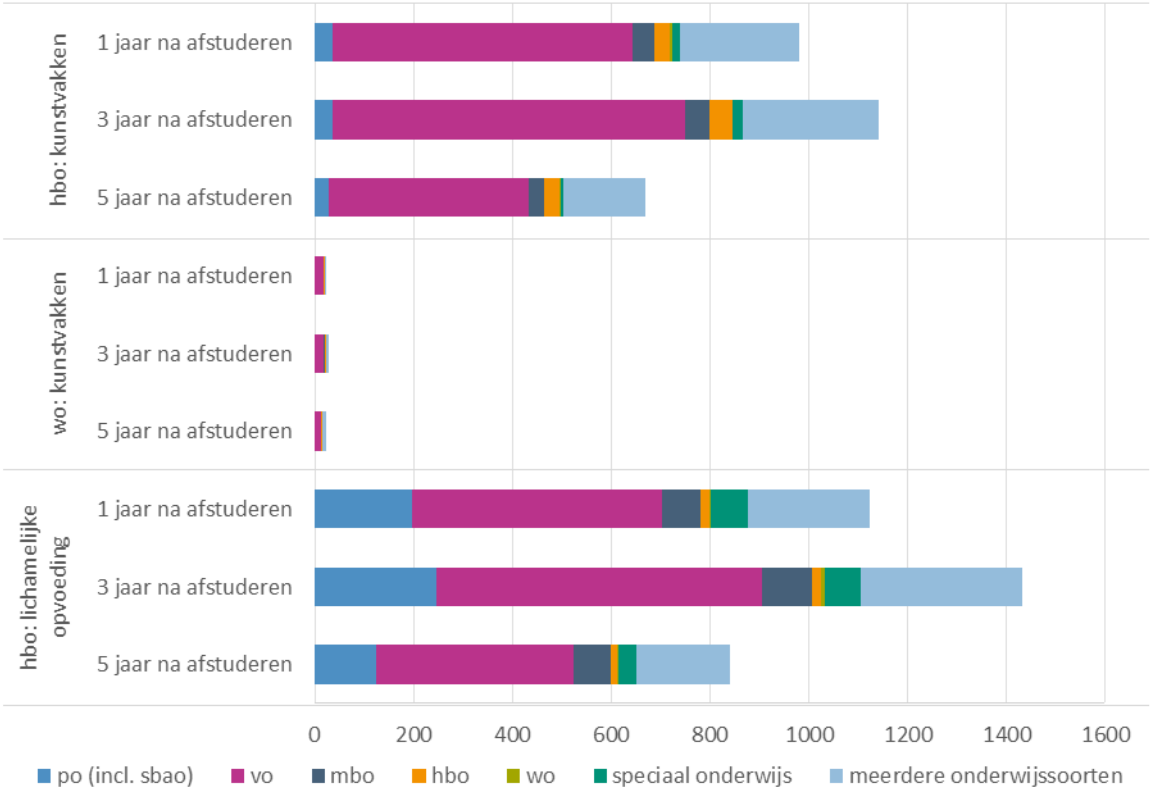

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)

Niet werkzaam in het onderwijs

De gediplomeerden van een lerarenopleiding kunst of lichamelijke opvoeding die niet in het onderwijs werken, zijn gelijkmatig over de niet-onderwijssectoren verdeeld (figuur 4.34). Deze verhouding verschilt nauwelijks in de loop van het aantal jaren na afstuderen.

Figuur 4.34 Niet-onderwijssector waar gediplomeerden van lerarenopleidingen kunst of lo werken, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen (in personen)

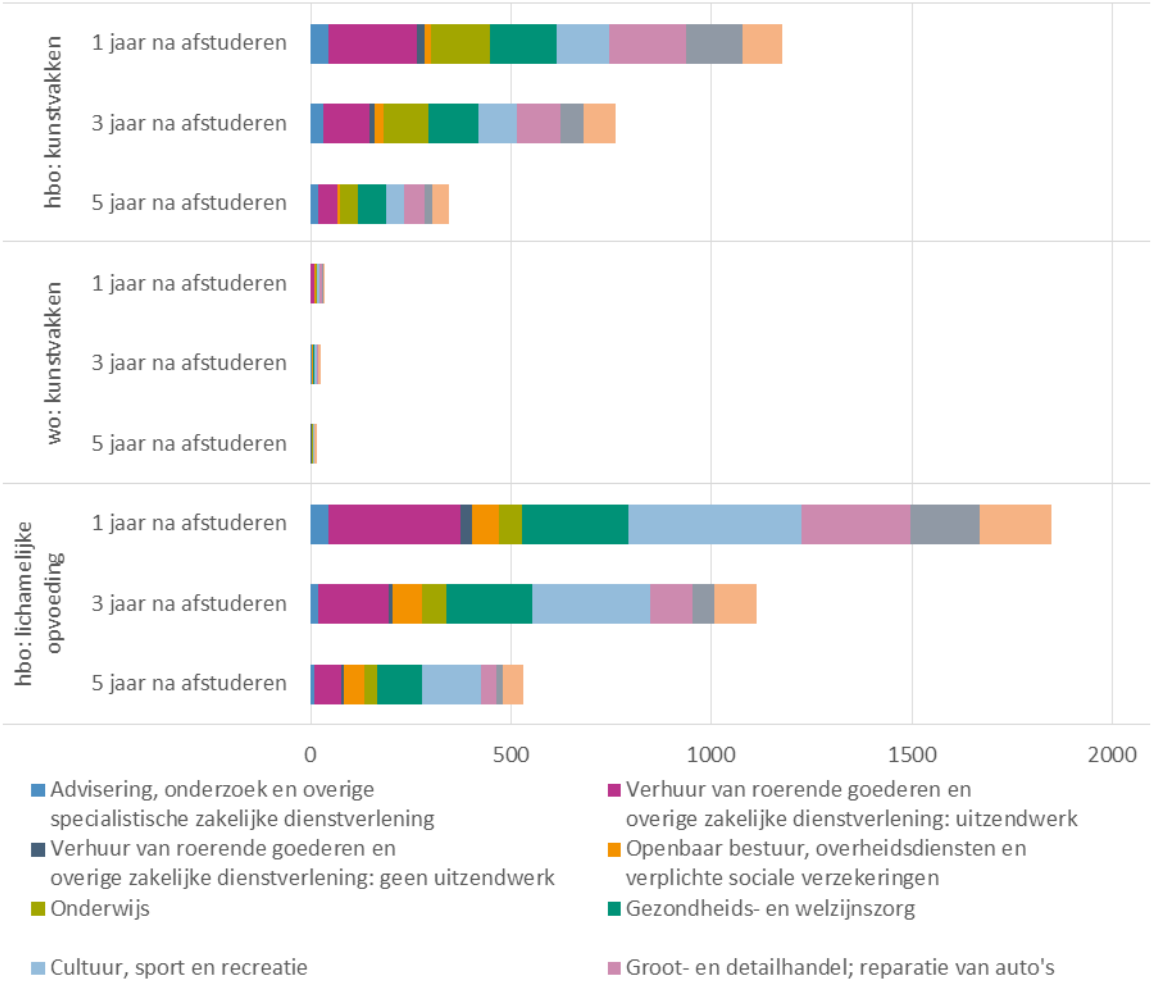

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)

Geen dienstbetrekking

Van de gediplomeerden van lerarenopleidingen kunst of lichamelijke opvoeding zonder dienstbetrekking hebben er relatief veel een eigen bedrijf/zijn zelfstandige of zij vallen in de sociaaleconomische categorie 'overige' (figuur 4.35). Het aantal personen in de categorie 'overige' neemt in de loop van de jaren relatief gezien af, het aantal personen met een eigen bedrijf of dat werkt als zelfstandige neemt relatief gezien toe. Ook het aantal personen waarvan de categorie onbekend is (en die waarschijnlijk grotendeels naar het buitenland verhuisd zijn) neemt relatief gezien toe.
Deze patronen zijn zowel te zien bij de hbo kunstvakken als bij de richting hbo lichamelijke opvoeding. De groep zonder dienstbetrekking onder wo kunstvakken is dusdanig klein dat we hier geen beschrijving van geven.

Figuur 4.35 Sociaaleconomische categorie waar gediplomeerden van lerarenopleidingen kunst of lo in zitten, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen (in personen)

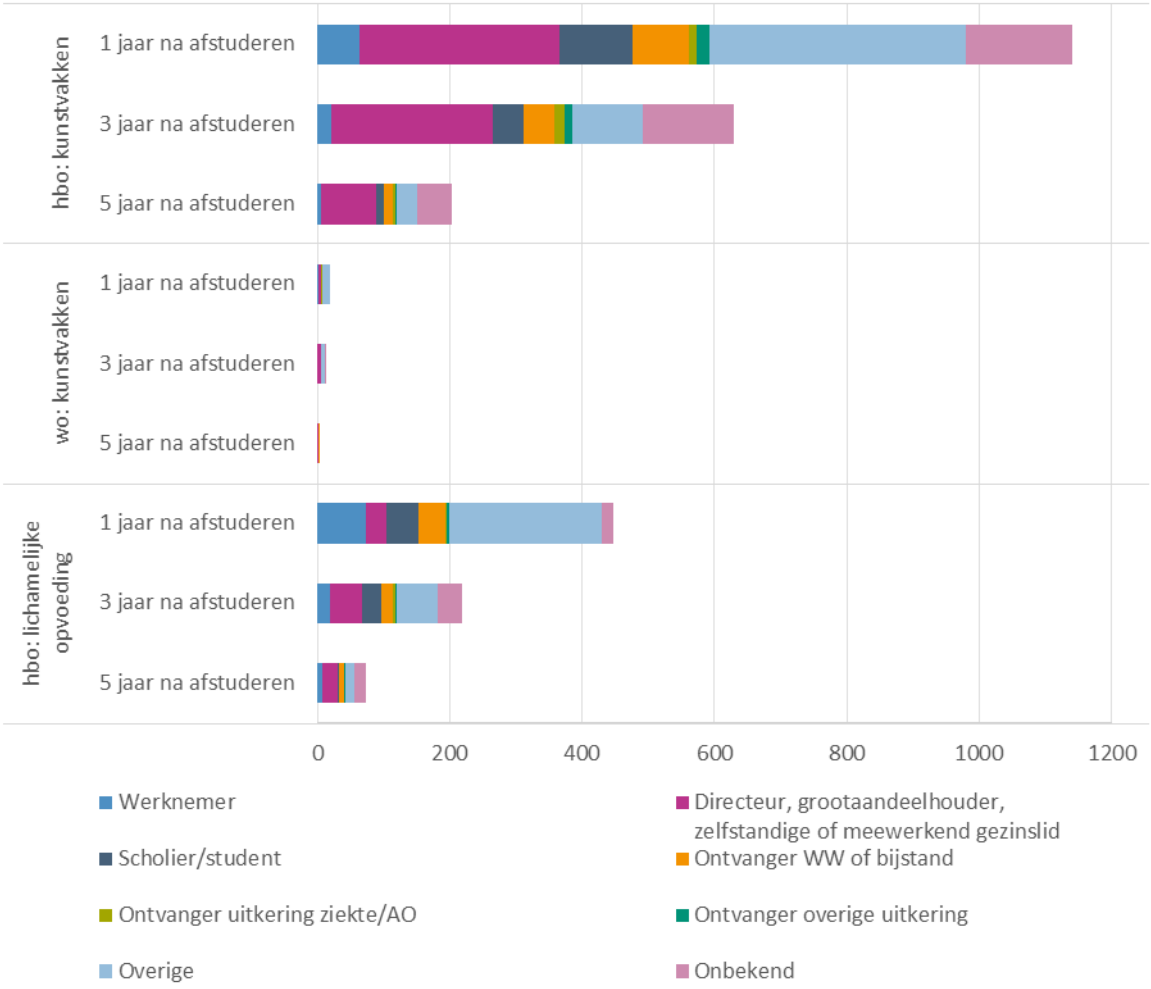

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)

4.7 Professionalisering

Inleiding

Bij dit cluster horen zowel hbo- als wo-bachelors en masters (zie bijlage 2). De opleidingen waarvoor personen een diploma hebben behaald in de jaren 2010 tot en met 2014 zijn alleen hbo-opleidingen. Om deze reden wordt in deze paragraaf geen uitsplitsing gemaakt tussen hbo- en wo-opleidingen.

Professionaliseringsopleidingen worden veelal gevolgd door mensen die reeds werkzaam zijn in het onderwijs. Dit blijkt ook uit figuur 4.36. Een jaar na afstuderen werkt 87 procent van de personen die een professionaliseringsopleiding hebben gevolgd in het onderwijs.

Figuur 4.36 Arbeidsmarktsituatie gediplomeerden van professionaliseringsopleidingen, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen

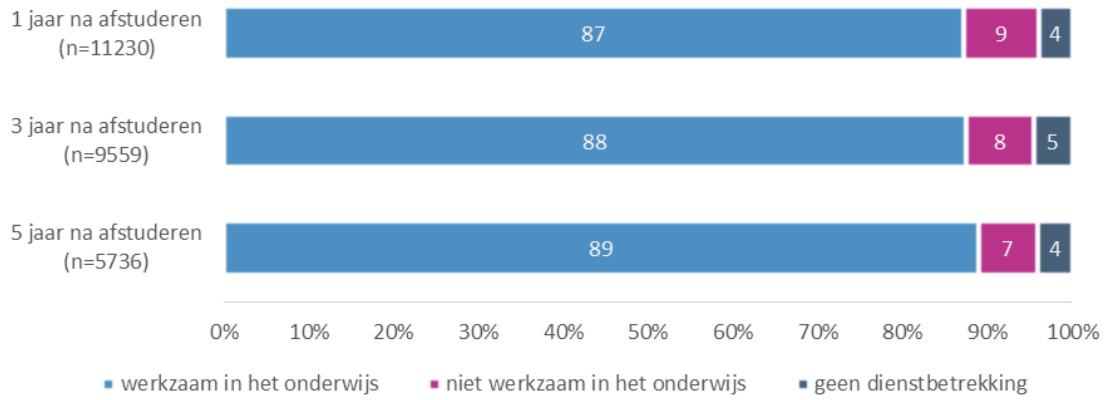

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)

Gediplomeerden van de opleiding Opleidingskunde werken drie jaar na afstuderen veel minder vaak in het onderwijs dan gediplomeerden van de andere opleidingen uit het opleidingscluster professionalisering (figuur 4.37). Van deze opleiding is 14 procent van de afgestudeerden drie jaar na afstuderen in het onderwijs werkzaam. Dit zou kunnen worden verklaard door het gegeven dat deze opleiding gericht is op de ontwikkeling van mensen binnen organisaties.

Figuur 4.37 Arbeidsmarktsituatie gediplomeerden van professionaliseringsopleidingen, binnen 3 jaar na afstuderen, per opleiding

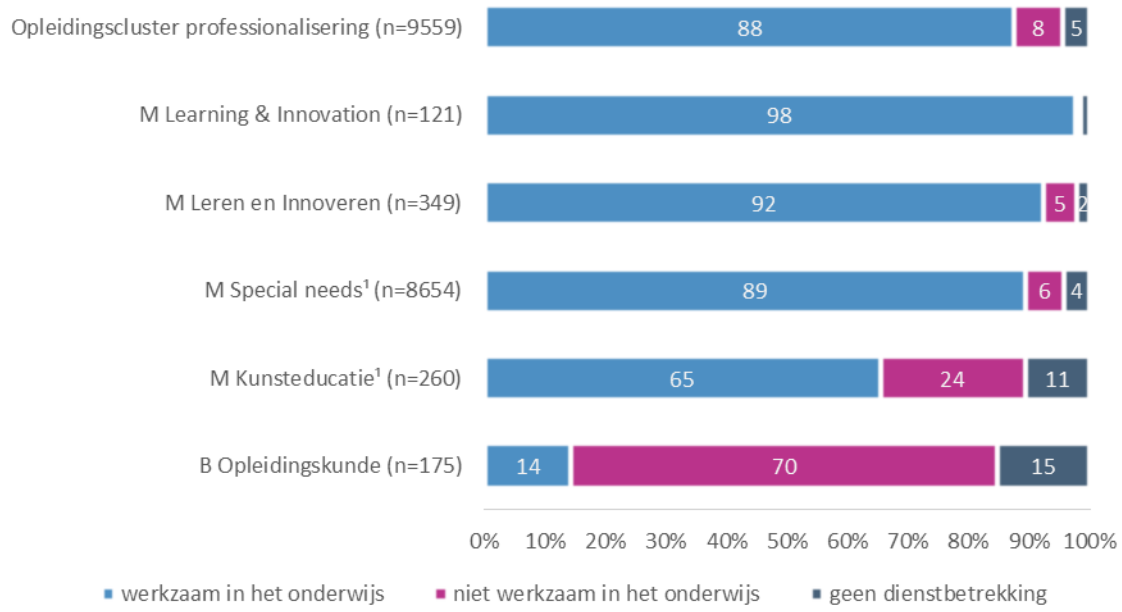

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)
[1] Dit betreft een samenvoeging van meerdere opleidingen, zie bijlage 4.

Werkzaam in het onderwijs

De meeste mensen met een diploma van een professionaliseringsopleiding werken in het primair onderwijs. Dit is weergegeven in figuur 4.38. De spreiding over de onderwijssectoren blijft over de jaren heen nagenoeg gelijk.

Figuur 4.38 Onderwijssector waar gediplomeerden van professionaliseringsopleidingen werken, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen (in personen)

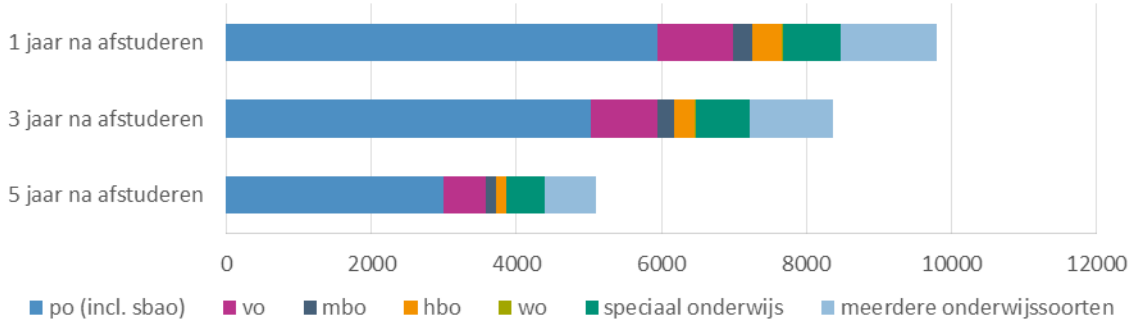

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)

Niet werkzaam in het onderwijs

Personen met een diploma van een professionaliseringsopleiding die niet in het onderwijs werken, werken voornamelijk in de SBI-sector onderwijs of in de gezondheids- en welzijnszorg (figuur 4.39). Onder de SBI-sector onderwijs vallen bijvoorbeeld afstandsonderwijs, bedrijfsopleiding en -training, studiebegeleiding en dienstverlening voor het onderwijs.

Figuur 4.39 Niet-onderwijssector waar gediplomeerden van professionaliseringsopleidingen werken, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen (in personen)

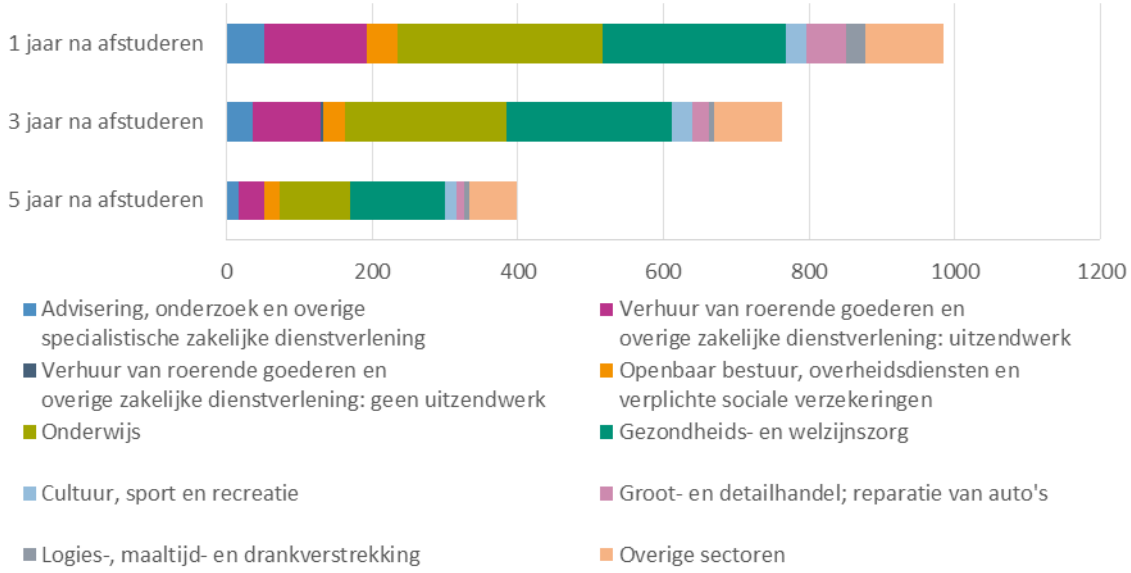

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)

Geen dienstbetrekking

De gediplomeerden van een professionaliseringsopleiding zonder dienstbetrekking hebben een eigen bedrijf, zijn zelfstandige, of bevinden zich in de sociaaleconomische categorie 'overige' (figuur 4.40). Het aantal mensen met een eigen bedrijf/dat werkt als zelfstandige neemt in de loop van de jaren na afstuderen verhoudingsgewijs toe, het aantal mensen in de categorie 'overige' neemt verhoudingsgewijs af.

Figuur 4.40 Sociaal economische categorie waar gediplomeerden van professionaliseringsopleidingen in zitten, binnen 1, 3 en 5 jaar na afstuderen (in personen)

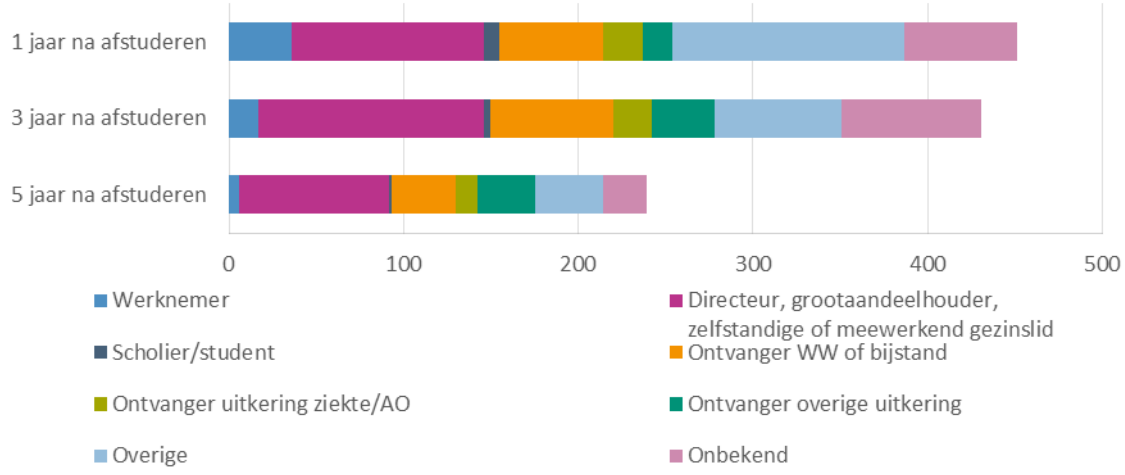

Bron: analyse CBS-microdata door Regioplan (2017)

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Samenstelling arbeidsmarkt

5

5 Samenstelling arbeidsmarkt

5.1 Inleiding

In deze sectoranalyse is niet alleen gekeken naar de arbeidsmarktsituatie van afgestudeerden uit de onderwijsopleidingen, maar ook naar de samenstelling van de arbeidsmarkt. Wie werken er als docent in het onderwijs? Zijn dit personen die een onderwijsopleiding (i.e. uit de afbakening; zie hoofdstuk 1 en bijlage 2) hebben gevolgd, of zien we dat er ook personen met andere opleidingen in het onderwijs werkzaam zijn?

De resultaten van de voor dit hoofdstuk verrichte analyses worden (in paragraaf 5.3) middels zes infographics gepresenteerd: primair onderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs, voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs, hoger beroepsonderwijs en wetenschappelijk onderwijs.

5.2 Aanpak

Bij de analyses, en dus ook de infographics, gelden enkele aandachtspunten.

Geschat aantal docenten
De basis van elke infographic wordt gevormd door een schatting van het aantal personen dat als docent werkzaam is in de betreffende onderwijssector. Deze schatting is verkregen door in de polisadministratie van het CBS iedereen te selecteren die op 1 oktober 2016 werkzaam was bij een onderwijsinstelling, en (per uur) meer verdiende dan het minimumsalaris van een startende leraar in de betreffende sector.[51]

Bezit van hogeronderwijsdiploma: ja/nee
Vervolgens hebben we bekeken of de personen in de aldus geïdentificeerde groep docenten wel of niet in bezit zijn van een hogeronderwijsdiploma (i.e. een diploma van een hbo-opleiding of een wo-opleiding). Hierbij golden echter wel enkele beperkingen.

- De eerste en belangrijkste beperking is dat het CBS-diplomabestand niet verder teruggaat dan 1986. Dit betekent dat voor een deel van de personen die 50 jaar of ouder zijn helaas niet kan worden nagegaan of zij een hogeronderwijsdiploma hebben behaald.[52]
- Daarnaast geldt de beperking dat het diplomabestand nagenoeg alleen maar diploma's bevat die zijn afgegeven door bekostigde, Nederlandse onderwijsinstellingen. Diploma's van studenten aan andere, door de overheid erkende maar niet bekostigde instellingen worden alleen door het CBS opgenomen als de instellingen hier zelf informatie over hebben aangeleverd.
- Ten slotte bevat het bestand geen buitenlandse diploma's en geen zij-instroomgetuigschriften.

Bezit van hogeronderwijsdiploma: ja
Voor personen die wel in het bezit zijn van een hogeronderwijsdiploma hebben we vervolgens gekeken of dit een diploma is van een onderwijsopleiding (i.e. een opleiding uit de afbakening). Ook hebben we nagegaan of deze personen momenteel een onderwijsopleiding volgen.[53]

Bezit van hogeronderwijsdiploma: nee
Voor personen die niet in het bezit zijn van een hogeronderwijsdiploma hebben we gekeken of zij momenteel een onderwijsopleiding volgen. Vervolgens hebben we gekeken hoeveel personen er 50 jaar of ouder waren. Zij zouden immers voor 1986 een hogeronderwijsdiploma kunnen hebben behaald.

[51] Hier is voor gekozen omdat het via de polisadministratie niet mogelijk is om de functie van onderwijspersoneel te achterhalen. Voor de bepaling van minimum docentensalaris is gebruikgemaakt van de cao's van po, vo en mbo. Voor het speciaal onderwijs, hoger beroepsonderwijs en het wetenschappelijk onderwijs is geen minimum docentensalaris bekend. Bij deze onderwijssoorten zijn we uitgegaan van het minimum docentensalaris in het voortgezet onderwijs.
[52] De groep die nu (ten tijde van het onderzoek) 50 jaar of ouder is, was in 1986 20 jaar of ouder. De kans is groot dat een aanzienlijk deel van deze groep voor 1986 een hogeronderwijsdiploma heeft behaald (dat dus niet in de CBS-registraties is opgenomen).
[53] We hebben dit gedaan door te kijken of deze personen in het jaar 2014, 2015 of 2016 stonden ingeschreven voor een opleiding. Wanneer dit het geval was, hebben wij gekeken of het een opleiding binnen de afbakening (zie hoofdstuk 1 en bijlage 2) betrof.

Relatie met bevoegdheden
Voor zowel het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs, als het (voortgezet) speciaal onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs geldt dat een bevoegdheid vereist is om voor de klas te staan. We willen hier echter opmerken dat de infographics die we in dit hoofdstuk presenteren geen bevoegdheidsinformatie bieden. De meest recente gegevens over de mate waarin lesgegeven wordt door bevoegde (of benoembare) docenten is te vinden in de Integrale Personeelstelling Onderwijs 2015. De rapportage hiervan is begin 2017 verschenen.[54]

5.3 Resultaten per sector

Hieronder presenteren we kort de belangrijkste resultaten per onderwijssector. Gedetailleerdere informatie is te vinden in de bijbehorende infographics (pagina 99-104).

Primair onderwijs

Ongeveer zes tiende (61%) van het geschatte aantal docenten in het primair onderwijs heeft een hogeronderwijsdiploma. Dit is in bijna alle gevallen (96%) een diploma van een onderwijsopleiding.[55] De groep personen die geen hogeronderwijsdiploma heeft, bestaat voor het overgrote deel (87%) uit personen van 50 jaar of ouder. Voor hen geldt dat zij mogelijk wel een hogeronderwijsdiploma hebben behaald, maar dat dit niet terug te vinden is in de registraties van het CBS.

Voortgezet onderwijs

Ruim zes tiende (64%) van het geschatte aantal docenten in het voortgezet onderwijs heeft een hogeronderwijsdiploma. Dit is in een zeer groot deel van de gevallen (87%) een onderwijsdiploma.[56] Het aandeel personen dat een hogeronderwijsdiploma heeft waaraan een educatieve minor verbonden zou kunnen zijn, is zeer klein (0,3%). De groep personen die geen hogeronderwijsdiploma heeft, bestaat voor het overgrote deel (81%) uit personen van 50 jaar of ouder (die dus mogelijk wel over een diploma beschikken). Verder zagen we dat een klein deel (7%) van de groep zonder hogeronderwijsdiploma in 2014, 2015 of 2016 een onderwijsopleiding volgde.

Middelbaar beroepsonderwijs

Bijna de helft (46%) van het geschatte aantal docenten in het mbo is in het bezit van een hogeronderwijsdiploma. In ongeveer zes tiende (62%) van de gevallen betreft het een onderwijsdiploma. De groep personen die geen hogeronderwijsdiploma heeft, bestaat voor meer dan driekwart (78%) uit personen van 50 jaar of ouder (die dus mogelijk wel over een diploma beschikken). Verder zagen we ook dat een klein deel (5%) van de groep zonder hogeronderwijsdiploma in 2014, 2015 of 2016 een onderwijsopleiding volgde.

[54] CentERdata (2017). *IPTO: Bevoegdheden en vakken in het vo, peildatum 1 oktober 2015*. Tilburg: CentERdata. https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2017D04001&did=2017D04001
De IPTO is een jaarlijkse telling op scholen waarbij voor al het lesgevend personeel gegevens worden verzameld omtrent de lessen die men geeft en de bevoegdheidssituatie die bij deze lessen hoort. De doelgroep van IPTO is van oudsher het voortgezet onderwijs, exclusief het praktijkonderwijs, de internationale schakelklas (isk) en het voortgezet speciaal onderwijs (vso). De dekking is daarbij 100 procent. Bij de IPTO 2015 zijn voor het eerst ook het pro, isk en het vso in het onderzoek betrokken.
[55] De twee meest voorkomende andere opleidingen zijn: Pedagogische wetenschappen (wo) en Personeel en arbeid (hbo).
[56] De twee meest voorkomende andere opleidingen zijn: Nederlands (hbo) en Human resource management (hbo).

Hoger beroepsonderwijs

Ruim de helft (56%) van het geschatte aantal docenten in het hbo is in het bezit van een hogeronderwijsdiploma. Het betreft in bijna een kwart van de gevallen (23%) een onderwijsdiploma. De groep personen die geen hogeronderwijsdiploma heeft, bestaat voor bijna driekwart (73%) uit personen van 50 jaar of ouder (die dus mogelijk wel over een diploma beschikken).

Wetenschappelijk onderwijs

Bijna de helft (46%) van het geschatte aantal docenten in het wetenschappelijk onderwijs heeft een hogeronderwijsdiploma. Dit is, niet onverwacht, in een klein deel (5%) van de gevallen een diploma van een onderwijsopleiding. De groep personen die geen hogeronderwijsdiploma heeft, bestaat voor zeven tiende (70%) uit personen van 50 jaar en ouder, en voor drie tiende (30%) uit personen waarover we niet meer weten dan dat ze geen hogeronderwijsdiploma hebben, jonger zijn dan 50 jaar, geen onderwijsopleiding volgen en meer verdienen dat het minimum docentensalaris. Mogelijk gaat het hier om (onderwijs)ondersteunend personeel.

(Voortgezet) speciaal onderwijs

Bijna de helft (47%) van het geschatte aantal docenten in deze sector heeft een hogeronderwijsdiploma. Dit is in ruim vier tiende van de gevallen (43%) een diploma van een onderwijsopleiding. De groep personen die geen hogeronderwijsdiploma heeft, bestaat voor iets meer dan de helft (56%) uit personen van 50 jaar en ouder, en voor iets minder dan de helft (43%) uit personen waarover we niet meer weten dan dat ze geen hogeronderwijsdiploma hebben, jonger zijn dan 50 jaar, geen onderwijsopleiding volgen en meer verdienen dat het minimum docentensalaris. Mogelijk gaat het hier om (onderwijs)ondersteunend personeel.

Primair onderwijs

Geschat aantal docenten

(aantal personen met salaris boven het minimum docentensalaris)

96.588

Van 38,8% is niet bekend of zij een hogeronderwijsdiploma hebben

Van 61,2% is bekend dat zij een hogeronderwijsdiploma hebben

Wie zijn dit?

IN OPLEIDING

Men kan (in 2014, 2015, of 2016) ingeschreven staan voor een onderwijsopleiding

1,2% volgt een onderwijsopleiding

DIPLOMA NIET GEREGISTREERD BIJ CBS (50 jr of ouder)

De diplomaregistratie van het CBS begint in het jaar 1986. Personen van 50 jaar of ouder beschikken mogelijk over een eerder behaald hogeronderwijsdiploma.

87,0% is 50 jaar of ouder

ONBEKEND

Voor de personen die overblijven, geldt dat zij geen hogeronderwijsdiploma hebben, niet in opleiding zijn, jonger zijn dan 50 jaar en meer verdienen dan het minimum docentensalaris. Mogelijk gaat het hier om (onderwijs)ondersteunend personeel.

van 11,9% weten we niet wie dit zijn

Dit is in bijna alle gevallen een diploma van een onderwijsopleiding

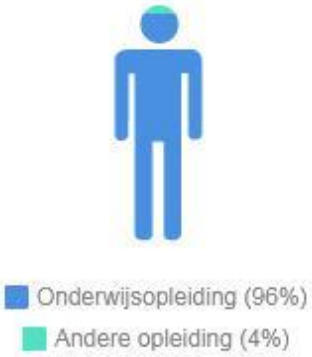

De meest voorkomende andere opleidingen zijn:
1: Pedagogische wetenschappen (wo)
2: Personeel en arbeid (hbo)
3: Psychologie (wo)
4: Logopedie (hbo)
5: Sociaal Pedagogische hulpverlening (hbo)

Een zeer klein aandeel (0,2%) van de personen waarvan bekend is dat zij een hogeronderwijsdiploma hebben, volgt in 2014, 2015 of 2016 een onderwijsopleiding.

Voortgezet onderwijs

Geschat aantal docenten

(aantal personen met salaris boven het minimum docentensalaris)

62.142

Van 35,9% is niet bekend of zij een hogeronderwijsdiploma hebben

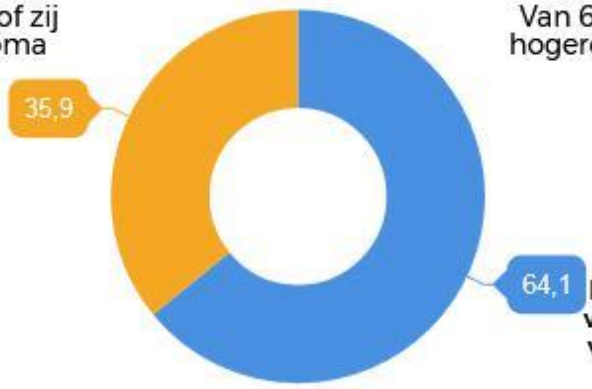

Van 64,1% is bekend dat zij een hogeronderwijsdiploma hebben

Dit is in een zeer groot deel van de gevallen een diploma van een onderwijsopleiding

Wie zijn dit?

IN OPLEIDING

Men kan (in 2014, 2015, of 2016) ingeschreven staan voor een onderwijsopleiding

6,8% volgt een onderwijsopleiding

DIPLOMA NIET GEREGISTREERD BIJ CBS (50 jr of ouder)

De diplomaregistratie van het CBS begint in het jaar 1986. Personen van 50 jaar of ouder beschikken mogelijk over een eerder behaald hogeronderwijsdiploma.

81,4% is 50 jaar of ouder

ONBEKEND

Voor de personen die overblijven, geldt dat zij geen hogeronderwijsdiploma hebben, niet in opleiding zijn, jonger dan 50 jaar zijn en meer verdienen dat het minimum docentensalaris. Mogelijk gaat het hier om (onderwijs)ondersteunend personeel.

van 11,7% weten we niet wie dit zijn

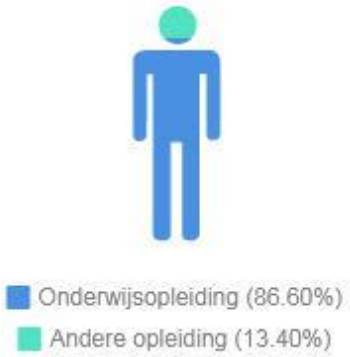

Een zeer klein aandeel (0,3%) van de personen waarvan bekend is dat zij een hogeronderwijsdiploma hebben, heeft een diploma waar een educatieve minor aan verbonden zou kunnen zijn.

Een klein aandeel (2,2%) van de personen waarvan bekend is dat zij een hogeronderwijsdiploma hebben, volgt in 2014, 2015 of 2016 een onderwijsopleiding.

De meest voorkomende andere opleidingen zijn:
1: Nederlands (hbo)
2: B Human resource management (hbo)
3: Pedagogische wetenschappen (wo)
4: Personeel en arbeid (hbo)
5: Geschiedenis (hbo)

Middelbaar beroepsonderwijs

Geschat aantal docenten

(aantal personen met salaris boven het minimum docentensalaris)

25.010

Van 53,7% is niet bekend of zij een hogeronderwijsdiploma hebben

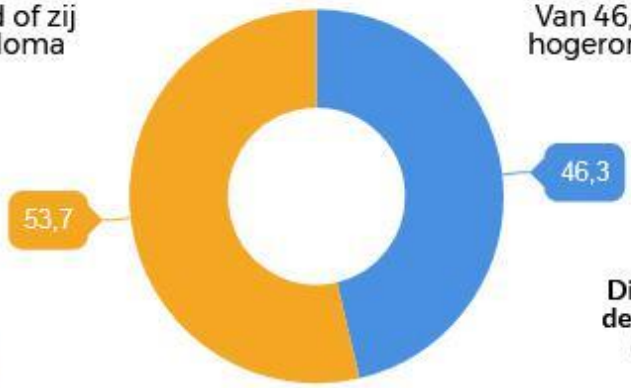

Van 46,3% is bekend dat zij een hogeronderwijsdiploma hebben

Wie zijn dit?

IN OPLEIDING

Men kan (in 2014, 2015, of 2016) ingeschreven staan voor een onderwijsopleiding

5,2% volgt een onderwijsopleiding

DIPLOMA NIET GEREGISTREERD BIJ CBS (50 jr of ouder)

De diplomaregistratie van het CBS begint in het jaar 1986. Personen van 50 jaar of ouder beschikken mogelijk over een eerder behaald hogeronderwijsdiploma.

78,0% is 50 jaar of ouder

ONBEKEND

Voor de personen die overblijven, geldt dat zij geen hogeronderwijsdiploma hebben, niet in opleiding zijn, jonger dan 50 jaar zijn en meer verdienen dat het minimum docentensalaris. Mogelijk gaat het hier om (onderwijs)ondersteunend personeel.

van 16,8% weten we niet wie dit zijn

Dit is in ruim zes tiende van de gevallen een diploma van een onderwijsopleiding

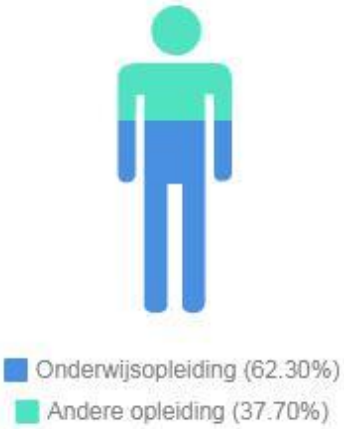

Een klein aandeel (3,5%) van de personen waarvan bekend is dat zij een hogeronderwijsdiploma hebben, volgt in 2014, 2015 of 2016 een onderwijsopleiding.

Hoger beroepsonderwijs

Geschat aantal docenten

(aantal personen met salaris boven het minimum docentensalaris)

40.155

Van 43,7% is niet bekend of zij een hogeronderwijsdiploma hebben

Van 56,3% is bekend dat zij een hogeronderwijsdiploma hebben

Wie zijn dit?

IN OPLEIDING

Men kan (in 2014, 2015, of 2016) ingeschreven staan voor een onderwijsopleiding

1,4% volgt een onderwijsopleiding

DIPLOMA NIET GEREGISTREERD BIJ CBS (50 jr of ouder)

De diplomaregistratie van het CBS begint in het jaar 1986. Personen van 50 jaar of ouder beschikken mogelijk over een eerder behaald hogeronderwijsdiploma.

73,2% is 50 jaar of ouder

ONBEKEND

Voor de personen die overblijven, geldt dat zij geen hogeronderwijsdiploma hebben, niet in opleiding zijn, jonger dan 50 jaar zijn en meer verdienen dat het minimum docentensalaris. Mogelijk gaat het hier om (onderwijs)ondersteunend personeel

van 25,4% weten we niet wie dit zijn

Dit is in bijna een kwart van de gevallen een diploma van een onderwijsopleiding

Een klein aandeel (5,0%) van de personen waarvan bekend is dat zij een hogeronderwijsdiploma hebben, volgt in 2014, 2015 of 2016 een onderwijsopleiding.

Wetenschappelijk onderwijs

Geschat aantal docenten

(aantal personen met salaris boven het minimum docentensalaris)

33.851

Van 53,6% is niet bekend of zij een hogeronderwijsdiploma hebben

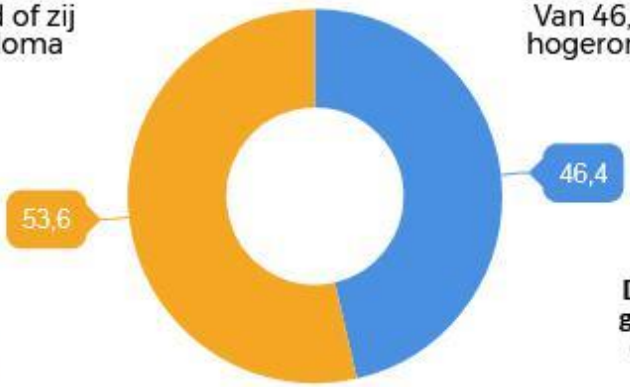

Van 46,4% is bekend dat zij een hogeronderwijsdiploma hebben

Wie zijn dit?

IN OPLEIDING

Men kan (in 2014, 2015, of 2016) ingeschreven staan voor een onderwijsopleiding

0,1% volgt een onderwijsopleiding

DIPLOMA NIET GEREGISTREERD BIJ CBS (50 jr of ouder)

De diplomaregistratie van het CBS begint in het jaar 1986. Personen van 50 jaar of ouder beschikken mogelijk over een eerder behaald hogeronderwijsdiploma.

69,9% is 50 jaar of ouder

ONBEKEND

Voor de personen die overblijven, geldt dat zij geen hoger onderwijsdiploma hebben, niet in opleiding zijn, jonger dan 50 jaar zijn en meer verdienen dat het minimum docentensalaris. Mogelijk gaat het hier om (onderwijs)ondersteunend personeel.

van 30,0% weten we niet wie dit zijn

Dit is in 5 procent van de gevallen een diploma van een onderwijsopleiding

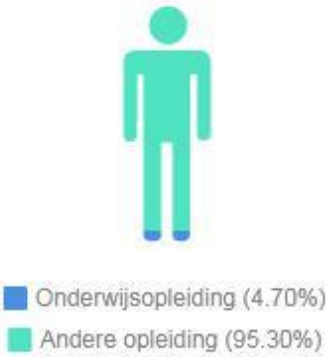

Een klein aandeel (1,5%) van de personen waarvan bekend is dat zij een hogeronderwijsdiploma hebben, volgt in 2014, 2015 of 2016 een onderwijsopleiding.

(Voortgezet) speciaal onderwijs

Geschat aantal docenten

(aantal personen met salaris boven het minimum docentensalaris)

28.655

Van 52,6% is niet bekend of zij een hogeronderwijsdiploma hebben

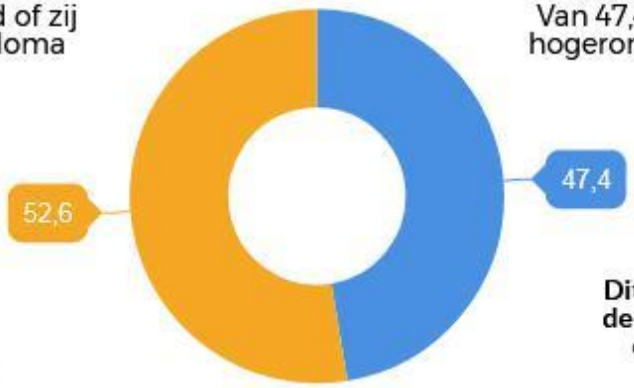

Van 47,4% is bekend dat zij een hogeronderwijsdiploma hebben

Wie zijn dit?

IN OPLEIDING

Men kan (in 2014, 2015, of 2016) ingeschreven staan voor een onderwijsopleiding

0,9% volgt een onderwijsopleiding

DIPLOMA NIET GEREGISTREERD BIJ CBS (50 jr of ouder)

De diplomaregistratie van het CBS begint in het jaar 1986. Personen van 50 jaar of ouder beschikken mogelijk over een eerder behaald hogeronderwijsdiploma.

56,3% is 50 jaar of ouder

ONBEKEND

Voor de personen die overblijven, geldt dat zij geen hogeronderwijsdiploma hebben, niet in opleiding zijn, jonger dan 50 jaar zijn en meer verdienen dat het minimum docentensalaris. Mogelijk gaat het hier om (onderwijs)ondersteunend personeel.

van 42,8% weten we niet wie dit zijn

Dit is in ruim vier tiende van de gevallen een diploma van een onderwijsopleiding

Een klein aandeel (2,6%) van de personen waarvan bekend is dat zij een hogeronderwijsdiploma hebben, volgt in 2014, 2015 of 2016 een onderwijsopleiding.

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Arbeidsmarkt-perspectieven

6

6 Arbeidsmarktperspectieven

6.1 Inleiding

Een belangrijke vraag in deze sectoranalyse is het arbeidsmarktperspectief van afgestudeerden aan de lerarenopleidingen. Uit de arbeidsmarktbarometer po, vo en mbo van Regioplan (2016)[57] blijkt dat het arbeidsmarktperspectief in 2015/2016 is verbeterd. Het is voor onderwijsinstellingen moeilijker om vervangers te vinden, vacatures staan langer open en het aantal vacatures over de gehele linie neemt ook toe.

Bij de berekening en de weergave van de verwachte tekorten in dit hoofdstuk is gebruikgemaakt van de data van het Mirror-ramingsmodel (zie box 6.1 voor een nadere toelichting). Mirror is het ramingsmodel voor onderwijspersoneel van het ministerie van OCW en geeft voor po, vo en mbo de onvervulde vraag (tekort aan personeel) per vakgebied. In Mirror worden prognoses gemaakt vanuit het perspectief van de arbeidsmarkt. Hierbij worden ook schattingen gedaan per vakgebied voor het voortgezet onderwijs. Gezien de afwijkende bevoegdheidsregels voor de andere onderwijssectoren en de daarmee gepaard gaande volledige andere inrichting van die arbeidsmarkt naar vraag en aanbod (zoals ook uit hoofdstuk 5 blijkt) ontbreekt voor de andere sectoren een raming van de perspectieven.

Een schatting van de arbeidsmarktperspectieven van de opleidingen op basis van informatie uit het ArbeidsmarktInformatieSysteem van ROA was ten tijde van dit onderzoek niet zinvol. De beschikbare gegevens waren verouderd en weken qua inschatting van de arbeidsmarkt voor de lerarenopleidingen sterk af van Mirror. Daarnaast waren de inschattingen alleen op een (te) hoog geaggregeerd opleidingenniveau beschikbaar.

Box 6.1 Variabelen in Mirror

Mirror staat voor Microsimulatie Rekenmodel Regionale Onderwijs Ramingen. Het simuleert stromen (zoals uit- en instroom) en de inschaling en loonkosten van personen. Mirror is ontwikkeld door CentER-data voor het ministerie van OCW.

In het Mirror prognosemodel definiëren de volgende variabelen de balans tussen vraag naar en aanbod van leraren:[58]

1. Werkgelegenheid: dit geeft de mate van vraag naar leraren aan. De werkgelegenheid is gelijk aan de som van vervulde vraag en onvervulde vraag.
2. Uitbreidingsvraag: de veranderingen in de werkgelegenheid tussen twee jaren.
3. Vervangingsvraag: dit is vraag naar leraren die optreedt omdat personen uit de sector stromen (pensioen of anderszins), minder gaan werken (inclusief verandering in gebruik van de seniorenregeling), of een andere functie binnen de sector gaan bekleden.
4. Extra aanbod: hieronder vallen de instroom (het aantal fte dat jaarlijks in het onderwijs gaat werken), maar ook bijvoorbeeld het meer gaan werken van zittende leraren, minder gebruik van de seniorenregeling en al in de sector werkende personen die de functie van leraar gaan bekleden, bijvoorbeeld vanuit de functie van directeur.
5. Onvervulde vraag: de onvervulde werkgelegenheid die resteert na instroom.

Om deze variabelen te kunnen berekenen, wordt gebruikgemaakt van meerdere bronnen, te weten:

- het formatiebestand van DUO met alle aanstellingen ('taken') van een persoon in het onderwijs;
- het scholenbestand van DUO met alle scholen/instellingen voor po, vo en mbo waarop de ramingen betrekking hebben;
- de leerlingenprognoses van DUO sinds 1994 op schoolniveau voor po en vo, alsmede regionale bevolkingsprognoses van PEARL voor mbo;
- de Integrale PersoneelsTellingen Onderwijs (IPTO) met informatie over de door docenten gegeven vakken in het vo;

[57] Lubberman, J., Bleeker, Y. & Leemans, A. (2016). *Arbeidsmarktbarometer po, vo, mbo 2015/2016. Jaarrapport.* Amsterdam: Regioplan.
[58] Bron: www.mirrorpedia.nl

- het diplomabestand van DUO met alle afgestudeerden per lerarenopleiding in hbo en wo;
- bestanden met instroomcijfers en rendementen per opleiding;
- percentage dat zich aanbiedt op de onderwijsarbeidsmarkt (o.b.v. Loopbaanmonitor Onderwijs) en resulterende stille reserve;
- de gegevens over verzuim en overig verlof van leraren;
- gegevens over de conjunctuurontwikkeling.

Bij het ramen van de onvervulde vraag (ergo: tekorten) houdt Mirror rekening met de omvang van de verwachte werkgelegenheid op basis van leerlingontwikkeling, de verwachte uitstroom van werknemers uit de sector op basis van historische ontwikkelingen en leeftijdsopbouw, de verwachte gediplomeerde uitstroom uit de lerarenopleidingen en de instroom van ander personeel dat momenteel niet werkzaam is in het onderwijs op basis van historische gegevens. Mirror combineert in die zin dus de bevindingen uit de voorgaande hoofdstukken, zij het dat Mirror vanuit de arbeidsmarkt kijkt en deze rapportage vanuit het opleidingenaanbod is geschreven. Dat maakt dat de indelingen en afbakening niet zonder meer vergelijkbaar zijn. In de volgende paragraaf bespreken we de verwachte tekorten op de arbeidsmarkt en daarmee de arbeidsmarktkansen van de opleidingen.

6.2 Verwachte tekorten

Figuur 6.1 toont de ontwikkeling van het lerarentekort in het primair onderwijs, voorgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs. Wat direct opvalt, is dat er vooral in het primair onderwijs sprake is van een oplopend tekort. Dit verwachte tekort loopt van 4.000 fte in 2020 op naar bijna 8.700 fte in 2024. Ook in het voortgezet onderwijs is er sprake van een tekort aan leraren: voor de jaren 2020 tot en met 2024 wordt er een jaarlijks tekort van rond de 1.000 fte verwacht.
Aangezien de arbeidsmarkt in het middelbaar beroepsonderwijs meer openheid kent dan die voor primair en voortgezet onderwijs – voor veel mbo-opleidingen bestaan immers geen specifieke lerarenopleidingen en ook vindt veel meer uitwisseling plaats tussen onderwijs en de beroepspraktijk – kan Mirror niet goed voorspellen hoeveel personen zich op deze arbeidsmarkt gaan aanbieden. Dit zien we terug in een zeer lage onvervulde vraag: men gaat er van uit dat het middelbaar beroepsonderwijs doorgaans wel kan voorzien in de vraag.

Figuur 6.1 Verwachte onvervulde vraag leraren in het primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs in fte voor de jaren 2020 – 2024 (in fte)

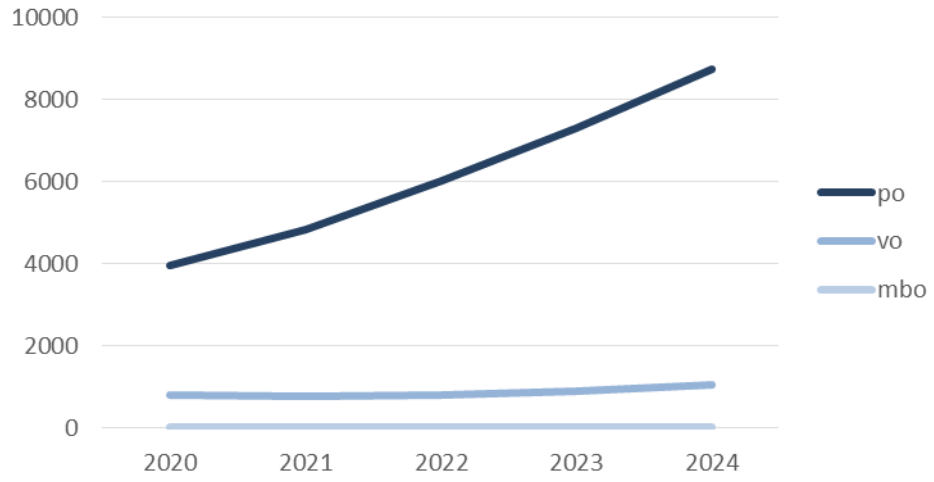

Bron: Mirror

Tabel 6.1 toont de onvervulde vraag in het primair onderwijs, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs in percentages (de grootte van het tekort ten opzichte van het totaal aantal benodigde

fte's). In 2024 is er naar schatting 83.225 fte aan leraren in het po benodigd, de huidige verwachtingen zijn dat er 74.502 fte vervuld kan worden. Dit is een tekort van 10,5 procent. In het vo ligt het verwachte tekortpercentage in 2024 op 1,9 procent.

Tabel 6.1 Verwachte onvervulde vraag in het primair, voortgezet en middelbaarberoepsonderwijs voor de jaren 2020 – 2024 (in %)

	2020	2021	2022	2023	2024
po	4,69%	5,78%	7,24%	8,78%	10,48%
vo	1,40%	1,37%	1,42%	1,62%	1,92%
mbo	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%

Bron: Mirror

Tabellen 6.2 en 6.3 tonen een overzicht van de verwachte tekorten bij de verschillende eerste- en tweedegraads vakken in het voorgezet onderwijs.
De grootste relatieve tekorten (in fte) aan tweedegraads bevoegde leraren in 2024 worden verwacht bij de vakken natuurkunde, klassieke talen en Duits (zie tabel 6.2). De grootste relatieve tekorten aan eerstegraads bevoegde leraren worden vooral verwacht bij de vakken informatica, gezondheidszorg & welzijn, en klassieke talen (zie tabel 6.3).

Tabel 6.2 Verwachte tekorten tweedegraads leraren vo naar vak (in fte)

	2020	*2021*	*2022*	*2023*	*2024*	*% tekort 2024*
Nederlands	9	2	3	7	14	0,32%
Duits	137	146	159	179	208	12,31%
Engels	1	2	1	1	2	0,07%
Frans	97	101	106	120	142	9,11%
Biologie	6	2	1	3	5	0,26%
Informatica	4	2	1	2	4	1,60%
Natuurkunde	102	105	113	127	143	13,01%
Scheikunde	55	54	57	60	67	8,97%
Wiskunde	63	59	68	97	131	3,37%
Aardrijkskunde	6	1	1	1	2	0,13%
Economie	2	3	2	2	2	0,14%
Geschiedenis	1	0	0	0	0	0,02%
Levensbeschouwing	20	19	19	22	29	4,72%
Maatschappijleer	1	1	0	1	1	0,08%
Techniek	2	2	2	2	2	0,10%
CKV, Kunstvakken	2	1	2	2	1	0,04%
Gezondheidszorg en Welzijn	0	0	0	0	0	-0,01%
Klassieke Talen	31	34	37	41	48	13,00%
Lichamelijke Opvoeding	-1	-1	0	0	0	-0,01%
Overige Vakken	1	1	1	2	3	0,06%
Praktijkonderwijs	6	6	6	7	7	0,35%

Bron: Mirror

Tabel 6.3 Verwachte tekorten eerstegraads leraren vo naar vak (in fte)

	2020	*2021*	*2022*	*2023*	*2024*	*% tekort 2024*
Nederlands	1	0	0	0	0	0,01%
Duits	32	29	26	26	27	4,53%
Engels	3	0	0	0	0	0,03%
Frans	1	0	-1	-1	0	0,02%
Biologie	-1	-2	-3	-3	-3	-0,32%
Informatica	50	56	61	69	74	43,72%
Natuurkunde	19	13	8	7	7	1,08%
Scheikunde	45	40	36	34	36	5,68%
Wiskunde	77	71	65	68	75	4,88%
Aardrijkskunde	-3	-4	-4	-4	-4	-0,79%
Economie	-1	-1	-2	-2	-2	-0,13%
Geschiedenis	-3	-3	-3	-3	-3	-0,40%
Levensbeschouwing	0	-1	-1	-1	-2	-0,54%
Maatschappijleer	-1	-2	-2	-2	-2	-0,50%
Techniek	1	1	1	1	1	4,17%
CKV, Kunstvakken	0	0	0	0	-1	-0,11%
Gezondheidszorg en Welzijn	0	0	0	0	1	10,06%
Klassieke Talen	24	26	28	31	36	9,64%
Lichamelijke Opvoeding	-2	-2	-2	-2	-2	-0,22%
Overige Vakken	1	0	0	0	2	0,21%

Bron: Mirror.

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Conclusie

7

7 Conclusie

7.1 Inleiding

Op basis van de in deze rapportage gepresenteerde cijfers presenteren we in dit concluderende hoofdstuk een samenvattende analyse per opleidingscluster. Deze analyse is voornamelijk gebaseerd op de ontwikkelingen in het opleidingenaanbod (unieke opleidingslocaties), in de studenteninstroom (inschrijvingen en eerstejaars) en in het arbeidsmarkt- (heeft men een dienstbetrekking?) dan wel beroepsrendement (werkt men in het onderwijs?). Hierbij is waar mogelijk ook gekeken naar de vooruitzichten op een baan.

Bij de opleidingsclusters gaan we uiteraard weer uit van de afbakening die we aan het begin van het onderzoek hebben vastgesteld. In bijlage 2 is per opleidingscluster weergegeven welke opleidingen (isats) meegenomen zijn.
De samenvattende analyses worden achtereenvolgens beschreven voor:
- paragraaf 7.2: het opleidingscluster a*ssociate degrees*;
- paragraaf 7.3: het opleidingscluster *pabo*;
- paragraaf 7.4: het opleidingscluster *lerarenopleidingen tweedegraads*, uitgesplitst naar de vakgebieden beroepsgericht, exact, groen, maatschappij en talen;
- paragraaf 7.5: het opleidingscluster *lerarenopleidingen eerstegraads*, uitgesplitst naar de vakgebieden exact (hbo en wo), maatschappij (hbo en wo) en talen (hbo en wo);
- paragraaf 7.6: het opleidingscluster *lerarenopleidingen kunst of lichamelijke opvoeding*, uitgesplitst naar de vakgebieden kunstvakken (hbo en wo) en lichamelijke opvoeding;
- paragraaf 7.7: het opleidingscluster *professionalisering*.

Iedere (sub)paragraaf start met een overzicht van de kerngegevens voor het betreffende vakgebied in 2016 en de ontwikkeling sinds 2013. Het gaat dan om het aantal unieke opleidingslocaties (bekostigd en onbekostigd), en de studentontwikkelingen binnen de bekostigde opleidingen (eerstejaars en totaal aantal inschrijvingen). Verder is van de afgestudeerden aangegeven hoeveel procent één jaar en vijf jaar na afstuderen in het onderwijs werkzaam is, dan wel geen dienstbetrekking heeft. Bij de kerngegevens is een verwijzing opgenomen naar de herkomst van deze gegevens.

7.2 Associate degrees

Kerngegevens Associate degrees

Situatie 2016	*Verschil t.o.v. 2013*	*Verwijzing*
21 bekostigde unieke opleidingslocaties	42% daling	par.3.3
588 ingeschrevenen	42% stijging	par.3.3
341 eerstejaars	28% stijging	par.3.3
0 onbekostigde unieke opleidingslocaties	geen	tabel B3.2

1 jaar na afstuderen	*5 jaar na afstuderen*	*Verwijzing*
35% werkzaam in het onderwijs	57% werkzaam in het onderwijs	fig. 4.2
18% geen dienstbetrekking	11% geen dienstbetrekking	

Het aantal associate degree-opleidingen is de afgelopen vijf jaar met ruim twee vijfde gedaald. Dit komt voornamelijk doordat de Christelijke Hogeschool Windesheim en Fontys Hogescholen opleidingen hebben gestopt. Hiermee is met name het deeltijdaanbod teruggebracht. Ondanks deze daling van het aantal opleidingen, staan associate degrees wel in toenemende belangstelling van studenten. Het aantal inschrijvingen is met twee vijfde toegenomen en ook het aantal eerstejaars is gestegen. Deze groei is bijna in zijn geheel toe te schrijven aan twee opleidingen: de Ad Pedagogisch Educatief Medewerker en de in 2016 in Zwolle gestarte Ad Pedagogisch Professional Kind en Educatie.

De opleidingen in dit cluster leiden niet puur op voor het onderwijs. Zo komen afgestudeerden aan de Ad Pedagogisch Educatief Medewerker voornamelijk in de gezondheids- & welzijnszorg (vermoedelijk de kinderopvang, waar deze opleiding ook toe opleidt) terecht. Dit roept de vraag op of deze opleiding

administratief gezien wel binnen het CROHO-onderdeel onderwijs hoort. Van de overige associate degrees – vrijwel allemaal gericht op het beroep van onderwijsondersteuner binnen een specifiek vakgebied – heeft ruim de helft binnen vijf jaar na afstuderen een baan in het onderwijs. De rest werkt grotendeels in de sectoren groot- en detailhandel en gezondheids- en welzijnszorg.

Het beroep van onderwijsondersteuner heeft vooralsnog geen plek in het functiehuis van het onderwijs (er is geen bevoegdheidsvereiste). Het is daardoor mogelijk om zonder deze opleiding als ondersteuner in het onderwijs aan de slag te gaan. In het kader van de lerarentekorten kijken de onderwijsbesturen momenteel wel meer naar mogelijkheden om deze groepen aan te stellen. Bij nieuwe aanvragen voor associate degrees voor onderwijsondersteuning is het aan te raden om na te gaan in hoeverre binnen het onderwijsveld ruimte bestaat voor het (blijvend) inzetten van deze gediplomeerde onderwijsondersteuners.

7.3 Pabo's

Kerngegevens pabo's

Situatie 2016	*Verschil t.o.v. 2013*	*Verwijzing*
47 bekostigde unieke opleidingslocaties	2% daling	par.3.4
21.010 ingeschrevenen	14% daling	par.3.4
6.157 eerstejaars	25% daling	par.3.4
8 onbekostigde unieke opleidingslocaties	geen	tabel B3.2

1 jaar na afstuderen	*5 jaar na afstuderen*	*Verwijzing*
61% werkzaam in het onderwijs	78% werkzaam in het onderwijs	fig. 4.7
11% geen dienstbetrekking	5% geen dienstbetrekking	

In de afgelopen vijf jaar is er in totaal één unieke opleidingslocatie met een pabo verdwenen. Tegenover het openen van de twee opleidingslocaties voor International Teacher Education for Primary Schools in Meppel (waarvan één met joint degree) staat het sluiten van pabolocaties in Terneuzen, Haarlemmermeer en Maastricht. De toegankelijkheid van de pabo voor studenten is hierdoor echter niet minder geworden. Door het gehele land zijn locaties aanwezig, waardoor er bijna altijd een pabo in een regio aanwezig is. Wel valt op dat Zeeland en – in mindere mate – Limburg enigszins achterblijven qua aanbod van pabo's. Juist in deze regio's zijn pabolocaties verdwenen. Een ander opvallend punt is de terugloop in het aanbod van de deeltijd en duale opleidingsvormen. Ook hier is nog steeds sprake van een breed verspreid opleidingsaanbod, maar met het oog op toekomstige lerarentekorten en de mogelijke werving van zij-instromers lijkt behoud van een breed deeltijdaanbod van belang.

Verder zien we dat de instroom in de pabo's sterk is gedaald. Dit is een landelijke trend, die voornamelijk tot uiting komt in de instroom in Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Dordrecht. De sterkste daling vond overigens plaats tussen 2014 en 2015 en heeft waarschijnlijk te maken met de aanscherping van de kennis- en geschiktheidseisen die in dat jaar plaatsvond. In 2016 nam het aantal eerstejaars weer toe.

Het aandeel pabo-afgestudeerden dat binnen één jaar na afstuderen in het onderwijs aan het werk was, is de afgelopen jaren met circa 60 procent betrekkelijk laag geweest. We zien echter dat dit vijf jaar na afstuderen wel oploopt tot zo'n 80 procent. Dat past ook bij het beeld van de werkgelegenheid in de afgelopen jaren, waar sprake was van een lastige arbeidsmarkt voor starters (overschot) die nu omslaat in een arbeidsmarkt met personele tekorten. Er wordt in 2024 een tekort verwacht van 8700 fte aan leraren voor het basisonderwijs. De beroepskansen zijn dus zonder meer hoog.

Acacademische pabo's

Over de academische pabo's zijn geen afzonderlijke cijfers beschikbaar, maar door te kijken naar studenten die zich hebben ingeschreven voor zowel de pabo als een wo-bachelor onderwijskunde dan wel wo-bachelor pedagogische wetenschappen kan wel zicht op worden verkregen op academische pabo's met bi-diplomering. We zien dat deze opleiding populair is. Sinds de invoering in 2008 zijn snel meer

studenten deze combinatie van opleidingen gaan volgen (ruim 1200 in 2015). Aangezien de eerste academische pabo's van start gingen in 2008, is het nog te vroeg om de situatie vijf jaar na afstuderen te beschrijven.

7.4 Lerarenopleidingen tweedegraads

7.4.1 Beroepsgericht

Kerngegevens beroepsgerichte tweedegraads lerarenopleidingen

Situatie 2016	*Verschil t.o.v. 2013*	*Verwijzing*
30 bekostigde unieke opleidingslocaties	39% daling	par.3.5.1
2.244 ingeschrevenen	3% stijging	par.3.5.1
681 eerstejaars	4% daling	par.3.5.1
15 onbekostigde unieke opleidingslocaties	25% stijging	tabel B3.2

1 jaar na afstuderen	*5 jaar na afstuderen*	*Verwijzing*
62% werkzaam in het onderwijs	70% werkzaam in het onderwijs	fig. 4.17
8% geen dienstbetrekking	4% geen dienstbetrekking	

Het aantal unieke locaties voor beroepsgerichte tweedegraads lerarenopleidingen is sinds 2013 met bijna twee vijfde gedaald. Deze daling wordt vooral veroorzaakt door het stoppen van deeltijdopleidingen. Tegelijkertijd zien we dat het totaal aantal studenten nauwelijks wijzigt. Bij de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Gezondheidszorg en Welzijn en de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in het Technisch Beroepsonderwijs is de instroom weliswaar gestegen, maar zien we tegelijkertijd een daling bij enkele specifieke technische lerarenopleidingen. Nadere analyse wijst erop dat dit een herschikking van opleidingsaanbod is: de specifieke opleidingen zijn vervangen door de algemenere technische lerarenopleiding met meerdere afstudeervarianten. Deze 'herschikking' van het opleidingenaanbod hangt vermoedelijk samen met de nieuwe vakken in het vmbo. De opleidingen waar de grootste dalingen hebben plaatsgevonden zijn de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Motorvoertuigentechniek I en II, de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bouwtechniek I en II en de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bouwkunde I en II.

De opleidingen in dit cluster sluiten doorgaans goed aan op de arbeidsmarkt. Na vijf jaar werkt 70 procent van afgestudeerden aan beroepsgerichte lerarenopleidingen in het onderwijs. Nog eens 26 procent heeft een baan elders. Afgestudeerden van deze beroepsgerichte opleidingen komen dus goed aan het werk, zij het dat ze in vergelijking met andere vakgebieden binnen de tweedegraads lerarenopleidingen het laagste aandeel werkzame afgestudeerden in het onderwijs hebben. Aangezien de beroepsgerichte vakken niet zijn geïndiceerd als tekortvakken voor het lerarenberoep, lijkt het opleidingenaanbod hier toereikend.

Afgestudeerden van deze opleidingen komen voor een groot deel terecht in het mbo. Een afgeronde lerarenopleiding geldt in het mbo niet als vereiste voor een benoeming en mbo-instellingen werven veelal personen met praktijkervaring uit het bedrijfsleven (zij-instromers). De arbeidsmarktramingen van Mirror gaan er dan ook vanuit dat de arbeidsmarkt in het mbo eventuele tekorten opvangt door de werving uit het bedrijfsleven. Bij een aantrekkende economie ligt het echter voor de hand dat het moeilijker wordt zij-instromers te werven en het mbo (naast vmbo) ook een groter beroep wil doen op afgestudeerden van de beroepsgerichte vakken.

7.4.2 Exact

Kerngegevens exacte tweedegraads lerarenopleidingen

Situatie 2016	*Verschil t.o.v. 2013*	*Verwijzing*
38 bekostigde unieke opleidingslocaties	3% daling	par.3.5.2
5.353 ingeschrevenen	18% stijging	par.3.5.2
1.730 eerstejaars	7% stijging	par.3.5.2
8 onbekostigde unieke opleidingslocaties	43% daling	tabel B3.2

1 jaar na afstuderen	*5 jaar na afstuderen*	*Verwijzing*
84% werkzaam in het onderwijs	87% werkzaam in het onderwijs	fig. 4.17
7% geen dienstbetrekking	4% geen dienstbetrekking	

In de afgelopen vier jaar is het aanbod van duale lerarenopleidingen in de exacte vakken nagenoeg verdwenen. De enige duale opleiding waarin in de afgelopen jaren nog instroom heeft plaatsgevonden is de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Wiskunde van Driestar educatief te Gouda. Daarnaast is het aanbod van onbekostigde opleidingen in dit vakgebied met twee vijfde afgenomen.

De daling van het duale aanbod lijkt de instroom van de opleidingen echter niet te raken. We zien daar zelfs een stijging, met name bij de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Biologie en de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Wiskunde. Overigens valt op dat het aantal studenten dat staat ingeschreven bij de opleiding Docent Informatie en Communicatie Technologie fors is gedaald. Volgens de arbeidsmarktramingen is dat echter vooralsnog geen probleem.

In hoeverre de daling van het onbekostigde aanbod gevolgen heeft voor een verminderd aanbod van gediplomeerde tweedegraads leraren in de exacte vakken is lastig te bepalen. Dit is echter wel een punt van aandacht, aangezien in de tweedegraads exacte vakken – rekening houdend met de gediplomeerde uitstroom – wel tekorten worden verwacht in 2024 (Wiskunde 131 fte, Scheikunde 67 fte en Natuurkunde 143 fte).

Exacte tweedegraads lerarenopleidingen kennen een sterk beroepsrendement, aangezien bijna negen op de tien personen vijf jaar na afstuderen in het onderwijs werkzaam zijn. Ook kan deze groep prima buiten het onderwijs aan de slag. De groep zonder dienstbetrekking is namelijk relatief klein.

7.4.3 Groen

Kerngegevens groene tweedegraads lerarenopleidingen

Situatie 2016	*Verschil t.o.v. 2013*	*Verwijzing*
1 bekostigde unieke opleidingslocatie	geen	par.3.5.3
603 ingeschrevenen	3% stijging	par.3.5.3
176 eerstejaars	8% daling	par.3.5.3
0 onbekostigde unieke opleidingslocaties	geen	tabel B3.2

1 jaar na afstuderen	*5 jaar na afstuderen*	*Verwijzing*
63% werkzaam in het onderwijs	68% werkzaam in het onderwijs	fig. 4.17
14% geen dienstbetrekking	9% geen dienstbetrekking	

De enige groene tweedegraads lerarenopleiding is die van Vilentum Hogeschool in Wageningen (Educatie en Kennismanagement Groene Sector). De opleiding laat een daling van de instroom zien, maar komt niet als tekortvak naar voren. Gezien het rendement van de opleiding, zowel in het onderwijs als in personen met een baan, lijkt het opleidingsaanbod hier te voldoen. Ook de groep zonder dienstbetrekking heeft veelal andere bronnen van inkomsten en is niet werkloos.

7.4.4 Maatschappij

Kerngegevens maatschappijgerichte tweedegraads lerarenopleidingen

Situatie 2016	*Verschil t.o.v. 2013*	*Verwijzing*
69 bekostigde unieke opleidingslocaties	3% daling	par.3.5.4
8.044 ingeschrevenen	5% daling	par.3.5.4
2.731 eerstejaars	16% daling	par.3.5.4
45 onbekostigde unieke opleidingslocaties	67% stijging	tabel B3.2

1 jaar na afstuderen	*5 jaar na afstuderen*	*Verwijzing*
59% werkzaam in het onderwijs	71% werkzaam in het onderwijs	fig. 4.17
14% geen dienstbetrekking	7% geen dienstbetrekking	

Het aantal unieke opleidingslocaties voor maatschappijgerichte tweedegraads lerarenopleidingen is de laatste jaren ongeveer hetzelfde gebleven. Wel is het aanbod aan duale en deeltijdopleidingen gedaald.

In de interesse voor deze opleidingen zien we een daling. Deze daling komt het meest naar voren bij de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Geschiedenis en de opleiding Godsdienst-Pastoraal werk. De daling in studenten wordt nu nog opgevangen door de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Aardrijkskunde die een stijgende instroom laat zien. Op zich is de daling van het duale aanbod en de studenteninstroom niet heel vreemd, aangezien de maatschappijvakken geen grote arbeidsmarktproblematiek kennen en dat ook niet op korte termijn te verwachten valt. Sterker: er worden in het eerstegraads maatschappijgerichte vakgebied zelfs overschotten verwacht in 2024. Die eerstegraders zullen zich tegen die tijd waarschijnlijk ook gaan roeren op de arbeidsmarkt voor tweedegraads leraren.

Gezien de hierboven beschreven ontwikkelingen is het opmerkelijk dat het onbekostigde aanbod van de maatschappijgerichte opleidingen juist met twee derde is toegenomen. Deze stijging is bijna volledig toe te schrijven aan de NCOI die op negen locaties de Opleidingen tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad voor Aardrijkskunde, Geschiedenis en Maatschappijleer is gestart.

Van de afgestudeerden werken na vijf jaar zeven op de tien in het onderwijs. Het is echter de vraag of dat de komende jaren zo blijft en in hoeverre het opleidingenaanbod niet meer afgestemd zou moeten worden op de tekortvakken om geïnteresseerden in een lerarenopleiding te stimuleren die opleidingen te volgen (zie ook het paragraaf 7.4.5 over het vakgebied talen).
Overigens is er een uitzondering op het voorgaande. Afgestudeerden van de opleiding Godsdienst en pastoraal werk zijn relatief vaak niet in het onderwijs werkzaam. Hier liggen mogelijke kansen aangezien er wel een tekort wordt verwacht aan docenten levensbeschouwing (29 fte in 2024).

7.4.5 Talen

Kerngegevens tweedegraads lerarenopleidingen in de talen

Situatie 2016	*Verschil t.o.v. 2013*	*Verwijzing*
45 bekostigde unieke opleidingslocaties	geen	par.3.5.5
9.228 ingeschrevenen	6% stijging	par.3.5.5
3.146 eerstejaars	9% daling	par.3.5.5
18 onbekostigde unieke opleidingslocaties	5% daling	tabel B3.2

1 jaar na afstuderen	*5 jaar na afstuderen*	*Verwijzing*
75% werkzaam in het onderwijs	82% werkzaam in het onderwijs	fig. 4.17
13% geen dienstbetrekking	8% geen dienstbetrekking	

Er zijn nauwelijks veranderingen in het opleidingsaanbod van tweedegraads lerarenopleidingen in de talen. Wel is er een toename van het totaal aantal studenten, terwijl de eerstejaars instroom nu afneemt. Na vijf jaar hebben acht op de tien afgestudeerden van deze lerarenopleidingen een baan in het

onderwijs gevonden. Daarnaast lijkt er onder de groep die geen dienstbetrekking heeft gevonden nauwelijks sprake te zijn van werkloosheid. Alleen afgestudeerden van de lerarenopleiding Nederlandse Gebarentaal zijn relatief vaak niet in het onderwijs werkzaam. Op het oog lijkt er dan ook sprake van een redelijk evenwichtige arbeidsmarkt, met toereikend opleidingenaanbod.

Zoomen we dieper in, dan blijkt dat de Opleidingen tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Engels, Duits en Nederlands een stijgend aantal studenten kennen. Helaas zegt dit niet alles, aangezien Engels zowel de sterkste stijger is in aantal studenten als sterkste daler in instromende eerstejaars. Bovendien worden er in 2024 tekorten verwacht aan tweedegraads leraren Duits (208 fte) en Frans (142 fte); precies twee van de drie vakken (samen met de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Engels) waarvan het aantal opleidingslocaties de afgelopen vijf jaar is teruggebracht. Saxion Next heeft dit (onbekostigde) opleidingenaanbod in Dordrecht gestopt.

7.5 Lerarenopleidingen eerstegraads

7.5.1 Exact

Kerngegevens exacte eerstegraads lerarenopleidingen hbo

Situatie 2016	*Verschil t.o.v. 2013*	*Verwijzing*
13 bekostigde unieke opleidingslocaties	8% stijging	par.3.6.1
809 ingeschrevenen	10% stijging	par.3.6.1
248 eerstejaars	9% stijging	par.3.6.1
0 onbekostigde unieke opleidingslocaties	geen	tabel B3.2

1 jaar na afstuderen	*5 jaar na afstuderen*	*Verwijzing*
93% werkzaam in het onderwijs	95% werkzaam in het onderwijs	fig. 4.27
2% geen dienstbetrekking	2% geen dienstbetrekking	

Kerngegevens exacte eerstegraads lerarenopleidingen wo

Situatie 2016	*Verschil t.o.v. 2013*	*Verwijzing*
36 bekostigde unieke opleidingslocaties	3% stijging	par.3.6.2
1.223 ingeschrevenen	73% stijging	par.3.6.2
710 eerstejaars	106% stijging	par.3.6.2
0 onbekostigde unieke opleidingslocaties	geen	tabel B3.2

1 jaar na afstuderen	*5 jaar na afstuderen*	*Verwijzing*
52% werkzaam in het onderwijs	58% werkzaam in het onderwijs	fig. 4.27
24% geen dienstbetrekking	12% geen dienstbetrekking	

Het aanbod aan exacte eerstegraads lerarenopleidingen is de afgelopen vier jaar beperkt gewijzigd. Zo is in Sittard-Geleen een Master leraar Wiskunde aan het aanbod toegevoegd. Verder zijn de Master Chemistry (joint degree) en Master Physics and Astronomy nieuwe opleidingen (voor beide twee locaties in Amsterdam). Het zijn deze nieuwe opleidingen – samen met de Master Wiskunde – die voor een groot deel verantwoordelijk zijn voor de gestegen instroom aan studenten.

Als we het opleidingenaanbod afzetten tegen de arbeidsmarktsituatie van afgestudeerden en de verwachte lerarentekorten, is het de vraag in hoeverre deze opleidingen kunnen voorzien in de vraag naar eerstegraads leraren. Gezien de verwachte tekorten in 2024 aan eerstegraads leraren voor wiskunde (75 fte), informatica (74 fte) en scheikunde (36 fte) is het wenselijk dat veel afgestudeerden in het onderwijs gaan werken.

Bij de hbo-opleidingen lijkt dit op het eerste gezicht zeker het geval. Vrijwel iedereen werkt vijf jaar na afstuderen in het onderwijs. Aangezien deze hbo-opleidingen specifiek opleiden voor een eerstegraads bevoegdheid en daarmee het beroep van leraar, toont dat de arbeidsmarktrelevantie van deze opleidin-

gen aan. Het vermoeden bestaat echter dat een groot deel van deze afgestudeerden al in het onderwijs werkzaam was, bijvoorbeeld als zij-instromer. Dit omdat het aandeel dat werkzaam is in het onderwijs direct na afstuderen al op een hoog niveau zit en daarna nauwelijks nog wijzigt vier jaar later. Daar komt bij dat de inschrijvingen voor de hbo-opleidingen vrijwel uitsluitend bestaan uit deeltijders. Indien het niet om zij-instromers gaat, benut men deze opleiding mogelijk vooral als professionalisering, bijvoorbeeld om van tweede- naar eerstegraads op te scholen. Gezien de populariteit van de hbo-masters in vergelijking met de wo-masters, slagen de hbo-masters er dan beter in om deze doelgroep te bereiken.

Voor nieuwe lerareninstroom lijkt de onderwijssector dus afhankelijker te zijn van de wo-masters dan van de hbo-masters. Voor de wo-masters geldt echter dat deze in absolute aantallen een lage instroom hebben, in combinatie met een relatief beperkte doorstroom naar werken in het onderwijs. De lagere doorstroom is mogelijk een gevolg van de organisatie van deze opleidingen. Meerdere wo-masters bieden de laatste jaren lerarenopleiding als educatieve keuzetrack aan. Hierdoor zijn alleen degenen die deze track hebben gevolgd, bevoegd als eerstegraads leraar. De overige afgestudeerden kiezen (bewust) een loopbaan buiten het onderwijs. Hiervoor kan in de cijfers niet gecorrigeerd worden, met als gevolg dat het aandeel afgestudeerden van deze wo-masters dat werkzaam is in het onderwijs laag uitvalt. Als we kijken naar de situatie vijf jaar na afstuderen van deze groep, blijkt dat de opleidingen niet of nauwelijks opleiden tot werkloosheid. Hoewel het percentage zonder dienstbetrekking vrij hoog is, toont nadere analyse aan dat men dan veelal vertrokken is naar het buitenland.

Het lijkt erop dat het onderwijs voor een toereikend aanbod aan exacte eerstegraads leraren grotendeels afhankelijk is van de hbo-masters. Het ligt daardoor voor de hand het opleidingenaanbod in samenhang te bezien met de tweedegraads opleidingen. Tegelijkertijd is het voor aanboren van nieuwe doelgroepen verstandig om zo veel mogelijk studenten te verleiden tot de educatieve keuzetracks binnen de wo-masters.

7.5.2 Maatschappij

Kerngegevens maatschappijgerichte eerstegraads lerarenopleidingen hbo

Situatie 2016	*Verschil t.o.v. 2013*	*Verwijzing*
14 bekostigde unieke opleidingslocaties	geen	par.3.6.3
661 ingeschrevenen	10% daling	par.3.6.3
168 eerstejaars	22% daling	par.3.6.3
1onbekostigde unieke opleidingslocatie	50% daling	tabel B3.2

1 jaar na afstuderen	*5 jaar na afstuderen*	*Verwijzing*
88% werkzaam in het onderwijs	91% werkzaam in het onderwijs	fig. 4.27
5% geen dienstbetrekking	2% geen dienstbetrekking	

Kerngegevens maatschappijgerichte eerstegraads lerarenopleidingen wo

Situatie 2016	*Verschil t.o.v. 2013*	*Verwijzing*
43 bekostigde unieke opleidingslocaties	geen	par.3.6.4
567 ingeschrevenen	21% daling	par.3.6.4
328 eerstejaars	35% daling	par.3.6.4
0 onbekostigde unieke opleidingslocaties	geen	tabel B3.2

1 jaar na afstuderen	*5 jaar na afstuderen*	*Verwijzing*
66% werkzaam in het onderwijs	76% werkzaam in het onderwijs	fig. 4.27
13% geen dienstbetrekking	6% geen dienstbetrekking	

Het aanbod aan maatschappijgerichte eerstegraads lerarenopleidingen is de afgelopen jaren niet of nauwelijks gewijzigd. Het aantal opleidingslocaties is gelijk gebleven, terwijl de belangstelling voor deze opleidingen is gedaald. Daarbij valt op dat de opleidingen weliswaar verspreid zijn over de provincies, maar het noordoosten van het land enigszins achterblijft qua aanbod. Het hbo-aanbod is qua spreiding ook niet direct aanvullend op het wo-aanbod. De vraag is echter of deze spreiding op dit moment een

belangrijk onderwerp is. Er worden niet echt tekorten verwacht aan eerstegraads leraren binnen deze vakgebieden en de opleidingen kennen een sterke terugloop van studenten. Bij de wo-masters vond de grootste daling plaats bij de opleiding Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Aardrijkskunde en de een na grootste daling bij de opleiding Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Maatschappijleer en Maatschappijwetenschappen. De grootste daling bij hbo-masters komt voor rekening van Leraar Geschiedenis.

De daling van de instroom in relatie tot het arbeidsmarktrendement en verwachte tekorten, maakt dat het opleidingenaanbod op dit moment toereikend oogt. Kijken we naar het onderscheid tussen hbo- en wo-masters voor de maatschappijgerichte eerstegraadslerarenopleidingen, dan geldt voor het beroeps- en arbeidsmarktrendement feitelijk dezelfde constatering als bij exacte eerstegraads lerarenopleidingen. Uitzondering hierop is de wo-master Godsdienst waarvan drie jaar na afstuderen 83 procent in het onderwijs werkt, terwijl dit bij de hbo-masters juist de grote uitzondering is. Van de hbo-master Leraar Godsdienst werkt na drie jaar 43 procent in het onderwijs; slechts de helft van het aandeel van de wo-master. Nog eens 30 procent van de hbo-master Leraar Godsdienst heeft dan geen dienstbetrekking. Aangezien er in eerstegraads domein in 2024 juist een overschot aan leraren levensbeschouwing wordt verwacht, zal deze groep zich moeten richten op het tweedegraads domein, waar juist tekorten worden verwacht. Tezamen met het lage aantal inschrijvingen voor de Godsdienstopleidingen, roept dit de vraag op of er wel ruimte is voor een hbo-master Leraar Godsdienst, wo-master Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Godsdienst en Levensbeschouwing en wo-master Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Godsdienst en Levensbeschouwing.

7.5.3 Talen

Kerngegevens eerstegraads lerarenopleidingen in de talen hbo

Situatie 2016	*Verschil t.o.v. 2013*	*Verwijzing*
19 bekostigde unieke opleidingslocaties	6% stijging	par.3.6.5
867 ingeschrevenen	3% stijging	par.3.6.5
234 eerstejaars	10% daling	par.3.6.5
0 onbekostigde unieke opleidingslocaties	geen	tabel B3.2

1 jaar na afstuderen	*5 jaar na afstuderen*	*Verwijzing*
94% werkzaam in het onderwijs	92% werkzaam in het onderwijs	fig. 4.27
3% geen dienstbetrekking	4% geen dienstbetrekking	

Kerngegevens eerstegraads lerarenopleidingen in de talen talen wo

Situatie 2016	*Verschil t.o.v. 2013*	*Verwijzing*
41 bekostigde unieke opleidingslocaties	11% daling	par.3.6.6
658 ingeschrevenen	10% daling	par.3.6.6
381 eerstejaars	18% daling	par.3.6.6
0 onbekostigde unieke opleidingslocaties	geen	tabel B3.2

1 jaar na afstuderen	*5 jaar na afstuderen*	*Verwijzing*
80% werkzaam in het onderwijs	85% werkzaam in het onderwijs	fig. 4.27
10% geen dienstbetrekking	5% geen dienstbetrekking	

Daar waar in het hbo het aantal unieke opleidingslocaties voor eerstegraads lerarenopleidingen in de talen sinds 2013 is toegenomen, is dit in het wo juist gedaald. De groei in het hbo komt voort uit het starten van de hbo-master leraar Engels en de hbo-master leraar Nederlands in Sittard-Geleen. Tegenover deze uitbreiding staat het stoppen van de hbo-master Leraar Spaans in Utrecht. Deze wordt nu alleen nog als wo-master aangeboden. In het wo lijkt er sprake van meer wisselingen in het opleidingenaanbod, maar deze zijn allemaal het gevolg van de bundeling van verschillende specifieke taalopleidingen in Leiden tot één nieuwe, brede, opleiding; Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in de Taalvakken. Als we naar de spreiding van de opleidingen kijken, dan valt op dat de hbo-masters ervoor zorgen

dat er in het zuiden van het land nog enkele lerarenopleidingen eerstegraads talen worden aangeboden. In het oosten van het land zien we, op Nijmegen na, geen aanbod.

Net als bij de tweedegraads lerarenopleidingen in de talen zien we ook hier de discrepantie tussen een stijging in het aantal ingeschreven studenten en een daling van de eerstejaars instroom. De hbo-master leraar Engels is zowel verantwoordelijk voor de grootste stijging qua ingeschreven studenten, als de grootste daling van eerstejaars studenten. Daarnaast is het aantal inschrijvingen bij de hbo-master Leraar Frans met 31 studenten het meest teruggelopen. Tegelijkertijd zien we bij de wo-masters zowel het aantal ingeschrevenen als het aantal eerstejaars dalen. De grootste daling van eerstejaars studenten vond plaats bij de wo-master Educatieve master Geesteswetenschappen. Aangezien dit een brede opleiding is met diverse taalspecialisaties is het niet te zeggen ten koste van welke taalvakken dit uiteindelijk gaat. De wo-master Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Nederlands was verantwoordelijk voor een belangrijk deel van de daling aan ingeschrevenen.

In vergelijking met de exacte en maatschappijgerichte eerstegraads opleidingen zijn afgestudeerden van eerstegraads opleidingen in de talen veel vaker werkzaam in het onderwijs. De instroom in de taalgerichte lerarenopleidingen is daarmee een goede voorspeller voor de uiteindelijke doorstroom naar het onderwijs. In 2024 worden de nodige tekorten verwacht aan leraren in de taalvakken in zowel het tweede- als eerstegraads domein. Gaat het in het eerstegraads domein nog om relatief overzichtelijke aantallen (leraren Duits 27 fte en Klassieke talen 36 fte), in het tweedegraads domein gaat het om een veelvoud (208 fte voor Duits en 142 fte voor Frans). Met de huidige instroom in de taalgerichte opleidingen zijn deze tekorten niet op te vangen en de vraag is of de inrichting van het opleidingenaanbod hiervoor toereikend is, zowel qua landelijke spreiding als qua specialisaties.

7.6 Lerarenopleidingen kunst of lichamelijke opvoeding

7.6.1 Kunst

Kerngegevens lerarenopleidingen voor de kunsten hbo

Situatie 2016	*Verschil t.o.v. 2013*	*Verwijzing*
33 bekostigde unieke opleidingslocaties	3% daling	par.3.7.1
2.969 ingeschrevenen	4% daling	par.3.7.1
872 eerstejaars	4% daling	par.3.7.1
2 onbekostigde unieke opleidingslocaties	60% daling	tabel B3.2

1 jaar na afstuderen	*5 jaar na afstuderen*	*Verwijzing*
30% werkzaam in het onderwijs	55% werkzaam in het onderwijs	fig. 4.31
35% geen dienstbetrekking	17% geen dienstbetrekking	

Kerngegevens lerarenopleidingen voor de kunsten wo

Situatie 2016	*Verschil t.o.v. 2013*	*Verwijzing*
5 bekostigde unieke opleidingslocaties	17% daling	par.3.7.2
45 ingeschrevenen	6% daling	par.3.7.2
24 eerstejaars	11% daling	par.3.7.2
0 onbekostigde unieke opleidingslocaties	geen	tabel B3.2

1 jaar na afstuderen	*5 jaar na afstuderen*	*Verwijzing*
29% werkzaam in het onderwijs	58% werkzaam in het onderwijs	fig. 4.31
24% geen dienstbetrekking	5% geen dienstbetrekking	

Het opleidingenaanbod in de kunstopleidingen is de afgelopen jaren gedaald met twee opleidingen, te weten Docent Muziek in Alkmaar (hbo) en M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen (wo) te Leiden. Verder zijn enkele hbo-lerarenopleidingen voor de kunsten verplaatst van Den Haag naar Leiden. In het onbekostigde aanbod

zien we in dezelfde periode het sluiten van twee locaties voor de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in beeldende vorming door Saxion Next in Hengelo en Dordrecht, alsmede het opheffen van de onbekostigde opleiding Docent Dans in Amsterdam. Waar de kunstgerichte hbo-lerarenopleidingen goed verspreid zijn over Nederland, worden de wo-lerarenopleidingen alleen aangeboden in Utrecht, Amsterdam en Nijmegen.
Hoewel het aantal studenten over de gehele linie is afgenomen, zagen we bij drie van de vier hbo-opleidingen (Docent Theater, Docent Dans en Docent Muziek) juist een toename van het studentenaantal. Deze stijging van in totaal 101 studenten woog echter niet op tegen de daling van 223 studenten bij de opleiding Docent Beeldende Kunst en Vormgeving.

Bijna een kwart (wo) tot ruim een derde (hbo) van de afgestudeerden heeft direct na afstuderen nog geen dienstbetrekking. Vijf jaar na afstuderen is dit percentage verlaagd naar 5 procent voor de wo-lerarenopleidingen en 17 procent voor de hbo-lerarenopleidingen. Men is doorgaans echter niet werkloos. Een deel van de afgestudeerden gaat in de onderwijssector in brede zin aan het werk; bij muziek- en toneelscholen bijvoorbeeld. Als men niet voor een werkgever aan de slag is, blijkt men vaak naar het buitenland te zijn vertrokken of als zelfstandige (muziekles verzorgen, kunstenaar e.d.) aan het werk te zijn. Iets meer dan de helft (55% hbo en 58% wo) van de afgestudeerden werkt na vijf jaar in het onderwijs. De kunstvakken kennen naar verwachting in 2014 geen tekort aan leraren, eerder een klein overschot. Op basis van de bevindingen uit het verleden ziet het ernaar uit dat het overschot aan afgestudeerden van deze opleidingen zijn weg op de arbeidsmarkt wel gaat vinden.

7.6.2 Lichamelijke opvoeding

Kerngegevens lerarenopleidingen lichamelijke opvoeding

Situatie 2016	*Verschil t.o.v. 2013*	*Verwijzing*
6 bekostigde unieke opleidingslocaties	geen	par.3.7.3
4.356 ingeschrevenen	1% daling	par.3.7.3
1.186 eerstejaars	2% daling	par.3.7.3
9 onbekostigde unieke opleidingslocaties	nieuw (0 in 2013)	tabel B3.2

1 jaar na afstuderen	*5 jaar na afstuderen*	*Verwijzing*
33% werkzaam in het onderwijs	58% werkzaam in het onderwijs	fig. 4.31
13% geen dienstbetrekking	5% geen dienstbetrekking	

Sinds 2013 is er één deeltijdopleiding gestopt (Eindhoven), maar hebben zich verder geen veranderingen voorgedaan in de bekostigde opleidingslocaties. Daarnaast zijn er negen onbekostigde opleidingslocaties bijgekomen van de Hogeschool NCOI. De locaties voor de lerarenopleiding lichamelijke opvoeding zijn goed gespreid over het land. Ook in de instroom van de opleidingen is er nauwelijks een wijziging opgetreden. Net als de lerarenopleidingen voor de kunsten, leidt de opleiding lichamelijke opvoeding niet puur op voor het onderwijs. Vijf jaar na afstuderen werkt 58 procent van de afgestudeerden in het onderwijs. De anderen werken veel in de sector gezondheids- en welzijnszorg en sector cultuur, sport en recreatie.
Aangezien de laatste jaren in het basisonderwijs is ingezet op meer gymlessen, wordt verwacht dat de vraag naar leraren met een bevoegdheid voor lichamelijke opvoeding toe gaat nemen. De vraag is echter of dit leidt tot een verruiming van de arbeidsmarkt voor deze groep afgestudeerden, of dat studenten aan pabo's zich hierin zullen bekwamen. Vooralsnog worden er geen tekorten aan leraren Lichamelijke Opvoeding verwacht, maar de geschiedenis laat zien dat ze hun weg op de arbeidsmarkt wel weten te vinden.

7.7 Professionalisering

Kerngegevens professionalisering

Situatie 2016	*Verschil t.o.v. 2013*	*Verwijzing*
70 bekostigde unieke opleidingslocaties	3% stijging	par.3.8
5.077 ingeschrevenen	7% daling	par.3.8
2.069 eerstejaars	21% daling	par.3.8
28 onbekostigde unieke opleidingslocaties	33% stijging	tabel B3.2

1 jaar na afstuderen	*5 jaar na afstuderen*	*Verwijzing*
87% werkzaam in het onderwijs	89% werkzaam in het onderwijs	fig. 4.36
4% geen dienstbetrekking	4% geen dienstbetrekking	

De professionaliseringsopleidingen worden door onderwijspersoneel gebruikt om zich verder te bekwamen in hun vak en hoeven zodoende niet direct een arbeidsmarktperspectief te bieden aan starters. Negen op de tien gediplomeerden van deze opleidingen werken direct na afstuderen in het onderwijs en dat verschilt na vijf jaar ook niet of nauwelijks. Daaruit concluderen wij dat het inderdaad gaat om werkenden die de opleiding tijdens hun werk hebben gevolgd. De bachelor opleidingskunde lijkt hierop een uitzondering. Deze bachelor leidt niet op voor mensen in het onderwijs (na drie jaar is 14% werkzaam in het onderwijs). Dit roept de vraag op of deze opleiding wel in het CROHO-onderdeel onderwijs thuishoort. Eenzelfde vraag doet zich voor bij de hbo-master onderwijskunde. Deze opleiding hoort in het wo bij het CROHO-onderdeel gedrag en maatschappij en is dus niet meegenomen in deze analyse. De hbo-master van de NCOI valt echter in het CROHO-onderdeel onderwijs en daarmee binnen de afbakening van deze sectoranalyse. Het ligt voor de hand deze opleiding opnieuw in te delen.

Als we naar de instroom kijken van de professionaliseringsopleidingen, valt op dat de instroom van eerstejaars studenten in de afgelopen jaren met een vijfde is gedaald. De instroom bij de opleiding Special Educational Needs nam zelfs met 30 procent af. Deze opleiding wordt veelvuldig gevolgd met de Lerarenbeurs en als voorbereiding op passend onderwijs. Tegelijkertijd zien we de populariteit van de opleiding Leren en Innoveren toenemen. Een opleiding die ook vaak gevolgd wordt in het kader van de Lerarenbeurs.

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

BIJLAGE 1

Gehanteerde definities en afkortingen

B1

Bijlage 1 – Gehanteerde definities en afkortingen

Definities	
Academische pabo	Deze opleiding kent meerdere varianten (zie ook paragraaf 2.2): 1. Hbo-bachelor opleiding tot leraar basisonderwijs (pabo) met bi-diplomering met een universitaire bachelor (onderwijskunde of pedagogiek). 2. Pabo zonder bi-diplomering, maar met een pre-mastertraject dat (directe) doorstroom naar een universitaire master onderwijskunde of pedagogiek mogelijk maakt. 3. Pabo in samenwerking met een universiteit in een driejarig traject, waarbij de bachelor direct toegang biedt tot de universitaire master onderwijskunde of pedagogiek. In deze sectoranalyse worden alleen gegevens gerapporteerd over de academische pabo met bi-diplomering.
Afbakening	Ten bate van het onderzoek is de sector onderwijs afgebakend. De afbakening bestaat uit een totaal van 455 isats. Zie ook paragraaf 1.2 en bijlage 2.
Arbeidsmarktsituatie	Situatie op de arbeidsmarkt waarin een afgestudeerde zich bevindt. Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar onderwijssector, SBI-sector en sociaaleconomische categorie.
Bekostigd onderwijs	Onderwijs dat door het ministerie van OCW of het ministerie van EZ bekostigd wordt.
Brin	Code bestaande uit 2 cijfers en 2 letters waarmee een (locatie van een) onderwijsinstelling wordt aangeduid.
CBS-microdata	Bestanden op persoons-, bedrijfs- en adresniveau van het CBS, waarmee onderzoekers onder strikte voorwaarden statistisch onderzoek kunnen doen.
CROHO	Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs. Dit register, waarin alle hbo- en wo-opleidingen zijn opgenomen, wordt beheerd door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO).
Diplomabestand	Microdata-bestand van het CBS met informatie over de behaalde hogeronderwijsdiploma's van personen.
Diplomacohort	Groep personen die in een bepaald studiejaar een hogeronderwijsdiploma hebben behaald.
Gestarte opleiding	De begindatum van de opleiding valt tussen 1-september-jaar^{y} en 1-september-jaart^{y+1}.
Gestopte/beëindigde opleiding	De einddatum van de opleiding valt tussen 1-september-jaar^{y} en 1-september-jaart^{y+1}.
Hogeronderwijsdiploma	Diploma van een hbo- of wo-opleiding. Dit kan zowel een bachelor- als een masterdiploma zijn. Zie paragraaf 4.1.
Isat	5-cijferige code waarmee een opleiding wordt aangeduid.
Lerarenopleiding	Opleiding die opleidt tot een onderwijsbevoegdheid.
Lopende opleiding	De begindatum van de opleiding valt voor 1-september-jaar^{y} en de einddatum na 1-september-jaart^{y+1}.
Mirror	Microsimulatiemodel voor de arbeidsmarkt van het po, vo, en mbo en volwaseneneducatie in Nederland. Mirror is ontwikkeld door CentERdata in opdracht van het ministerie van OCW.
Onbekostigd onderwijs	Onderwijs dat niet door OCW en EZ bekostigd wordt, maar wel voldoet aan een aantal wettelijke eisen en accreditatievoorschriften (voorheen ook aangewezen onderwijs).
Onderwijsdiploma	Diploma van een opleiding uit de afbakening.
Onderwijsopleiding	Opleiding die binnen de afbakening valt.
Onderwijssector	Beroepssector onderwijs, bestaande uit werknemers in het po (incl. sbao), vo, (v)so, mbo, hbo, en wo.
Onderwijssoort	De onderwijssector bestaat uit de onderwijssoorten: po (incl. sbao), vo, (v)so, mbo, hbo, en wo.

Opleidingscluster	Ten behoeve van deze sectoranalyse zijn de opleidingen uit de afbakening ingedeeld in zes opleidingsclusters: associate degrees, pabo, lerarenopleiding tweedegraads, lerarenopleiding eerstegraads, lerarenopleiding kunst of lichamelijke opvoeding, en professionalisering. Zie ook paragraaf 1.2.
Opleidingslocatie	Gemeente waar een onderwijsinstelling (brin) is gevestigd. Dit kan zowel de hoofd- als nevenvestigingen betreffen.
Opleidingsstatus	Deze geeft weer of een opleiding gestart, lopend of gestopt/beëindigd is. Zie gestarte opleiding, lopende opleiding, gestopte/beëindigde opleiding.
Opleidingsvorm	Deze geeft weer of het een voltijd-, deeltijd- of duale opleiding betreft.
Polisadministratie	Microdata-bestand van het CBS met informatie over loon, uitkeringen en arbeidscontracten van alle verzekerde werknemers in Nederland.
SBI-code	De Standaard Bedrijfsindeling (SBI) is een hiërarchische indeling van economische activiteiten in negentien verschillende sectoren, welke nader kunnen worden ingedeeld op vijf niveaus. De SBI is opgesteld door het CBS.
Sociaaleconomische categorie	Microdata-bestand van het CBS met informatie over de sociaaleconomische categorie waar iemand zich in bevindt. In dit onderzoek onderscheiden we acht sociaaleconomische categorieën: werknemer; directeur-grootaandeelhouder / zelfstandige / meewerkend gezinslid; scholier / student; ontvanger WW / ontvanger bijstand; ontvanger uitkering ziekte / arbeidsongeschiktheid; ontvanger overige uitkering (pensioen of overige sociale voorzieningen); overig; onbekend. Zie ook paragraaf 4.1.
Instroom	Het aantal eerstejaars studenten dat in een bepaald jaar aan een opleiding is begonnen.
Inschrijvingen	Het totale aantal studenten dat in een bepaald jaar aan een opleiding ingeschreven staat.
Vakgebied	Binnen opleidingsclusters worden in analyses verschillende vakgebieden onderscheiden: beroepsgericht, exact, groen, maatschappij, talen, kunstvakken, lichamelijke opvoeding.

Afkortingen	
Ad	Associate degree
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CDHO	Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
EZ	Economische Zaken (Ministerie van ~)
hbo	hoger beroeps onderwijs
Inspectie	Inspectie van het Onderwijs
mbo	middelbaar beroepsonderwijs
OCW	Onderwijs Cultuur & Wetenschap (Ministerie van ~)
po	primair onderwijs
sbao	speciaal basisonderwijs
VH	Vereniging Hogescholen
vo	voortgezet onderwijs
VSNU	Vereniging van Universiteiten
(v)so	(voortgezet) speciaal onderwijs
wo	wetenschappelijk onderwijs

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

BIJLAGE 2

Afbakening sector onderwijs

B2

Bijlage 2 – Afbakening sector onderwijs

Tabel B2.1 Opleidingscluster Associate Degrees

Vakgebied	Isat	Naam opleiding voluit	Niveau
beroepsgericht	80045	Ad Onderwijsondersteuner Gezondheidszorg en Welzijn	hbo associate degree
	80046	Ad Onderwijsondersteuner Mechanische Techniek I en II	hbo associate degree
	80047	Ad Onderwijsondersteuner Motorvoertuigentechniek I en II	hbo associate degree
	80048	Ad Onderwijsondersteuner Elektrotechniek I en II	hbo associate degree
	80049	Ad Onderwijsondersteuner Bouwtechniek I en II	hbo associate degree
	80050	Ad Onderwijsondersteuner Installatietechniek I en II	hbo associate degree
	80051	Ad Onderwijsondersteuner Techniek	hbo associate degree
	80052	Ad Onderwijsondersteuner Consumptieve Techniek I en II	hbo associate degree
	80053	Ad Onderwijsondersteuner Metaal-Elektro-Installatietechniek (MEI), Elektrotechniek	hbo associate degree
	80055	Ad Onderwijsondersteuner Metaal-Elektro-Installatietechniek (MEI), Mechanische Techniek	hbo associate degree
	80056	Ad Onderwijsondersteuner Uiterlijke Verzorging	hbo associate degree
	80059	Ad Onderwijsondersteuner Zorg & Welzijn	hbo associate degree
	80061	Ad Onderwijsondersteuner Werktuigbouwkunde I en II	hbo associate degree
	80062	Ad Onderwijsondersteuner Bouwkunde I en II	hbo associate degree
	80063	Ad Onderwijsondersteuner Informatie- en Communicatietechnologie I en II	hbo associate degree
	80098	Ad Onderwijsondersteuner Technisch Beroepsonderwijs	hbo associate degree
groen	80015	Ad Educatie en Kennismanagement Groene Sector Bloemsierkunst	hbo associate degree
	80064	Ad Onderwijsondersteuner Educatie en Kennismanagement Groene Sector	hbo associate degree
maatschappij	80054	Ad Onderwijsondersteuner Handel en Administratie	hbo associate degree
	80057	Ad Onderwijsondersteuner Economische Vakken	hbo associate degree
	80060	Ad Onderwijsondersteuner Omgangskunde	hbo associate degree
	80081	Ad Pedagogisch Educatief Medewerker	hbo associate degree
	80127	Ad Pedagogisch Professional Kind en Educatie	hbo associate degree
talen	80030	Ad Schrijftolk	hbo associate degree
	80058	Ad Taalondersteuner	hbo associate degree

Tabel B2.2 Opleidingscluster Pabo

Vakgebied	Isat	Naam opleiding voluit	Niveau
pabo	04808	Opleiding tot leraar basisonderwijs	hbo ongedeeld
	04870	Opleiding tot leraar basisonderwijs	hbo ongedeeld
	34808	B Opleiding tot leraar Basisonderwijs	hbo bachelor
	35514	B International Teacher Education for Primary Schools (ITEps)	hbo bachelor
	39501	B International Teacher Education for Primary School (ITEps) (joint degree)	hbo bachelor joint degree

Tabel B2.3 Opleidingscluster Lerarenopleiding tweedegraads

Vakgebied	Isat	Naam opleiding voluit	Niveau
beroepsgericht	04568	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in verpleegkunde	hbo ongedeeld
	04879	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad (ten behoeve van het m.b.o.) in schilderen	hbo ongedeeld
	04882	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad (ten behoeve van het m.b.o.) in brood/banketbakken	hbo ongedeeld
	04908	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in levensmidde-lentechnologie	hbo ongedeeld
	05175	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in verzor-ging/huishoudkunde	hbo ongedeeld
	05189	leraar vo 2e graad in techniek	hbo ongedeeld
	05192	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in verzor-ging/gezondheidskunde	hbo ongedeeld
	05254	opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in techniek	hbo ongedeeld
	05381	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in verzor-ging/huishoudkunde	hbo ongedeeld
	05382	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in bouwkunde I en II	hbo ongedeeld
	05383	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in bouwtechniek I en II	hbo ongedeeld
	05384	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in electrotechniek I en II	hbo ongedeeld
	05385	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in mechanische techniek I en II	hbo ongedeeld
	05386	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in motorvoertui-gentechniek I en II	hbo ongedeeld
	05387	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in werktuigbouw-kunde I en II	hbo ongedeeld
	05388	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in gezondheids-zorg en welzijn	hbo ongedeeld
	05389	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in algemene bouwkunde	hbo ongedeeld
	05390	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in algemene werktuigbouwkunde	hbo ongedeeld
	05391	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in chemische laboratoriumtechniek	hbo ongedeeld
	05393	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in electrotechniek	hbo ongedeeld
	05394	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in personeel en arbeid	hbo ongedeeld
	05395	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in biologische en medische laboratoriumtechniek	hbo ongedeeld
	05396	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in gezondheids-zorg	hbo ongedeeld
	05401	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in verzor-ging/gezondheidskunde	hbo ongedeeld
	05423	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Consumptieve Techniek I en II	hbo ongedeeld
	05442	Opleiding tot leraar voorgezet onderwijs van de tweede graad in Installatie Techniek I en II	hbo ongedeeld
	05450	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad (ten behoeve van het v.b.o.) in bouwtechniek	hbo ongedeeld
	05451	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad (ten behoeve van het v.b.o.) in consumptieve techniek	hbo ongedeeld
	05452	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad (ten behoeve van het v.b.o.) in elektrotechniek	hbo ongedeeld
	05453	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad (ten behoeve van het v.b.o.) in grafische techniek	hbo ongedeeld
	05454	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad (ten behoeve van het v.b.o.) in installatietechniek	hbo ongedeeld
	05465	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in installatietech-niek I en II	hbo ongedeeld
	05473	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in bouwkunde I en II	hbo ongedeeld

Tabel B2.3 Opleidingscluster Lerarenopleiding tweedegraads

Vakgebied	Isat	Naam opleiding voluit	Niveau
	05474	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in bouwtechniek I en II	hbo ongedeeld
	05482	Opleiding tot leraar voorgezet onderwijs van de tweede graad in elektrotechniek I en II	hbo ongedeeld
	05484	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Grafische Techniek I en II	hbo ongedeeld
	05491	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad (ten behoeve van het b.b.o.) in bankwerken en machinaal verspanen	hbo ongedeeld
	05492	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs in de tweede graad (ten behoeve van het b.b.o.) in constructie en apparatenbouw	hbo ongedeeld
	05496	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad (ten behoeve van het b.b.o.) in energietechniek	hbo ongedeeld
	05498	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad (ten behoeve van het b.b.o) in installatietechniek	hbo ongedeeld
	05499	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad (ten behoeve van het b.b.o.) in koken en serveren	hbo ongedeeld
	05500	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad (ten behoeve van het b.b.o.) in motorvoertuigen herstellen	hbo ongedeeld
	05501	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad (ten behoeve van het b.b.o.) in metselen/stucadoren/tegelzetten	hbo ongedeeld
	05508	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in mechanische techniek I en II	hbo ongedeeld
	05509	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in motorvoertuigentechniek I en II	hbo ongedeeld
	05510	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in werktuigbouwkunde I en II	hbo ongedeeld
	05511	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in consumptieve techniek I en II	hbo ongedeeld
	34568	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Verpleegkunde	hbo bachelor
	34908	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Levensmiddelentechnologie	hbo bachelor
	35208	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Mens en Technologie	hbo bachelor
	35210	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in het Technisch Beroepsonderwijs	hbo bachelor
	35254	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Techniek	hbo bachelor
	35302	B Opleiding tot leraar Dames/Heren Kappen	hbo bachelor
	35381	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Verzorging/Huishoudkunde	hbo bachelor
	35382	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bouwkunde I en II	hbo bachelor
	35383	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bouwtechniek I en II	hbo bachelor
	35384	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Electrotechniek I en II	hbo bachelor
	35385	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Mechanische Techniek I en II	hbo bachelor
	35386	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Motorvoertuigentechniek I en II	hbo bachelor
	35387	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Werktuigbouwkunde I en II	hbo bachelor
	35388	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Gezondheidszorg en Welzijn	hbo bachelor
	35389	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Algemene Bouwkunde	hbo bachelor
	35390	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Algemene Werktuigbouwkunde	hbo bachelor
	35391	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Chemische Laboratoriumtechniek	hbo bachelor
	35393	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Electrotechniek	hbo bachelor

Tabel B2.3 Opleidingscluster Lerarenopleiding tweedegraads

Vakgebied	Isat	Naam opleiding voluit	Niveau
	35394	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Personeel en Arbeid	hbo bachelor
	35395	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Biologische en Medische Laboratoriumtechniek	hbo bachelor
	35396	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Gezondheids-zorg	hbo bachelor
	35401	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Verzor-ging/Gezondheidskunde	hbo bachelor
	35423	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Consumptie-ve Techniek I en II	hbo bachelor
	35442	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Installatie-techniek I en II	hbo bachelor
	35484	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Grafische Techniek I en II	hbo bachelor
exact	05129	leraar vo 2e graad in biologie	hbo ongedeeld
	05154	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in natuurkunde	hbo ongedeeld
	05161	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in scheikunde	hbo ongedeeld
	05170	leraar vo 2e graad in wiskunde	hbo ongedeeld
	05199	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Scheikunde	hbo ongedeeld
	05221	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Wiskunde	hbo ongedeeld
	05261	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in natuurkunde	hbo ongedeeld
	05301	opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in biologie	hbo ongedeeld
	35199	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Scheikunde	hbo bachelor
	35221	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Wiskunde	hbo bachelor
	35261	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Natuurkunde	hbo bachelor
	35301	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Biologie	hbo bachelor
	35303	B Opleiding tot leraar in Informatica	hbo bachelor
	39116	B Docent Informatie en Communicatie Technologie	hbo bachelor
groen	04899	Educatie en Kennismanagement Groene Sector	hbo ongedeeld
	04909	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in dierenhouderij en verwerking I en II	hbo ongedeeld
	04910	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in tuinbouw en plantenteelt en verwerking I en II	hbo ongedeeld
	04915	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in plantenteelt en verwerking I en II	hbo ongedeeld
	04916	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in veehoudery en verwerking I en II	hbo ongedeeld
	04917	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in agrarische techniek I en II	hbo ongedeeld
	04918	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in agrarische economie	hbo ongedeeld
	34899	B Educatie en Kennismanagement Groene Sector	hbo bachelor
	34909	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Dierenhoude-rij en Verwerking I en II	hbo bachelor
	34910	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Tuinbouw en Plantenteelt en Verwerking I en II	hbo bachelor
	34915	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Plantenteelt en Verwerking I en II	hbo bachelor
	34916	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Veehouderij en Verwerking I en II	hbo bachelor
	34917	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Agrarische Techniek I en II	hbo bachelor
	34918	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Agrarische Economie	hbo bachelor
maatschappij	04600	Hoger Pedag en Sociaal - Agog. Onderwijs	hbo ongedeeld
	05126	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in aardrijkskunde	hbo ongedeeld
	05146	Godsdienst-pastoraal werk	hbo ongedeeld

Tabel B2.3 Opleidingscluster Lerarenopleiding tweedegraads

Vakgebied	Isat	Naam opleiding voluit	Niveau
	05148	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in geschiedenis	hbo ongedeeld
	05159	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in pedagogiek	hbo ongedeeld
	05177	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in godsdienst	hbo ongedeeld
	05187	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in algemene economie	hbo ongedeeld
	05188	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in bedrijfseconomie	hbo ongedeeld
	05190	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in maatschappijleer	hbo ongedeeld
	05191	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in omgangskunde	hbo ongedeeld
	05197	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in geschiedenis	hbo ongedeeld
	05201	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in aardrijkskunde	hbo ongedeeld
	05202	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in algemene economie	hbo ongedeeld
	05203	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in bedrijfseconomie	hbo ongedeeld
	05204	opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in pedagogiek	hbo ongedeeld
	05205	opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in islamgodsdienst	hbo ongedeeld
	05392	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in commerciële economie	hbo ongedeeld
	05411	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in maatschappijleer	hbo ongedeeld
	05421	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in omgangskunde	hbo ongedeeld
	05441	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Godsdienst	hbo ongedeeld
	05513	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Mens en Maatschappij	hbo ongedeeld
	34600	B Hoger Pedagogisch en Sociaal - Agogisch Onderwijs	hbo bachelor
	35146	B Godsdienst-pastoraal Werk	hbo bachelor
	35197	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Geschiedenis	hbo bachelor
	35201	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Aardrijkskunde	hbo bachelor
	35202	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Algemene Economie	hbo bachelor
	35203	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bedrijfseconomie	hbo bachelor
	35204	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Pedagogiek	hbo bachelor
	35205	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Islamgodsdienst	hbo bachelor
	35207	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Economie	hbo bachelor
	35392	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Commerciële Economie	hbo bachelor
	35411	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Maatschappijleer	hbo bachelor
	35421	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Omgangskunde	hbo bachelor
	35441	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Godsdienst	hbo bachelor
	35513	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Mens en Maatschappij	hbo bachelor
talen	04104	Tweedegraads lerarenopleiding Nederlandse gebarentaal (NGT)/tolkenopleiding	hbo ongedeeld
	04487	Tweedegraads lerarenopleiding Esperanto	hbo ongedeeld
	04851	opleiding tot leraar allochtone levende talen	hbo ongedeeld
	05133	leraar vo 2e graad in Duits	hbo ongedeeld
	05137	leraar vo 2e graad in Engels	hbo ongedeeld
	05141	leraar vo 2e graad in Frans	hbo ongedeeld
	05144	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in fries	hbo ongedeeld

Tabel B2.3 Opleidingscluster Lerarenopleiding tweedegraads

Vakgebied	Isat	Naam opleiding voluit	Niveau
	05156	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands	hbo ongedeeld
	05164	leraar vo 2e graad in Spaans	hbo ongedeeld
	05182	opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Russisch	hbo ongedeeld
	05185	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Arabisch	hbo ongedeeld
	05186	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Turks	hbo ongedeeld
	05193	opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Duits	hbo ongedeeld
	05195	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Engels	hbo ongedeeld
	05196	opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in frans	hbo ongedeeld
	05198	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands	hbo ongedeeld
	05229	leraar vo 2e gr in Russisch	hbo ongedeeld
	05255	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Spaans	hbo ongedeeld
	30116	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Talen	hbo bachelor
	34104	B Tweedegraads lerarenopleiding Nederlandse Gebarentaal (NGT)/Tolkenopleiding	hbo bachelor
	34487	B Tweedegraads lerarenopleiding Esperanto	hbo bachelor
	34851	B Opleiding tot leraar Allochtone Levende Talen	hbo bachelor
	35144	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Fries	hbo bachelor
	35182	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Russisch	hbo bachelor
	35185	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Arabisch	hbo bachelor
	35186	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Turks	hbo bachelor
	35193	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Duits	hbo bachelor
	35195	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Engels	hbo bachelor
	35196	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Frans	hbo bachelor
	35198	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands	hbo bachelor
	35255	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Spaans	hbo bachelor
	81011	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands	hbo bachelor open bestel

Tabel B2.4 Opleidingscluster Lerarenopleiding eerstegraads

Vakgebied	Isat	Naam opleiding voluit	Niveau
exact	05099	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Biologie	hbo ongedeeld
	05106	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in wiskunde	hbo ongedeeld
	05118	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Natuurkunde	hbo ongedeeld
	05122	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Scheikunde	hbo ongedeeld
	05125	leraar vo 1e gr in wiskunde	hbo ongedeeld
	05518	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Natuurkunde	hbo ongedeeld
	05519	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Scheikunde	hbo ongedeeld
	08151	Wiskunde	wo ongedeeld
	08154	Sterrenkunde	wo ongedeeld
	08155	Natuurkunde	wo ongedeeld
	08156	Scheikunde	wo ongedeeld
	08161	Biologie	wo ongedeeld
	45099	M Biologie	hbo master
	45106	M Wiskunde	hbo master
	45263	M Leraar Wiskunde	hbo master
	45272	M Leraar Natuurkunde	hbo master
	45273	M Leraar Scheikunde	hbo master
	45279	M Leraar Biologie	hbo master
	45518	M Natuurkunde	hbo master
	60034	M Science Education	wo master
	60207	M Bio-Pharmaceutical Sciences	wo master
	60231	M Mathematics and Science Education	wo master
	60235	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Biologie	wo master
	60248	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Wiskunde	wo master
	60303	M Molecular Life Sciences	wo master
	60316	M Biology and Education	wo master
	60317	M Chemistry and Education	wo master
	60318	M Mathematics and Education	wo master
	60319	M Physics and Education	wo master
	60330	M Computer Science Education	wo master
	60343	M Mathematics Education	wo master
	60345	M Chemistry Education	wo master
	60346	M Physics Education	wo master
	60348	M Applied Mathematics	wo master
	60614	M Educatie en Communicatie in de Wiskunde en Natuurwetenschappen	wo master
	60708	M Communicatie en Educatie van de Natuurwetenschappen	wo master
	60800	M Medical Natural Sciences	wo master
	65012	M Chemistry (joint degree)	wo master
	65016	M Physics and Astronomy (joint degree)	wo master
	66982	M Science	wo master
	68076	M Lerarenopleiding Informatica	wo master
	68151	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Wiskunde	wo master
	68155	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Natuurkunde	wo master
	68156	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Scheikunde	wo master
	68161	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Biologie	wo master
	68404	M Science Education and Communication	wo master
	68502	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Biologie	wo master

Tabel B2.4 Opleidingscluster Lerarenopleiding eerstegraads

Vakgebied	Isat	Naam opleiding voluit	Niveau
	68511	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Natuurkunde	wo master
	68513	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Scheikunde	wo master
	68515	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Sterrenkunde	wo master
	68516	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Wiskunde	wo master
maatschappij	05109	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in aardrijkskunde	hbo ongedeeld
	05115	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in godsdienst	hbo ongedeeld
	05116	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in geschiedenis	hbo ongedeeld
	05117	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in maatschappij-leer	hbo ongedeeld
	05183	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in algemene eco-nomie	hbo ongedeeld
	05184	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in bedrijfseconomie	hbo ongedeeld
	08009	Kennis van Godsdienst en Levensbeschouwing	wo ongedeeld
	08034	Geschiedenis en staatsinrichting	wo ongedeeld
	08074	Bijbelkennis en cultuurgeschiedenis van het christendom	wo ongedeeld
	08075	Godsdienst / Levensbeschouwing	wo ongedeeld
	08081	Filosofie	wo ongedeeld
	08176	Aardrijkskunde	wo ongedeeld
	08401	Algemene economie	wo ongedeeld
	08403	Bedrijfseconomie	wo ongedeeld
	08618	Maatschappijleer	wo ongedeeld
	45109	M Aardrijkskunde	hbo master
	45264	M Leraar Aardrijkskunde	hbo master
	45267	M Leraar Geschiedenis	hbo master
	45268	M Leraar Maatschappijleer	hbo master
	45270	M Leraar Economie	hbo master
	45271	M Leraar Bedrijfseconomie	hbo master
	45274	M Leraar Godsdienst	hbo master
	45275	M Leraar Algemene Economie	hbo master
	45277	M Leraar Godsdienst	hbo master
	60035	M Social Science Education	wo master
	60204	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Aardrijkskun-de	wo master
	60233	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Algemene Economie	wo master
	60234	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Bedrijfseco-nomie	wo master
	60238	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Filosofie	wo master
	60240	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Geschiedenis en Staatsinrichting	wo master
	60243	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Maatschappij-leer	wo master
	60245	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Natuurkunde	wo master
	60246	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Scheikunde	wo master
	60263	M Godsdienstonderwijs	wo master
	60401	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Zorg, Ethiek en Beleid	wo master
	60403	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Christendom en Cultuur	wo master
	60635	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Geschiedenis	wo master
	60651	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Economie en Bedrijfswetenschappen	wo master

Tabel B2.4 Opleidingscluster Lerarenopleiding eerstegraads

Vakgebied	Isat	Naam opleiding voluit	Niveau
	60662	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Filosofie en Educatie	wo master
	60747	M Mens- en Maatschappijonderwijs en Communicatie	wo master
	68009	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Kennis van Godsdienst en Levensbeschouwing	wo master
	68017	M Leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in het vak Godsdienst en Levensbeschouwelijke Vorming	wo master
	68034	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Geschiedenis	wo master
	68074	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Bijbelkennis en Cultuurgeschiedenis van het Christendom	wo master
	68075	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Godsdienst en Levensbeschouwing	wo master
	68081	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Filosofie	wo master
	68176	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Aardrijkskunde	wo master
	68401	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Algemene Economie	wo master
	68403	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Bedrijfseconomie	wo master
	68500	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Aardrijkskunde	wo master
	68501	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Algemene Economie	wo master
	68505	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Filosofie	wo master
	68506	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Geschiedenis en Staatsinrichting	wo master
	68507	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Godsdienst en Levensbeschouwing	wo master
	68509	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Maatschappijleer	wo master
	68518	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Management en Organisatie	wo master
	68531	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Zaakvakken	wo master
	68618	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Maatschappijleer	wo master
	70145	M Humanistisch Vormingsonderwijs en Levensbeschouwing	hbo postinitiële master inclusief joint degree
talen	05110	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Duits	hbo ongedeeld
	05112	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Engels	hbo ongedeeld
	05113	opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in frans	hbo ongedeeld
	05114	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Fries	hbo ongedeeld
	05119	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Nederlands	hbo ongedeeld
	05124	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Spaans	hbo ongedeeld
	05256	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Turks	hbo ongedeeld
	05257	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Arabisch	hbo ongedeeld
	08000	Eerstegraads lerarenopleiding Arabisch	wo ongedeeld
	08001	Turks	wo ongedeeld
	08003	Grieks en Latijn	wo ongedeeld
	08004	Nederlands	wo ongedeeld
	08006	Frans	wo ongedeeld
	08007	Italiaans	wo ongedeeld
	08008	Spaans	wo ongedeeld
	08010	Duits	wo ongedeeld
	08011	Engels	wo ongedeeld
	08012	Fries	wo ongedeeld
	08014	Russisch	wo ongedeeld
	08040	Hebreeuws	wo ongedeeld

Tabel B2.4 Opleidingscluster Lerarenopleiding eerstegraads

Vakgebied	Isat	Naam opleiding voluit	Niveau
	08041	Lerarenopleiding Latijn en klassieke en culturele vorming	wo ongedeeld
	45110	M Duits	hbo master
	45112	M Engels	hbo master
	45113	M Frans	hbo master
	45119	M Nederlands	hbo master
	45124	M Spaans	hbo master
	45262	M Leraar Engels	hbo master
	45265	M Leraar Duits	hbo master
	45266	M Leraar Frans	hbo master
	45269	M Leraar Nederlands	hbo master
	45276	M Leraar Fries	hbo master
	60236	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Duits	wo master
	60237	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Engels	wo master
	60239	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Frans	wo master
	60241	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Grieks en Latijn	wo master
	60244	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Nederlands	wo master
	60247	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Spaans	wo master
	60320	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Spaanse Taal en Cultuur	wo master
	60631	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Duitse Taal en Cultuur	wo master
	60632	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Engelse Taal en Cultuur	wo master
	60633	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Franse Taal en Cultuur	wo master
	60634	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Friese Taal en Cultuur	wo master
	60636	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Griekse en Latijnse Taal en Cultuur	wo master
	60637	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Nederlandse Taal en Cultuur	wo master
	60740	M Talenonderwijs en Communicatie	wo master
	68000	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Arabisch	wo master
	68001	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Turks	wo master
	68003	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Grieks en Latijn	wo master
	68004	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Nederlands	wo master
	68006	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Frans	wo master
	68007	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Italiaans	wo master
	68008	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Spaans	wo master
	68010	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Duits	wo master
	68011	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Engels	wo master
	68014	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Russisch	wo master
	68040	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Hebreeuws	wo master
	68041	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Latijn en Klassieke en Culturele Vorming	wo master
	68503	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Duits	wo master
	68504	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Engels	wo master
	68512	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Nederlands	wo master
	68514	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Spaans	wo master
	68517	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Frans	wo master

Tabel B2.4 Opleidingscluster Lerarenopleiding eerstegraads

Vakgebied	Isat	Naam opleiding voluit	Niveau
	68519	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Grieks, Latijn en Klassieke Culturele Vorming	wo master
	68520	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Latijn en Klassieke en Culturele Vorming	wo master
	68521	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Arabisch	wo master
	68522	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Italiaans	wo master
	68523	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Russisch	wo master
	68524	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Hebreeuws	wo master
	68527	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Fries	wo master
	68528	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Turks	wo master
	68529	M Educatieve master Geesteswetenschappen	wo master
	68530	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in de Taalvakken	wo master

Tabel B2.5 Opleidingscluster Lerarenopleiding kunst of lichamelijke opvoeding

Vakgebied	Isat	Naam opleiding voluit	Niveau
kunst-vakken	04698	Expressie door woord en gebaar	hbo ongedeeld
	04745	Docent Drama	hbo ongedeeld
	04820	Docerend musicus	hbo ongedeeld
	04841	Opleiding voor het getuigschrift muziekonderwijs A algemene muzikale vorming	hbo ongedeeld
	04863	opleiding voor het getuigschrift muziekonderwijs B schoolmuziek	hbo ongedeeld
	04940	Docent Dans	hbo ongedeeld
	04941	Opleiding voor het docentschap mime	hbo ongedeeld
	04943	Opleiding voor het staatsdiploma handvaardigheid (handenarbeid) B	hbo ongedeeld
	05081	opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in tekenen	hbo ongedeeld
	05082	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in handvaardigheid	hbo ongedeeld
	05083	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in textiele werkvormen	hbo ongedeeld
	05084	leraar vo 1e graad in tekenen	hbo ongedeeld
	05085	leraar vo 1e graad handvaardigheid	hbo ongedeeld
	05086	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in textiele werkvormen	hbo ongedeeld
	05150	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in handvaardigheid	hbo ongedeeld
	05179	leraar vo 2e graad in tekenen	hbo ongedeeld
	05181	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in textiele werkvormen	hbo ongedeeld
	05322	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Tekenen	hbo ongedeeld
	05342	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in handvaardigheid	hbo ongedeeld
	05362	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in textiele werkvormen	hbo ongedeeld
	05512	opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in beeldende vorming	hbo ongedeeld
	08700	Muziek	wo ongedeeld
	08710	Kunstgeschiedenis	wo ongedeeld
	34745	B Docent Drama	hbo bachelor
	34841	B Opleiding voor het getuigschrift muziekonderwijs A Algemene Muzikale Vorming	hbo bachelor
	34863	B Opleiding voor het getuigschrift Muziekonderwijs B Schoolmuziek	hbo bachelor
	34940	B Docent Dans	hbo bachelor
	34941	B Opleiding voor het Docentschap Mime	hbo bachelor
	35322	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Tekenen	hbo bachelor
	35342	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Handvaardigheid	hbo bachelor
	35362	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Textiele Werkvormen	hbo bachelor
	39100	B Docent Beeldende Kunst en Vormgeving	hbo bachelor
	39112	B Docent Muziek	hbo bachelor
	39113	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Beeldende Vorming	hbo bachelor
	60242	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Kunstgeschiedenis	wo master
	60701	M Kunstonderwijs en Communicatie	wo master
	68508	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen	wo master
	68510	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Muziek	wo master
	68710	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Kunstgeschiedenis	wo master
lichamelijke opvoeding	05025	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in lichamelijke oefening	hbo ongedeeld
	35025	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Lichamelijke Oefening	hbo bachelor

Tabel B2.6 Opleidingscluster Professionalisering

Vakgebied	Isat	Naam opleiding voluit	Niveau
kunstvakken	49117	M Kunsteducatie	hbo master
	49501	M Kunsteducatie (joint degree)	hbo master joint degree
	70044	M Kunsteducatie	hbo postinitiële master inclusief joint degree
management en onderwijs-vernieuwing	04069	Onderwijsmanagement	hbo ongedeeld
	34069	B Onderwijsmanagement	hbo bachelor
	44135	M Leren en Innoveren	hbo master
	44136	M Learning & Innovation	hbo master
	70045	M Integraal Leiderschap voor Schoolleiders PO, VO en BVE	hbo postinitiële master inclusief joint degree
	70075	M Educational Management	hbo postinitiële master inclusief joint degree
	70077	M Master in Leadership in Education	hbo postinitiële master inclusief joint degree
	70109	M Management of Education	hbo postinitiële master inclusief joint degree
	70113	M Leren en Innoveren	hbo postinitiële master inclusief joint degree
	70132	M Professioneel Meesterschap	hbo postinitiële master inclusief joint degree
	70139	M Educational Leadership	hbo postinitiële master inclusief joint degree
	75081	M Evidence Based Innovation in Teaching	wo postinitiële master inclusief joint degree
	75092	M Academisch Meesterschap	wo postinitiële master inclusief joint degree
onderwijskun-de/opleidings-kunde	04084	Onderwijskunde	hbo ongedeeld
	34084	B Onderwijskunde	hbo bachelor
	39218	B Opleidingskunde	hbo bachelor
	70186	M Onderwijskunde	hbo postinitiële master inclusief joint degree
	75070	M Teaching and Learning in Higher Education	wo postinitiële master inclusief joint degree
overig	44141	M Expertdocent Beroepsonderwijs	hbo master
	49099	M Talentontwikkeling en Diversiteit	hbo master
	49248	M Toetsdeskundige	hbo master
	70168	M Docent Hoger Gezondheidszorg Onderwijs	hbo postinitiële master inclusief joint degree
	70187	M Expertdocent Beroepsonderwijs	hbo postinitiële master inclusief joint degree
	75037	M Health Professions Education	wo postinitiële master inclusief joint degree
special needs	04100	Opleiding tot leraar speciaal onderwijs algemeen	hbo ongedeeld
	04101	Opleiding tot leraar speciaal onderwijs A voor gehoorgestoorden	hbo ongedeeld
	04102	Opleiding tot leraar speciaal onderwijs B voor gehoorgestoorden	hbo ongedeeld
	04103	Opleiding tot leraar speciaal onderwijs algemeen	hbo ongedeeld
	44101	M Special Educational Needs: Auditief Gehandicapten	hbo master
	44102	M Special Educational Needs: Communicatief Gehandicapten	hbo master
	44103	M Special Educational Needs: Leraar Speciaal Onderwijs	hbo master
	44104	M Dovenstudies / Leraar Nederlandse Gebarentaal	hbo master

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

BIJLAGE 3

Bijlage bij hoofdstuk 3

B3

Bijlage 3 – tabellen bij hoofdstuk 3

Inhoudsopgave

Tabel B3.1	Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.	155
Tabel B3.2	Aantal locaties per opleiding (onbekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.	185
Tabel B3.3	Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.	195
Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.	225
Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.	259
Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.	293
Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.	327
Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.	361
Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.	395
Tabel B3.10	Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.	429

Tabel B3.1 Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.

Tabel B3.1 Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
Associate degrees	80015	Ad Educatie en Kennismanagement Groene Sector Bloemsierkunst	30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	80030	Ad Schrijftolk	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	80045	Ad Onderwijsondersteuner Gezondheidszorg en Welzijn	21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	1	1	1	1	0
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	1	1	1	1	0
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
						4	**4**	**4**	**4**	**0**
	80046	Ad Onderwijsondersteuner Mechanische Techniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	0	-1
						1	**1**	**1**	**0**	**-1**
	80047	Ad Onderwijsondersteuner Motorvoertuigentechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	0	-1
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	1	1	1	0	-1
						2	**2**	**2**	**0**	**-2**
	80048	Ad Onderwijsondersteuner Elektrotechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	0	-1
						1	**1**	**1**	**0**	**-1**
	80049	Ad Onderwijsondersteuner Bouwtechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	0	-1
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	1	1	1	0	-1
						2	**2**	**2**	**0**	**-2**
	80050	Ad Onderwijsondersteuner Installatietechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	0	-1
						1	**1**	**1**	**0**	**-1**

Tabel B3.1	Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	80051	Ad Onderwijsondersteuner Techniek	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	0	-1
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	1	1	1	0	-1
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
						4	**4**	**4**	**2**	**-2**
	80052	Ad Onderwijsondersteuner Consumptieve Techniek I en II	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	1	1	1	1	0
			30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	1	1	1	1	0
						3	**3**	**3**	**3**	**0**
	80053	Ad Onderwijsondersteuner Metaal-Elektro-Installatietechniek (MEI), Elektrotechniek	30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	1	1	1	0	-1
						1	**1**	**1**	**0**	**-1**
	80055	Ad Onderwijsondersteuner Metaal-Elektro-Installatietechniek (MEI), Mechanische Techniek	30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	1	1	1	0	-1
						1	**1**	**1**	**0**	**-1**
	80056	Ad Onderwijsondersteuner Uiterlijke Verzorging	30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	1	1	0	0	-1
					TILBURG	1	1	0	0	-1
						2	**2**	**0**	**0**	**-2**
	80057	Ad Onderwijsondersteuner Economische Vakken	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	1	0	0	-1
						1	**1**	**0**	**0**	**-1**
	80058	Ad Taalondersteuner	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	1	0	0	-1
						1	**1**	**0**	**0**	**-1**
	80059	Ad Onderwijsondersteuner Zorg & Welzijn	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	1	0	0	-1

Tabel B3.1 Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						1	**1**	**0**	**0**	**-1**
	80060	Ad Onderwijsondersteuner Omgangskunde	21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	1	1	1	1	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
						2	**2**	**2**	**2**	**0**
	80061	Ad Onderwijsondersteuner Werktuigbouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	0	-1
						1	**1**	**1**	**0**	**-1**
	80062	Ad Onderwijsondersteuner Bouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	0	-1
						1	**1**	**1**	**0**	**-1**
	80063	Ad Onderwijsondersteuner Informatie- en Communicatietechnologie I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	0	-1
						1	**1**	**1**	**0**	**-1**
	80064	Ad Onderwijsondersteuner Educatie en Kennismanagement Groene Sector	30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	80081	Ad Pedagogisch Educatief Medewerker	21UG	Hogeschool IPABO Amsterdam Alkmaar	ALKMAAR	0	0	1	1	1
					AMSTERDAM	0	0	1	1	1
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	1	1	1	1	0
						1	**1**	**3**	**3**	**2**
	80098	Ad Onderwijsondersteuner Technisch Beroepsonderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	0	1	1	1	1
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	1	1	1	1	0
						2	**3**	**3**	**3**	**1**

Tabel B3.1 Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	80127	Ad Pedagogisch Professional Kind en Educatie	00IC	Katholieke PABO Zwolle	ZWOLLE	0	0	0	1	1
						0	**0**	**0**	**1**	**1**
					Totaal Associate degrees	**36**	**37**	**34**	**21**	**-15**
HBO lerarenopleidingen eerste-graads exact	45263	M Leraar Wiskunde	21WN	NHL	GRONINGEN	1	1	1	1	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	0	0	1	1	1
					TILBURG	1	1	1	1	0
						5	**5**	**6**	**6**	**1**
	45273	M Leraar Scheikunde	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	1	1	1	1	0
						2	**2**	**2**	**2**	**0**
	45279	M Leraar Biologie	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	1	1	1	1	0
						2	**2**	**2**	**2**	**0**
	45518	M Leraar Natuurkunde	21WN	NHL	GRONINGEN	1	1	1	1	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	1	1	1	1	0
						3	**3**	**3**	**3**	**0**
					Totaal HBO lerarenopleidingen eerstegraads exact	**12**	**12**	**13**	**13**	**1**
HBO lerarenopleidingen eerste-graads maatschappij	45264	M Leraar Aardrijkskunde	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	1	1	1	1	0
						2	**2**	**2**	**2**	**0**
	45267	M Leraar Geschiedenis	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	1	1	1	1	0
						2	**2**	**2**	**2**	**0**
	45268	M Leraar Maatschappijleer	30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	45271	M Leraar Bedrijfseconomie	30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	45274	M Leraar Godsdienst	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	1	0

Tabel B3.1 Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	1	1	1	1	0
					UTRECHT	1	1	1	1	0
						4	**4**	**4**	**4**	**0**
	45275	M Leraar Algemene Economie	21WN	NHL	GRONINGEN	1	1	1	1	0
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	1	1	1	1	0
						4	**4**	**4**	**4**	**0**
				Totaal HBO lerarenopleidingen eerstegraads maatschappij		**14**	**14**	**14**	**14**	**0**
HBO lerarenopleidingen eerste-graads talen	45124	M Leraar Spaans	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	0	-1
						1	**1**	**1**	**0**	**-1**
	45262	M Leraar Engels	21WN	NHL	GRONINGEN	1	1	1	1	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	0	0	1	1	1
					TILBURG	1	1	1	1	0
						5	**5**	**6**	**6**	**1**
	45265	M Leraar Duits	21WN	NHL	GRONINGEN	1	1	1	1	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	1	1	1	1	0
						3	**3**	**3**	**3**	**0**
	45266	M Leraar Frans	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	1	1	1	1	0
						3	**3**	**3**	**3**	**0**
	45269	M Leraar Nederlands	21WN	NHL	GRONINGEN	1	1	1	1	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	0	0	1	1	1
					TILBURG	1	1	1	1	0
						5	**5**	**6**	**6**	**1**
	45276	M Leraar Fries	21WN	NHL	GRONINGEN	1	1	1	1	0

Tabel B3.1 Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
					Totaal HBO lerarenopleidingen eerstegraads talen	**18**	**18**	**20**	**19**	**1**
HBO lerarenopleidingen kunst	34745	B Docent Theater	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21WN	NHL	LEEUWARDEN	1	1	1	1	0
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	1	1	1	1	0
			27NF	ArtEZ	ARNHEM	1	1	1	1	0
					ZWOLLE	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	1	1	1	1	0
						7	**7**	**7**	**7**	**0**
	34940	B Docent Dans	14NI	Codarts	ROTTERDAM	1	1	1	1	0
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21RI	Hogeschool Leiden	'S-GRAVENHAGE	1	0	0	0	-1
					LEIDEN	0	0	1	1	1
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
					GRONINGEN	1	1	1	1	0
			27NF	ArtEZ	ARNHEM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	1	1	1	1	0
						7	**6**	**7**	**7**	**0**
	39100	B Docent Beeldende Kunst en Vormgeving	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21WN	NHL	LEEUWARDEN	1	1	1	1	0
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	1	1	1	1	0
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	1	1	1	1	0
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	1	1	1	1	0
			27NF	ArtEZ	ARNHEM	1	1	1	1	0
					ZWOLLE	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	1	1	1	1	0
						9	**9**	**9**	**9**	**0**
	39112	B Docent Muziek	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			14NI	Codarts	ROTTERDAM	1	1	1	1	0
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21RI	Hogeschool Leiden	'S-GRAVENHAGE	1	0	0	0	-1

Tabel B3.1 Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
					LEIDEN	0	0	1	1	1
			23KJ	Hogeschool der Kunsten Den Haag	'S-GRAVENHAGE	1	1	1	1	0
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	1	1	1	1	0
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	1	1	1	1	0
			27NF	ArtEZ	ENSCHEDE	1	1	1	1	0
					ZWOLLE	1	1	1	1	0
			27PZ	Inholland	ALKMAAR	1	0	0	0	-1
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	1	1	1	1	0
						11	**9**	**10**	**10**	**-1**
					Totaal HBO lerarenopleidingen kunst	**34**	**31**	**33**	**33**	**-1**
WO lerarenopleidingen kunst	60701	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	68508	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
						3	**3**	**3**	**3**	**0**
	68510	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Muziek	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	68710	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	1	0	0	-1
						1	**1**	**0**	**0**	**-1**

Tabel B3.1 Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
					Totaal WO lerarenopleidingen kunst	**6**	**6**	**5**	**5**	**-1**
Lerarenopleidingen lichamelijke opvoeding	35025	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Lichamelijke Opvoeding	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	1	0
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	1	1	1	1	0
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
			27UM	De Haagse Hogeschool	'S-GRAVENHAGE	1	1	1	1	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	1	1	1	1	0
						6	**6**	**6**	**6**	**0**
					Totaal Lerarenopleidingen lichamelijke opvoeding	**6**	**6**	**6**	**6**	**0**
Pabo	34808	B Opleiding tot leraar Basisonderwijs	00IC	Katholieke PABO Zwolle	ZWOLLE	1	1	1	1	0
			01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ALMERE	1	1	1	1	0
					ZWOLLE	1	1	1	1	0
			07GR	Avans Hogeschool	BREDA	1	1	1	1	0
			08OK	De Kempel	HELMOND	1	1	1	1	0
			09OT	Iselinge Hogeschool	DOETINCHEM	1	1	1	1	0
			10IZ	Marnix Academie	UTRECHT	1	1	1	1	0
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	1	1	1	1	0
			21MI	Hogeschool Zeeland	TERNEUZEN	1	0	0	0	-1
					VLISSINGEN	1	1	1	1	0
			21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	1	1	1	1	0
			21UG	Hogeschool IPABO Amsterdam Alkmaar	ALKMAAR	1	1	1	1	0
					AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21WN	NHL	LEEUWARDEN	1	1	1	1	0
			22EX	Stenden Hogeschool	ASSEN	1	1	1	1	0
					EMMEN	1	1	1	1	0
					GRONINGEN	1	1	1	1	0
					LEEUWARDEN	1	1	1	1	0
					MEPPEL	1	1	1	1	0
			22HH	Gereformeerde Hogeschool	ZWOLLE	1	1	1	1	0
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	DORDRECHT	1	1	1	1	0
					ROTTERDAM	1	1	1	1	0
			23AH	Saxion Hogeschool	DEVENTER	1	1	1	1	0
					ENSCHEDE	0	0	1	1	1
					HENGELO (O)	1	1	0	0	-1

Tabel B3.1	Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	1	1	1	1	0
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	1	1	1	1	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	AMERSFOORT	1	1	1	1	0
					UTRECHT	1	1	1	1	0
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	1	0	0	0	-1
					SITTARD-GELEEN	1	1	1	1	0
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	ARNHEM	1	1	1	1	0
					NIJMEGEN	1	1	1	1	0
			27PZ	Inholland	'S-GRAVENHAGE	1	1	1	1	0
					ALKMAAR	1	1	1	1	0
					DORDRECHT	1	1	1	1	0
					HAARLEM	1	1	1	1	0
					HAARLEMMERMEER	1	1	0	0	-1
					ROTTERDAM	1	1	1	1	0
			27UM	De Haagse Hogeschool	'S-GRAVENHAGE	1	1	1	1	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	'S-HERTOGENBOSCH	1	1	1	1	0
					EINDHOVEN	1	1	1	1	0
					SITTARD-GELEEN	1	1	1	1	0
					TILBURG	1	1	1	1	0
					VEGHEL	1	1	1	1	0
					VENLO	1	1	1	1	0
			30VP	Thomas More Hogeschool	ROTTERDAM	1	1	1	1	0
						47	**45**	**44**	**44**	**-3**
	35514	B International Teacher Education for Primary Schools (ITEps)	22EX	Stenden Hogeschool	MEPPEL	0	0	0	1	1
						0	**0**	**0**	**1**	**1**
	39501	B International Teacher Education for Primary School (ITEps) (joint degree)	22EX	Stenden Hogeschool	MEPPEL	0	0	0	1	1
						0	**0**	**0**	**1**	**1**
					Totaal Pabo	**47**	**45**	**44**	**46**	**-1**
HBO professionalisering	39218	B Opleidingskunde	25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0

Tabel B3.1 Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	44101	M Special Educational Needs: Auditief Gehandicapten	25DW	Hogeschool Utrecht	'S-GRAVENHAGE	1	1	1	1	0
					AMSTERDAM	1	1	1	1	0
					ARNHEM	1	1	1	1	0
					DOETINCHEM	1	1	1	1	0
					ENSCHEDE	1	1	1	1	0
					HAREN GN	1	1	1	1	0
					MAASTRICHT	1	1	1	1	0
					ROTTERDAM	1	1	1	1	0
					UTRECHT	1	1	1	1	0
					VLISSINGEN	1	1	1	1	0
					ZWOLLE	1	1	1	1	0
						11	**11**	**11**	**11**	**0**
	44102	M Special Educational Needs: Communicatief Gehandicapten	25DW	Hogeschool Utrecht	'S-GRAVENHAGE	1	1	1	1	0
					AMSTERDAM	1	1	1	1	0
					ARNHEM	1	1	1	1	0
					DOETINCHEM	1	1	1	1	0
					ENSCHEDE	1	1	1	1	0
					HAREN GN	1	1	1	1	0
					MAASTRICHT	1	1	1	1	0
					ROTTERDAM	1	1	1	1	0
					UTRECHT	1	1	1	1	0
					VLISSINGEN	1	1	1	1	0
					ZWOLLE	1	1	1	1	0
						11	**11**	**11**	**11**	**0**
	44103	M Educational Needs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ALMERE	0	0	0	1	1
					ENSCHEDE	0	0	1	1	1
					GRONINGEN	0	0	0	1	1
					LEEUWARDEN	1	1	1	1	0
					ZWOLLE	1	1	1	1	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	'S-GRAVENHAGE	1	1	1	1	0
					AMSTERDAM	1	1	1	1	0
					ARNHEM	1	1	1	1	0
					DOETINCHEM	1	1	1	1	0
					MAASTRICHT	1	1	1	1	0

Tabel B3.1 Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
					ROTTERDAM	1	1	1	1	0
					UTRECHT	1	1	1	1	0
					VLISSINGEN	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	'S-HERTOGENBOSCH	1	1	1	1	0
					BERGEN OP ZOOM	1	1	1	1	0
					EINDHOVEN	1	1	1	1	0
					NIJMEGEN	1	1	1	1	0
					ROTTERDAM	1	1	1	1	0
					SITTARD-GELEEN	1	1	1	1	0
					TILBURG	1	1	1	1	0
					UTRECHT	1	1	1	1	0
		M Special Educational Needs: Leraar Speciaal Onderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	AMSTERDAM	1	1	0	0	-1
					HENGELO (O)	1	0	0	0	-1
					UTRECHT	1	1	0	0	-1
			25DW	Hogeschool Utrecht	ENSCHEDE	1	1	0	0	-1
					HAREN GN	1	1	0	0	-1
					ZWOLLE	1	1	0	0	-1
						24	**23**	**19**	**21**	**-3**
	44104	M Opleiding Dovenstudies/ Masteropleiding Leraar Nederlandse Gebarentaal	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	44136	M Learning & Innovation	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	1	0
			22EX	Stenden Hogeschool	LEEUWARDEN	1	1	1	1	0
		M Leren en Innoveren	10IZ	Marnix Academie	HELMOND	0	1	1	1	1
					UTRECHT	1	1	1	1	0
					ZWOLLE	1	1	1	1	0
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	1	1	1	1	0
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	1	1	1	1	0
			23AH	Saxion Hogeschool	ENSCHEDE	0	0	1	1	1
					HENGELO (O)	1	1	0	0	-1
			27PZ	Inholland	'S-GRAVENHAGE	1	1	1	1	0
					AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	1	1	1	1	0

Tabel B3.1 Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	1	1	1	1	0
						11	**12**	**12**	**12**	**1**
	44141	M Expertdocent Beroepsonderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	UTRECHT	0	0	0	1	1
					ZWOLLE	0	0	0	1	1
						0	**0**	**0**	**2**	**2**
	49099	M Talentontwikkeling en Diversiteit	25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	0	0	0	1	1
						0	**0**	**0**	**1**	**1**
	49117	M Kunsteducatie	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			14NI	Codarts	ROTTERDAM	1	1	1	1	0
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	1	1	1	1	0
			27NF	ArtEZ	ZWOLLE	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	MAASTRICHT	1	1	1	1	0
					TILBURG	1	1	1	1	0
						7	**7**	**7**	**7**	**0**
	49248	M Toetsdeskundige	30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	1	1
						0	**0**	**0**	**1**	**1**
	49501	M Kunsteducatie (joint degree)	21WN	NHL	GRONINGEN	1	1	1	1	0
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	1	1	1	1	0
						2	**2**	**2**	**2**	**0**
					Totaal HBO professionalisering	**68**	**68**	**64**	**70**	**2**
HBO lerarenopleidingen tweedegraads beroepsgericht	35208	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Mens en Technologie	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	35210	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in het Technisch Beroepsonderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	0	1	1	1	1
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	1	1	1	1	0
						2	**3**	**3**	**3**	**1**

Tabel B3.1	Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	35254	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Techniek	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	1	0
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	1	1	1	0	-1
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	1	1	1	1	0
					TILBURG	1	1	1	1	0
						7	**7**	**7**	**6**	**-1**
	35382	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	1	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	1	1	0	0	-1
					AMSTERDAM	1	1	0	0	-1
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	1	1	1	0	-1
						4	**4**	**2**	**1**	**-3**
	35383	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bouwtechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	1	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	1	1	0	0	-1
					AMSTERDAM	1	1	0	0	-1
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	1	1	1	0	-1
						4	**4**	**2**	**1**	**-3**
	35384	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Elektrotechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	1	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	1	1	0	0	-1
					AMSTERDAM	1	1	0	0	-1
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	1	1	1	0	-1
						4	**4**	**2**	**1**	**-3**
	35385	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Mechanische Techniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	1	0

Tabel B3.1	Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	1	1	0	0	-1
					AMSTERDAM	1	1	0	0	-1
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	1	1	1	0	-1
						4	**4**	**2**	**1**	**-3**
	35386	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Motorvoertuigentechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	1	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	1	1	0	0	-1
					AMSTERDAM	1	1	0	0	-1
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	1	1	1	0	-1
						4	**4**	**2**	**1**	**-3**
	35387	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Werktuigbouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	1	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	1	1	0	0	-1
					AMSTERDAM	1	1	0	0	-1
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	1	1	1	0	-1
						4	**4**	**2**	**1**	**-3**
	35388	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Gezondheidszorg en Welzijn	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	1	0
			21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	1	1	1	1	0
			21WN	NHL	GRONINGEN	1	1	1	1	0
					LEEUWARDEN	1	1	1	1	0
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	1	1	1	1	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	1	1	1	1	0
						10	**10**	**10**	**10**	**0**

Tabel B3.1 Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	35423	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Consumptieve Techniek I en II	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	1	1	1	1	0
			30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	1	1	1	1	0
						3	**3**	**3**	**3**	**0**
	35442	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Installatietechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	35484	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Grafische Techniek I en II	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	0	0	-1
						1	**1**	**0**	**0**	**-1**
				Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads beroepsgericht		**49**	**50**	**37**	**30**	**-19**
HBO lerarenopleidingen tweedegraads exact	35199	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Scheikunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	1	0
			21WN	NHL	GRONINGEN	1	1	1	1	0
					LEEUWARDEN	1	1	1	1	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	1	1	1	1	0
						8	**8**	**8**	**8**	**0**
	35221	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Wiskunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	1	0
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	1	1	1	1	0
			21WN	NHL	GRONINGEN	1	1	1	1	0
					LEEUWARDEN	1	1	1	1	0
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	1	1	1	1	0

Tabel B3.1	Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	1	1	1	1	0
					TILBURG	1	1	1	1	0
						11	**11**	**11**	**11**	**0**
	35261	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Natuurkunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	1	0
			21WN	NHL	LEEUWARDEN	1	1	1	1	0
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	1	1	1	1	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	1	1	1	1	0
					TILBURG	1	1	1	1	0
						9	**9**	**9**	**9**	**0**
	35301	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Biologie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	1	0
			21WN	NHL	GRONINGEN	1	1	1	1	0
					LEEUWARDEN	1	1	1	1	0
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	1	1	1	1	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	1	1	1	1	0
						9	**9**	**9**	**9**	**0**
	39116	B Docent Informatie en Communicatie Technologie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	1	1	1	0	-1

Tabel B3.1 Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
						2	**2**	**2**	**1**	**-1**
					Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads exact	**39**	**39**	**39**	**38**	**-1**
HBO lerarenopleidingen tweede-graads groen	34899	B Educatie en Kennismanagement Groene Sector	30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
					Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads groen	**1**	**1**	**1**	**1**	**0**
HBO lerarenopleidingen tweede-graads maatschappij	35146	B Godsdienst-pastoraal Werk	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	AMSTERDAM	0	1	1	1	1
					ZWOLLE	1	1	1	1	0
			22HH	Gereformeerde Hogeschool	ZWOLLE	1	1	1	1	0
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	1	1	1	1	0
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	1	1	0	-1
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	1	1	1	1	0
					UTRECHT	1	1	1	1	0
						6	**7**	**7**	**6**	**0**
	35197	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Geschiedenis	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	1	0
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	1	1	1	1	0
			21WN	NHL	GRONINGEN	1	1	1	1	0
					LEEUWARDEN	1	1	1	1	0
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	1	1	1	1	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	1	1	1	1	0
					TILBURG	1	1	1	1	0
						11	**11**	**11**	**11**	**0**
	35201	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Aardrijkskunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	1	0
			21WN	NHL	GRONINGEN	1	1	1	1	0
					LEEUWARDEN	1	1	1	1	0
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	1	1	1	1	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0

Tabel B3.1	Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	1	1	1	1	0
					TILBURG	1	1	1	1	0
						10	**10**	**10**	**10**	**0**
	35202	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Algemene Economie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	1	0
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	1	1	1	1	0
			21WN	NHL	GRONINGEN	1	1	1	1	0
					LEEUWARDEN	1	1	1	1	0
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	1	1	1	1	0
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	1	1	1	1	0
					TILBURG	1	1	1	1	0
						9	**9**	**9**	**9**	**0**
	35203	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bedrijfseconomie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	1	0
			21WN	NHL	GRONINGEN	1	1	1	1	0
					LEEUWARDEN	1	1	1	1	0
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	1	1	1	1	0
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	1	1	1	1	0
					TILBURG	1	1	1	1	0
						8	**8**	**8**	**8**	**0**
	35204	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Pedagogiek	25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	'S-GRAVENHAGE	1	1	1	0	-1

Tabel B3.1	Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
					'S-HERTOGENBOSCH	1	1	1	1	0
					EINDHOVEN	1	1	1	1	0
					SITTARD-GELEEN	1	1	1	1	0
					TILBURG	1	1	1	1	0
						8	**8**	**8**	**7**	**-1**
	35205	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Islamgodsdienst	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	35207	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Economie	25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	35411	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Maatschappijleer	21WN	NHL	GRONINGEN	1	1	1	1	0
					LEEUWARDEN	1	1	1	1	0
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	1	1	1	1	0
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	1	1	1	1	0
						6	**6**	**6**	**6**	**0**
	35421	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in omgangskunde	21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	1	1	1	1	0
			21WN	NHL	GRONINGEN	1	1	1	1	0
					LEEUWARDEN	1	1	1	1	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	1	1	1	1	0
						5	**5**	**5**	**5**	**0**
	35441	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Godsdienst	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	UTRECHT	1	1	1	0	-1

Tabel B3.1 Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
					ZWOLLE	1	1	1	1	0
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	1	1	1	1	0
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	1	1	1	1	0
					UTRECHT	1	1	1	1	0
						6	**6**	**6**	**5**	**-1**
				Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads maatschappij		**71**	**72**	**72**	**69**	**-2**
HBO lerarenopleidingen tweede-graads talen	34104	B Opleiding tot Leraar Nederlandse Gebarentaal (NGT) / Bacheloroplei-ding tot Tolk NGT	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	35144	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Fries	21WN	NHL	LEEUWARDEN	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	35193	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Duits	01VU	Christelijke Hogeschool Win-desheim	ZWOLLE	1	1	1	1	0
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	1	1	1	1	0
			21WN	NHL	GRONINGEN	1	1	1	1	0
					LEEUWARDEN	1	1	1	1	0
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	1	1	1	1	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	1	1	1	1	0
					TILBURG	1	1	1	1	0
						10	**10**	**10**	**10**	**0**
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35195	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Engels	01VU	Christelijke Hogeschool Win-desheim	ZWOLLE	1	1	1	1	0
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	1	1	1	1	0
			21WN	NHL	GRONINGEN	1	1	1	1	0
					LEEUWARDEN	1	1	1	1	0
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	1	1	1	1	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0

Tabel B3.1	Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	1	1	1	1	0
					TILBURG	1	1	1	1	0
						11	**11**	**11**	**11**	**0**
	35196	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Frans	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	1	0
			21WN	NHL	GRONINGEN	1	1	1	1	0
					LEEUWARDEN	1	1	1	1	0
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	1	1	1	1	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	1	1	1	1	0
						9	**9**	**9**	**9**	**0**
	35198	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	1	1	0
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	1	1	1	1	0
			21WN	NHL	GRONINGEN	1	1	1	1	0
					LEEUWARDEN	1	1	1	1	0
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	1	1	1	1	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	1	1	1	1	0
					TILBURG	1	1	1	1	0
						11	**11**	**11**	**11**	**0**
	35255	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Spaans	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0

Tabel B3.1 Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	1	1	1	1	0
						2	**2**	**2**	**2**	**0**
				Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads talen		**45**	**45**	**45**	**45**	**0**
WO lerarenopleidingen eerste-graads exact	60207	M Bio-Pharmaceutical Sciences	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	60346	M Physics Education	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	1	0	0	-1
						1	**1**	**0**	**0**	**-1**
	60614	M Educatie en Communicatie in de Wiskunde en Natuurwetenschap-pen	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	60708	M Communicatie en Educatie van de Natuurwetenschappen	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	60800	M Medical Natural Sciences	21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	65012	M Chemistry (joint degree)	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	1	1
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	1	1
						0	**0**	**0**	**2**	**2**
	65016	M Physics and Astronomy (joint degree)	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	1	1
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	1	1
						0	**0**	**0**	**2**	**2**
	66982	M Science	21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	68404	M Science Education and Communi-cation	21PF	Technische Universiteit Delft	DELFT	1	1	1	1	0
			21PG	Technische Universiteit Eind-hoven	EINDHOVEN	1	1	1	1	0
			21PH	Universiteit Twente	ENSCHEDE	1	1	1	1	0
						3	**3**	**3**	**3**	**0**
	68502	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Biologie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	1	1	1	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	1	1	1	0

Tabel B3.1	Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
						6	**6**	**6**	**6**	**0**
	68511	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Natuurkunde	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	1	1	1	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	1	1	1	0
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
						6	**6**	**6**	**6**	**0**
	68513	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Scheikunde	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	1	1	1	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	1	1	1	0
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
						6	**6**	**6**	**6**	**0**
	68515	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Sterrenkunde	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	1	0	0	-1
						1	**1**	**0**	**0**	**-1**
	68516	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Wiskunde	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	1	1	1	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	1	1	1	0
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
			21PN	Tilburg University	TILBURG	1	1	0	0	-1

Tabel B3.1 Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
						7	**7**	**6**	**6**	**-1**
					Totaal WO lerarenopleidingen eerstegraads exact	**35**	**35**	**32**	**36**	**1**
WO lerarenopleidingen eerste-graads maatschappij	60403	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Religie in Samenleving en Cultuur	21PN	Tilburg University	TILBURG	1	1	0	0	-1
						1	**1**	**0**	**0**	**-1**
	68075	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Godsdienst en Levensbeschouwing	21PN	Tilburg University	UTRECHT	0	0	1	1	1
						0	**0**	**1**	**1**	**1**
	68403	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Bedrijfseconomie	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	68500	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Aardrijkskunde	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	1	1	1	0
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
						5	**5**	**5**	**5**	**0**
	68501	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Algemene Economie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	1	1	1	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	1	1	1	0
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
			21PN	Tilburg University	TILBURG	1	1	1	1	0
						7	**7**	**7**	**7**	**0**

Tabel B3.1	Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	68505	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Filosofie	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
			21PN	Tilburg University	TILBURG	1	1	1	1	0
		M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Filosofie	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	1	1	1	0
						5	**5**	**5**	**5**	**0**
	68506	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Geschiedenis en Staatsinrichting	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	1	0	0	-1
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	1	1	1	0
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
						6	**6**	**5**	**5**	**-1**
	68507	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Godsdienst en Levens-beschouwing	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
						4	**4**	**4**	**4**	**0**
	68509	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Maatschappijleer	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	1	1	1	0
		M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Maatschappijleer en Maatschappijwetenschappen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	1	1	1	0

Tabel B3.1 Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			21PH	Universiteit Twente	ENSCHEDE	1	1	1	1	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
			21PN	Tilburg University	TILBURG	1	1	1	1	0
						8	**8**	**8**	**8**	**0**
	68518	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Management en Organisatie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	1	1	1	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	1	1	1	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
			21PN	Tilburg University	TILBURG	1	1	1	1	0
						6	**6**	**6**	**6**	**0**
	68531	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Zaakvakken	21PH	Universiteit Twente	ENSCHEDE	0	0	0	1	1
						0	**0**	**0**	**1**	**1**
				Totaal WO lerarenopleidingen eerstegraads maatschappij		**43**	**43**	**42**	**43**	**0**
WO lerarenopleidingen eerstegraads talen	60634	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Friese Taal en Cultuur	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	60740	M Talenonderwijs en Communicatie	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	68503	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Duits	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	1	0	0	-1
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	1	1	1	0
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0

Tabel B3.1 Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						6	**6**	**5**	**5**	**-1**
	68504	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Engels	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	1	0	0	-1
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	1	1	1	0
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
						6	**6**	**5**	**5**	**-1**
	68512	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Nederlands	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	1	0	0	-1
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	1	1	1	0
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
			21PN	Tilburg University	TILBURG	1	1	1	1	0
						7	**7**	**6**	**6**	**-1**
	68514	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Spaans	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	1	0	0	-1
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	1	1	1	0
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
						5	**5**	**4**	**4**	**-1**
	68517	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Frans	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	1	0	0	-1
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	1	1	1	0
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
						6	**6**	**5**	**5**	**-1**

Tabel B3.1	Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	68519	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Grieks, Latijn en Klassieke Culturele Vorming	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	1	0	0	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	1	1	1	0
		M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Griekse en Latijnse Taal en Cultuur	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	0	0	0	-1
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
						5	**5**	**4**	**4**	**-1**
	68520	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Latijnse Taal en Cultuur	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
						2	**2**	**2**	**2**	**0**
	68521	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Arabisch	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	68522	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Italiaans	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	68523	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Russisch	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	68524	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Hebreeuws	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	68527	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Fries	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**

Tabel B3.1 Aantal locaties per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	68528	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Turks	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	1	0	0	-1
						1	**1**	**0**	**0**	**-1**
	68529	M Educatieve master Geesteswe-tenschappen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	68530	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in de Taalvakken	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	0	1	1
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	1	1
						0	**0**	**0**	**2**	**2**
					Totaal WO lerarenopleidingen eerstegraads talen	**46**	**46**	**39**	**41**	**-5**
Totaal						**570**	**568**	**540**	**530**	**-40**

Tabel B3.2 Aantal locaties per opleiding (onbekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.

Tabel B3.2 Aantal locaties per opleiding (onbekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
HBO lerarenopleidingen eerste-graads maatschappij	45277	M Leraar Godsdienst	27VY	Gereformeerd Hoger Onderwijs Zwolle	ZWOLLE	1	0	0	0	-1
						1	**0**	**0**	**0**	**-1**
	70145	M Leraar Humanistisch Vormingson-derwijs en Levensbeschouwing	30KV	Stichting Humanistisch Vormings Onderwijs	UTRECHT	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	Totaal HBO lerarenopleidingen eerstegraads maatschappij					**2**	**1**	**1**	**1**	**-1**
HBO lerarenopleidingen kunst	34940	B Docent Dans	23TG	Stichting Marthas Institute for Performing Arts	AMSTERDAM	1	0	0	0	-1
						1	**0**	**0**	**0**	**-1**
	39113	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in beeldende vorming	29PY	Saxion Next	DEVENTER	1	1	1	1	0
					DORDRECHT	1	0	0	0	-1
					ENSCHEDE	1	1	1	1	0
					HENGELO	1	0	0	0	-1
						4	**2**	**2**	**2**	**-2**
	Totaal HBO lerarenopleidingen kunst					**5**	**2**	**2**	**2**	**-3**
Lerarenopleidingen lichamelijke opvoeding	35025	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Lichamelijke Opvoeding	29PZ	Hogeschool NCOI	'S-GRAVENHAGE	0	0	0	1	1
					ALMERE	0	0	0	1	1
					AMSTERDAM	0	0	0	1	1
					ARNHEM	0	0	0	1	1
					BREDA	0	0	0	1	1
					EINDHOVEN	0	0	0	1	1
					ROTTERDAM	0	0	0	1	1
					UTRECHT	0	0	0	1	1
					ZWOLLE	0	0	0	1	1
						0	**0**	**0**	**9**	**9**
	Totaal Lerarenopleidingen lichamelijke opvoeding					**0**	**0**	**0**	**9**	**9**
Pabo	34808	B Opleiding tot leraar Basisonderwijs	24LK	Stichting LOI Hoger Onderwijs	LEIDERDORP	1	1	1	1	0
			29PZ	Hogeschool NCOI	'S-GRAVENHAGE	1	1	1	1	0

Tabel B3.2 Aantal locaties per opleiding (onbekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
					AMSTERDAM	1	1	1	1	0
					ARNHEM	1	1	1	1	0
					EINDHOVEN	1	1	1	1	0
					ROTTERDAM	1	1	1	1	0
					UTRECHT	1	1	1	1	0
					ZWOLLE	1	1	1	1	0
						8	**8**	**8**	**8**	**0**
	Totaal Pabo					**8**	**8**	**8**	**8**	**0**
HBO professionalisering	70045	M Integraal Leiderschap voor School-leiders PO, VO en BVE	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	70075	M Educational Management	29UJ	Nederlandse School voor Onder-wijsmanagement	AMSTERDAM	1	1	1	0	-1
					DIEMEN	0	0	0	1	1
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	70077	M Master in Leadership in Education	30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	1	1	1	1	0
					ZWOLLE	0	0	1	1	1
						1	**1**	**2**	**2**	**1**
	70109	M Management of Education	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	0	-1
						1	**1**	**1**	**0**	**-1**
	70113	M Leren en Innoveren	23AH	Saxion Hogeschool	DEVENTER	1	1	1	1	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	1	1	1	0	-1
						2	**2**	**2**	**1**	**-1**
	70132	M Professioneel Meesterschap	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	70139	M Educational Leadership	10IZ	Marnix Academie	UTRECHT	1	1	1	1	0
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	1	1	1	1	0
			22HH	Gereformeerde Hogeschool	ZWOLLE	1	1	1	1	0
			23AH	Saxion Hogeschool	DEVENTER	1	1	1	1	0
					HENGELO (O)	1	1	1	1	0
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	1	1	1	1	0
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
					HAARLEM	1	1	1	1	0
					ROTTERDAM	1	1	0	0	-1

Tabel B3.2 Aantal locaties per opleiding (onbekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
						9	**9**	**8**	**8**	**-1**
	70186	M Onderwijskunde	29PZ	Hogeschool NCOI	'S-GRAVENHAGE	0	1	1	1	1
					ALMERE	0	1	1	1	1
					AMSTERDAM	0	1	1	1	1
					ARNHEM	0	1	1	1	1
					BREDA	0	1	1	1	1
					EINDHOVEN	0	1	1	1	1
					ROTTERDAM	0	1	1	1	1
					UTRECHT	0	1	1	1	1
					ZWOLLE	0	1	1	1	1
						0	**9**	**9**	**9**	**9**
	70187	M Expertdocent Beroepsonderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windes-heim	UTRECHT	0	1	0	0	0
						0	**1**	**0**	**0**	**0**
	Totaal HBO professionalisering					**16**	**26**	**25**	**23**	**7**
WO professionalisering	70168	M Docent Hoger Gezondheidszorg Onderwijs	21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	75037	M Health Professions Education	21PJ	Universiteit Maastricht	MAASTRICHT	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	75070	M Teaching and Learning in Higher Education	21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	75081	M Evidence Based Innovation in Teaching	21PJ	Universiteit Maastricht	MAASTRICHT	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	75092	M Academisch Meesterschap	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	Totaal WO professionalisering					**5**	**5**	**5**	**5**	**0**
HBO lerarenopleidingen tweede-graads beroepsgericht	35254	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Techniek	29PY	Saxion Next	DEVENTER	1	1	1	1	0
					DORDRECHT	1	0	0	0	-1
					ENSCHEDE	1	1	1	1	0
					HENGELO	1	0	0	0	-1
						4	**2**	**2**	**2**	**-2**

Tabel B3.2 Aantal locaties per opleiding (onbekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	35381	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Verzorging/Huishoudkunde	29PY	Saxion Next	DEVENTER	1	1	1	1	0
					DORDRECHT	1	0	0	0	-1
					ENSCHEDE	1	1	1	1	0
					HENGELO	1	0	0	0	-1
						4	**2**	**2**	**2**	**-2**
	35388	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Gezondheidszorg en Welzijn	29PZ	Hogeschool NCOI	'S-GRAVENHAGE	0	1	1	1	1
					ALMERE	0	1	1	1	1
					AMSTERDAM	0	1	1	1	1
					ARNHEM	0	1	1	1	1
					BREDA	0	1	1	1	1
					EINDHOVEN	0	1	1	1	1
					ROTTERDAM	0	1	1	1	1
					UTRECHT	0	1	1	1	1
					ZWOLLE	0	1	1	1	1
						0	**9**	**9**	**9**	**9**
	35401	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Verzorging/Gezondheidskunde	29PY	Saxion Next	DEVENTER	1	1	1	1	0
					DORDRECHT	1	0	0	0	-1
					ENSCHEDE	1	1	1	1	0
					HENGELO	1	0	0	0	-1
						4	**2**	**2**	**2**	**-2**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads beroepsgericht					**12**	**15**	**15**	**15**	**3**
HBO lerarenopleidingen tweede-graads exact	35199	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Scheikunde	29PY	Saxion Next	DEVENTER	1	1	1	1	0
					DORDRECHT	1	0	0	0	-1
					ENSCHEDE	1	1	1	1	0

Tabel B3.2 Aantal locaties per opleiding (onbekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
					HENGELO	1	0	0	0	-1
						4	**2**	**2**	**2**	**-2**
	35221	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Wiskunde	29PY	Saxion Next	DEVENTER	1	1	1	1	0
					DORDRECHT	1	0	0	0	-1
					ENSCHEDE	1	1	1	1	0
					HENGELO	1	0	0	0	-1
						4	**2**	**2**	**2**	**-2**
	35261	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Natuurkunde	29PY	Saxion Next	DEVENTER	1	1	1	1	0
					ENSCHEDE	0	0	1	1	1
					HENGELO	1	0	0	0	-1
						2	**1**	**2**	**2**	**0**
	35301	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Biologie	29PY	Saxion Next	DEVENTER	1	1	1	1	0
					DORDRECHT	1	0	0	0	-1
					ENSCHEDE	1	1	1	1	0
					HENGELO	1	0	0	0	-1
						4	**2**	**2**	**2**	**-2**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads exact					**14**	**7**	**8**	**8**	**-6**
HBO lerarenopleidingen tweede-graads maatschappij	35197	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Geschiedenis	29PY	Saxion Next	DEVENTER	1	1	1	1	0
					DORDRECHT	1	0	0	0	-1
					ENSCHEDE	1	1	1	1	0
					HENGELO	1	0	0	0	-1
			29PZ	Hogeschool NCOI	'S-GRAVENHAGE	0	1	1	1	1
					ALMERE	0	1	1	1	1
					AMSTERDAM	0	1	1	1	1
					ARNHEM	0	1	1	1	1
					BREDA	0	1	1	1	1
					EINDHOVEN	0	1	1	1	1

Tabel B3.2 Aantal locaties per opleiding (onbekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
					ROTTERDAM	0	1	1	1	1
					UTRECHT	0	1	1	1	1
					ZWOLLE	0	1	1	1	1
						4	**11**	**11**	**11**	**7**
	35201	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Aardrijkskunde	29PY	Saxion Next	DEVENTER	1	1	1	1	0
					DORDRECHT	1	0	0	0	-1
					ENSCHEDE	1	1	1	1	0
					HENGELO	1	0	0	0	-1
			29PZ	Hogeschool NCOI	'S-GRAVENHAGE	0	1	1	1	1
					ALMERE	0	1	1	1	1
					AMSTERDAM	0	1	1	1	1
					ARNHEM	0	1	1	1	1
					BREDA	0	1	1	1	1
					EINDHOVEN	0	1	1	1	1
					ROTTERDAM	0	1	1	1	1
					UTRECHT	0	1	1	1	1
					ZWOLLE	0	1	1	1	1
						4	**11**	**11**	**11**	**7**
	35203	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bedrijfseconomie	29PZ	Hogeschool NCOI	'S-GRAVENHAGE	1	1	1	1	0
					AMSTERDAM	1	1	1	1	0
					ARNHEM	1	1	1	1	0
					EINDHOVEN	1	1	1	1	0
					ROTTERDAM	1	1	1	1	0
					UTRECHT	1	1	1	1	0
					ZWOLLE	1	1	1	1	0
						7	**7**	**7**	**7**	**0**
	35204	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Pedagogiek	27WH	Hogeschool v Pedagogisch en Sociaal-Agogisch Onderwijs Groningen	GRONINGEN	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**

Tabel B3.2	Aantal locaties per opleiding (onbekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	35207	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Economie	29PY	Saxion Next	APELDOORN	1	0	0	0	-1
					DEVENTER	1	1	1	1	0
					DORDRECHT	1	0	0	0	-1
					ENSCHEDE	1	1	1	1	0
					HENGELO	1	0	0	0	-1
						5	**2**	**2**	**2**	**-3**
	35411	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Maatschappijleer	29PY	Saxion Next	DEVENTER	1	1	1	1	0
					DORDRECHT	1	0	0	0	-1
					ENSCHEDE	1	1	1	1	0
					HENGELO	1	0	0	0	-1
			29PZ	Hogeschool NCOI	'S-GRAVENHAGE	0	1	1	1	1
					ALMERE	0	1	1	1	1
					AMSTERDAM	0	1	1	1	1
					ARNHEM	0	1	1	1	1
					BREDA	0	1	1	1	1
					EINDHOVEN	0	1	1	1	1
					ROTTERDAM	0	1	1	1	1
					UTRECHT	0	1	1	1	1
					ZWOLLE	0	1	1	1	1
						4	**11**	**11**	**11**	**7**
	35441	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Godsdienst	27VW	Cursus Godsdienst Onderwijs	GOUDA	1	1	1	1	0
			27VY	Viaa	ZWOLLE	1	1	1	1	0
						2	**2**	**2**	**2**	**0**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads maatschappij					**27**	**45**	**45**	**45**	**18**
HBO lerarenopleidingen tweede-graads talen	30116	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Talen	24LK	Stichting LOI Hoger Onderwijs	LEIDERDORP	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**

Tabel B3.2	Aantal locaties per opleiding (onbekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	35193	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Duits	29PY	Saxion Next	DEVENTER	1	1	1	1	0
					DORDRECHT	1	0	0	0	-1
					ENSCHEDE	1	1	1	1	0
					HENGELO	1	0	0	0	-1
						4	**2**	**2**	**2**	**-2**
	35195	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Engels	29PY	Saxion Next	DEVENTER	1	1	1	1	0
					DORDRECHT	1	0	0	0	-1
					ENSCHEDE	1	1	1	1	0
					HENGELO	1	0	0	0	-1
						4	**2**	**2**	**2**	**-2**
	35196	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Frans	29PY	Saxion Next	DEVENTER	1	1	1	1	0
					DORDRECHT	1	0	0	0	-1
					ENSCHEDE	1	1	1	1	0
					HENGELO	1	0	0	0	-1
						4	**2**	**2**	**2**	**-2**
	35198	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands	29PY	Saxion Next	DEVENTER	1	1	1	1	0
					DORDRECHT	1	0	0	0	-1
					ENSCHEDE	0	0	1	1	1
					HENGELO	1	0	0	0	-1
			29PZ	Hogeschool NCOI	'S-GRAVENHAGE	0	1	1	1	1
					ALMERE	0	1	1	1	1
					AMSTERDAM	0	1	1	1	1
					ARNHEM	0	1	1	1	1
					BREDA	0	1	1	1	1
					EINDHOVEN	0	1	1	1	1
					ROTTERDAM	0	1	1	1	1
					UTRECHT	0	1	1	1	1
					ZWOLLE	0	1	1	1	1
						3	**10**	**11**	**11**	**8**

Tabel B3.2	Aantal locaties per opleiding (onbekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	81011	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands	29PY	Saxion Next	DEVENTER	1	0	0	0	-1
					DORDRECHT	1	0	0	0	-1
					HENGELO	1	0	0	0	-1
						3	**0**	**0**	**0**	**-3**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads talen					**19**	**17**	**18**	**18**	**-1**
Totaal						**108**	**126**	**127**	**134**	**26**

Tabel B3.3 Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.[1]

Tabel B3.3 Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
Associate degrees	80015	Ad Educatie en Kennismanagement Groene Sector Bloemsierkunst	30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	4	13	12	1	-3
						4	**13**	**12**	**1**	**-3**
	80030	Ad Schrijftolk	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	24	28	20	18	-6
						24	**28**	**20**	**18**	**-6**
	80045	Ad Onderwijsondersteuner Gezondheidszorg en Welzijn	21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	3	5	15	11	8
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						3	**5**	**15**	**11**	**8**
	80046	Ad Onderwijsondersteuner Mechanische Techniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80047	Ad Onderwijsondersteuner Motorvoertuigentechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80048	Ad Onderwijsondersteuner Elektrotechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80049	Ad Onderwijsondersteuner Bouwtechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.

[1] Wanneer een opleiding (isat) niet in voltijd wordt aangeboden, bevatten de betreffende cellen een punt.

Tabel B3.3	Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80050	Ad Onderwijsondersteuner Installatietechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80051	Ad Onderwijsondersteuner Techniek	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80052	Ad Onderwijsondersteuner Consumptieve Techniek I en II	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
			30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80053	Ad Onderwijsondersteuner Metaal-Elektro-Installatietechniek (MEI), Elektrotechniek	30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80055	Ad Onderwijsondersteuner Metaal-Elektro-Installatietechniek (MEI), Mechanische Techniek	30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80056	Ad Onderwijsondersteuner Uiterlijke Verzorging	30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80057	Ad Onderwijsondersteuner Economische Vakken	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	0	.	.	-1
						1	**0**	**0**	**0**	**-1**

Tabel B3.3	Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	80058	Ad Taalondersteuner	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80059	Ad Onderwijsondersteuner Zorg & Welzijn	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	0	1	1	.	0
						0	**1**	**1**	**0**	**0**
	80060	Ad Onderwijsondersteuner Omgangskunde	21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	8	13	7	12	4
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						8	**13**	**7**	**12**	**4**
	80061	Ad Onderwijsondersteuner Werktuigbouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80062	Ad Onderwijsondersteuner Bouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80063	Ad Onderwijsondersteuner Informatie- en Communicatietechnologie I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80064	Ad Onderwijsondersteuner Educatie en Kennismanagement Groene Sector	30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80081	Ad Pedagogisch Educatief Medewerker	21UG	Hogeschool IPABO Amsterdam Alkmaar	ALKMAAR	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	79	87	81	95	16
						79	**87**	**81**	**95**	**16**

Tabel B3.3 Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	80098	Ad Onderwijsondersteuner Technisch Beroepsonderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80127	Ad Pedagogisch Professional Kind en Educatie	00IC	Katholieke PABO Zwolle	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal Associate degrees					***119***	***147***	***136***	***137***	***18***
HBO lerarenopleidingen eerstegraads exact	45263	M Leraar Wiskunde	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	3	14	14
					TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**3**	**14**	**14**
	45273	M Leraar Scheikunde	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45279	M Leraar Biologie	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45518	M Leraar Natuurkunde	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal HBO lerarenopleidingen eerstegraads exact					***0***	***0***	***3***	***14***	***14***
HBO lerarenopleidingen eerstegraads maatschappij	45264	M Leraar Aardrijkskunde	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45267	M Leraar Geschiedenis	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.3 Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	45268	M Leraar Maatschappijleer	30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45271	M Leraar Bedrijfseconomie	30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45274	M Leraar Godsdienst	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	.	.	.	.	.
					UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45275	M Leraar Algemene Economie	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal HBO lerarenopleidingen eerstegraads maatschappij					***0***	***0***	***0***	***0***	***0***
HBO lerarenopleidingen eerstegraads talen	45124	M Leraar Spaans	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45262	M Leraar Engels	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	7	7	7
					TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**7**	**7**	**7**
	45265	M Leraar Duits	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45266	M Leraar Frans	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45269	M Leraar Nederlands	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.

Tabel B3.3 Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	2	9	9
					TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**2**	**9**	**9**
	45276	M Leraar Fries	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal HBO lerarenopleidingen eerstegraads talen					***0***	***0***	***9***	***16***	***16***
HBO lerarenopleidingen kunst	34745	B Docent Theater	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	17	14	21	18	1
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	12	11	25	20	8
			21WN	NHL	LEEUWARDEN	31	35	21	17	-14
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	10	5	7	9	-1
			27NF	ArtEZ	ARNHEM	31	31	27	27	-4
					ZWOLLE	19	20	25	26	7
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	36	35	27	31	-5
						156	**151**	**153**	**148**	**-8**
	34940	B Docent Dans	14NI	Codarts	ROTTERDAM	22	23	20	17	-5
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	19	19	17	20	1
			21RI	Hogeschool Leiden	'S-GRAVENHAGE	10	12	.	.	-10
					LEIDEN	.	.	12	11	11
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	AMSTERDAM	5	22	8	20	15
					GRONINGEN	4	17	11	6	2
			27NF	ArtEZ	ARNHEM	23	25	24	21	-2
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	35	28	23	27	-8
						118	**146**	**115**	**122**	**4**
	39100	B Docent Beeldende Kunst en Vormgeving	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	50	48	33	36	-14
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	32	26	33	31	-1
			21WN	NHL	LEEUWARDEN	25	33	23	16	-9
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	29	34	25	28	-1
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	37	25	33	30	-7
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	17	25	25	26	9
			27NF	ArtEZ	ARNHEM	40	37	39	33	-7
					ZWOLLE	36	29	24	28	-8

Tabel B3.3 Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	41	49	28	45	4
						307	**306**	**263**	**273**	**-34**
	39112	B Docent Muziek	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	21	12	16	12	-9
			14NI	Codarts	ROTTERDAM	23	24	22	24	1
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	18	22	20	16	-2
			21RI	Hogeschool Leiden	'S-GRAVENHAGE	5	6	0	0	-5
					LEIDEN	.	.	6	6	6
			23KJ	Hogeschool der Kunsten Den Haag	'S-GRAVENHAGE	12	11	14	18	6
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	18	17	10	16	-2
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	19	16	20	22	3
			27NF	ArtEZ	ENSCHEDE	15	11	16	18	3
					ZWOLLE	22	21	21	29	7
			27PZ	Inholland	ALKMAAR	0	.	.	.	0
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	11	14	17	23	12
						164	**154**	**162**	**184**	**20**
	Totaal HBO lerarenopleidingen kunst					***745***	***757***	***693***	***727***	***-18***
WO lerarenopleidingen kunst	60701	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	13	1	8	4	-9
						13	**1**	**8**	**4**	**-9**
	68508	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	3	3	2	4	1
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	5	11	9	10	5
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	2	3	4	3	1
						10	**17**	**15**	**17**	**7**
	68510	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Muziek	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	0	1	3	2

Tabel B3.3 Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
						1	**0**	**1**	**3**	**2**
	68710	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal WO lerarenopleidingen kunst					***24***	***18***	***24***	***24***	***0***
Lerarenopleidingen lichamelijke opvoeding	35025	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Lichamelijke Opvoeding	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	237	177	171	193	-44
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	151	146	167	160	9
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	178	176	147	196	18
			27UM	De Haagse Hogeschool	'S-GRAVENHAGE	193	210	180	176	-17
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	269	278	209	249	-20
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	143	215	200	173	30
						1171	**1202**	**1074**	**1147**	**-24**
	Totaal Lerarenopleidingen lichamelijke opvoeding					***1171***	***1202***	***1074***	***1147***	***-24***
Pabo	34808	B Opleiding tot leraar Basisonderwijs	00IC	Katholieke PABO Zwolle	ZWOLLE	176	179	147	164	-12
			01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ALMERE	74	87	67	68	-6
					ZWOLLE	180	230	155	164	-16
			07GR	Avans Hogeschool	BREDA	150	223	136	146	-4
			08OK	De Kempel	HELMOND	224	246	163	207	-17
			09OT	Iselinge Hogeschool	DOETINCHEM	111	121	80	94	-17
			10IZ	Marnix Academie	UTRECHT	424	388	235	279	-145
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	186	238	187	233	47
			21MI	Hogeschool Zeeland	TERNEUZEN	1	0	.	.	-1
					VLISSINGEN	118	125	72	63	-55
			21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	325	399	277	295	-30
					ROTTERDAM	0	0	0	0	0
			21UG	Hogeschool IPABO Amsterdam Alkmaar	ALKMAAR	166	113	118	96	-70
					ALMERE	0	0	0	0	0
					AMSTERDAM	131	122	94	89	-42

Tabel B3.3 Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21WN	NHL	LEEUWARDEN	126	137	74	82	-44
			22EX	Stenden Hogeschool	ASSEN	95	74	44	58	-37
					EMMEN	75	78	35	60	-15
					GRONINGEN	146	148	73	93	-53
					LEEUWARDEN	112	122	72	88	-24
					MEPPEL	122	132	75	56	-66
			22HH	Gereformeerde Hogeschool	ZWOLLE	177	156	92	103	-74
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	DORDRECHT	59	0	0	0	-59
					ROTTERDAM	307	287	137	150	-157
			23AH	Saxion Hogeschool	DEVENTER	187	186	117	121	-66
					ENSCHEDE	.	.	0	142	142
					HENGELO (O)	166	165	132	.	-166
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	194	169	116	128	-66
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	294	303	191	250	-44
			25DW	Hogeschool Utrecht	AMERSFOORT	90	92	67	50	-40
					UTRECHT	227	203	160	255	28
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	0	.	.	.	0
					SITTARD-GELEEN	64	80	67	50	-14
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	ARNHEM	149	162	120	84	-65
					NIJMEGEN	276	314	227	234	-42
			27PZ	Inholland	'S-GRAVENHAGE	80	42	33	30	-50
					ALKMAAR	103	92	58	68	-35
					DORDRECHT	57	93	45	50	-7
					HAARLEM	132	129	75	74	-58
					HAARLEMMERMEER	0	0	.	.	0
					ROTTERDAM	99	86	29	41	-58
			27UM	De Haagse Hogeschool	'S-GRAVENHAGE	250	236	94	84	-166
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	287	255	139	145	-142
			30GB	Fontys Hogescholen	'S-HERTOGENBOSCH	109	128	90	114	5
					EINDHOVEN	118	130	67	87	-31
					SITTARD-GELEEN	104	120	63	51	-53
					TILBURG	163	148	108	100	-63
					VEGHEL	70	56	42	22	-48
					VENLO	30	45	29	23	-7
			30VP	Thomas More Hogeschool	ROTTERDAM	184	220	113	166	-18
						6918	**7059**	**4515**	**4957**	**-1961**
	35514	B International Teacher Education for Primary Schools (ITEps)	22EX	Stenden Hogeschool	MEPPEL	.	.	.	71	71
						0	**0**	**0**	**71**	**71**

Tabel B3.3 Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	39501	B International Teacher Education for Primary School (ITEps) (joint degree)	22EX	Stenden Hogeschool	MEPPEL	.	.	.	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal Pabo					***6918***	***7059***	***4515***	***5028***	***-1890***
HBO professionalisering	39218	B Opleidingskunde	25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	65	70	52	55	-10
						65	**70**	**52**	**55**	**-10**
	44101	M Special Educational Needs: Auditief Gehandicapten	25DW	Hogeschool Utrecht	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
					ARNHEM	.	.	.	.	.
					DOETINCHEM	.	.	.	.	.
					ENSCHEDE	.	.	.	.	.
					HAREN GN	.	.	.	.	.
					MAASTRICHT	.	.	.	.	.
					ROTTERDAM	.	.	.	.	.
					UTRECHT	.	.	.	.	.
					VLISSINGEN	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	44102	M Special Educational Needs: Communicatief Gehandicapten	25DW	Hogeschool Utrecht	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
					ARNHEM	.	.	.	.	.
					DOETINCHEM	.	.	.	.	.
					ENSCHEDE	.	.	.	.	.
					HAREN GN	.	.	.	.	.
					MAASTRICHT	.	.	.	.	.
					ROTTERDAM	.	.	.	.	.
					UTRECHT	.	.	.	.	.
					VLISSINGEN	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	44103	M Educational Needs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ALMERE	.	.	.	0	0
					ENSCHEDE	0	0	0	0	0

Tabel B3.3 Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
					GRONINGEN	.	.	.	0	0
					LEEUWARDEN	20	11	1	0	-20
					ZWOLLE	24	9	12	10	-14
			25DW	Hogeschool Utrecht	'S-GRAVENHAGE	2	2	0	1	-1
					AMSTERDAM	0	4	0	1	1
					ARNHEM	16	23	0	3	-13
					DOETINCHEM	3	4	0	0	-3
					MAASTRICHT	0	0	0	0	0
					ROTTERDAM	24	14	0	0	-24
					UTRECHT	15	23	0	11	-4
					VLISSINGEN	1	1	0	0	-1
			30GB	Fontys Hogescholen	'S-HERTOGENBOSCH	3	2	0	1	-2
					BERGEN OP ZOOM	.	.	.	.	.
					EINDHOVEN	26	23	7	8	-18
					NIJMEGEN	14	18	0	7	-7
					ROTTERDAM	13	12	3	2	-11
					SITTARD-GELEEN	13	9	3	5	-8
					TILBURG	16	23	6	7	-9
					UTRECHT	17	9	5	5	-12
		M Special Educational Needs: Leraar Speciaal Onderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	AMSTERDAM	26	0	0	0	-26
					HENGELO (O)	9	.	.	.	-9
					UTRECHT	12	17	0	0	-12
			25DW	Hogeschool Utrecht	ENSCHEDE	0	1	0	0	0
					HAREN GN	2	0	.	.	-2
					ZWOLLE	29	42	28	0	-29
						285	**247**	**65**	**61**	**-224**
	44104	M Opleiding Dovenstudies/ Masteropleiding Leraar Nederlandse Gebarentaal	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	44136	M Learning & Innovation	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			22EX	Stenden Hogeschool	LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
		M Leren en Innoveren	10IZ	Marnix Academie	HELMOND	.	.	.	.	.
					UTRECHT	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.

Tabel B3.3 Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			23AH	Saxion Hogeschool	ENSCHEDE	.	.	.	.	.
					HENGELO (O)	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
			30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	44141	M Expertdocent Beroepsonderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	UTRECHT	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	49099	M Talentontwikkeling en Diversiteit	25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	.	.	.	5	5
						0	**0**	**0**	**5**	**5**
	49117	M Kunsteducatie	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			14NI	Codarts	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			27NF	ArtEZ	ZWOLLE	0	0	0	13	13
			30GB	Fontys Hogescholen	MAASTRICHT	.	.	.	.	.
					TILBURG	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**13**	**13**
	49248	M Toetsdeskundige	30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	49501	M Kunsteducatie (joint degree)	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal HBO professionalisering					***350***	***317***	***117***	***134***	***-216***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads beroepsgericht	35208	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Mens en Technologie	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	4	3	5	3	-1
						4	**3**	**5**	**3**	**-1**

Tabel B3.3	Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	35210	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in het Technisch Beroepsonderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	15	25	42	42
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	11	2	4	3	-8
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	23	46	9	20	-3
						34	**63**	**38**	**65**	**31**
	35254	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Techniek	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	6	0	0	0	-6
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	2	1	0	0	-2
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	5	8	6	9	4
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	0	0	0	0	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	3	1	6	3	0
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	0	0	0	0	0
					TILBURG	1	0	0	0	-1
						17	**10**	**12**	**12**	**-5**
	35382	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	3	3	0	0	-3
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	0	0	.	.	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	1	0	1	.	-1
						4	**3**	**1**	**0**	**-4**
	35383	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bouwtechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	0	0	0	-1
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	0	0	.	.	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	0	0	0	.	0
						1	**0**	**0**	**0**	**-1**
	35384	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Elektrotechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	5	0	0	0	-5
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	.	.	.	.	.

Tabel B3.3 Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
					AMSTERDAM	0	0	.	.	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	0	1	0	0	0
						5	**1**	**0**	**0**	**-5**
	35385	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Mechanische Techniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	0	0	0	0	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	0	0	.	.	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	0	0	0	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35386	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Motorvoertuigentechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	0	0	.	.	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	0	0	0	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35387	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Werktuigbouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	3	0	0	0	-3
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	0	0	.	.	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	1	0	1	0	-1
						4	**0**	**1**	**0**	**-4**
	35388	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Gezondheidszorg en Welzijn	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	40	58	43	35	-5
			21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	27	29	31	23	-4
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	28	29	26	19	-9
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	9	16	15	17	8

Tabel B3.3 Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	9	8	7	6	-3
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	26	26	21	29	3
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	18	23	19	18	0
						157	**189**	**162**	**147**	**-10**
	35423	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Consumptieve Techniek I en II	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	8	12	12	9	1
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	0	0	0	.	0
			30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	0	0	0	0	0
						8	**12**	**12**	**9**	**1**
	35442	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Installatietechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35484	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Grafische Techniek I en II	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads beroepsgericht					***234***	***281***	***231***	***236***	***2***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads exact	35199	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Scheikunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	21	25	23	18	-3
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	10	20	9	9	-1
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	25	24	27	22	-3
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	12	17	27	20	8
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	4	5	7	3	-1
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	15	21	26	23	8
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	17	23	24	21	4
						104	**135**	**143**	**116**	**12**

Tabel B3.3	Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	35221	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Wiskunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	75	88	98	105	30
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	19	43	28	29	10
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	60	55	58	70	10
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	55	45	38	60	5
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	38	35	60	45	7
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	16	16	14	16	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	51	54	59	48	-3
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	21	13	21	25	4
					TILBURG	36	41	41	52	16
						371	**390**	**417**	**450**	**79**
	35261	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Natuurkunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	17	29	27	24	7
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	10	9	15	11	1
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	24	20	11	23	-1
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	20	17	21	15	-5
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	21	13	21	17	-4
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	4	2	2	2	-2
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	16	20	20	27	11
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	1	9	6	8	7
					TILBURG	12	15	19	13	1
						125	**134**	**142**	**140**	**15**
	35301	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Biologie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	39	42	44	41	2
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	14	21	22	28	14
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	45	58	64	72	27
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	53	51	59	52	-1
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	32	34	58	55	23

Tabel B3.3 Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	6	10	15	16	10
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	47	46	46	48	1
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	45	48	46	55	10
						281	**310**	**354**	**367**	**86**
	39116	B Docent Informatie en Communicatie Technologie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	5	0	0	0	-5
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						5	**0**	**0**	**0**	**-5**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads exact					***886***	***969***	***1056***	***1073***	***187***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads groen	34899	B Educatie en Kennismanagement Groene Sector	30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	136	144	130	123	-13
						136	**144**	**130**	**123**	**-13**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads groen					***136***	***144***	***130***	***123***	***-13***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads maatschappij	35146	B Godsdienst-pastoraal Werk	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	AMSTERDAM	0	5	3	0	0
					UTRECHT	0	0	0	0	0
					ZWOLLE	8	21	40	15	7
			22HH	Gereformeerde Hogeschool	ZWOLLE	24	18	23	11	-13
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	86	91	36	53	-33
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	0	0	0	0	0
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	15	22	15	0	-15
						9	13	6	4	-5
						133	**157**	**117**	**79**	**-54**
	35197	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Geschiedenis	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	125	119	114	98	-27
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	93	85	68	55	-38
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	107	103	99	99	-8
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	192	157	151	176	-16
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	114	126	65	82	-32
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	23	33	17	11	-12
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	151	139	87	72	-79
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	40	43	29	28	-12
					TILBURG	101	74	66	56	-45

Tabel B3.3	Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						946	**879**	**696**	**677**	**-269**
	35201	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Aardrijkskunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	42	55	49	58	16
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	20	32	17	31	11
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	45	39	49	65	20
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	34	40	36	40	6
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	42	45	46	63	21
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	5	11	9	7	2
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	48	48	39	42	-6
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	11	19	8	16	5
					TILBURG	37	44	39	41	4
						284	**333**	**292**	**363**	**79**
	35202	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Algemene Economie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	69	71	81	76	7
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	18	25	26	24	6
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	65	63	57	52	-13
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	10	15	16	17	7
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	45	49	50	41	-4
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	12	9	8	9	-3
					TILBURG	43	31	27	24	-19
						262	**263**	**265**	**243**	**-19**
	35203	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bedrijfseconomie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	46	47	52	29	-17
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	9	17	8	7	-2
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	30	36	29	25	-5
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	10	7	2	8	-2
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	70	81	79	75	5
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	3	3	2	4	1
					TILBURG	30	14	18	16	-14

Tabel B3.3	Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						198	**205**	**190**	**164**	**-34**
	35204	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Pedagogiek	25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	31	50	28	28	-3
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	13	13	6	6	-7
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	41	58	47	45	4
			30GB	Fontys Hogescholen	'S-GRAVENHAGE	1	0	0	.	-1
					'S-HERTOGENBOSCH	0	0	0	.	0
					EINDHOVEN	25	35	27	15	-10
					SITTARD-GELEEN	4	8	6	6	2
					TILBURG	0	0	0	.	0
						115	**164**	**114**	**100**	**-15**
	35205	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Islamgodsdienst	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	18	12	14	7	-11
						18	**12**	**14**	**7**	**-11**
	35207	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Economie	25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	35	65	50	41	6
						35	**65**	**50**	**41**	**6**
	35411	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Maatschappijleer	21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	33	27	25	25	-8
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	52	49	42	59	7
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	8	17	16	7	-1
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	59	33	52	65	6
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	45	34	39	43	-2
						197	**160**	**174**	**199**	**2**
	35421	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in omgangskunde	21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	48	68	57	48	0
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	31	27	25	30	-1
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	59	73	65	70	11

Tabel B3.3 Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	59	49	53	51	-8
						197	**217**	**200**	**199**	**2**
	35441	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Godsdienst	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	UTRECHT	0	0	0	0	0
					ZWOLLE	13	6	8	2	-11
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	23	27	20	16	-7
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	5	3	2	0	-5
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	16	9	5	18	2
					UTRECHT	6	6	14	10	4
						63	**51**	**49**	**46**	**-17**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads maatschappij					***2457***	***2519***	***2167***	***2122***	***-335***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads talen	34104	B Opleiding tot Leraar Nederlandse Gebarentaal (NGT) / Bacheloropleiding tot Tolk NGT	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	301	198	229	184	-117
						301	**198**	**229**	**184**	**-117**
	35144	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Fries	21WN	NHL	LEEUWARDEN	2	1	2	3	1
						2	**1**	**2**	**3**	**1**
	35193	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Duits	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	23	34	35	37	14
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	12	11	14	12	0
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	21	27	24	24	3
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	16	17	11	30	14
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	28	18	22	29	1
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	13	6	11	10	-3
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	14	16	21	16	2
					TILBURG	16	21	24	17	1
						143	**150**	**162**	**175**	**32**
	35195	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Engels	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	138	148	178	176	38

Tabel B3.3 Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	100	104	109	100	0
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	182	205	211	146	-36
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	205	199	252	288	83
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	129	166	107	122	-7
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	42	77	31	39	-3
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	319	161	148	140	-179
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	46	61	53	36	-10
					TILBURG	130	120	87	91	-39
						1291	**1241**	**1176**	**1138**	**-153**
	35196	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Frans	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	26	17	17	16	-10
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	12	11	9	6	-6
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	23	19	32	30	7
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	19	20	12	17	-2
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	15	21	18	20	5
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	5	5	2	1
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	40	29	20	25	-15
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	16	15	26	19	3
						152	**137**	**139**	**135**	**-17**
	35198	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	97	98	83	90	-7
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	34	35	24	24	-10
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	42	55	43	55	13
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	46	47	32	44	-2
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	32	31	34	42	10
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	9	9	24	14	5
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	52	57	54	39	-13
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	21	24	16	25	4
					TILBURG	41	35	64	47	6

Tabel B3.3 Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
						374	**391**	**374**	**380**	**6**
	35255	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Spaans	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	77	39	42	48	-29
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	19	21	31	15	-4
						96	**60**	**73**	**63**	**-33**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads talen					***2359***	***2178***	***2155***	***2078***	***-281***
WO lerarenopleidingen eerste-graads exact	60207	M Bio-Pharmaceutical Sciences	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	51	52	85	83	32
						51	**52**	**85**	**83**	**32**
	60231	M Mathematics and Science Education	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	.	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60346	M Physics Education	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60614	M Educatie en Communicatie in de Wiskunde en Natuurwetenschappen	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	18	21	18	32	14
						18	**21**	**18**	**32**	**14**
	60708	M Communicatie en Educatie van de Natuurwetenschappen	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	28	25	18	28	0
						28	**25**	**18**	**28**	**0**
	60800	M Medical Natural Sciences	21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	17	16	17	16	-1
						17	**16**	**17**	**16**	**-1**
	65012	M Chemistry (joint degree)	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	152	99
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	152	53
						0	**0**	**0**	**152**	**152**
	65016	M Physics and Astronomy (joint degree)	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	144	123
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	144	21
						0	**0**	**0**	**144**	**144**
	66982	M Science	21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	5	10	17	12	7
						5	**10**	**17**	**12**	**7**
	68404	M Science Education and Communication	21PF	Technische Universiteit Delft	DELFT	27	32	62	52	25

Tabel B3.3 Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21PG	Technische Universiteit Eindhoven	EINDHOVEN	23	18	43	29	6
			21PH	Universiteit Twente	ENSCHEDE	19	18	13	17	-2
						69	**68**	**118**	**98**	**29**
	68502	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Biologie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	13	16	12	17	4
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	8	4	4	14	6
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	9	9	11	6	-3
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	11	8	8	10	-1
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	4	7	4	3	-1
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	19	12	19	10	-9
						64	**56**	**58**	**60**	**-4**
	68511	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Natuurkunde	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	4	3	6	1	-3
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	2	4	4	3
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	4	1	1	4	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	5	0	1	0
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	3	1	3	0	-3
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	0	3	1	1	1
						13	**15**	**15**	**11**	**-2**
	68513	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Scheikunde	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	9	9	4	2	-7
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	2	1	0	0	-2
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	6	3	5	4	-2
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	2	1	0	3	1
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	3	0	8	7
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	2	6	1	3	1
						22	**23**	**10**	**20**	**-2**
	68515	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Sterrenkunde	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.3 Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	68516	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Wiskunde	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	6	3	4	4	-2
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	0	3	3	2
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	3	8	3	4	1
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	4	0	5	4	0
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	3	3	3	2
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	4	3	2
			21PN	Tilburg University	TILBURG	0	0	.	.	0
						16	**15**	**22**	**21**	**5**
	Totaal WO lerarenopleidingen eerstegraads exact					***303***	***301***	***378***	***677***	***374***
WO lerarenopleidingen eerstegraads maatschappij	60403	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Religie in Samenleving en Cultuur	21PN	Tilburg University	TILBURG	3	2	.	.	-3
						3	**2**	**0**	**0**	**-3**
	68075	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Godsdienst en Levensbeschouwing	21PN	Tilburg University	UTRECHT	.	.	7	9	9
						0	**0**	**7**	**9**	**9**
	68403	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Bedrijfseconomie	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	28	24	17	10	-18
						28	**24**	**17**	**10**	**-18**
	68500	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Aardrijkskunde	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	18	10	12	7	-11
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	13	16	15	7	-6
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	21	15	12	9	-12
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	6	6	2	0	-6
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	11	7	8	2	-9
						69	**54**	**49**	**25**	**-44**
	68501	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Algemene Economie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	11	16	15	13	2

Tabel B3.3 Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	0	0	0	-1
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	7	4	0	7	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	11	4	11	5	-6
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	7	6	5	3	-4
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	3	2	3	2
			21PN	Tilburg University	TILBURG	9	8	7	10	1
						47	**41**	**40**	**41**	**-6**
	68505	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Filosofie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	4	1	3	6	2
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	7	6	10	8	1
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	3	2	4	2	-1
			21PN	Tilburg University	TILBURG	5	7	4	8	3
		M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Filosofie	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	5	4	5	2	-3
						24	**20**	**26**	**26**	**2**
	68506	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Geschiedenis en Staatsinrichting	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	.	.	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	23	13	6	11	-12
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	19	18	7	11	-8
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	15	14	17	23	8
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	15	13	10	6	-9
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	15	20	15	21	6
						87	**78**	**55**	**72**	**-15**
	68507	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Godsdienst en Levensbeschouwing	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	4	5	1	3	-1
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	6	0	2	2	-4
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	3	3	5	2	-1

Tabel B3.3 Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	4	5	1	1	-3
						17	**13**	**9**	**8**	**-9**
	68509	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Maatschappijleer	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	7	7	3	5	-2
		M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Maatschappijleer en Maatschappijwetenschappen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	18	17	13	9	-9
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	29	29	22	19	-10
			21PH	Universiteit Twente	ENSCHEDE	4	6	7	3	-1
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	13	10	11	8	-5
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	14	6	7	12	-2
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	11	9	5	7	-4
			21PN	Tilburg University	TILBURG	22	14	16	9	-13
						118	**98**	**84**	**72**	**-46**
	68518	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Management en Organisatie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	9	5	4	4	-5
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	0	0	0	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	9	8	3	5	-4
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	10	4	8	5	-5
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	3	2	3	2
			21PN	Tilburg University	TILBURG	15	7	12	8	-7
						44	**27**	**29**	**25**	**-19**
	68531	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Zaakvakken	21PH	Universiteit Twente	ENSCHEDE	.	.	.	3	3
						0	**0**	**0**	**3**	**3**
	Totaal WO lerarenopleidingen eerstegraads maatschappij					***437***	***357***	***316***	***291***	***-146***
WO lerarenopleidingen eerstegraads talen	60634	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Friese Taal en Cultuur	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.3	Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	60740	M Talenonderwijs en Communicatie	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	57	60	61	52	-5
						57	**60**	**61**	**52**	**-5**
	68503	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Duits	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	.	.	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	6	5	4	4	-2
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	5	2	1	1	-4
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	2	2	3	8	6
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	0	2	3	1	1
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	3	2	0	15	12
						16	**13**	**11**	**29**	**13**
	68504	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Engels	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	.	.	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	15	14	22	18	3
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	13	13	14	16	3
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	8	11	3	9	1
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	7	6	9	9	2
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	11	24	15	13	2
						54	**68**	**63**	**65**	**11**
	68512	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Nederlands	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	.	.	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	27	19	11	8	-19
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	16	11	10	9	-7
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	10	5	9	5	-5
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	9	8	9	13	4
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	14	12	11	12	-2
			21PN	Tilburg University	TILBURG	14	16	10	9	-5
						90	**71**	**60**	**56**	**-34**
	68514	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Spaans	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	.	.	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	8	1	1	1	-7
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	6	7	2	3	-3
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	2	1	2	2	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	2	2	6	2	0

Tabel B3.3	Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						18	**11**	**11**	**8**	**-10**
	68517	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Frans	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	.	.	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	3	7	0	4	1
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	6	8	9	3	-3
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	9	6	4	3	-6
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	3	4	1	4	1
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	4	3	5	1	-3
						25	**28**	**19**	**15**	**-10**
	68519	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Grieks, Latijn en Klassieke Culturele Vorming	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	.	.	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	4	5	4	8	4
		M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Griekse en Latijnse Taal en Cultuur	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	.	.	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	5	3	8	9	4
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	8	6	3	4	-4
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	11	8	7	11	0
						28	**22**	**22**	**32**	**4**
	68520	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Latijnse Taal en Cultuur	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	1	1
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	0	1	0
						1	**1**	**0**	**2**	**1**
	68521	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Arabisch	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	0	-1
						1	**1**	**1**	**0**	**-1**
	68522	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Italiaans	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	2	0	0
						0	**0**	**2**	**0**	**0**

Tabel B3.3	Aantal voltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	68523	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Russisch	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	1	1	0	0
						0	**1**	**1**	**0**	**0**
	68524	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Hebreeuws	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68527	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Fries	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68528	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Turks	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68529	M Educatieve master Geesteswe-tenschappen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	111	105	113	82	-29
						111	**105**	**113**	**82**	**-29**
	68530	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in de Taalvakken	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	2	2
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	4	4
						0	**0**	**0**	**6**	**6**
	Totaal WO lerarenopleidingen eerstegraads talen					***401***	***381***	***364***	***347***	***-54***
Totaal						**16540**	**16630**	**13368**	**14174**	**-2366**

Tabel B3.4 Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.[2]

Tabel B3.4 Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
Associate degrees	80015	Ad Educatie en Kennismanagement Groene Sector Bloemsierkunst	30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	6	2	4	6	0
						6	**2**	**4**	**6**	**0**
	80030	Ad Schrijftolk	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80045	Ad Onderwijsondersteuner Gezondheidszorg en Welzijn	21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	2	2	0	4	2
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	4	8	13	4	0
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	20	9	12	13	-7
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	8	10	6	3	-5
						34	**29**	**31**	**24**	**-10**
	80046	Ad Onderwijsondersteuner Mechanische Techniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	0	0	.	-1
						1	**0**	**0**	**0**	**-1**
	80047	Ad Onderwijsondersteuner Motorvoertuigentechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	3	0	0	.	-3
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	0	2	0	.	0
						3	**2**	**0**	**0**	**-3**
	80048	Ad Onderwijsondersteuner Elektrotechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	0	.	-1
						1	**1**	**0**	**0**	**-1**

[2] Wanneer een opleiding (isat) niet in deeltijd wordt aangeboden, bevatten de betreffende cellen een punt.

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	80049	Ad Onderwijsondersteuner Bouwtechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	6	0	0	0	-6
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	0	0	0	.	0
						6	**0**	**0**	**0**	**-6**
	80050	Ad Onderwijsondersteuner Installatietechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	0	1	0	.	0
						0	**1**	**0**	**0**	**0**
	80051	Ad Onderwijsondersteuner Techniek	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	2	1	1	0	-2
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	0	0	0	.	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	3	2	1	0	-3
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	2	0	2	1
						6	**5**	**2**	**2**	**-4**
	80052	Ad Onderwijsondersteuner Consumptieve Techniek I en II	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	3	1	5	2	-1
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	8	5	6	7	-1
			30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	4	1	3	1	-3
						15	**7**	**14**	**10**	**-5**
	80053	Ad Onderwijsondersteuner Metaal-Elektro-Installatietechniek (MEI), Elektrotechniek	30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	0	0	0	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80055	Ad Onderwijsondersteuner Metaal-Elektro-Installatietechniek (MEI), Mechanische Techniek	30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	0	1	0	0	0
						0	**1**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	80056	Ad Onderwijsondersteuner Uiterlijke Verzorging	30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	1	0	.	.	-1
					TILBURG	0	0	.	.	0
						1	**0**	**0**	**0**	**-1**
	80057	Ad Onderwijsondersteuner Economische Vakken	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	0	.	.	-1
						1	**0**	**0**	**0**	**-1**
	80058	Ad Taalondersteuner	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80059	Ad Onderwijsondersteuner Zorg & Welzijn	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	0	1	.	-1
						1	**0**	**1**	**0**	**-1**
	80060	Ad Onderwijsondersteuner Omgangskunde	21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	2	4	1	2	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	7	7	0	0	-7
						9	**11**	**1**	**2**	**-7**
	80061	Ad Onderwijsondersteuner Werktuigbouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	0	0	.	-1
						1	**0**	**0**	**0**	**-1**
	80062	Ad Onderwijsondersteuner Bouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	2	2	0	0	-2
						2	**2**	**0**	**0**	**-2**
	80063	Ad Onderwijsondersteuner Informatie- en Communicatietechnologie I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	0	0	0	-1
						1	**0**	**0**	**0**	**-1**

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	80064	Ad Onderwijsondersteuner Educatie en Kennismanagement Groene Sector	30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	9	2	4	9	0
						9	**2**	**4**	**9**	**0**
	80081	Ad Pedagogisch Educatief Mede-werker	21UG	Hogeschool IPABO Amsterdam Alkmaar	ALKMAAR	.	.	0	1	1
					AMSTERDAM	.	.	0	11	11
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	41	21	34	53	12
						41	**21**	**34**	**65**	**24**
	80098	Ad Onderwijsondersteuner Tech-nisch Beroepsonderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Win-desheim	ZWOLLE	0	15	9	4	4
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	1	2	6	6	5
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	8	10	8	6	-2
						9	**27**	**23**	**16**	**7**
	80127	Ad Pedagogisch Professional Kind en Educatie	00IC	Katholieke PABO Zwolle	ZWOLLE	0	0	0	70	70
						0	**0**	**0**	**70**	**70**
	Totaal Associate degrees					***147***	***111***	***114***	***204***	***57***
HBO lerarenopleidingen eerste-graads exact	45263	M Leraar Wiskunde	21WN	NHL	GRONINGEN	12	8	13	15	3
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	42	32	26	33	-9
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	20	28	30	32	12
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	25	21	19	30	5
						99	**89**	**88**	**110**	**11**
	45273	M Leraar Scheikunde	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	17	27	23	19	2
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	10	13	14	8	-2
						27	**40**	**37**	**27**	**0**

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	45279	M Leraar Biologie	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	27	21	22	26	-1
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	17	15	7	16	-1
						44	**36**	**29**	**42**	**-2**
	45518	M Leraar Natuurkunde	21WN	NHL	GRONINGEN	5	8	6	4	-1
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	20	20	29	20	0
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	16	8	13	19	3
						41	**36**	**48**	**43**	**2**
	Totaal HBO lerarenopleidingen eerstegraads exact					***211***	***201***	***202***	***222***	***11***
HBO lerarenopleidingen eerste-graads maatschappij	45264	M Leraar Aardrijkskunde	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	29	30	20	24	-5
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	24	15	19	19	-5
						53	**45**	**39**	**43**	**-10**
	45267	M Leraar Geschiedenis	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	22	15	15	14	-8
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	24	23	11	13	-11
						46	**38**	**26**	**27**	**-19**
	45268	M Leraar Maatschappijleer	30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	14	10	16	8	-6
						14	**10**	**16**	**8**	**-6**
	45271	M Leraar Bedrijfseconomie	30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	17	15	15	9	-8
						17	**15**	**15**	**9**	**-8**
	45274	M Leraar Godsdienst	01VU	Christelijke Hogeschool Win-desheim	ZWOLLE	3	1	5	1	-2
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	9	6	6	9	0
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	3	6	3	1	-2
					UTRECHT	6	5	2	4	-2
						21	**18**	**16**	**15**	**-6**
	45275	M Leraar Algemene Economie	21WN	NHL	GRONINGEN	14	9	14	13	-1
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	20	25	25	21	1
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	18	19	25	23	5
						52	**53**	**64**	**57**	**5**

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	Totaal HBO lerarenopleidingen eerstegraads maatschappij					***203***	***179***	***176***	***159***	***-44***
HBO lerarenopleidingen eerste-graads talen	45124	M Leraar Spaans	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	0	0	0	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45262	M Leraar Engels	21WN	NHL	GRONINGEN	8	12	13	10	2
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	40	16	35	29	-11
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	14	23	11	8	-6
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	16	29	17	17	1
						78	**80**	**76**	**64**	**-14**
	45265	M Leraar Duits	21WN	NHL	GRONINGEN	13	9	9	9	-4
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	14	13	24	27	13
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	15	14	18	11	-4
						42	**36**	**51**	**47**	**5**
	45266	M Leraar Frans	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	13	15	14	10	-3
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	10	5	6	4	-6
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	9	6	5	7	-2
						32	**26**	**25**	**21**	**-11**
	45269	M Leraar Nederlands	21WN	NHL	GRONINGEN	12	12	15	10	-2
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	46	27	28	31	-15
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	14	16	18	10	-4
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	15	18	12	15	0
						87	**73**	**73**	**66**	**-21**
	45276	M Leraar Fries	21WN	NHL	GRONINGEN	1	1	0	0	-1
						1	**1**	**0**	**0**	**-1**
	Totaal HBO lerarenopleidingen eerstegraads talen					***240***	***216***	***225***	***198***	***-42***
HBO lerarenopleidingen kunst	34745	B Docent Theater	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	10	10	11	11	1
			27NF	ArtEZ	ARNHEM	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	.	.	.	.	.
						10	**10**	**11**	**11**	**1**
	34940	B Docent Dans	14NI	Codarts	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21RI	Hogeschool Leiden	'S-GRAVENHAGE	2	1	.	.	-2
					LEIDEN	.	.	2	0	0
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
					GRONINGEN	.	.	.	.	.
			27NF	ArtEZ	ARNHEM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	1	0	0	0	-1
						3	**1**	**2**	**0**	**-3**
	39100	B Docent Beeldende Kunst en Vormgeving	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	23	25	19	31	8
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	15	12	19	18	3
			21WN	NHL	LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	26	29	26	22	-4
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	.	.	.	.	.
			27NF	ArtEZ	ARNHEM	17	19	20	19	2
					ZWOLLE	16	16	19	25	9
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	29	22	28	16	-13
						126	**123**	**131**	**131**	**5**
	39112	B Docent Muziek	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	0	.	.	.	0
			14NI	Codarts	ROTTERDAM	.	.	.	.	.

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21RI	Hogeschool Leiden	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
					LEIDEN	.	.	.	.	.
			23KJ	Hogeschool der Kunsten Den Haag	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	.	.	.	.	.
			27NF	ArtEZ	ENSCHEDE	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	ALKMAAR	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	9	6	0	0	-9
						9	**6**	**0**	**0**	**-9**
	Totaal HBO lerarenopleidingen kunst					***148***	***140***	***144***	***142***	***-6***
WO lerarenopleidingen kunst	60701	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68508	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	0	0	0	0	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	3	2	3	0	-3
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	0	0	0	0	0
						3	**2**	**3**	**0**	**-3**
	68510	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Muziek	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	0	1	0	0	0
						0	**1**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.4 Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	68710	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal WO lerarenopleidingen kunst					***3***	***3***	***3***	***0***	***-3***
Lerarenopleidingen lichamelijke opvoeding	35025	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Lichamelijke Opvoeding	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	12	0	16	17	5
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	28	11	18	22	-6
			27UM	De Haagse Hogeschool	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	0	0	0	.	0
						40	**11**	**34**	**39**	**-1**
	Totaal Lerarenopleidingen lichamelijke opvoeding					***40***	***11***	***34***	***39***	***-1***
Pabo	34808	B Opleiding tot leraar Basisonderwijs	00IC	Katholieke PABO Zwolle	ZWOLLE	50	59	46	31	-19
			01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ALMERE	26	0	0	0	-26
					ZWOLLE	0	0	0	0	0
			07GR	Avans Hogeschool	BREDA	29	23	17	23	-6
			08OK	De Kempel	HELMOND	19	21	9	23	4
			09OT	Iselinge Hogeschool	DOETINCHEM	17	15	8	23	6
			10IZ	Marnix Academie	UTRECHT	131	79	95	96	-35
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	21	32	26	20	-1
			21MI	Hogeschool Zeeland	TERNEUZEN	.	.	.	.	.
					VLISSINGEN	4	2	4	3	-1
			21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	59	75	73	89	30
					ROTTERDAM	0	0	0	0	0

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21UG	Hogeschool IPABO Amsterdam Alkmaar	ALKMAAR	0	0	0	0	0
					ALMERE	0	0	0	0	0
					AMSTERDAM	53	80	54	52	-1
			21WN	NHL	LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22EX	Stenden Hogeschool	ASSEN	.	.	.	.	.
					EMMEN	.	.	.	.	.
					GRONINGEN	0	0	.	.	0
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
					MEPPEL	.	.	.	.	.
			22HH	Gereformeerde Hogeschool	ZWOLLE	22	32	14	27	5
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	DORDRECHT	28	0	0	0	-28
					ROTTERDAM	57	52	31	28	-29
			23AH	Saxion Hogeschool	DEVENTER	37	49	37	39	2
					ENSCHEDE	.	.	0	27	27
					HENGELO (O)	21	25	25	.	-21
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	11	28	15	21	10
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	0	0	.	.	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	AMERSFOORT	0	1	0	0	0
					UTRECHT	44	59	47	52	8
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	.	.	.	.	.
					SITTARD-GELEEN	0	0	0	0	0
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	ARNHEM	13	26	2	0	-13
					NIJMEGEN	29	36	52	69	40
			27PZ	Inholland	'S-GRAVENHAGE	142	152	122	116	-26
					ALKMAAR	37	8	22	37	0
					DORDRECHT	38	47	36	42	4
					HAARLEM	64	78	42	58	-6
					HAARLEMMERMEER	0	0	.	.	0
					ROTTERDAM	1	13	0	0	-1
			27UM	De Haagse Hogeschool	'S-GRAVENHAGE	98	53	37	55	-43
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	64	23	27	28	-36

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			30GB	Fontys Hogescholen	'S-HERTOGENBOSCH	0	0	0	0	0
					EINDHOVEN	15	24	12	22	7
					SITTARD-GELEEN	2	0	0	0	-2
					TILBURG	73	73	74	58	-15
					VEGHEL	0	0	0	0	0
					VENLO	0	0	0	0	0
			30VP	Thomas More Hogeschool	ROTTERDAM	30	45	65	68	38
						1235	**1210**	**992**	**1107**	**-128**
	35514	B International Teacher Education for Primary Schools (ITEps)	22EX	Stenden Hogeschool	MEPPEL	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	39501	B International Teacher Education for Primary School (ITEps) (joint degree)	22EX	Stenden Hogeschool	MEPPEL	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal Pabo					***1235***	***1210***	***992***	***1107***	***-128***
HBO professionalisering	39218	B Opleidingskunde	25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	61	49	38	35	-26
						61	**49**	**38**	**35**	**-26**
	44101	M Special Educational Needs: Auditief Gehandicapten	25DW	Hogeschool Utrecht	'S-GRAVENHAGE	0	0	0	0	0
					AMSTERDAM	0	0	0	0	0
					ARNHEM	0	0	0	0	0
					DOETINCHEM	0	0	0	0	0
					ENSCHEDE	0	0	0	0	0
					HAREN GN	0	0	0	0	0
					MAASTRICHT	0	0	0	0	0
					ROTTERDAM	0	0	0	0	0
					UTRECHT	1	5	0	0	-1
					VLISSINGEN	0	0	0	0	0
					ZWOLLE	0	0	0	0	0

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						1	**5**	**0**	**0**	**-1**
	44102	M Special Educational Needs: Communicatief Gehandicapten	25DW	Hogeschool Utrecht	'S-GRAVENHAGE	0	0	0	0	0
					AMSTERDAM	0	0	0	0	0
					ARNHEM	0	0	0	0	0
					DOETINCHEM	0	0	0	0	0
					ENSCHEDE	0	0	0	0	0
					HAREN GN	0	0	0	0	0
					MAASTRICHT	0	0	0	0	0
					ROTTERDAM	0	0	0	0	0
					UTRECHT	16	5	5	6	-10
					VLISSINGEN	0	0	0	0	0
					ZWOLLE	0	0	0	0	0
						16	**5**	**5**	**6**	**-10**
	44103	M Educational Needs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ALMERE	.	.	.	0	0
					ENSCHEDE	0	0	66	91	91
					GRONINGEN	.	.	.	71	71
					LEEUWARDEN	45	30	55	29	-16
					ZWOLLE	205	149	195	193	-12
			25DW	Hogeschool Utrecht	'S-GRAVENHAGE	71	152	129	86	15
					AMSTERDAM	33	67	28	99	66
					ARNHEM	41	32	32	22	-19
					DOETINCHEM	21	17	1	0	-21
					MAASTRICHT	75	87	81	49	-26
					ROTTERDAM	132	173	192	156	24
					UTRECHT	115	81	89	138	23
					VLISSINGEN	79	70	50	25	-54
			30GB	Fontys Hogescholen	'S-HERTOGENBOSCH	39	45	30	34	-5
					BERGEN OP ZOOM	25	48	24	27	2
					EINDHOVEN	110	79	83	69	-41
					NIJMEGEN	55	70	64	58	3

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
					ROTTERDAM	72	76	71	71	-1
					SITTARD-GELEEN	30	38	27	22	-8
					TILBURG	106	90	63	56	-50
					UTRECHT	43	66	63	61	18
		M Special Educational Needs: Leraar Speciaal Onderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	AMSTERDAM	184	115	91	0	-184
					HENGELO (O)	68	59	.	.	-68
					UTRECHT	60	68	69	0	-60
			25DW	Hogeschool Utrecht	ENSCHEDE	38	25	36	0	-38
					HAREN GN	41	27	26	.	-41
					ZWOLLE	61	59	51	0	-61
						1749	**1723**	**1616**	**1357**	**-392**
	44104	M Opleiding Dovenstudies/ Masteropleiding Leraar Nederlandse Gebarentaal	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	7	3	5	3	-4
						7	**3**	**5**	**3**	**-4**
	44136	M Learning & Innovation	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	54	55	64	43	-11
			22EX	Stenden Hogeschool	LEEUWARDEN	30	15	26	19	-11
		M Leren en Innoveren	10IZ	Marnix Academie	HELMOND	.	0	3	28	28
					UTRECHT	43	119	73	22	-21
					ZWOLLE	0	39	37	53	53
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	27	24	26	11	-16
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	45	37	29	23	-22
			23AH	Saxion Hogeschool	ENSCHEDE	.	.	0	25	25
					HENGELO (O)	17	21	40	.	-17
			27PZ	Inholland	'S-GRAVENHAGE	18	16	29	28	10
					AMSTERDAM	27	22	22	28	1
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	50	51	75	57	7
			30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	24	33	33	28	4
						335	**432**	**457**	**365**	**30**

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	44141	M Expertdocent Beroepsonderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	UTRECHT	.	.	.	14	14
					ZWOLLE	.	.	.	4	4
						0	**0**	**0**	**18**	**18**
	49099	M Talentontwikkeling en Diversiteit	25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	.	.	.	25	25
						0	**0**	**0**	**25**	**25**
	49117	M Kunsteducatie	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	11	23	15	20	9
			14NI	Codarts	ROTTERDAM	4	3	3	8	4
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	16	20	19	19	3
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	9	16	12	13	4
			27NF	ArtEZ	ZWOLLE	10	21	20	16	6
			30GB	Fontys Hogescholen	MAASTRICHT	2	2	1	2	0
					TILBURG	17	17	21	13	-4
						69	**102**	**91**	**91**	**22**
	49248	M Toetsdeskundige	30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	.	.	.	24	24
						0	**0**	**0**	**24**	**24**
	49501	M Kunsteducatie (joint degree)	21WN	NHL	GRONINGEN	1	13	18	11	10
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	14	0	0	0	-14
						15	**13**	**18**	**11**	**-4**
	Totaal HBO professionalisering					***2253***	***2332***	***2230***	***1935***	***-318***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads beroepsgericht	35208	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Mens en Technologie	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	13	19	12	17	4
						13	**19**	**12**	**17**	**4**
	35210	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in het Technisch Beroepsonderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	46	56	50	50
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	10	10	16	14	4
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	33	41	44	47	14

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						43	**97**	**116**	**111**	**68**
	35254	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Techniek	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	8	0	0	0	-8
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	2	0	0	0	-2
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	11	15	15	17	6
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	0	0	0	0	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	2	6	3	4	2
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	5	6	7	6	1
					TILBURG	7	7	7	1	-6
						35	**34**	**32**	**28**	**-7**
	35382	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	20	2	0	0	-20
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	0	0	.	.	0
					AMSTERDAM	0	0	0	.	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	12	4	2	.	-12
						32	**6**	**2**	**0**	**-32**
	35383	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bouwtechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	14	0	0	0	-14
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	0	0	.	.	0
					AMSTERDAM	0	0	.	.	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	3	1	0	0	-3
						17	**1**	**0**	**0**	**-17**
	35384	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Elektrotechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	3	0	0	0	-3
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	0	0	.	.	0
					AMSTERDAM	0	0	.	.	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	1	2	3	.	-1

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						4	**2**	**3**	**0**	**-4**
	35385	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Mechanische Techniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	4	0	0	0	-4
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	0	0	.	.	0
					AMSTERDAM	0	0	.	.	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	0	0	0	0	0
						4	**0**	**0**	**0**	**-4**
	35386	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Motorvoertuigentechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	8	1	0	0	-8
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	0	0	.	.	0
					AMSTERDAM	0	0	.	.	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	7	3	2	0	-7
						15	**4**	**2**	**0**	**-15**
	35387	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Werktuigbouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	10	1	0	0	-10
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	0	0	.	.	0
					AMSTERDAM	0	0	.	.	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	5	2	0	0	-5
						15	**3**	**0**	**0**	**-15**
	35388	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Gezondheidszorg en Welzijn	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	20	26	17	10	-10
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	28	21	35	21	-7

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	36	33	43	37	1
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	14	12	12	13	-1
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	61	66	68	68	7
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	4	3	11	7	3
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	28	30	28	25	-3
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	25	37	27	24	-1
						216	**228**	**241**	**205**	**-11**
	35423	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Consumptieve Techniek I en II	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	28	21	16	38	10
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	35	46	28	30	-5
			30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	19	28	19	16	-3
						82	**95**	**63**	**84**	**2**
	35442	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Installatietechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35484	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Grafische Techniek I en II	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads beroepsgericht					***476***	***489***	***471***	***445***	***-31***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads exact	35199	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Scheikunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	1	0	0	0	-1
					LEEUWARDEN	6	5	9	7	1
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	9	11	16	26	17
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	0	0	0	0	0

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	3	2	9	5	2
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	7	3	3	7	0
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	10	4	11	10	0
						36	**25**	**48**	**55**	**19**
	35221	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Wiskunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	9	16	11	19	10
			21WN	NHL	GRONINGEN	38	40	41	28	-10
					LEEUWARDEN	36	33	32	34	-2
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	41	42	49	35	-6
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	72	80	78	76	4
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	25	47	42	49	24
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	27	25	36	28	1
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	91	72	60	41	-50
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	17	11	10	2	-15
					TILBURG	109	84	79	69	-40
						465	**450**	**438**	**381**	**-84**
	35261	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Natuurkunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	.	.	.	0
					LEEUWARDEN	14	8	22	22	8
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	16	8	11	17	1
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	26	24	38	24	-2
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	0	0	0	0	0
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	9	4	6	6	-3
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	10	8	13	12	2
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	11	12	7	11	0
					TILBURG	18	21	19	24	6

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
						104	**85**	**116**	**116**	**12**
	35301	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Biologie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	11	9	14	13	2
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	9	14	14	17	8
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	25	10	22	18	-7
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	1	0	0	0	-1
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	4	4	9	9	5
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	19	14	10	11	-8
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	25	21	14	33	8
						94	**72**	**83**	**101**	**7**
	39116	B Docent Informatie en Communicatie Technologie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	16	0	0	0	-16
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	7	3	0	0	-7
						23	**3**	**0**	**0**	**-23**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads exact					***722***	***635***	***685***	***653***	***-69***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads groen	34899	B Educatie en Kennismanagement Groene Sector	30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	56	64	58	53	-3
						56	**64**	**58**	**53**	**-3**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads groen					***56***	***64***	***58***	***53***	***-3***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads maatschappij	35146	B Godsdienst-pastoraal Werk	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	AMSTERDAM	0	10	6	6	6
					UTRECHT	6	0	0	0	-6
					ZWOLLE	18	15	21	13	-5
			22HH	Gereformeerde Hogeschool	ZWOLLE	15	7	10	7	-8
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	57	42	47	38	-19
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	6	4	1	0	-6
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	13	4	9	0	-13
					UTRECHT	7	6	4	1	-6

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						122	**88**	**98**	**65**	**-57**
	35197	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Geschiedenis	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	4	3	4	2	-2
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	9	10	12	5	-4
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	8	10	12	8	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	14	18	20	17	3
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	1	0	0	0	-1
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	5	5	6	5	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	17	8	10	9	-8
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	3	1	7	2	-1
					TILBURG	22	19	12	9	-13
						83	**74**	**83**	**57**	**-26**
	35201	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Aardrijkskunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	11	13	4	8	-3
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	11	10	12	9	-2
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	14	12	13	17	3
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	0	0	0	0	0
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	5	5	6	3	-2
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	18	11	7	8	-10
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	3	7	6	9	6
					TILBURG	17	13	13	5	-12
						79	**71**	**61**	**59**	**-20**

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	35202	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Algemene Economie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	10	8	8	9	-1
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	19	17	22	22	3
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	10	16	9	9	-1
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	12	7	4	16	4
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	78	60	53	50	-28
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	5	11	2	8	3
					TILBURG	19	12	21	13	-6
						153	**131**	**119**	**127**	**-26**
	35203	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bedrijfseconomie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	12	14	9	11	-1
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	8	7	8	3	-5
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	2	4	2	12	10
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	38	41	41	17	-21
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	4	8	2	3	-1
					TILBURG	17	15	10	12	-5
						81	**89**	**72**	**58**	**-23**
	35204	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Pedagogiek	25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	5	4	6	2	-3
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	0	0	0	0	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	12	9	7	3	-9
			30GB	Fontys Hogescholen	'S-GRAVENHAGE	0	1	0	0	0
					'S-HERTOGENBOSCH	0	0	0	0	0
					EINDHOVEN	.	.	.	.	.

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
					SITTARD-GELEEN	5	5	1	0	-5
					TILBURG	6	3	11	15	9
						28	**22**	**25**	**20**	**-8**
	35205	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Islamgodsdienst	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	0	2	2	0	0
						0	**2**	**2**	**0**	**0**
	35207	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Economie	25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	28	28	31	28	0
						28	**28**	**31**	**28**	**0**
	35411	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Maatschappijleer	21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	12	14	20	11	-1
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	14	14	12	17	3
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	8	5	8	10	2
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	40	13	14	11	-29
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	29	17	26	30	1
						103	**63**	**80**	**79**	**-24**
	35421	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in omgangskunde	21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	15	13	14	14	-1
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	14	11	18	18	4
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	11	13	15	26	15
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	20	14	21	28	8
						60	**51**	**68**	**86**	**26**
	35441	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Godsdienst	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	UTRECHT	3	3	4	0	-3

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
					ZWOLLE	11	12	6	5	-6
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	8	11	17	7	-1
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	4	2	4	0	-4
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	4	6	6	6	2
					UTRECHT	5	4	4	3	-2
						35	**38**	**41**	**21**	**-14**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads maatschappij					***772***	***657***	***680***	***600***	***-172***
HBO lerarenopleidingen tweede-graads talen	34104	B Opleiding tot Leraar Nederlandse Gebarentaal (NGT) / Bacheloroplei-ding tot Tolk NGT	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	27	17	23	11	-16
						27	**17**	**23**	**11**	**-16**
	35144	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Fries	21WN	NHL	LEEUWARDEN	1	3	4	2	1
						1	**3**	**4**	**2**	**1**
	35193	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Duits	01VU	Christelijke Hogeschool Win-desheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	9	5	7	9	0
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	23	20	27	23	0
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	19	15	17	10	-9
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	27	27	26	33	6
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	26	26	34	30	4
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	20	21	23	34	14
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	6	10	6	11	5
					TILBURG	17	16	18	17	0
						147	**140**	**158**	**167**	**20**
	35195	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Engels	01VU	Christelijke Hogeschool Win-desheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	29	14	15	17	-12

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	38	42	55	53	15
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	33	27	37	38	5
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	60	62	52	61	1
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	28	54	42	43	15
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	18	22	17	29	11
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	65	50	41	51	-14
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	16	15	10	10	-6
					TILBURG	42	33	34	38	-4
						329	**319**	**303**	**340**	**11**
	35196	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Frans	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	11	11	5	2	-9
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	6	9	7	6	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	17	6	9	9	-8
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	9	6	10	14	5
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	6	5	8	6	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	17	13	13	8	-9
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	6	7	6	7	1
						72	**57**	**58**	**52**	**-20**
	35198	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	13	13	7	10	-3
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	65	70	78	66	1
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	63	81	90	82	19
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	62	66	71	64	2
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	74	51	82	67	-7

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	21	17	19	26	5
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	82	80	57	58	-24
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	43	48	44	31	-12
					TILBURG	39	41	41	49	10
						462	**467**	**489**	**453**	**-9**
	35255	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Spaans	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	22	16	20	26	4
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	11	14	9	2	-9
						33	**30**	**29**	**28**	**-5**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads talen					***1071***	***1033***	***1064***	***1053***	***-18***
WO lerarenopleidingen eerste-graads exact	60207	M Bio-Pharmaceutical Sciences	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60231	M Mathematics and Science Education	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60346	M Physics Education	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60614	M Educatie en Communicatie in de Wiskunde en Natuurwetenschappen	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	0	0	0	-1
						1	**0**	**0**	**0**	**-1**
	60708	M Communicatie en Educatie van de Natuurwetenschappen	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60800	M Medical Natural Sciences	21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	65012	M Chemistry (joint degree)	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	4	4
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	4	0
						0	**0**	**0**	**4**	**4**

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	65016	M Physics and Astronomy (joint degree)	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	66982	M Science	21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68404	M Science Education and Communication	21PF	Technische Universiteit Delft	DELFT	10	2	7	4	-6
			21PG	Technische Universiteit Eindhoven	EINDHOVEN	1	3	3	0	-1
			21PH	Universiteit Twente	ENSCHEDE	8	3	9	0	-8
						19	**8**	**19**	**4**	**-15**
	68502	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Biologie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	2	4	1	0	-2
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	1	2	0	0
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	3	5	2	3	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	4	2	4	1	-3
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	2	0	0	2	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	0	2	1	0	0
						11	**14**	**10**	**6**	**-5**
	68511	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Natuurkunde	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	0	2	2
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	0	0	0	-1
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	1	0	0	-1
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	4	1	2	2
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	0	2	0	0	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	0	1	0	2	2
						2	**8**	**1**	**6**	**4**
	68513	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Scheikunde	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	3	2	2

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	1	0	0	-1
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	3	1	0	2	-1
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	2	2	1
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	0	1	1	2	2
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	0	1	0	0	0
						5	**5**	**6**	**8**	**3**
	68515	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Sterrenkunde	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68516	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Wiskunde	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	1	1	1	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	0	1	0	-1
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	0	2	1	2	2
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	3	2	0	-1
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	0	2	1
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	0	1	0	0	0
			21PN	Tilburg University	TILBURG	0	0	.	.	0
						4	**8**	**5**	**5**	**1**
	Totaal WO lerarenopleidingen eerstegraads exact					***42***	***43***	***41***	***33***	***-9***
WO lerarenopleidingen eerste-graads maatschappij	60403	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Religie in Samenleving en Cultuur	21PN	Tilburg University	TILBURG	1	1	0	.	-1
						1	**1**	**0**	**0**	**-1**
	68075	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Godsdienst en Levensbeschouwing	21PN	Tilburg University	UTRECHT	.	.	6	2	2
						0	**0**	**6**	**2**	**2**

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	68403	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Bedrijfseconomie	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	0	0	2	2
						0	**0**	**0**	**2**	**2**
	68500	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Aardrijkskunde	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	1	0	0	-1
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	0	3	3	0	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	3	6	3	1	-2
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	9	1	4	0	-9
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	2	1	1	2	0
						15	**12**	**11**	**3**	**-12**
	68501	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Algemene Economie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	5	1	3	4	-1
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	0	0	0	0
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	0	0	0	1	1
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	3	4	4	0	-3
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	2	1	3	0	-2
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	0	0	0	0	0
			21PN	Tilburg University	TILBURG	1	2	0	0	-1
						11	**8**	**10**	**5**	**-6**
	68505	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Filosofie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	.	.	.	0
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	0	0	0	0	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	2	0	-1
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	0	1	0	-1
			21PN	Tilburg University	TILBURG	0	1	0	0	0
		M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Filosofie	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	4	1	0	0	-4

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						6	**3**	**3**	**0**	**-6**
	68506	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Geschiedenis en Staatsinrichting	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	.	.	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	3	1	1	4	1
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	5	2	1	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	9	7	3	4	-5
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	0	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	5	2	2	1
						14	**18**	**8**	**11**	**-3**
	68507	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Godsdienst en Levens-beschouwing	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	0	1	1	0	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	0	0	0	-1
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	0	3	0	0	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	0	0	0	0	0
						1	**4**	**1**	**0**	**-1**
	68509	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Maatschappijleer	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	0	0	0	0
		M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Maatschappijleer en Maatschappijwetenschappen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	1	1	0	-1
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	0	2	1	1	1
			21PH	Universiteit Twente	ENSCHEDE	1	1	2	1	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	2	1	5	3	1
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	2	0	2	1
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	2	1	2	1	-1

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			21PN	Tilburg University	TILBURG	1	0	0	0	-1
						8	**8**	**11**	**8**	**0**
	68518	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Management en Organisatie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	4	2	1	1
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	0	0	0	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	3	5	3	3	0
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	4	2	7	2	-2
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	2	5	0	0	-2
			21PN	Tilburg University	TILBURG	2	0	0	0	-2
						11	**16**	**12**	**6**	**-5**
	68531	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Zaakvakken	21PH	Universiteit Twente	ENSCHEDE	.	.	.	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal WO lerarenopleidingen eerstegraads maatschappij					***67***	***70***	***62***	***37***	***-30***
WO lerarenopleidingen eerstegraads talen	60634	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Friese Taal en Cultuur	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60740	M Talenonderwijs en Communicatie	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68503	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Duits	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	1	0	0	0
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	0	3	0	2	2
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	4	0	4	3	-1
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	3	2	0	0	-3
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	0	0	1	0
						8	**6**	**4**	**6**	**-2**

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	68504	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Engels	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	.	.	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	0	0	0	0
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	1	3	2	1
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	3	2	3	0	-3
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	5	0	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	5	1	0	3	-2
						9	**4**	**11**	**5**	**-4**
	68512	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Nederlands	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	.	.	.	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	0	1	1	0
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	3	3	2	1	-2
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	7	7	2	0	-7
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	0	4	2	1	1
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	0	3	4	3
			21PN	Tilburg University	TILBURG	1	1	1	0	-1
						13	**15**	**11**	**7**	**-6**
	68514	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Spaans	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	0	0	0	0
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	0	1	0	0	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	2	0	0	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	0	0	0	0	0
						0	**3**	**0**	**0**	**0**
	68517	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Frans	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	.	.	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	0	1	0	0
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	3	2	0	0	-3
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	5	3	0	4	-1
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	3	2	0	-1

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	0	1	0	0	0
						9	**9**	**3**	**4**	**-5**
	68519	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Grieks, Latijn en Klassieke Culturele Vorming	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	.	.	.	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	1	0	1	0
		M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Griekse en Latijnse Taal en Cultuur	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	.	.	.	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	0	0	0	-1
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	0	1	0	1	1
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	1	0
						3	**3**	**1**	**3**	**0**
	68520	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Latijnse Taal en Cultuur	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	0	0
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68521	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Arabisch	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	1	0	0	0
						0	**1**	**0**	**0**	**0**
	68522	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Italiaans	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	1	0	0
						0	**0**	**1**	**0**	**0**
	68523	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Russisch	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	1	0	0	0
						0	**1**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.4	Aantal deeltijd instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	68524	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Hebreeuws	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68527	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Fries	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68528	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Turks	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68529	M Educatieve master Geesteswe-tenschappen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	22	29	11	9	-13
						22	**29**	**11**	**9**	**-13**
	68530	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in de Taalvakken	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal WO lerarenopleidingen eerstegraads talen					***64***	***71***	***42***	***34***	***-30***
Totaal						**7750**	**7465**	**7223**	**6914**	**-836**

Tabel B3.5 Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.[3]

Tabel B3.5 Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
Associate degrees	80015	Ad Educatie en Kennismanagement Groene Sector Bloemsierkunst	30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80030	Ad Schrijftolk	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80045	Ad Onderwijsondersteuner Gezondheidszorg en Welzijn	21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80046	Ad Onderwijsondersteuner Mechanische Techniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80047	Ad Onderwijsondersteuner Motorvoertuigentechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80048	Ad Onderwijsondersteuner Elektrotechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**

[3] Wanneer een opleiding (isat) niet in duale vorm wordt aangeboden, bevatten de betreffende cellen een punt.

Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	80049	Ad Onderwijsondersteuner Bouwtechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80050	Ad Onderwijsondersteuner Installatietechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80051	Ad Onderwijsondersteuner Techniek	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80052	Ad Onderwijsondersteuner Consumptieve Techniek I en II	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
			30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80053	Ad Onderwijsondersteuner Metaal-Elektro-Installatietechniek (MEI), Elektrotechniek	30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80055	Ad Onderwijsondersteuner Metaal-Elektro-Installatietechniek (MEI), Mechanische Techniek	30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	80056	Ad Onderwijsondersteuner Uiterlijke Verzorging	30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	0	0	.	.	0
					TILBURG	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80057	Ad Onderwijsondersteuner Economische Vakken	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80058	Ad Taalondersteuner	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80059	Ad Onderwijsondersteuner Zorg & Welzijn	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80060	Ad Onderwijsondersteuner Omgangskunde	21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80061	Ad Onderwijsondersteuner Werktuigbouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80062	Ad Onderwijsondersteuner Bouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80063	Ad Onderwijsondersteuner Informatie- en Communicatietechnologie I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	80064	Ad Onderwijsondersteuner Educatie en Kennismanagement Groene Sector	30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80081	Ad Pedagogisch Educatief Mede-werker	21UG	Hogeschool IPABO Amsterdam Alkmaar	ALKMAAR	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80098	Ad Onderwijsondersteuner Tech-nisch Beroepsonderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Win-desheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80127	Ad Pedagogisch Professional Kind en Educatie	00IC	Katholieke PABO Zwolle	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal Associate degrees					***0***	***0***	***0***	***0***	***0***
HBO lerarenopleidingen eerste-graads exact	45263	M Leraar Wiskunde	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	17	9	11	12	-5
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	0	0	0
					TILBURG	0	0	0	0	0
						17	**9**	**11**	**12**	**-5**
	45273	M Leraar Scheikunde	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	45279	M Leraar Biologie	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45518	M Leraar Natuurkunde	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal HBO lerarenopleidingen eerstegraads exact					***17***	***9***	***11***	***12***	***-5***
HBO lerarenopleidingen eerste-graads maatschappij	45264	M Leraar Aardrijkskunde	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45267	M Leraar Geschiedenis	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45268	M Leraar Maatschappijleer	30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45271	M Leraar Bedrijfseconomie	30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45274	M Leraar Godsdienst	01VU	Christelijke Hogeschool Win-desheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	.	.	.	.	.
					UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45275	M Leraar Algemene Economie	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	12	14	9	9	-3
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						12	**14**	**9**	**9**	**-3**

Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	Totaal HBO lerarenopleidingen eerstegraads maatschappij					***12***	***14***	***9***	***9***	***-3***
HBO lerarenopleidingen eerste-graads talen	45124	M Leraar Spaans	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45262	M Leraar Engels	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	15	10	14	9	-6
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	0	0	0
					TILBURG	0	0	0	0	0
						15	**10**	**14**	**9**	**-6**
	45265	M Leraar Duits	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45266	M Leraar Frans	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45269	M Leraar Nederlands	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	6	10	8	11	5
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	0	0	0
					TILBURG	0	0	0	0	0
						6	**10**	**8**	**11**	**5**
	45276	M Leraar Fries	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal HBO lerarenopleidingen eerstegraads talen					***21***	***20***	***22***	***20***	***-1***
HBO lerarenopleidingen kunst	34745	B Docent Theater	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.

Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	.	.	.	.	.
			27NF	ArtEZ	ARNHEM	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	34940	B Docent Dans	14NI	Codarts	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21RI	Hogeschool Leiden	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
					LEIDEN	.	.	.	.	.
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
					GRONINGEN	.	.	.	.	.
			27NF	ArtEZ	ARNHEM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	39100	B Docent Beeldende Kunst en Vormgeving	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	.	.	.	.	.
			27NF	ArtEZ	ARNHEM	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	12	13	12	3	-9
						12	**13**	**12**	**3**	**-9**
	39112	B Docent Muziek	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			14NI	Codarts	ROTTERDAM	.	.	.	.	.

Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21RI	Hogeschool Leiden	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
					LEIDEN	.	.	.	.	.
			23KJ	Hogeschool der Kunsten Den Haag	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	.	.	.	.	.
			27NF	ArtEZ	ENSCHEDE	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	ALKMAAR	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal HBO lerarenopleidingen kunst					***12***	***13***	***12***	***3***	***-9***
WO lerarenopleidingen kunst	60701	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68508	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68510	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Muziek	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.5 Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	68710	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal WO lerarenopleidingen kunst					***0***	***0***	***0***	***0***	***0***
Lerarenopleidingen lichamelijke opvoeding	35025	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Lichamelijke Opvoeding	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			27UM	De Haagse Hogeschool	'S-GRAVENHAGE	0	0	0	0	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal Lerarenopleidingen lichamelijke opvoeding					***0***	***0***	***0***	***0***	***0***
Pabo	34808	B Opleiding tot leraar Basisonderwijs	00IC	Katholieke PABO Zwolle	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ALMERE	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
			07GR	Avans Hogeschool	BREDA	.	.	.	.	.
			08OK	De Kempel	HELMOND	.	.	.	.	.
			09OT	Iselinge Hogeschool	DOETINCHEM	3	0	.	.	-3
			10IZ	Marnix Academie	UTRECHT	.	.	.	.	.
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	3	6	2	5	2
			21MI	Hogeschool Zeeland	TERNEUZEN	.	.	.	.	.
					VLISSINGEN	.	.	.	.	.
			21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
					ROTTERDAM	.	.	.	.	.

Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21UG	Hogeschool IPABO Amsterdam Alkmaar	ALKMAAR	.	.	.	.	.
					ALMERE	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22EX	Stenden Hogeschool	ASSEN	.	.	.	.	.
					EMMEN	.	.	.	.	.
					GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
					MEPPEL	.	.	.	.	.
			22HH	Gereformeerde Hogeschool	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	DORDRECHT	.	.	.	.	.
					ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			23AH	Saxion Hogeschool	DEVENTER	0	0	.	.	0
					ENSCHEDE	.	.	.	.	.
					HENGELO (O)	.	.	.	.	.
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	6	0	17	17	11
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	AMERSFOORT	.	.	.	.	.
					UTRECHT	.	.	.	.	.
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	.	.	.	.	.
					SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	ARNHEM	.	.	.	.	.
					NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
					ALKMAAR	.	.	.	.	.
					DORDRECHT	.	.	.	.	.
					HAARLEM	.	.	.	.	.
					HAARLEMMERMEER	.	.	.	.	.
					ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			27UM	De Haagse Hogeschool	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.

Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			30GB	Fontys Hogescholen	'S-HERTOGENBOSCH	.	.	.	.	.
					EINDHOVEN	.	.	.	.	.
					SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	.	.	.	.	.
					VEGHEL	.	.	.	.	.
					VENLO	.	.	.	.	.
			30VP	Thomas More Hogeschool	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
						12	**6**	**19**	**22**	**10**
	35514	B International Teacher Education for Primary Schools (ITEps)	22EX	Stenden Hogeschool	MEPPEL	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	39501	B International Teacher Education for Primary School (ITEps) (joint degree)	22EX	Stenden Hogeschool	MEPPEL	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal Pabo					***12***	***6***	***19***	***22***	***10***
HBO professionalisering	39218	B Opleidingskunde	25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	44101	M Special Educational Needs: Auditief Gehandicapten	25DW	Hogeschool Utrecht	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
					ARNHEM	.	.	.	.	.
					DOETINCHEM	.	.	.	.	.
					ENSCHEDE	.	.	.	.	.
					HAREN GN	.	.	.	.	.
					MAASTRICHT	.	.	.	.	.
					ROTTERDAM	.	.	.	.	.
					UTRECHT	.	.	.	.	.
					VLISSINGEN	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.

Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	44102	M Special Educational Needs: Communicatief Gehandicapten	25DW	Hogeschool Utrecht	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
					ARNHEM	.	.	.	.	.
					DOETINCHEM	.	.	.	.	.
					ENSCHEDE	.	.	.	.	.
					HAREN GN	.	.	.	.	.
					MAASTRICHT	.	.	.	.	.
					ROTTERDAM	.	.	.	.	.
					UTRECHT	.	.	.	.	.
					VLISSINGEN	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	44103	M Educational Needs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ALMERE	.	.	.	.	.
					ENSCHEDE	.	.	.	.	.
					GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
					ARNHEM	.	.	.	.	.
					DOETINCHEM	.	.	.	.	.
					MAASTRICHT	.	.	.	.	.
					ROTTERDAM	.	.	.	.	.
					UTRECHT	.	.	.	.	.
					VLISSINGEN	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	'S-HERTOGENBOSCH	.	.	.	.	.
					BERGEN OP ZOOM	.	.	.	.	.
					EINDHOVEN	.	.	.	.	.
					NIJMEGEN	.	.	.	.	.

Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
					ROTTERDAM	.	.	.	.	.
					SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	.	.	.	.	.
					UTRECHT	.	.	.	.	.
		M Special Educational Needs: Leraar Speciaal Onderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
					HENGELO (O)	.	.	.	.	.
					UTRECHT	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	ENSCHEDE	.	.	.	.	.
					HAREN GN	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	44104	M Opleiding Dovenstudies/ Masteropleiding Leraar Nederlandse Gebarentaal	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	44136	M Learning & Innovation	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			22EX	Stenden Hogeschool	LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
		M Leren en Innoveren	10IZ	Marnix Academie	HELMOND	.	.	.	.	.
					UTRECHT	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			23AH	Saxion Hogeschool	ENSCHEDE	.	.	.	.	.
					HENGELO (O)	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
			30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	44141	M Expertdocent Beroepsonderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	UTRECHT	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	49099	M Talentontwikkeling en Diversiteit	25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	49117	M Kunsteducatie	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			14NI	Codarts	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			27NF	ArtEZ	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	MAASTRICHT	.	.	.	.	.
					TILBURG	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	49248	M Toetsdeskundige	30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	49501	M Kunsteducatie (joint degree)	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal HBO professionalisering					***0***	***0***	***0***	***0***	***0***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads beroepsgericht	35208	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Mens en Technologie	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35210	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in het Technisch Beroepsonderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.

Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35254	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Techniek	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35382	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35383	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bouwtechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35384	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Elektrotechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.

Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35385	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Mechanische Techniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	0	0	.	.	0
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35386	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Motorvoertuigentechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35387	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Werktuigbouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35388	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Gezondheidszorg en Welzijn	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.

Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35423	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Consumptieve Techniek I en II	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
			30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35442	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Installatietechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35484	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Grafische Techniek I en II	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads beroepsgericht					***0***	***0***	***0***	***0***	***0***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads exact	35199	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Scheikunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.

Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35221	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Wiskunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	4	8	6	4	0
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	0	0	0	0	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	0	0	.	.	0
						4	**8**	**6**	**4**	**0**
	35261	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Natuurkunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	0	0	0	0	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	0	0	.	.	0

Tabel B3.5 Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35301	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Biologie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	0	0	0	0	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	39116	B Docent Informatie en Communicatie Technologie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads exact					***4***	***8***	***6***	***4***	***0***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads groen	34899	B Educatie en Kennismanagement Groene Sector	30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads groen					***0***	***0***	***0***	***0***	***0***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads maatschappij	35146	B Godsdienst-pastoraal Werk	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
					UTRECHT	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
			22HH	Gereformeerde Hogeschool	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	.	.	.	.	.
					UTRECHT	0	0	0	0	0

Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35197	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Geschiedenis	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	6	5	4	5	-1
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	0	0	0	0	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	0	0	.	.	0
						6	**5**	**4**	**5**	**-1**
	35201	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Aardrijkskunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	0	0	0	0	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	35202	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Algemene Economie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	5	6	2	3	-2
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	0	0	0	0	0
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	0	0	.	.	0
						5	**6**	**2**	**3**	**-2**
	35203	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bedrijfseconomie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	1	0	1	1	0
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	0	0	.	.	0
						1	**0**	**1**	**1**	**0**
	35204	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Pedagogiek	25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
					'S-HERTOGENBOSCH	.	.	.	.	.
					EINDHOVEN	.	.	.	.	.

Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
					SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35205	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Islamgodsdienst	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35207	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Economie	25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35411	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Maatschappijleer	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	0	0	0	0	0
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35421	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in omgangskunde	21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35441	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Godsdienst	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	UTRECHT	.	.	.	.	.

Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	.	.	.	.	.
					UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads maatschappij					***12***	***11***	***7***	***9***	***-3***
HBO lerarenopleidingen tweede-graads talen	34104	B Opleiding tot Leraar Nederlandse Gebarentaal (NGT) / Bacheloropleiding tot Tolk NGT	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35144	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Fries	21WN	NHL	LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35193	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Duits	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	3	2	2	2	-1
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	0	0	0	0	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	0	0	.	.	0
						3	**2**	**2**	**2**	**-1**
	35195	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Engels	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	14	6	10	6	-8

Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	0	0	0	0	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	0	0	.	.	0
						14	**6**	**10**	**6**	**-8**
	35196	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Frans	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	0	0	0	0	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35198	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	6	4	4	7	1
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	0	0	0	0	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.

Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	0	0	.	.	0
						6	**4**	**4**	**7**	**1**
	35255	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Spaans	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads talen					***23***	***12***	***16***	***15***	***-8***
WO lerarenopleidingen eerste-graads exact	60207	M Bio-Pharmaceutical Sciences	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60231	M Mathematics and Science Education	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60346	M Physics Education	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60614	M Educatie en Communicatie in de Wiskunde en Natuurwetenschappen	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60708	M Communicatie en Educatie van de Natuurwetenschappen	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60800	M Medical Natural Sciences	21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	65012	M Chemistry (joint degree)	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	65016	M Physics and Astronomy (joint degree)	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	66982	M Science	21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68404	M Science Education and Communication	21PF	Technische Universiteit Delft	DELFT	.	.	.	.	.
			21PG	Technische Universiteit Eindhoven	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
			21PH	Universiteit Twente	ENSCHEDE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68502	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Biologie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68511	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Natuurkunde	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68513	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Scheikunde	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.

Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68515	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Sterrenkunde	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68516	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Wiskunde	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			21PN	Tilburg University	TILBURG	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal WO lerarenopleidingen eerstegraads exact					***0***	***0***	***0***	***0***	***0***
WO lerarenopleidingen eerste-graads maatschappij	60403	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Religie in Samenleving en Cultuur	21PN	Tilburg University	TILBURG	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68075	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Godsdienst en Levensbeschouwing	21PN	Tilburg University	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	68403	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Bedrijfseconomie	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68500	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Aardrijkskunde	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68501	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Algemene Economie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			21PN	Tilburg University	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68505	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Filosofie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			21PN	Tilburg University	TILBURG	0	0	0	0	0
		M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Filosofie	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.

Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68506	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Geschiedenis en Staatsinrichting	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68507	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Godsdienst en Levens-beschouwing	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68509	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Maatschappijleer	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
		M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Maatschappijleer en Maatschappijwetenschappen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PH	Universiteit Twente	ENSCHEDE	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.

Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			21PN	Tilburg University	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68518	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Management en Organisatie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			21PN	Tilburg University	TILBURG	0	0	1	0	0
						0	**0**	**1**	**0**	**0**
	68531	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Zaakvakken	21PH	Universiteit Twente	ENSCHEDE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal WO lerarenopleidingen eerstegraads maatschappij					***0***	***0***	***1***	***0***	***0***
WO lerarenopleidingen eerstegraads talen	60634	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Friese Taal en Cultuur	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60740	M Talenonderwijs en Communicatie	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68503	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Duits	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	68504	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Engels	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68512	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Nederlands	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			21PN	Tilburg University	TILBURG	0	0	1	0	0
						0	**0**	**1**	**0**	**0**
	68514	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Spaans	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68517	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Frans	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.

Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68519	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Grieks, Latijn en Klassieke Culturele Vorming	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
		M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Griekse en Latijnse Taal en Cultuur	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68520	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Latijnse Taal en Cultuur	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68521	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Arabisch	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68522	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Italiaans	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68523	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Russisch	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.5	Aantal duale instromers per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	68524	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Hebreeuws	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68527	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Fries	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68528	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Turks	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68529	M Educatieve master Geesteswe-tenschappen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68530	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in de Taalvakken	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal WO lerarenopleidingen eerstegraads talen					***0***	***0***	***1***	***0***	***0***
Totaal						**113**	**93**	**104**	**94**	**-19**

Tabel B3.6 Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.[4]

Tabel B3.6 Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
Associate degrees	80015	Ad Educatie en Kennismanagement Groene Sector Bloemsierkunst	30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	10	15	16	7	-3
						10	**15**	**16**	**7**	**-3**
	80030	Ad Schrijftolk	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	24	28	20	18	-6
						24	**28**	**20**	**18**	**-6**
	80045	Ad Onderwijsondersteuner Gezondheidszorg en Welzijn	21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	5	7	15	15	10
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	4	8	13	4	0
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	20	9	12	13	-7
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	8	10	6	3	-5
						37	**34**	**46**	**35**	**-2**
	80046	Ad Onderwijsondersteuner Mechanische Techniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	0	0	.	-1
						1	**0**	**0**	**0**	**-1**
	80047	Ad Onderwijsondersteuner Motorvoertuigentechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	3	0	0	.	-3
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	0	2	0	.	0
						3	**2**	**0**	**0**	**-3**
	80048	Ad Onderwijsondersteuner Elektrotechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	1	0	.	-1
						1	**1**	**0**	**0**	**-1**

[4] Wanneer een opleiding (isat) niet wordt aangeboden, bevatten de betreffende cellen een punt.

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	80049	Ad Onderwijsondersteuner Bouwtechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	6	0	0	0	-6
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	0	0	0	.	0
						6	**0**	**0**	**0**	**-6**
	80050	Ad Onderwijsondersteuner Installatietechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	0	1	0	.	0
						0	**1**	**0**	**0**	**0**
	80051	Ad Onderwijsondersteuner Techniek	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	2	1	1	0	-2
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	0	0	0	.	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	3	2	1	0	-3
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	2	0	2	1
						6	**5**	**2**	**2**	**-4**
	80052	Ad Onderwijsondersteuner Consumptieve Techniek I en II	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	3	1	5	2	-1
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	8	5	6	7	-1
			30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	4	1	3	1	-3
						15	**7**	**14**	**10**	**-5**
	80053	Ad Onderwijsondersteuner Metaal-Elektro-Installatietechniek (MEI), Elektrotechniek	30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	0	0	0	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80055	Ad Onderwijsondersteuner Metaal-Elektro-Installatietechniek (MEI), Mechanische Techniek	30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	0	1	0	0	0
						0	**1**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	80056	Ad Onderwijsondersteuner Uiterlijke Verzorging	30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	1	0	.	.	-1
					TILBURG	0	0	.	.	0
						1	**0**	**0**	**0**	**-1**
	80057	Ad Onderwijsondersteuner Economische Vakken	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	2	0	.	.	-2
						2	**0**	**0**	**0**	**-2**
	80058	Ad Taalondersteuner	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80059	Ad Onderwijsondersteuner Zorg & Welzijn	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	1	2	.	-1
						1	**1**	**2**	**0**	**-1**
	80060	Ad Onderwijsondersteuner Omgangskunde	21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	10	17	8	14	4
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	7	7	0	0	-7
						17	**24**	**8**	**14**	**-3**
	80061	Ad Onderwijsondersteuner Werktuigbouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	0	0	.	-1
						1	**0**	**0**	**0**	**-1**
	80062	Ad Onderwijsondersteuner Bouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	2	2	0	0	-2
						2	**2**	**0**	**0**	**-2**
	80063	Ad Onderwijsondersteuner Informatie- en Communicatietechnologie I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	1	0	0	0	-1
						1	**0**	**0**	**0**	**-1**

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	80064	Ad Onderwijsondersteuner Educatie en Kennismanagement Groene Sector	30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	9	2	4	9	0
						9	**2**	**4**	**9**	**0**
	80081	Ad Pedagogisch Educatief Medewerker	21UG	Hogeschool IPABO Amsterdam Alkmaar	ALKMAAR	.	.	0	1	1
					AMSTERDAM	.	.	0	11	11
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	120	108	115	148	28
						120	**108**	**115**	**160**	**40**
	80098	Ad Onderwijsondersteuner Technisch Beroepsonderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	0	15	9	4	4
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	1	2	6	6	5
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	8	10	8	6	-2
						9	**27**	**23**	**16**	**7**
	80127	Ad Pedagogisch Professional Kind en Educatie	00IC	Katholieke PABO Zwolle	ZWOLLE	0	0	0	70	70
						0	**0**	**0**	**70**	**70**
	Totaal Associate degrees					***266***	***258***	***250***	***341***	***75***
HBO lerarenopleidingen eerstegraads exact	45263	M Leraar Wiskunde	21WN	NHL	GRONINGEN	12	8	13	15	3
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	42	32	26	33	-9
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	17	9	11	12	-5
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	20	28	30	32	12
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	3	14	14
					TILBURG	25	21	19	30	5
						116	**98**	**102**	**136**	**20**
	45273	M Leraar Scheikunde	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	17	27	23	19	2
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	10	13	14	8	-2
						27	**40**	**37**	**27**	**0**

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	45279	M Leraar Biologie	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	27	21	22	26	-1
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	17	15	7	16	-1
						44	**36**	**29**	**42**	**-2**
	45518	M Leraar Natuurkunde	21WN	NHL	GRONINGEN	5	8	6	4	-1
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	20	20	29	20	0
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	16	8	13	19	3
						41	**36**	**48**	**43**	**2**
	Totaal HBO lerarenopleidingen eerstegraads exact					***228***	***210***	***216***	***248***	***20***
HBO lerarenopleidingen eerste-graads maatschappij	45264	M Leraar Aardrijkskunde	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	29	30	20	24	-5
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	24	15	19	19	-5
						53	**45**	**39**	**43**	**-10**
	45267	M Leraar Geschiedenis	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	22	15	15	14	-8
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	24	23	11	13	-11
						46	**38**	**26**	**27**	**-19**
	45268	M Leraar Maatschappijleer	30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	14	10	16	8	-6
						14	**10**	**16**	**8**	**-6**
	45271	M Leraar Bedrijfseconomie	30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	17	15	15	9	-8
						17	**15**	**15**	**9**	**-8**
	45274	M Leraar Godsdienst	01VU	Christelijke Hogeschool Win-desheim	ZWOLLE	3	1	5	1	-2
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	9	6	6	9	0
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	3	6	3	1	-2
					UTRECHT	6	5	2	4	-2
						21	**18**	**16**	**15**	**-6**
	45275	M Leraar Algemene Economie	21WN	NHL	GRONINGEN	14	9	14	13	-1
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	12	14	9	9	-3
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	20	25	25	21	1
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	18	19	25	23	5
						64	**67**	**73**	**66**	**2**

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	Totaal HBO lerarenopleidingen eerstegraads maatschappij					***215***	***193***	***185***	***168***	***-47***
HBO lerarenopleidingen eerste-graads talen	45124	M Leraar Spaans	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	0	0	0	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45262	M Leraar Engels	21WN	NHL	GRONINGEN	8	12	13	10	2
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	40	16	35	29	-11
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	15	10	14	9	-6
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	14	23	11	8	-6
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	7	7	7
					TILBURG	16	29	17	17	1
						93	**90**	**97**	**80**	**-13**
	45265	M Leraar Duits	21WN	NHL	GRONINGEN	13	9	9	9	-4
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	14	13	24	27	13
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	15	14	18	11	-4
						42	**36**	**51**	**47**	**5**
	45266	M Leraar Frans	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	13	15	14	10	-3
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	10	5	6	4	-6
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	9	6	5	7	-2
						32	**26**	**25**	**21**	**-11**
	45269	M Leraar Nederlands	21WN	NHL	GRONINGEN	12	12	15	10	-2
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	46	27	28	31	-15
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	6	10	8	11	5
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	14	16	18	10	-4
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	2	9	9
					TILBURG	15	18	12	15	0
						93	**83**	**83**	**86**	**-7**
	45276	M Leraar Fries	21WN	NHL	GRONINGEN	1	1	0	0	-1
						1	**1**	**0**	**0**	**-1**
	Totaal HBO lerarenopleidingen eerstegraads talen					***261***	***236***	***256***	***234***	***-27***
HBO lerarenopleidingen kunst	34745	B Docent Theater	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	17	14	21	18	1

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.								
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	12	11	25	20	8
			21WN	NHL	LEEUWARDEN	31	35	21	17	-14
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	20	15	18	20	0
			27NF	ArtEZ	ARNHEM	31	31	27	27	-4
					ZWOLLE	19	20	25	26	7
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	36	35	27	31	-5
						166	**161**	**164**	**159**	**-7**
	34940	B Docent Dans	14NI	Codarts	ROTTERDAM	22	23	20	17	-5
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	19	19	17	20	1
			21RI	Hogeschool Leiden	'S-GRAVENHAGE	12	13	.	.	-12
					LEIDEN	.	.	14	11	11
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	AMSTERDAM	5	22	8	20	15
					GRONINGEN	4	17	11	6	2
			27NF	ArtEZ	ARNHEM	23	25	24	21	-2
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	36	28	23	27	-9
						121	**147**	**117**	**122**	**1**
	39100	B Docent Beeldende Kunst en Vormgeving	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	73	73	52	67	-6
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	47	38	52	49	2
			21WN	NHL	LEEUWARDEN	25	33	23	16	-9
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	55	63	51	50	-5
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	37	25	33	30	-7
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	17	25	25	26	9
			27NF	ArtEZ	ARNHEM	57	56	59	52	-5
					ZWOLLE	52	45	43	53	1
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	82	84	68	64	-18
						445	**442**	**406**	**407**	**-38**
	39112	B Docent Muziek	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	21	12	16	12	-9
			14NI	Codarts	ROTTERDAM	23	24	22	24	1

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	18	22	20	16	-2
			21RI	Hogeschool Leiden	'S-GRAVENHAGE	5	6	0	0	-5
					LEIDEN	.	.	6	6	6
			23KJ	Hogeschool der Kunsten Den Haag	'S-GRAVENHAGE	12	11	14	18	6
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	18	17	10	16	-2
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	19	16	20	22	3
			27NF	ArtEZ	ENSCHEDE	15	11	16	18	3
					ZWOLLE	22	21	21	29	7
			27PZ	Inholland	ALKMAAR	0	.	.	.	0
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	20	20	17	23	3
						173	**160**	**162**	**184**	**11**
	Totaal HBO lerarenopleidingen kunst					***905***	***910***	***849***	***872***	***-33***
WO lerarenopleidingen kunst	60701	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	13	1	8	4	-9
						13	**1**	**8**	**4**	**-9**
	68508	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	3	3	2	4	1
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	8	13	12	10	2
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	2	3	4	3	1
						13	**19**	**18**	**17**	**4**
	68510	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Muziek	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	1	1	3	2
						1	**1**	**1**	**3**	**2**

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	68710	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal WO lerarenopleidingen kunst					***27***	***21***	***27***	***24***	***-3***
Lerarenopleidingen lichamelijke opvoeding	35025	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Lichamelijke Opvoeding	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	249	177	187	210	-39
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	151	146	167	160	9
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	206	187	165	218	12
			27UM	De Haagse Hogeschool	'S-GRAVENHAGE	193	210	180	176	-17
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	269	278	209	249	-20
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	143	215	200	173	30
						1211	**1213**	**1108**	**1186**	**-25**
	Totaal Lerarenopleidingen lichamelijke opvoeding					***1211***	***1213***	***1108***	***1186***	***-25***
Pabo	34808	B Opleiding tot leraar Basisonderwijs	00IC	Katholieke PABO Zwolle	ZWOLLE	226	238	193	195	-31
			01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ALMERE	100	87	67	68	-32
					ZWOLLE	180	230	155	164	-16
			07GR	Avans Hogeschool	BREDA	179	246	153	169	-10
			08OK	De Kempel	HELMOND	243	267	172	230	-13
			09OT	Iselinge Hogeschool	DOETINCHEM	131	136	88	117	-14
			10IZ	Marnix Academie	UTRECHT	555	467	330	375	-180
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	210	276	215	258	48
			21MI	Hogeschool Zeeland	TERNEUZEN	1	0	.	.	-1
					VLISSINGEN	122	127	76	66	-56
			21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	384	474	350	384	0
					ROTTERDAM	0	0	0	0	0

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21UG	Hogeschool IPABO Amsterdam Alkmaar	ALKMAAR	166	113	118	96	-70
					ALMERE	0	0	0	0	0
					AMSTERDAM	184	202	148	141	-43
			21WN	NHL	LEEUWARDEN	126	137	74	82	-44
			22EX	Stenden Hogeschool	ASSEN	95	74	44	58	-37
					EMMEN	75	78	35	60	-15
					GRONINGEN	146	148	73	93	-53
					LEEUWARDEN	112	122	72	88	-24
					MEPPEL	122	132	75	56	-66
			22HH	Gereformeerde Hogeschool	ZWOLLE	199	188	106	130	-69
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	DORDRECHT	87	0	0	0	-87
					ROTTERDAM	364	339	168	178	-186
			23AH	Saxion Hogeschool	DEVENTER	224	235	154	160	-64
					ENSCHEDE	.	.	0	169	169
					HENGELO (O)	187	190	157	.	-187
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	211	197	148	166	-45
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	294	303	191	250	-44
			25DW	Hogeschool Utrecht	AMERSFOORT	90	93	67	50	-40
					UTRECHT	271	262	207	307	36
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	0	.	.	.	0
					SITTARD-GELEEN	64	80	67	50	-14
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	ARNHEM	162	188	122	84	-78
					NIJMEGEN	305	350	279	303	-2
			27PZ	Inholland	'S-GRAVENHAGE	222	194	155	146	-76
					ALKMAAR	140	100	80	105	-35
					DORDRECHT	95	140	81	92	-3
					HAARLEM	196	207	117	132	-64
					HAARLEMMERMEER	0	0	.	.	0
					ROTTERDAM	100	99	29	41	-59
			27UM	De Haagse Hogeschool	'S-GRAVENHAGE	348	289	131	139	-209
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	351	278	166	173	-178

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			30GB	Fontys Hogescholen	'S-HERTOGENBOSCH	109	128	90	114	5
					EINDHOVEN	133	154	79	109	-24
					SITTARD-GELEEN	106	120	63	51	-55
					TILBURG	236	221	182	158	-78
					VEGHEL	70	56	42	22	-48
					VENLO	30	45	29	23	-7
			30VP	Thomas More Hogeschool	ROTTERDAM	214	265	178	234	20
						8165	**8275**	**5526**	**6086**	**-2079**
	35514	B International Teacher Education for Primary Schools (ITEps)	22EX	Stenden Hogeschool	MEPPEL	.	.	.	71	71
						0	**0**	**0**	**71**	**71**
	39501	B International Teacher Education for Primary School (ITEps) (joint degree)	22EX	Stenden Hogeschool	MEPPEL	.	.	.	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal Pabo					***8165***	***8275***	***5526***	***6157***	***-2008***
HBO professionalisering	39218	B Opleidingskunde	25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	126	119	90	90	-36
						126	**119**	**90**	**90**	**-36**
	44101	M Special Educational Needs: Auditief Gehandicapten	25DW	Hogeschool Utrecht	'S-GRAVENHAGE	0	0	0	0	0
					AMSTERDAM	0	0	0	0	0
					ARNHEM	0	0	0	0	0
					DOETINCHEM	0	0	0	0	0
					ENSCHEDE	0	0	0	0	0
					HAREN GN	0	0	0	0	0
					MAASTRICHT	0	0	0	0	0
					ROTTERDAM	0	0	0	0	0
					UTRECHT	1	5	0	0	-1
					VLISSINGEN	0	0	0	0	0
					ZWOLLE	0	0	0	0	0

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						1	**5**	**0**	**0**	**-1**
	44102	M Special Educational Needs: Communicatief Gehandicapten	25DW	Hogeschool Utrecht	'S-GRAVENHAGE	0	0	0	0	0
					AMSTERDAM	0	0	0	0	0
					ARNHEM	0	0	0	0	0
					DOETINCHEM	0	0	0	0	0
					ENSCHEDE	0	0	0	0	0
					HAREN GN	0	0	0	0	0
					MAASTRICHT	0	0	0	0	0
					ROTTERDAM	0	0	0	0	0
					UTRECHT	16	5	5	6	-10
					VLISSINGEN	0	0	0	0	0
					ZWOLLE	0	0	0	0	0
						16	**5**	**5**	**6**	**-10**
	44103	M Educational Needs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ALMERE	.	.	.	0	0
					ENSCHEDE	0	0	66	91	91
					GRONINGEN	.	.	.	71	71
					LEEUWARDEN	65	41	56	29	-36
					ZWOLLE	229	158	207	203	-26
			25DW	Hogeschool Utrecht	'S-GRAVENHAGE	73	154	129	87	14
					AMSTERDAM	33	71	28	100	67
					ARNHEM	57	55	32	25	-32
					DOETINCHEM	24	21	1	0	-24
					MAASTRICHT	75	87	81	49	-26
					ROTTERDAM	156	187	192	156	0
					UTRECHT	130	104	89	149	19
					VLISSINGEN	80	71	50	25	-55
			30GB	Fontys Hogescholen	'S-HERTOGENBOSCH	42	47	30	35	-7
					BERGEN OP ZOOM	25	48	24	27	2
					EINDHOVEN	136	102	90	77	-59
					NIJMEGEN	69	88	64	65	-4

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
					ROTTERDAM	85	88	74	73	-12
					SITTARD-GELEEN	43	47	30	27	-16
					TILBURG	122	113	69	63	-59
					UTRECHT	60	75	68	66	6
		M Special Educational Needs: Leraar Speciaal Onderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	AMSTERDAM	210	115	91	0	-210
					HENGELO (O)	77	59	.	.	-77
					UTRECHT	72	85	69	0	-72
			25DW	Hogeschool Utrecht	ENSCHEDE	38	26	36	0	-38
					HAREN GN	43	27	26	.	-43
					ZWOLLE	90	101	79	0	-90
						2034	**1970**	**1681**	**1418**	**-616**
	44104	M Opleiding Dovenstudies/ Masteropleiding Leraar Nederlandse Gebarentaal	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	7	3	5	3	-4
						7	**3**	**5**	**3**	**-4**
	44136	M Learning & Innovation	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	54	55	64	43	-11
			22EX	Stenden Hogeschool	LEEUWARDEN	30	15	26	19	-11
		M Leren en Innoveren	10IZ	Marnix Academie	HELMOND	.	0	3	28	28
					UTRECHT	43	119	73	22	-21
					ZWOLLE	0	39	37	53	53
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	27	24	26	11	-16
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	45	37	29	23	-22
			23AH	Saxion Hogeschool	ENSCHEDE	.	.	0	25	25
					HENGELO (O)	17	21	40	.	-17
			27PZ	Inholland	'S-GRAVENHAGE	18	16	29	28	10
					AMSTERDAM	27	22	22	28	1
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	50	51	75	57	7
			30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	24	33	33	28	4
						335	**432**	**457**	**365**	**30**

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	44141	M Expertdocent Beroepsonderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	UTRECHT	.	.	.	14	14
					ZWOLLE	.	.	.	4	4
						0	**0**	**0**	**18**	**18**
	49099	M Talentontwikkeling en Diversiteit	25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	.	.	.	30	30
						0	**0**	**0**	**30**	**30**
	49117	M Kunsteducatie	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	11	23	15	20	9
			14NI	Codarts	ROTTERDAM	4	3	3	8	4
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	16	20	19	19	3
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	9	16	12	13	4
			27NF	ArtEZ	ZWOLLE	10	21	20	29	19
			30GB	Fontys Hogescholen	MAASTRICHT	2	2	1	2	0
					TILBURG	17	17	21	13	-4
						69	**102**	**91**	**104**	**35**
	49248	M Toetsdeskundige	30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	.	.	.	24	24
						0	**0**	**0**	**24**	**24**
	49501	M Kunsteducatie (joint degree)	21WN	NHL	GRONINGEN	1	13	18	11	10
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	14	0	0	0	-14
						15	**13**	**18**	**11**	**-4**
	Totaal HBO professionalisering					***2603***	***2649***	***2347***	***2069***	***-534***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads beroepsgericht	35208	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Mens en Technologie	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	17	22	17	20	3
						17	**22**	**17**	**20**	**3**
	35210	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in het Technisch Beroepsonderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	61	81	92	92
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	21	12	20	17	-4
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	56	87	53	67	11

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						77	**160**	**154**	**176**	**99**
	35254	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Techniek	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	14	0	0	0	-14
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	4	1	0	0	-4
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	16	23	21	26	10
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	0	0	0	0	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	5	7	9	7	2
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	5	6	7	6	1
					TILBURG	8	7	7	1	-7
						52	**44**	**44**	**40**	**-12**
	35382	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	23	5	0	0	-23
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	0	0	.	.	0
					AMSTERDAM	0	0	0	.	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	13	4	3	.	-13
						36	**9**	**3**	**0**	**-36**
	35383	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bouwtechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	15	0	0	0	-15
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	0	0	.	.	0
					AMSTERDAM	0	0	.	.	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	3	1	0	0	-3
						18	**1**	**0**	**0**	**-18**
	35384	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Elektrotechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	8	0	0	0	-8
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	0	0	.	.	0
					AMSTERDAM	0	0	.	.	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	1	3	3	0	-1

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						9	**3**	**3**	**0**	**-9**
	35385	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Mechanische Techniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	4	0	0	0	-4
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	0	0	.	.	0
					AMSTERDAM	0	0	.	.	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	0	0	0	0	0
						4	**0**	**0**	**0**	**-4**
	35386	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Motorvoertuigentechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	8	1	0	0	-8
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	0	0	.	.	0
					AMSTERDAM	0	0	.	.	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	7	3	2	0	-7
						15	**4**	**2**	**0**	**-15**
	35387	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Werktuigbouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	13	1	0	0	-13
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	0	0	.	.	0
					AMSTERDAM	0	0	.	.	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	6	2	1	0	-6
						19	**3**	**1**	**0**	**-19**
	35388	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Gezondheidszorg en Welzijn	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	40	58	43	35	-5
			21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	47	55	48	33	-14
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	56	50	61	40	-16

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	36	33	43	37	1
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	23	28	27	30	7
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	61	66	68	68	7
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	13	11	18	13	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	54	56	49	54	0
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	43	60	46	42	-1
						373	**417**	**403**	**352**	**-21**
	35423	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Consumptieve Techniek I en II	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	36	33	28	47	11
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	35	46	28	30	-5
			30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	19	28	19	16	-3
						90	**107**	**75**	**93**	**3**
	35442	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Installatietechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35484	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Grafische Techniek I en II	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads beroepsgericht					***710***	***770***	***702***	***681***	***-29***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads exact	35199	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Scheikunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	21	25	23	18	-3
			21WN	NHL	GRONINGEN	1	0	0	0	-1
					LEEUWARDEN	16	25	18	16	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	34	35	43	48	14
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	12	17	27	20	8

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	7	7	16	8	1
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	22	24	29	30	8
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	27	27	35	31	4
						140	**160**	**191**	**171**	**31**
	35221	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Wiskunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	75	88	98	105	30
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	13	24	17	23	10
			21WN	NHL	GRONINGEN	38	40	41	28	-10
					LEEUWARDEN	55	76	60	63	8
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	101	97	107	105	4
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	127	125	116	136	9
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	63	82	102	94	31
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	43	41	50	44	1
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	142	126	119	89	-53
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	38	24	31	27	-11
					TILBURG	145	125	120	121	-24
						840	**848**	**861**	**835**	**-5**
	35261	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Natuurkunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	17	29	27	24	7
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	.	.	.	0
					LEEUWARDEN	24	17	37	33	9
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	40	28	22	40	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	46	41	59	39	-7
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	21	13	21	17	-4
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	13	6	8	8	-5
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	26	28	33	39	13
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	12	21	13	19	7
					TILBURG	30	36	38	37	7

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						229	**219**	**258**	**256**	**27**
	35301	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Biologie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	39	42	44	41	2
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	25	30	36	41	16
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	54	72	78	89	35
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	78	61	81	70	-8
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	33	34	58	55	22
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	10	14	24	25	15
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	66	60	56	59	-7
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	70	69	60	88	18
						375	**382**	**437**	**468**	**93**
	39116	B Docent Informatie en Communicatie Technologie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	21	0	0	0	-21
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	7	3	0	0	-7
						28	**3**	**0**	**0**	**-28**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads exact					***1612***	***1612***	***1747***	***1730***	***118***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads groen	34899	B Educatie en Kennismanagement Groene Sector	30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	192	208	188	176	-16
						192	**208**	**188**	**176**	**-16**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads groen					***192***	***208***	***188***	***176***	***-16***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads maatschappij	35146	B Godsdienst-pastoraal Werk	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	AMSTERDAM	0	15	9	6	6
					UTRECHT	6	0	0	0	-6
					ZWOLLE	26	36	61	28	2
			22HH	Gereformeerde Hogeschool	ZWOLLE	39	25	33	18	-21
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	143	133	83	91	-52
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	6	4	1	0	-6
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	28	26	24	0	-28
					UTRECHT	16	19	10	5	-11

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						264	**258**	**221**	**148**	**-116**
	35197	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Geschiedenis	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	125	119	114	98	-27
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	10	8	8	7	-3
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	102	95	80	60	-42
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	115	113	111	107	-8
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	206	175	171	193	-13
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	115	126	65	82	-33
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	28	38	23	16	-12
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	168	147	97	81	-87
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	43	44	36	30	-13
					TILBURG	123	93	78	65	-58
						1035	**958**	**783**	**739**	**-296**
	35201	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Aardrijkskunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	42	55	49	58	16
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	31	45	21	39	8
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	56	49	61	74	18
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	48	52	49	57	9
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	42	45	46	63	21
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	10	16	15	10	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	66	59	46	50	-16
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	14	26	14	25	11
					TILBURG	54	57	52	46	-8
						363	**404**	**353**	**422**	**59**

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	35202	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Algemene Economie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	69	71	81	76	7
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	15	14	10	12	-3
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	37	42	48	46	9
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	75	79	66	61	-14
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	22	22	20	33	11
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	123	109	103	91	-32
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	17	20	10	17	0
					TILBURG	62	43	48	37	-25
						420	**400**	**386**	**373**	**-47**
	35203	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bedrijfseconomie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	46	47	52	29	-17
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	21	31	17	18	-3
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	39	43	38	29	-10
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	12	11	4	20	8
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	108	122	120	92	-16
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	7	11	4	7	0
					TILBURG	47	29	28	28	-19
						280	**294**	**263**	**223**	**-57**
	35204	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Pedagogiek	25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	36	54	34	30	-6
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	13	13	6	6	-7
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	53	67	54	48	-5
			30GB	Fontys Hogescholen	'S-GRAVENHAGE	1	1	0	0	-1
					'S-HERTOGENBOSCH	0	0	0	0	0
					EINDHOVEN	25	35	27	15	-10

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
					SITTARD-GELEEN	9	13	7	6	-3
					TILBURG	6	3	11	15	9
						143	**186**	**139**	**120**	**-23**
	35205	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Islamgodsdienst	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	18	14	16	7	-11
						18	**14**	**16**	**7**	**-11**
	35207	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Economie	25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	63	93	81	69	6
						63	**93**	**81**	**69**	**6**
	35411	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Maatschappijleer	21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	45	41	45	36	-9
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	66	63	54	76	10
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	16	22	24	17	1
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	99	46	66	76	-23
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	74	51	65	73	-1
						300	**223**	**254**	**278**	**-22**
	35421	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in omgangskunde	21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	63	81	71	62	-1
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	45	38	43	48	3
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	70	86	80	96	26
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	79	63	74	79	0
						257	**268**	**268**	**285**	**28**
	35441	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Godsdienst	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	UTRECHT	3	3	4	0	-3

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
					ZWOLLE	24	18	14	7	-17
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	31	38	37	23	-8
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	9	5	6	0	-9
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	20	15	11	24	4
					UTRECHT	11	10	18	13	2
						98	**89**	**90**	**67**	**-31**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads maatschappij					***3241***	***3187***	***2854***	***2731***	***-510***
HBO lerarenopleidingen tweede-graads talen	34104	B Opleiding tot Leraar Nederland-se Gebarentaal (NGT) / Bache-loropleiding tot Tolk NGT	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	328	215	252	195	-133
						328	**215**	**252**	**195**	**-133**
	35144	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Fries	21WN	NHL	LEEUWARDEN	3	4	6	5	2
						3	**4**	**6**	**5**	**2**
	35193	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Duits	01VU	Christelijke Hogeschool Win-desheim	ZWOLLE	23	34	35	37	14
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	12	7	9	11	-1
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	35	31	41	35	0
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	40	42	41	34	-6
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	43	44	37	63	20
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	54	44	56	59	5
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	33	27	34	44	11
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	20	26	27	27	7
					TILBURG	33	37	42	34	1
						293	**292**	**322**	**344**	**51**
	35195	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Engels	01VU	Christelijke Hogeschool Win-desheim	ZWOLLE	138	148	178	176	38
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	43	20	25	23	-20

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	138	146	164	153	15
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	215	232	248	184	-31
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	265	261	304	349	84
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	157	220	149	165	8
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	60	99	48	68	8
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	384	211	189	191	-193
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	62	76	63	46	-16
					TILBURG	172	153	121	129	-43
						1634	**1566**	**1489**	**1484**	**-150**
	35196	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Frans	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	26	17	17	16	-10
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	23	22	14	8	-15
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	29	28	39	36	7
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	36	26	21	26	-10
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	24	27	28	34	10
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	7	10	13	8	1
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	57	42	33	33	-24
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	22	22	32	26	4
						224	**194**	**197**	**187**	**-37**
	35198	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	97	98	83	90	-7
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	19	17	11	17	-2
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	99	105	102	90	-9
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	105	136	133	137	32
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	108	113	103	108	0
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	106	82	116	109	3

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	30	26	43	40	10
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	134	137	111	97	-37
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	64	72	60	56	-8
					TILBURG	80	76	105	96	16
						842	**862**	**867**	**840**	**-2**
	35255	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Spaans	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	99	55	62	74	-25
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	30	35	40	17	-13
						129	**90**	**102**	**91**	**-38**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads talen					***3453***	***3223***	***3235***	***3146***	***-307***
WO lerarenopleidingen eerste-graads exact	60207	M Bio-Pharmaceutical Sciences	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	51	52	85	83	32
						51	**52**	**85**	**83**	**32**
	60231	M Mathematics and Science Education	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	.	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60346	M Physics Education	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60614	M Educatie en Communicatie in de Wiskunde en Natuurwetenschappen	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	19	21	18	32	13
						19	**21**	**18**	**32**	**13**
	60708	M Communicatie en Educatie van de Natuurwetenschappen	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	28	25	18	28	0
						28	**25**	**18**	**28**	**0**
	60800	M Medical Natural Sciences	21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	17	16	17	16	-1
						17	**16**	**17**	**16**	**-1**
	65012	M Chemistry (joint degree)	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	103	103
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	53	53
						0	**0**	**0**	**156**	**156**

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	65016	M Physics and Astronomy (joint degree)	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	123	123
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	21	21
						0	**0**	**0**	**144**	**144**
	66982	M Science	21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	5	10	17	12	7
						5	**10**	**17**	**12**	**7**
	68404	M Science Education and Communication	21PF	Technische Universiteit Delft	DELFT	37	34	69	56	19
			21PG	Technische Universiteit Eindhoven	EINDHOVEN	24	21	46	29	5
			21PH	Universiteit Twente	ENSCHEDE	27	21	22	17	-10
						88	**76**	**137**	**102**	**14**
	68502	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Biologie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	15	20	13	17	2
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	8	5	6	14	6
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	12	14	13	9	-3
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	15	10	12	11	-4
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	6	7	4	5	-1
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	19	14	20	10	-9
						75	**70**	**68**	**66**	**-9**
	68511	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Natuurkunde	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	4	3	6	3	-1
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	2	2	4	4	2
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	5	2	1	4	-1
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	9	1	3	2
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	3	3	3	0	-3
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	0	4	1	3	3
						15	**23**	**16**	**17**	**2**
	68513	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Scheikunde	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	9	9	7	4	-5

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	3	2	0	0	-3
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	9	4	5	6	-3
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	3	2	2	5	2
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	4	1	10	9
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	2	7	1	3	1
						27	**28**	**16**	**28**	**1**
	68515	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Sterrenkunde	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68516	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Wiskunde	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	7	4	5	5	-2
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	2	0	4	3	1
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	3	10	4	6	3
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	5	3	7	4	-1
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	2	4	3	5	3
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	2	4	3	2
			21PN	Tilburg University	TILBURG	0	0	.	.	0
						20	**23**	**27**	**26**	**6**
	Totaal WO lerarenopleidingen eerstegraads exact					***345***	***344***	***419***	***710***	***365***
WO lerarenopleidingen eerstegraads maatschappij	60403	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Religie in Samenleving en Cultuur	21PN	Tilburg University	TILBURG	4	3	0	.	-4
						4	**3**	**0**	**0**	**-4**
	68075	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Godsdienst en Levensbeschouwing	21PN	Tilburg University	UTRECHT	.	.	13	11	11
						0	**0**	**13**	**11**	**11**

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	68403	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Bedrijfseconomie	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	28	24	17	12	-16
						28	**24**	**17**	**12**	**-16**
	68500	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Aardrijkskunde	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	19	11	12	7	-12
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	13	19	18	7	-6
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	24	21	15	10	-14
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	15	7	6	0	-15
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	13	8	9	4	-9
						84	**66**	**60**	**28**	**-56**
	68501	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Algemene Economie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	16	17	18	17	1
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	0	0	0	-1
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	7	4	0	8	1
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	14	8	15	5	-9
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	9	7	8	3	-6
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	3	2	3	2
			21PN	Tilburg University	TILBURG	10	10	7	10	0
						58	**49**	**50**	**46**	**-12**
	68505	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Filosofie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	.	.	.	0
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	4	1	3	6	2
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	8	7	12	8	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	4	2	5	2	-2
			21PN	Tilburg University	TILBURG	5	8	4	8	3
		M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Filosofie	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	9	5	5	2	-7

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						30	**23**	**29**	**26**	**-4**
	68506	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Geschiedenis en Staatsinrichting	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	.	.	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	26	14	7	15	-11
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	20	23	9	12	-8
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	24	21	20	27	3
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	15	13	10	6	-9
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	16	25	17	23	7
						101	**96**	**63**	**83**	**-18**
	68507	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Godsdienst en Levensbeschouwing	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	4	6	2	3	-1
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	7	0	2	2	-5
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	3	6	5	2	-1
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	4	5	1	1	-3
						18	**17**	**10**	**8**	**-10**
	68509	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Maatschappijleer	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	7	7	3	5	-2
		M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Maatschappijleer en Maatschappijwetenschappen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	19	18	14	9	-10
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	29	31	23	20	-9
			21PH	Universiteit Twente	ENSCHEDE	5	7	9	4	-1
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	15	11	16	11	-4
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	15	8	7	14	-1
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	13	10	7	8	-5

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21PN	Tilburg University	TILBURG	23	14	16	9	-14
						126	**106**	**95**	**80**	**-46**
	68518	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Management en Organisatie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	9	9	6	5	-4
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	0	0	0	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	12	13	6	8	-4
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	14	6	15	7	-7
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	3	8	2	3	0
			21PN	Tilburg University	TILBURG	17	7	13	8	-9
						55	**43**	**42**	**31**	**-24**
	68531	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Zaakvakken	21PH	Universiteit Twente	ENSCHEDE	.	.	.	3	3
						0	**0**	**0**	**3**	**3**
	Totaal WO lerarenopleidingen eerstegraads maatschappij					***504***	***427***	***379***	***328***	***-176***
WO lerarenopleidingen eerstegraads talen	60634	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Friese Taal en Cultuur	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60740	M Talenonderwijs en Communicatie	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	57	60	61	52	-5
						57	**60**	**61**	**52**	**-5**
	68503	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Duits	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	.	.	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	6	6	4	4	-2
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	5	5	1	3	-2
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	6	2	7	11	5
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	3	4	3	1	-2
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	4	2	0	16	12
						24	**19**	**15**	**35**	**11**

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	68504	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Engels	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	.	.	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	15	14	22	18	3
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	14	14	17	18	4
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	11	13	6	9	-2
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	7	6	14	9	2
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	16	25	15	16	0
						63	**72**	**74**	**70**	**7**
	68512	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Nederlands	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	.	.	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	28	19	12	9	-19
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	19	14	12	10	-9
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	17	12	11	5	-12
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	9	12	11	14	5
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	15	12	14	16	1
			21PN	Tilburg University	TILBURG	15	17	12	9	-6
						103	**86**	**72**	**63**	**-40**
	68514	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Spaans	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	.	.	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	8	1	1	1	-7
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	6	8	2	3	-3
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	2	3	2	2	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	2	2	6	2	0
						18	**14**	**11**	**8**	**-10**
	68517	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Frans	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	.	.	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	3	7	1	4	1
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	9	10	9	3	-6
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	14	9	4	7	-7
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	4	7	3	4	0

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	4	4	5	1	-3
						34	**37**	**22**	**19**	**-15**
	68519	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Grieks, Latijn en Klassieke Culturele Vorming	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	.	.	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	5	6	4	9	4
		M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Griekse en Latijnse Taal en Cultuur	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	.	.	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	6	3	8	9	3
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	8	7	3	5	-3
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	12	9	8	12	0
						31	**25**	**23**	**35**	**4**
	68520	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Latijnse Taal en Cultuur	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	1	1
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	0	1	0
						1	**1**	**0**	**2**	**1**
	68521	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Arabisch	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	2	1	0	-1
						1	**2**	**1**	**0**	**-1**
	68522	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Italiaans	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	3	0	0
						0	**0**	**3**	**0**	**0**
	68523	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Russisch	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	2	1	0	0
						0	**2**	**1**	**0**	**0**

Tabel B3.6	Totaal aantal instromers (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	68524	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Hebreeuws	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68527	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Fries	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68528	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Turks	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68529	M Educatieve master Geesteswe-tenschappen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	133	134	124	91	-42
						133	**134**	**124**	**91**	**-42**
	68530	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in de Taalvakken	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	2	2
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	4	4
						0	**0**	**0**	**6**	**6**
	Totaal WO lerarenopleidingen eerstegraads talen					***465***	***452***	***407***	***381***	***-84***
Totaal						**24403**	**24188**	**20695**	**21182**	**-3221**

Tabel B3.7 Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.[5]

Tabel B3.7 Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
Associate degrees	80015	Ad Educatie en Kennismanagement Groene Sector Bloemsierkunst	30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	11	16	24	13	2
						11	**16**	**24**	**13**	**2**
	80030	Ad Schrijftolk	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	45	62	65	56	11
						45	**62**	**65**	**56**	**11**
	80045	Ad Onderwijsondersteuner Gezondheidszorg en Welzijn	21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	4	6	18	18	14
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						4	**6**	**18**	**18**	**14**
	80046	Ad Onderwijsondersteuner Mechanische Techniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80047	Ad Onderwijsondersteuner Motorvoertuigentechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80048	Ad Onderwijsondersteuner Elektrotechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**

[5] Wanneer een opleiding (isat) niet in voltijd wordt aangeboden, bevatten de betreffende cellen een punt.

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	80049	Ad Onderwijsondersteuner Bouwtechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80050	Ad Onderwijsondersteuner Installatietechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80051	Ad Onderwijsondersteuner Techniek	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80052	Ad Onderwijsondersteuner Consumptieve Techniek I en II	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
			30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80053	Ad Onderwijsondersteuner Metaal-Elektro-Installatietechniek (MEI), Elektrotechniek	30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80055	Ad Onderwijsondersteuner Metaal-Elektro-Installatietechniek (MEI), Mechanische Techniek	30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	80056	Ad Onderwijsondersteuner Uiterlijke Verzorging	30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80057	Ad Onderwijsondersteuner Economische Vakken	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	0	.	.	-1
						1	**0**	**0**	**0**	**-1**
	80058	Ad Taalondersteuner	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	0	.	.	-1
						1	**0**	**0**	**0**	**-1**
	80059	Ad Onderwijsondersteuner Zorg & Welzijn	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	0	1	1	.	0
						0	**1**	**1**	**0**	**0**
	80060	Ad Onderwijsondersteuner Omgangskunde	21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	10	18	14	17	7
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						10	**18**	**14**	**17**	**7**
	80061	Ad Onderwijsondersteuner Werktuigbouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80062	Ad Onderwijsondersteuner Bouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80063	Ad Onderwijsondersteuner Informatie- en Communicatietechnologie I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	80064	Ad Onderwijsondersteuner Educatie en Kennismanagement Groene Sector	30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80081	Ad Pedagogisch Educatief Medewerker	21UG	Hogeschool IPABO Amsterdam Alkmaar	ALKMAAR	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	103	140	149	167	64
						103	**140**	**149**	**167**	**64**
	80098	Ad Onderwijsondersteuner Technisch Beroepsonderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80127	Ad Pedagogisch Professional Kind en Educatie	00IC	Katholieke PABO Zwolle	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal Associate degrees					***175***	***243***	***271***	***271***	***96***
HBO lerarenopleidingen eerstegraads exact	45263	M Leraar Wiskunde	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	4	19	19
					TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**4**	**19**	**19**
	45273	M Leraar Scheikunde	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	45279	M Leraar Biologie	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45518	M Leraar Natuurkunde	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal HBO lerarenopleidingen eerstegraads exact					***0***	***0***	***4***	***19***	***19***
HBO lerarenopleidingen eerste-graads maatschappij	45264	M Leraar Aardrijkskunde	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45267	M Leraar Geschiedenis	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45268	M Leraar Maatschappijleer	30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45271	M Leraar Bedrijfseconomie	30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45274	M Leraar Godsdienst	01VU	Christelijke Hogeschool Win-desheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	.	.	.	.	.
					UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45275	M Leraar Algemene Economie	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	Totaal HBO lerarenopleidingen eerstegraads maatschappij					***0***	***0***	***0***	***0***	***0***
HBO lerarenopleidingen eerste-graads talen	45124	M Leraar Spaans	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45262	M Leraar Engels	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	7	14	14
					TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**7**	**14**	**14**
	45265	M Leraar Duits	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45266	M Leraar Frans	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45269	M Leraar Nederlands	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	2	12	12
					TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**2**	**12**	**12**
	45276	M Leraar Fries	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal HBO lerarenopleidingen eerstegraads talen					***0***	***0***	***9***	***26***	***26***
HBO lerarenopleidingen kunst	34745	B Docent Theater	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	50	42	50	53	3

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	37	38	54	57	20
			21WN	NHL	LEEUWARDEN	96	113	111	107	11
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	12	6	7	9	-3
			27NF	ArtEZ	ARNHEM	96	101	91	86	-10
					ZWOLLE	79	80	88	94	15
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	106	109	99	102	-4
						476	**489**	**500**	**508**	**32**
	34940	B Docent Dans	14NI	Codarts	ROTTERDAM	66	69	74	71	5
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	56	60	66	74	18
			21RI	Hogeschool Leiden	'S-GRAVENHAGE	28	26	.	.	-28
					LEIDEN	.	.	20	19	19
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	AMSTERDAM	9	26	25	33	24
					GRONINGEN	28	33	35	30	2
			27NF	ArtEZ	ARNHEM	83	80	79	80	-3
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	95	93	85	83	-12
						365	**387**	**384**	**390**	**25**
	39100	B Docent Beeldende Kunst en Vormgeving	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	126	142	144	136	10
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	157	141	128	116	-41
			21WN	NHL	LEEUWARDEN	114	116	126	107	-7
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	123	122	116	111	-12
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	103	90	92	102	-1
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	44	52	61	71	27
			27NF	ArtEZ	ARNHEM	166	155	144	139	-27
					ZWOLLE	174	151	133	116	-58
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	144	143	124	137	-7
						1151	**1112**	**1068**	**1035**	**-116**
	39112	B Docent Muziek	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	82	82	82	75	-7
			14NI	Codarts	ROTTERDAM	84	87	88	89	5

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	66	57	60	58	-8
			21RI	Hogeschool Leiden	'S-GRAVENHAGE	13	14	0	0	-13
					LEIDEN	.	.	17	20	20
			23KJ	Hogeschool der Kunsten Den Haag	'S-GRAVENHAGE	38	40	49	56	18
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	49	55	53	60	11
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	66	70	69	68	2
			27NF	ArtEZ	ENSCHEDE	43	44	52	57	14
					ZWOLLE	75	66	71	74	-1
			27PZ	Inholland	ALKMAAR	1	.	.	.	-1
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	51	53	54	72	21
						568	**568**	**595**	**629**	**61**
	Totaal HBO lerarenopleidingen kunst					***2560***	***2556***	***2547***	***2562***	***2***
WO lerarenopleidingen kunst	60701	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	32	24	20	17	-15
						32	**24**	**20**	**17**	**-15**
	68508	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	3	3	2	4	1
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	5	13	10	13	8
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	2	3	4	3	1
						10	**19**	**16**	**20**	**10**
	68510	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Muziek	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	0	1	4	3
						1	**0**	**1**	**4**	**3**

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	68710	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal WO lerarenopleidingen kunst					***43***	***43***	***37***	***41***	***-2***
Lerarenopleidingen lichamelijke opvoeding	35025	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Lichamelijke Opvoeding	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	752	725	701	725	-27
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	632	593	641	626	-6
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	621	627	585	610	-11
			27UM	De Haagse Hogeschool	'S-GRAVENHAGE	693	735	721	733	40
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	857	879	802	829	-28
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	680	725	740	741	61
						4235	**4284**	**4190**	**4264**	**29**
	Totaal Lerarenopleidingen lichamelijke opvoeding					***4235***	***4284***	***4190***	***4264***	***29***
Pabo	34808	B Opleiding tot leraar Basisonderwijs	00IC	Katholieke PABO Zwolle	ZWOLLE	536	562	526	553	17
			01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ALMERE	245	247	213	219	-26
					ZWOLLE	550	571	490	522	-28
			07GR	Avans Hogeschool	BREDA	512	565	504	525	13
			08OK	De Kempel	HELMOND	708	725	676	692	-16
			09OT	Iselinge Hogeschool	DOETINCHEM	386	396	354	332	-54
			10IZ	Marnix Academie	UTRECHT	1144	1135	1019	1000	-144
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	696	739	717	752	56
			21MI	Hogeschool Zeeland	TERNEUZEN	14	8	.	.	-14
					VLISSINGEN	437	422	372	323	-114
			21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	901	1032	979	978	77
					ROTTERDAM	0	0	0	0	0

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21UG	Hogeschool IPABO Amsterdam Alkmaar	ALKMAAR	433	409	415	369	-64
					ALMERE	0	0	0	0	0
					AMSTERDAM	336	331	314	304	-32
			21WN	NHL	LEEUWARDEN	363	371	334	339	-24
			22EX	Stenden Hogeschool	ASSEN	330	261	160	163	-167
					EMMEN	257	247	191	190	-67
					GRONINGEN	388	401	347	349	-39
					LEEUWARDEN	310	315	272	298	-12
					MEPPEL	228	258	230	211	-17
			22HH	Gereformeerde Hogeschool	ZWOLLE	514	499	430	412	-102
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	DORDRECHT	228	149	88	49	-179
					ROTTERDAM	808	788	631	593	-215
			23AH	Saxion Hogeschool	DEVENTER	541	558	499	474	-67
					ENSCHEDE	.	.	0	497	497
					HENGELO (O)	578	536	485	.	-578
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	565	539	517	476	-89
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	790	814	738	766	-24
			25DW	Hogeschool Utrecht	AMERSFOORT	357	315	272	238	-119
					UTRECHT	743	698	603	690	-53
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	0	.	.	.	0
					SITTARD-GELEEN	245	241	182	169	-76
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	ARNHEM	587	555	464	439	-148
					NIJMEGEN	846	895	858	860	14
			27PZ	Inholland	'S-GRAVENHAGE	254	195	146	121	-133
					ALKMAAR	347	296	252	235	-112
					DORDRECHT	224	209	174	177	-47
					HAARLEM	453	399	320	277	-176
					HAARLEMMERMEER	0	1	.	.	0
					ROTTERDAM	278	241	176	173	-105
			27UM	De Haagse Hogeschool	'S-GRAVENHAGE	671	635	506	438	-233
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	801	734	632	607	-194

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			30GB	Fontys Hogescholen	'S-HERTOGENBOSCH	329	344	313	342	13
					EINDHOVEN	427	429	334	320	-107
					SITTARD-GELEEN	269	283	248	215	-54
					TILBURG	501	458	414	383	-118
					VEGHEL	187	182	176	151	-36
					VENLO	96	107	102	84	-12
			30VP	Thomas More Hogeschool	ROTTERDAM	455	526	461	515	60
						20868	**20621**	**18134**	**17820**	**-3048**
	35514	B International Teacher Education for Primary Schools (ITEps)	22EX	Stenden Hogeschool	MEPPEL	.	.	.	71	71
						0	**0**	**0**	**71**	**71**
	39501	B International Teacher Education for Primary School (ITEps) (joint degree)	22EX	Stenden Hogeschool	MEPPEL	.	.	.	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal Pabo					***20868***	***20621***	***18134***	***17891***	***-2977***
HBO professionalisering	39218	B Opleidingskunde	25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	190	208	216	236	46
						190	**208**	**216**	**236**	**46**
	44101	M Special Educational Needs: Auditief Gehandicapten	25DW	Hogeschool Utrecht	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
					ARNHEM	.	.	.	.	.
					DOETINCHEM	.	.	.	.	.
					ENSCHEDE	.	.	.	.	.
					HAREN GN	.	.	.	.	.
					MAASTRICHT	.	.	.	.	.
					ROTTERDAM	.	.	.	.	.
					UTRECHT	.	.	.	.	.
					VLISSINGEN	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	44102	M Special Educational Needs: Communicatief Gehandicapten	25DW	Hogeschool Utrecht	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
					ARNHEM	.	.	.	.	.
					DOETINCHEM	.	.	.	.	.
					ENSCHEDE	.	.	.	.	.
					HAREN GN	.	.	.	.	.
					MAASTRICHT	.	.	.	.	.
					ROTTERDAM	.	.	.	.	.
					UTRECHT	.	.	.	.	.
					VLISSINGEN	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	44103	M Educational Needs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ALMERE	.	.	.	0	0
					ENSCHEDE	0	0	0	0	0
					GRONINGEN	.	.	.	0	0
					LEEUWARDEN	34	28	11	3	-31
					ZWOLLE	33	18	17	15	-18
			25DW	Hogeschool Utrecht	'S-GRAVENHAGE	2	2	0	1	-1
					AMSTERDAM	0	4	1	1	1
					ARNHEM	20	26	9	8	-12
					DOETINCHEM	4	5	0	0	-4
					MAASTRICHT	0	0	0	0	0
					ROTTERDAM	24	16	0	0	-24
					UTRECHT	15	28	2	12	-3
					VLISSINGEN	3	1	0	1	-2
			30GB	Fontys Hogescholen	'S-HERTOGENBOSCH	3	3	1	2	-1
					BERGEN OP ZOOM	.	.	.	.	.
					EINDHOVEN	27	32	12	13	-14
					NIJMEGEN	17	21	3	8	-9

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
					ROTTERDAM	13	20	12	5	-8
					SITTARD-GELEEN	16	15	7	5	-11
					TILBURG	19	31	19	11	-8
					UTRECHT	21	13	11	10	-11
		M Special Educational Needs: Leraar Speciaal Onderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	AMSTERDAM	30	1	0	0	-30
					HENGELO (O)	9	.	.	.	-9
					UTRECHT	20	21	10	0	-20
			25DW	Hogeschool Utrecht	ENSCHEDE	0	1	0	0	0
					HAREN GN	2	1	.	.	-2
					ZWOLLE	29	48	35	0	-29
						341	**335**	**150**	**95**	**-246**
	44104	M Opleiding Dovenstudies/ Masteropleiding Leraar Nederlandse Gebarentaal	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	44136	M Learning & Innovation	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			22EX	Stenden Hogeschool	LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
		M Leren en Innoveren	10IZ	Marnix Academie	HELMOND	.	.	.	.	.
					UTRECHT	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			23AH	Saxion Hogeschool	ENSCHEDE	.	.	.	.	.
					HENGELO (O)	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
			30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	44141	M Expertdocent Beroepsonderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	UTRECHT	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	49099	M Talentontwikkeling en Diversiteit	25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	.	.	.	5	5
						0	**0**	**0**	**5**	**5**
	49117	M Kunsteducatie	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			14NI	Codarts	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			27NF	ArtEZ	ZWOLLE	0	0	0	13	13
			30GB	Fontys Hogescholen	MAASTRICHT	.	.	.	.	.
					TILBURG	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**13**	**13**
	49248	M Toetsdeskundige	30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	49501	M Kunsteducatie (joint degree)	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal HBO professionalisering					***531***	***543***	***366***	***349***	***-182***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads beroepsgericht	35208	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Mens en Technologie	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	10	6	9	10	0
						10	**6**	**9**	**10**	**0**
	35210	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in het Technisch Beroepsonderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	16	39	67	67
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	17	12	13	10	-7
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	47	88	77	75	28

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						64	**116**	**129**	**152**	**88**
	35254	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Techniek	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	12	9	7	4	-8
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	4	5	2	2	-2
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	11	16	15	18	7
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	0	0	0	0	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	8	6	11	10	2
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	3	3	2	2	-1
					TILBURG	5	3	1	0	-5
						43	**42**	**38**	**36**	**-7**
	35382	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	19	12	5	1	-18
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	0	0	.	.	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	8	7	5	.	-8
						27	**19**	**10**	**1**	**-26**
	35383	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bouwtechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	4	3	2	0	-4
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	1	1	.	.	-1
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	20	12	3	.	-20
						25	**16**	**5**	**0**	**-25**
	35384	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Elektrotechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	13	6	4	2	-11
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	0	0	.	.	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	3	3	2	1	-2

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						16	**9**	**6**	**3**	**-13**
	35385	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Mechanische Techniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	4	2	2	1	-3
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	0	0	.	.	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	1	1	1	.	-1
						5	**3**	**3**	**1**	**-4**
	35386	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Motorvoertuigentechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	0	0	.	.	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	26	19	8	.	-26
						26	**19**	**8**	**0**	**-26**
	35387	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Werktuigbouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	9	5	2	1	-8
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	0	0	.	.	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	11	3	1	1	-10
						20	**8**	**3**	**2**	**-18**
	35388	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Gezondheidszorg en Welzijn	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	123	140	136	137	14
			21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	33	44	53	59	26
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	75	92	96	97	22

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	28	38	43	55	27
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	17	14	13	17	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	66	80	86	93	27
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	66	76	79	80	14
						408	**484**	**506**	**538**	**130**
	35423	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Consumptieve Techniek I en II	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	41	44	41	38	-3
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	6	1	0	.	-6
			30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	0	0	0	0	0
						47	**45**	**41**	**38**	**-9**
	35442	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Installatietechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35484	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Grafische Techniek I en II	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads beroepsgericht					***691***	***767***	***758***	***781***	***90***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads exact	35199	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Scheikunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	58	66	62	51	-7
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	35	49	47	45	10
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	58	54	59	56	-2
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	30	31	39	32	2

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	9	7	11	8	-1
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	40	40	50	55	15
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	45	51	56	54	9
						275	**298**	**324**	**301**	**26**
	35221	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Wiskunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	215	223	239	275	60
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	79	98	101	101	22
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	147	161	184	211	64
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	146	138	135	162	16
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	104	114	139	143	39
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	23	30	27	28	5
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	135	140	144	146	11
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	67	62	68	73	6
					TILBURG	121	120	111	120	-1
						1037	**1086**	**1148**	**1259**	**222**
	35261	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Natuurkunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	51	63	63	62	11
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	34	36	40	46	12
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	47	47	42	63	16
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	55	52	59	52	-3
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	42	40	46	45	3
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	5	5	3	3	-2
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	43	45	55	65	22
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	11	19	18	20	9
					TILBURG	35	40	48	47	12

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
						323	**347**	**374**	**403**	**80**
	35301	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Biologie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	147	140	129	123	-24
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	58	69	73	83	25
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	140	178	211	243	103
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	142	159	167	175	33
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	107	106	129	135	28
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	10	14	22	28	18
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	132	145	156	154	22
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	125	130	134	148	23
						861	**941**	**1021**	**1089**	**228**
	39116	B Docent Informatie en Communicatie Technologie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	20	15	10	3	-17
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						20	**15**	**10**	**3**	**-17**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads exact					***2516***	***2687***	***2877***	***3055***	***539***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads groen	34899	B Educatie en Kennismanagement Groene Sector	30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	358	385	388	389	31
						358	**385**	**388**	**389**	**31**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads groen					***358***	***385***	***388***	***389***	***31***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads maatschappij	35146	B Godsdienst-pastoraal Werk	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	AMSTERDAM	0	6	3	1	1
					UTRECHT	0	0	0	0	0
					ZWOLLE	53	56	61	38	-15
			22HH	Gereformeerde Hogeschool	ZWOLLE	54	51	66	62	8
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	191	206	143	160	-31
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	0	0	0	0	0
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	26	37	47	32	6
					UTRECHT	18	26	25	21	3

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						342	**382**	**345**	**314**	**-28**
	35197	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Geschiedenis	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	339	321	301	280	-59
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	1	0	0	0	-1
					LEEUWARDEN	219	236	223	212	-7
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	274	278	286	266	-8
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	439	416	400	420	-19
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	356	360	310	297	-59
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	39	55	50	46	7
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	327	296	247	227	-100
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	114	109	90	89	-25
					TILBURG	287	264	242	229	-58
						2395	**2335**	**2149**	**2066**	**-329**
	35201	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Aardrijkskunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	131	142	126	143	12
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	69	79	73	82	13
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	103	118	143	175	72
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	81	93	100	97	16
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	127	127	133	157	30
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	13	20	23	25	12
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	130	136	117	121	-9
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	42	42	38	46	4
					TILBURG	121	129	135	129	8
						817	**886**	**888**	**975**	**158**

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	35202	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Algemene Economie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	175	186	195	189	14
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	61	71	70	71	10
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	125	137	140	149	24
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	18	24	23	21	3
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	116	134	151	155	39
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	31	29	25	25	-6
					TILBURG	91	81	77	73	-18
						617	**662**	**681**	**683**	**66**
	35203	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bedrijfseconomie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	119	141	141	121	2
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	34	46	39	36	2
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	63	79	84	83	20
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	11	8	4	12	1
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	117	142	163	178	61
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	5	7	7	10	5
					TILBURG	47	40	44	37	-10
						396	**463**	**482**	**477**	**81**
	35204	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Pedagogiek	25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	41	54	36	34	-7
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	14	15	8	8	-6
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	56	70	71	67	11
			30GB	Fontys Hogescholen	'S-GRAVENHAGE	3	2	0	.	-3
					'S-HERTOGENBOSCH	0	0	0	.	0
					EINDHOVEN	32	43	40	24	-8

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
					SITTARD-GELEEN	27	19	17	18	-9
					TILBURG	0	0	0	.	0
						173	**203**	**172**	**151**	**-22**
	35205	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Islamgodsdienst	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	37	25	32	31	-6
						37	**25**	**32**	**31**	**-6**
	35207	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Economie	25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	95	127	118	107	12
						95	**127**	**118**	**107**	**12**
	35411	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Maatschappijleer	21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	94	93	88	88	-6
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	125	135	136	155	30
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	28	37	35	30	2
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	126	98	122	147	21
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	129	119	111	105	-24
						502	**482**	**492**	**525**	**23**
	35421	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in omgangskunde	21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	73	103	104	77	4
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	37	38	32	33	-4
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	170	172	157	173	3
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	96	102	112	114	18
						376	**415**	**405**	**397**	**21**
	35441	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Godsdienst	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	UTRECHT	1	0	0	0	-1

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
					ZWOLLE	23	18	18	12	-11
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	52	58	54	43	-9
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	7	6	6	3	-4
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	27	28	19	32	5
					UTRECHT	10	9	19	19	9
						120	**119**	**116**	**109**	**-11**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads maatschappij					***5870***	***6099***	***5880***	***5835***	***-35***
HBO lerarenopleidingen tweede-graads talen	34104	B Opleiding tot Leraar Nederland-se Gebarentaal (NGT) / Bache-loropleiding tot Tolk NGT	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	501	422	437	391	-110
						501	**422**	**437**	**391**	**-110**
	35144	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Fries	21WN	NHL	LEEUWARDEN	3	3	4	5	2
						3	**3**	**4**	**5**	**2**
	35193	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Duits	01VU	Christelijke Hogeschool Win-desheim	ZWOLLE	96	106	110	104	8
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	36	32	37	38	2
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	51	62	65	69	18
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	34	39	40	61	27
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	84	78	77	83	-1
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	23	18	23	22	-1
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	41	45	56	57	16
					TILBURG	43	61	71	73	30
						408	**441**	**479**	**507**	**99**
	35195	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Engels	01VU	Christelijke Hogeschool Win-desheim	ZWOLLE	405	407	404	424	19
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	.	.	.	.	.

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	270	266	283	265	-5
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	322	411	488	466	144
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	429	496	552	607	178
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	302	358	340	341	39
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	72	119	89	100	28
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	546	449	421	387	-159
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	134	140	140	124	-10
					TILBURG	287	292	276	264	-23
						2767	**2938**	**2993**	**2978**	**211**
	35196	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Frans	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	88	69	60	56	-32
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	33	30	31	21	-12
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	54	58	76	84	30
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	44	48	39	44	0
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	49	54	57	62	13
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	3	8	8	5	2
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	86	80	80	79	-7
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	78	69	73	58	-20
						435	**416**	**424**	**409**	**-26**
	35198	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	407	369	282	258	-149
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	74	87	92	88	14
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	99	124	139	148	49
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	117	126	103	116	-1
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	101	96	104	110	9

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	20	18	36	38	18
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	109	114	127	109	0
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	59	66	60	62	3
					TILBURG	105	112	146	140	35
						1091	**1112**	**1089**	**1069**	**-22**
	35255	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Spaans	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	151	123	126	137	-14
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	58	69	78	53	-5
						209	**192**	**204**	**190**	**-19**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads talen					***5414***	***5524***	***5630***	***5549***	***135***
WO lerarenopleidingen eerste-graads exact	60207	M Bio-Pharmaceutical Sciences	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	115	130	172	209	94
						115	**130**	**172**	**209**	**94**
	60231	M Mathematics and Science Education	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	.	.	.	-1
						1	**0**	**0**	**0**	**-1**
	60346	M Physics Education	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60614	M Educatie en Communicatie in de Wiskunde en Natuurwetenschappen	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	33	44	46	57	24
						33	**44**	**46**	**57**	**24**
	60708	M Communicatie en Educatie van de Natuurwetenschappen	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	67	68	54	56	-11
						67	**68**	**54**	**56**	**-11**
	60800	M Medical Natural Sciences	21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	42	43	45	45	3
						42	**43**	**45**	**45**	**3**
	65012	M Chemistry (joint degree)	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	99	99
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	152	53
						0	**0**	**0**	**152**	**152**

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	65016	M Physics and Astronomy (joint degree)	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	164	143
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	21	21
						0	**0**	**0**	**164**	**164**
	66982	M Science	21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	21	20	35	34	13
						21	**20**	**35**	**34**	**13**
	68404	M Science Education and Communication	21PF	Technische Universiteit Delft	DELFT	76	83	121	134	58
			21PG	Technische Universiteit Eindhoven	EINDHOVEN	58	50	83	82	24
			21PH	Universiteit Twente	ENSCHEDE	41	46	41	45	4
						175	**179**	**245**	**261**	**86**
	68502	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Biologie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	17	20	16	22	5
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	10	6	5	15	5
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	10	9	15	10	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	14	11	9	11	-3
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	5	8	6	4	-1
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	19	13	21	11	-8
						75	**67**	**72**	**73**	**-2**
	68511	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Natuurkunde	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	7	7	10	5	-2
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	2	5	6	5
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	5	2	1	4	-1
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	5	1	2	1
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	4	3	4	3	-1
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	0	3	2	1	1
						18	**22**	**23**	**21**	**3**
	68513	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Scheikunde	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	15	13	5	2	-13

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	2	3	1	1	-1
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	8	4	8	7	-1
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	3	2	0	3	0
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	4	1	8	7
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	2	7	2	3	1
						31	**33**	**17**	**24**	**-7**
	68515	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Sterrenkunde	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68516	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Wiskunde	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	8	9	6	6	-2
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	2	0	3	3	1
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	3	8	4	5	2
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	4	2	5	5	1
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	3	4	4	5	2
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	4	4	3
			21PN	Tilburg University	TILBURG	0	0	.	.	0
						21	**24**	**26**	**28**	**7**
	Totaal WO lerarenopleidingen eerstegraads exact					***599***	***630***	***735***	***1124***	***525***
WO lerarenopleidingen eerstegraads maatschappij	60403	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Religie in Samenleving en Cultuur	21PN	Tilburg University	TILBURG	4	3	0	0	-4
						4	**3**	**0**	**0**	**-4**
	68075	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Godsdienst en Levensbeschouwing	21PN	Tilburg University	UTRECHT	0	0	7	13	13
						0	**0**	**7**	**13**	**13**

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	68403	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Bedrijfseconomie	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	44	47	42	26	-18
						44	**47**	**42**	**26**	**-18**
	68500	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Aardrijkskunde	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	21	20	18	19	-2
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	16	18	17	9	-7
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	27	23	15	12	-15
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	10	10	8	3	-7
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	12	7	8	2	-10
						86	**78**	**66**	**45**	**-41**
	68501	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Algemene Economie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	19	22	22	18	-1
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	0	0	0	-1
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	7	6	1	7	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	15	4	13	10	-5
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	10	10	12	8	-2
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	3	2	4	3
			21PN	Tilburg University	TILBURG	9	12	13	15	6
						62	**57**	**63**	**62**	**0**
	68505	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Filosofie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	0	0	0
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	4	3	4	7	3
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	8	9	12	9	1
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	4	3	4	2	-2
			21PN	Tilburg University	TILBURG	5	10	8	11	6
		M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Filosofie	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	15	12	11	8	-7

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						36	**37**	**39**	**37**	**1**
	68506	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Geschiedenis en Staatsinrichting	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	4	0	.	.	-4
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	39	29	15	21	-18
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	20	19	9	13	-7
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	19	15	19	25	6
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	18	16	14	8	-10
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	17	20	17	22	5
						117	**99**	**74**	**89**	**-28**
	68507	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Godsdienst en Levensbeschouwing	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	0	0	0
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	4	5	1	4	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	6	2	2	2	-4
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	4	5	7	2	-2
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	4	6	2	2	-2
						18	**18**	**12**	**10**	**-8**
	68509	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Maatschappijleer	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	9	15	13	13	4
		M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Maatschappijleer en Maatschappijwetenschappen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	21	23	18	14	-7
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	63	58	55	46	-17
			21PH	Universiteit Twente	ENSCHEDE	9	7	12	10	1
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	20	18	12	14	-6
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	18	12	12	14	-4
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	11	10	7	8	-3

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			21PN	Tilburg University	TILBURG	24	17	20	13	-11
						175	**160**	**149**	**132**	**-43**
	68518	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Management en Organisatie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	13	9	7	8	-5
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	0	0	0	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	12	11	8	8	-4
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	16	14	17	16	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	3	2	3	2
			21PN	Tilburg University	TILBURG	15	11	18	15	0
						57	**48**	**52**	**50**	**-7**
	68531	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Zaakvakken	21PH	Universiteit Twente	ENSCHEDE	0	0	0	3	3
						0	**0**	**0**	**3**	**3**
	Totaal WO lerarenopleidingen eerstegraads maatschappij					***599***	***547***	***504***	***467***	***-132***
WO lerarenopleidingen eerstegraads talen	60634	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Friese Taal en Cultuur	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60740	M Talenonderwijs en Communicatie	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	134	143	150	148	14
						134	**143**	**150**	**148**	**14**
	68503	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Duits	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	0	.	.	-1
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	13	11	10	11	-2
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	5	2	1	1	-4
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	3	3	4	9	6
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	2	4	2	1
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	3	2	0	15	12
						26	**20**	**19**	**38**	**12**

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	68504	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Engels	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	0	0	0	-1
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	29	22	32	33	4
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	16	17	18	19	3
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	13	14	4	11	-2
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	9	9	12	11	2
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	16	27	18	14	-2
						84	**89**	**84**	**88**	**4**
	68512	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Nederlands	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	0	.	.	-1
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	42	49	37	21	-21
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	19	14	18	12	-7
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	11	8	13	8	-3
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	12	10	11	14	2
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	14	13	11	14	0
			21PN	Tilburg University	TILBURG	15	17	15	13	-2
						114	**111**	**105**	**82**	**-32**
	68514	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Spaans	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	0	0	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	13	4	2	2	-11
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	7	7	5	4	-3
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	2	2	2	2	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	2	2	6	2	0
						24	**15**	**15**	**10**	**-14**
	68517	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Frans	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	.	.	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	9	14	8	10	1
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	8	8	9	5	-3
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	10	8	5	3	-7
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	5	5	1	4	-1

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	5	3	5	1	-4
						37	**38**	**28**	**23**	**-14**
	68519	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Grieks, Latijn en Klassieke Culturele Vorming	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	0	0	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	7	10	9	16	9
		M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Griekse en Latijnse Taal en Cultuur	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	0	0	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	6	6	9	9	3
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	9	8	6	5	-4
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	11	8	8	14	3
						33	**32**	**32**	**44**	**11**
	68520	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Latijnse Taal en Cultuur	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	1	1
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**2**	**1**
	68521	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Arabisch	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	0	-1
						1	**1**	**1**	**0**	**-1**
	68522	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Italiaans	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	0	2	0	-1
						1	**0**	**2**	**0**	**-1**
	68523	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Russisch	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	1	1	1	1
						0	**1**	**1**	**1**	**1**

Tabel B3.7	Aantal ingeschreven studenten per voltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	68524	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Hebreeuws	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68527	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Fries	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68528	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Turks	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68529	M Educatieve master Geesteswe-tenschappen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	150	158	171	135	-15
						150	**158**	**171**	**135**	**-15**
	68530	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in de Taalvakken	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	0	2	2
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	4	4
						0	**0**	**0**	**6**	**6**
	Totaal WO lerarenopleidingen eerstegraads talen					***605***	***609***	***609***	***577***	***-28***
Totaal						**45064**	**45538**	**42939**	**43200**	**-1864**

Tabel B3.8 Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.[6]

Tabel B3.8 Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
Associate degrees	80015	Ad Educatie en Kennismanagement Groene Sector Bloemsierkunst	30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	13	9	11	11	-2
						13	**9**	**11**	**11**	**-2**
	80030	Ad Schrijftolk	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80045	Ad Onderwijsondersteuner Gezondheidszorg en Welzijn	21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	3	3	0	4	1
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	6	9	16	9	3
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	22	15	17	24	2
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	13	16	20	12	-1
						44	**43**	**53**	**49**	**5**
	80046	Ad Onderwijsondersteuner Mechanische Techniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	2	0	0	.	-2
						2	**0**	**0**	**0**	**-2**
	80047	Ad Onderwijsondersteuner Motorvoertuigentechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	3	0	0	.	-3
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	0	2	0	.	0
						3	**2**	**0**	**0**	**-3**
	80048	Ad Onderwijsondersteuner Elektrotechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	3	2	1	.	-3
						3	**2**	**1**	**0**	**-3**

[6] Wanneer een opleiding (isat) niet in deeltijd wordt aangeboden, bevatten de betreffende cellen een punt.

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	80049	Ad Onderwijsondersteuner Bouwtechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	13	9	5	2	-11
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	5	2	0	.	-5
						18	**11**	**5**	**2**	**-16**
	80050	Ad Onderwijsondersteuner Installatietechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	2	2	1	.	-2
						2	**2**	**1**	**0**	**-2**
	80051	Ad Onderwijsondersteuner Techniek	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	4	4	3	1	-3
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	0	0	0	.	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	6	5	3	1	-5
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	2	0	2	1
						11	**11**	**6**	**4**	**-7**
	80052	Ad Onderwijsondersteuner Consumptieve Techniek I en II	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	3	3	7	6	3
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	9	11	10	12	3
			30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	4	1	3	3	-1
						16	**15**	**20**	**21**	**5**
	80053	Ad Onderwijsondersteuner Metaal-Elektro-Installatietechniek (MEI), Elektrotechniek	30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	1	0	0	.	-1
						1	**0**	**0**	**0**	**-1**
	80055	Ad Onderwijsondersteuner Metaal-Elektro-Installatietechniek (MEI), Mechanische Techniek	30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	2	1	1	1	-1
						2	**1**	**1**	**1**	**-1**

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	80056	Ad Onderwijsondersteuner Uiterlijke Verzorging	30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	7	0	.	.	-7
					TILBURG	0	0	.	.	0
						7	**0**	**0**	**0**	**-7**
	80057	Ad Onderwijsondersteuner Economische Vakken	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	2	0	.	.	-2
						2	**0**	**0**	**0**	**-2**
	80058	Ad Taalondersteuner	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80059	Ad Onderwijsondersteuner Zorg & Welzijn	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	4	2	1	.	-4
						4	**2**	**1**	**0**	**-4**
	80060	Ad Onderwijsondersteuner Omgangskunde	21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	10	8	7	3	-7
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	8	12	9	8	0
						18	**20**	**16**	**11**	**-7**
	80061	Ad Onderwijsondersteuner Werktuigbouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	4	0	0	.	-4
						4	**0**	**0**	**0**	**-4**
	80062	Ad Onderwijsondersteuner Bouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	4	5	1	1	-3
						4	**5**	**1**	**1**	**-3**
	80063	Ad Onderwijsondersteuner Informatie- en Communicatietechnologie I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	2	1	1	1	-1
						2	**1**	**1**	**1**	**-1**

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	80064	Ad Onderwijsondersteuner Educatie en Kennismanagement Groene Sector	30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	15	7	7	13	-2
						15	**7**	**7**	**13**	**-2**
	80081	Ad Pedagogisch Educatief Medewerker	21UG	Hogeschool IPABO Amsterdam Alkmaar	ALKMAAR	.	.	0	1	1
					AMSTERDAM	.	.	0	11	11
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	56	54	53	85	29
						56	**54**	**53**	**97**	**41**
	80098	Ad Onderwijsondersteuner Technisch Beroepsonderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	0	16	21	13	13
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	5	3	6	10	5
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	8	15	16	13	5
						13	**34**	**43**	**36**	**23**
	80127	Ad Pedagogisch Professional Kind en Educatie	00IC	Katholieke PABO Zwolle	ZWOLLE	0	0	0	70	70
						0	**0**	**0**	**70**	**70**
	Totaal Associate degrees					***240***	***219***	***220***	***317***	***77***
HBO lerarenopleidingen eerstegraads exact	45263	M Leraar Wiskunde	21WN	NHL	GRONINGEN	33	29	35	39	6
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	107	111	106	106	-1
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	61	74	90	94	33
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	83	72	76	73	-10
						284	**286**	**307**	**312**	**28**
	45273	M Leraar Scheikunde	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	17	39	59	66	49
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	65	59	59	53	-12
						82	**98**	**118**	**119**	**37**

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	45279	M Leraar Biologie	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	116	104	95	99	-17
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	61	63	56	52	-9
						177	**167**	**151**	**151**	**-26**
	45518	M Leraar Natuurkunde	21WN	NHL	GRONINGEN	22	22	23	21	-1
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	84	76	81	87	3
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	54	47	52	60	6
						160	**145**	**156**	**168**	**8**
	Totaal HBO lerarenopleidingen eerstegraads exact					***703***	***696***	***732***	***750***	***47***
HBO lerarenopleidingen eerste-graads maatschappij	45264	M Leraar Aardrijkskunde	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	90	95	90	87	-3
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	73	63	66	75	2
						163	**158**	**156**	**162**	**-1**
	45267	M Leraar Geschiedenis	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	79	69	59	48	-31
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	110	108	93	77	-33
						189	**177**	**152**	**125**	**-64**
	45268	M Leraar Maatschappijleer	30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	47	42	49	43	-4
						47	**42**	**49**	**43**	**-4**
	45271	M Leraar Bedrijfseconomie	30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	57	50	55	47	-10
						57	**50**	**55**	**47**	**-10**
	45274	M Leraar Godsdienst	01VU	Christelijke Hogeschool Win-desheim	ZWOLLE	11	6	10	9	-2
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	18	17	19	22	4
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	17	18	13	10	-7
					UTRECHT	28	25	19	19	-9
						74	**66**	**61**	**60**	**-14**
	45275	M Leraar Algemene Economie	21WN	NHL	GRONINGEN	48	35	37	39	-9
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	64	73	76	76	12
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	53	61	72	69	16
						165	**169**	**185**	**184**	**19**

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	Totaal HBO lerarenopleidingen eerstegraads maatschappij					***695***	***662***	***658***	***621***	***-74***
HBO lerarenopleidingen eerste-graads talen	45124	M Leraar Spaans	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	8	2	0	.	-8
						8	**2**	**0**	**0**	**-8**
	45262	M Leraar Engels	21WN	NHL	GRONINGEN	23	30	39	41	18
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	98	85	99	95	-3
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	46	59	57	50	4
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	73	86	79	80	7
						240	**260**	**274**	**266**	**26**
	45265	M Leraar Duits	21WN	NHL	GRONINGEN	27	30	37	35	8
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	60	51	60	67	7
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	53	53	59	58	5
						140	**134**	**156**	**160**	**20**
	45266	M Leraar Frans	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	41	33	36	27	-14
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	38	37	33	31	-7
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	32	27	24	22	-10
						111	**97**	**93**	**80**	**-31**
	45269	M Leraar Nederlands	21WN	NHL	GRONINGEN	37	37	40	40	3
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	105	100	98	93	-12
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	43	47	55	46	3
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	82	82	75	68	-14
						267	**266**	**268**	**247**	**-20**
	45276	M Leraar Fries	21WN	NHL	GRONINGEN	1	2	2	2	1
						1	**2**	**2**	**2**	**1**
	Totaal HBO lerarenopleidingen eerstegraads talen					***767***	***761***	***793***	***755***	***-12***
HBO lerarenopleidingen kunst	34745	B Docent Theater	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	27	29	30	31	4
			27NF	ArtEZ	ARNHEM	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	.	.	.	.	.
						27	**29**	**30**	**31**	**4**
	34940	B Docent Dans	14NI	Codarts	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21RI	Hogeschool Leiden	'S-GRAVENHAGE	10	9	.	.	-10
					LEIDEN	.	.	9	3	3
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
					GRONINGEN	.	.	.	.	.
			27NF	ArtEZ	ARNHEM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	2	0	0	0	-2
						12	**9**	**9**	**3**	**-9**
	39100	B Docent Beeldende Kunst en Vormgeving	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	51	48	47	51	0
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	107	57	59	40	-67
			21WN	NHL	LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	72	77	68	64	-8
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	.	.	.	.	.
			27NF	ArtEZ	ARNHEM	57	56	65	62	5
					ZWOLLE	79	72	57	68	-11
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	88	84	83	73	-15
						454	**394**	**379**	**358**	**-96**
	39112	B Docent Muziek	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	3	.	.	.	-3
			14NI	Codarts	ROTTERDAM	.	.	.	.	.

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21RI	Hogeschool Leiden	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
					LEIDEN	.	.	.	.	.
			23KJ	Hogeschool der Kunsten Den Haag	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	.	.	.	.	.
			27NF	ArtEZ	ENSCHEDE	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	ALKMAAR	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	15	16	11	6	-9
						18	**16**	**11**	**6**	**-12**
	Totaal HBO lerarenopleidingen kunst					***511***	***448***	***429***	***398***	***-113***
WO lerarenopleidingen kunst	60701	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68508	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	0	0	0	-1
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	4	4	4	4	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	0	0	0	0	0
						5	**4**	**4**	**4**	**-1**
	68510	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Muziek	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	0	1	0	0	0
						0	**1**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	68710	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal WO lerarenopleidingen kunst					***5***	***5***	***4***	***4***	***-1***
Lerarenopleidingen lichamelijke opvoeding	35025	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Lichamelijke Opvoeding	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	35	16	30	33	-2
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	69	68	58	59	-10
			27UM	De Haagse Hogeschool	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	68	47	25	.	-68
						172	**131**	**113**	**92**	**-80**
	Totaal Lerarenopleidingen lichamelijke opvoeding					***172***	***131***	***113***	***92***	***-80***
Pabo	34808	B Opleiding tot leraar Basisonderwijs	00IC	Katholieke PABO Zwolle	ZWOLLE	127	143	136	117	-10
			01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ALMERE	85	47	26	14	-71
					ZWOLLE	19	10	6	0	-19
			07GR	Avans Hogeschool	BREDA	88	74	70	76	-12
			08OK	De Kempel	HELMOND	51	51	55	62	11
			09OT	Iselinge Hogeschool	DOETINCHEM	35	41	35	49	14
			10IZ	Marnix Academie	UTRECHT	330	281	272	278	-52
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	62	77	81	78	16
			21MI	Hogeschool Zeeland	TERNEUZEN	.	.	.	.	.
					VLISSINGEN	20	11	11	8	-12
			21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	143	168	174	186	43
					ROTTERDAM	0	0	0	0	0

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21UG	Hogeschool IPABO Amsterdam Alkmaar	ALKMAAR	1	1	0	0	-1
					ALMERE	0	0	0	0	0
					AMSTERDAM	157	170	156	157	0
			21WN	NHL	LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22EX	Stenden Hogeschool	ASSEN	.	.	.	.	.
					EMMEN	.	.	.	.	.
					GRONINGEN	1	1	.	.	0
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
					MEPPEL	.	.	.	.	.
			22HH	Gereformeerde Hogeschool	ZWOLLE	72	77	59	57	-15
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	DORDRECHT	96	57	26	15	-81
					ROTTERDAM	160	132	108	100	-60
			23AH	Saxion Hogeschool	DEVENTER	111	113	110	99	-12
					ENSCHEDE	.	.	0	80	80
					HENGELO (O)	67	60	70	.	-67
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	57	59	54	64	7
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	1	1	.	.	-1
			25DW	Hogeschool Utrecht	AMERSFOORT	24	8	3	3	-21
					UTRECHT	196	193	170	168	-28
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	.	.	.	.	.
					SITTARD-GELEEN	0	0	0	0	0
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	ARNHEM	69	74	42	29	-40
					NIJMEGEN	116	112	125	164	48
			27PZ	Inholland	'S-GRAVENHAGE	363	374	367	333	-30
					ALKMAAR	121	69	63	78	-43
					DORDRECHT	85	92	104	113	28
					HAARLEM	172	194	151	156	-16
					HAARLEMMERMEER	0	0	.	.	0
					ROTTERDAM	45	36	12	6	-39
			27UM	De Haagse Hogeschool	'S-GRAVENHAGE	190	152	121	133	-57
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	158	106	79	75	-83

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			30GB	Fontys Hogescholen	'S-HERTOGENBOSCH	18	9	4	0	-18
					EINDHOVEN	74	68	61	66	-8
					SITTARD-GELEEN	44	17	9	3	-41
					TILBURG	141	164	163	153	12
					VEGHEL	0	0	0	0	0
					VENLO	0	0	0	0	0
			30VP	Thomas More Hogeschool	ROTTERDAM	51	68	109	135	84
						3549	**3309**	**3032**	**3055**	**-494**
	35514	B International Teacher Education for Primary Schools (ITEps)	22EX	Stenden Hogeschool	MEPPEL	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	39501	B International Teacher Education for Primary School (ITEps) (joint degree)	22EX	Stenden Hogeschool	MEPPEL	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal Pabo					***3549***	***3309***	***3032***	***3055***	***-494***
HBO professionalisering	39218	B Opleidingskunde	25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	250	232	223	220	-30
						250	**232**	**223**	**220**	**-30**
	44101	M Special Educational Needs: Auditief Gehandicapten	25DW	Hogeschool Utrecht	'S-GRAVENHAGE	0	0	0	0	0
					AMSTERDAM	0	0	0	0	0
					ARNHEM	0	0	0	0	0
					DOETINCHEM	0	0	0	0	0
					ENSCHEDE	0	0	0	0	0
					HAREN GN	0	0	0	0	0
					MAASTRICHT	0	0	0	0	0
					ROTTERDAM	0	0	0	0	0
					UTRECHT	5	6	3	3	-2
					VLISSINGEN	0	0	0	0	0
					ZWOLLE	0	0	0	0	0

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						5	**6**	**3**	**3**	**-2**
	44102	M Special Educational Needs: Communicatief Gehandicapten	25DW	Hogeschool Utrecht	'S-GRAVENHAGE	0	0	0	0	0
					AMSTERDAM	1	0	0	0	-1
					ARNHEM	0	0	0	0	0
					DOETINCHEM	0	0	0	0	0
					ENSCHEDE	0	0	0	0	0
					HAREN GN	0	0	0	0	0
					MAASTRICHT	0	0	0	0	0
					ROTTERDAM	0	0	0	0	0
					UTRECHT	20	19	9	16	-4
					VLISSINGEN	0	0	0	0	0
					ZWOLLE	0	0	0	0	0
						21	**19**	**9**	**16**	**-5**
	44103	M Educational Needs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ALMERE	.	.	.	0	0
					ENSCHEDE	0	0	119	161	161
					GRONINGEN	.	.	.	78	78
					LEEUWARDEN	105	87	99	93	-12
					ZWOLLE	416	381	405	413	-3
			25DW	Hogeschool Utrecht	'S-GRAVENHAGE	189	244	295	227	38
					AMSTERDAM	84	103	91	246	162
					ARNHEM	106	91	74	64	-42
					DOETINCHEM	53	38	18	0	-53
					MAASTRICHT	188	184	178	148	-40
					ROTTERDAM	289	331	389	361	72
					UTRECHT	228	209	171	336	108
					VLISSINGEN	135	147	121	90	-45
			30GB	Fontys Hogescholen	'S-HERTOGENBOSCH	93	99	109	95	2
					BERGEN OP ZOOM	58	86	81	69	11
					EINDHOVEN	229	224	214	190	-39
					NIJMEGEN	121	149	152	142	21

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
					ROTTERDAM	139	164	165	160	21
					SITTARD-GELEEN	65	73	77	69	4
					TILBURG	318	271	205	163	-155
					UTRECHT	143	145	145	149	6
		M Special Educational Needs: Leraar Speciaal Onderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	AMSTERDAM	263	246	229	0	-263
					HENGELO (O)	69	95	.	.	-69
					UTRECHT	118	142	138	0	-118
			25DW	Hogeschool Utrecht	ENSCHEDE	82	62	66	0	-82
					HAREN GN	106	74	51	.	-106
					ZWOLLE	133	129	146	0	-133
						3730	**3774**	**3738**	**3254**	**-476**
	44104	M Opleiding Dovenstudies/ Masteropleiding Leraar Nederlandse Gebarentaal	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	15	13	13	11	-4
						15	**13**	**13**	**11**	**-4**
	44136	M Learning & Innovation	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	118	131	133	117	-1
			22EX	Stenden Hogeschool	LEEUWARDEN	61	62	70	64	3
		M Leren en Innoveren	10IZ	Marnix Academie	HELMOND	.	0	32	34	34
					UTRECHT	83	159	109	90	7
					ZWOLLE	0	39	88	89	89
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	35	53	58	40	5
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	89	93	76	63	-26
			23AH	Saxion Hogeschool	ENSCHEDE	.	.	0	71	71
					HENGELO (O)	56	51	70	.	-56
			27PZ	Inholland	'S-GRAVENHAGE	37	37	51	59	22
					AMSTERDAM	59	61	63	65	6
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	91	96	125	131	40
			30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	68	73	75	76	8
						697	**855**	**950**	**899**	**202**

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	44141	M Expertdocent Beroepsonderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	UTRECHT	.	.	.	14	14
					ZWOLLE	.	.	.	4	4
						0	**0**	**0**	**18**	**18**
	49099	M Talentontwikkeling en Diversiteit	25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	.	.	.	25	25
						0	**0**	**0**	**25**	**25**
	49117	M Kunsteducatie	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	25	35	43	46	21
			14NI	Codarts	ROTTERDAM	11	11	12	20	9
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	38	40	43	43	5
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	22	27	32	29	7
			27NF	ArtEZ	ZWOLLE	26	33	41	41	15
			30GB	Fontys Hogescholen	MAASTRICHT	6	2	3	3	-3
					TILBURG	42	38	45	40	-2
						170	**186**	**219**	**222**	**52**
	49248	M Toetsdeskundige	30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	.	.	.	24	24
						0	**0**	**0**	**24**	**24**
	49501	M Kunsteducatie (joint degree)	21WN	NHL	GRONINGEN	2	35	43	36	34
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	32	0	0	0	-32
						34	**35**	**43**	**36**	**2**
	Totaal HBO professionalisering					***4922***	***5120***	***5198***	***4728***	***-194***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads beroepsgericht	35208	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Mens en Technologie	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	38	43	41	47	9
						38	**43**	**41**	**47**	**9**
	35210	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in het Technisch Beroepsonderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	55	108	141	141
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	43	43	53	55	12
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	40	70	96	138	98

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						83	**168**	**257**	**334**	**251**
	35254	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Techniek	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	29	20	11	2	-27
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	20	15	16	8	-12
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	63	55	52	54	-9
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	0	0	0	0	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	16	14	8	6	-10
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	12	17	15	18	6
					TILBURG	16	22	27	23	7
						156	**143**	**129**	**111**	**-45**
	35382	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	53	30	19	7	-46
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	0	0	.	.	0
					AMSTERDAM	1	1	1	.	-1
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	14	5	3	.	-14
						68	**36**	**23**	**7**	**-61**
	35383	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bouwtechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	44	31	15	5	-39
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	0	0	.	.	0
					AMSTERDAM	2	1	.	.	-2
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	28	16	11	1	-27
						74	**48**	**26**	**6**	**-68**
	35384	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Elektrotechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	19	9	6	2	-17
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	0	0	.	.	0
					AMSTERDAM	1	1	.	.	-1
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	9	6	6	.	-9

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						29	**16**	**12**	**2**	**-27**
	35385	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Mechanische Techniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	15	4	3	0	-15
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	0	0	.	.	0
					AMSTERDAM	1	0	.	.	-1
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	3	2	1	1	-2
						19	**6**	**4**	**1**	**-18**
	35386	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Motorvoertuigentechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	34	26	9	2	-32
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	0	0	.	.	0
					AMSTERDAM	1	1	.	.	-1
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	43	27	17	1	-42
						78	**54**	**26**	**3**	**-75**
	35387	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Werktuigbouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	24	12	5	2	-22
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	0	0	.	.	0
					AMSTERDAM	0	0	.	.	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	16	9	6	3	-13
						40	**21**	**11**	**5**	**-35**
	35388	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Gezondheidszorg en Welzijn	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	62	58	50	35	-27
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	97	73	82	95	-2

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	76	83	104	115	39
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	44	40	43	43	-1
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	140	142	137	154	14
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	17	17	24	22	5
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	98	88	93	90	-8
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	99	93	89	91	-8
						633	**594**	**622**	**645**	**12**
	35423	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Consumptieve Techniek I en II	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	99	96	91	104	5
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	114	133	129	129	15
			30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	54	65	70	68	14
						267	**294**	**290**	**301**	**34**
	35442	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Installatietechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	10	8	5	1	-9
						10	**8**	**5**	**1**	**-9**
	35484	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Grafische Techniek I en II	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	0	.	.	-1
						1	**0**	**0**	**0**	**-1**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads beroepsgericht					***1495***	***1431***	***1446***	***1463***	***-32***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads exact	35199	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Scheikunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	1	0	0	0	-1
					LEEUWARDEN	15	17	21	23	8
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	40	37	37	51	11
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	3	2	1	1	-2

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	9	8	14	17	8
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	18	14	17	21	3
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	34	30	33	35	1
						120	**108**	**123**	**148**	**28**
	35221	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Wiskunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	37	48	45	47	10
			21WN	NHL	GRONINGEN	106	114	127	127	21
					LEEUWARDEN	100	105	114	125	25
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	116	131	156	153	37
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	228	252	247	236	8
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	79	115	132	145	66
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	52	57	74	82	30
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	208	206	219	191	-17
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	43	38	39	30	-13
					TILBURG	269	279	284	269	0
						1238	**1345**	**1437**	**1405**	**167**
	35261	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Natuurkunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	1	.	.	.	-1
					LEEUWARDEN	29	31	48	58	29
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	32	30	31	42	10
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	83	88	96	85	2
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	0	0	0	0	0
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	18	14	16	20	2
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	39	33	36	43	4
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	35	38	33	31	-4
					TILBURG	45	58	68	87	42

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
						282	**292**	**328**	**366**	**84**
	35301	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Biologie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	33	31	35	42	9
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	44	47	55	68	24
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	76	73	76	81	5
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	10	8	7	5	-5
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	11	15	16	20	9
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	45	49	47	42	-3
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	72	73	74	90	18
						291	**296**	**310**	**348**	**57**
	39116	B Docent Informatie en Communicatie Technologie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	30	17	6	2	-28
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	33	22	12	4	-29
						63	**39**	**18**	**6**	**-57**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads exact					***1994***	***2080***	***2216***	***2273***	***279***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads groen	34899	B Educatie en Kennismanagement Groene Sector	30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	230	231	217	214	-16
						230	**231**	**217**	**214**	**-16**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads groen					***230***	***231***	***217***	***214***	***-16***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads maatschappij	35146	B Godsdienst-pastoraal Werk	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	AMSTERDAM	0	32	29	27	27
					UTRECHT	27	0	0	0	-27
					ZWOLLE	62	60	63	50	-12
			22HH	Gereformeerde Hogeschool	ZWOLLE	42	36	32	27	-15
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	215	192	188	167	-48
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	24	16	12	5	-19
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	22	17	24	18	-4
					UTRECHT	27	27	24	21	-6

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						419	**380**	**372**	**315**	**-104**
	35197	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Geschiedenis	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	20	21	16	11	-9
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	36	29	34	26	-10
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	36	33	41	35	-1
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	80	86	91	85	5
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	26	16	11	7	-19
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	25	21	18	19	-6
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	79	62	45	44	-35
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	19	6	12	11	-8
					TILBURG	53	53	47	49	-4
						374	**327**	**315**	**287**	**-87**
	35201	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Aardrijkskunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	41	48	34	37	-4
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	33	32	38	42	9
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	43	50	57	63	20
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	8	5	3	2	-6
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	12	14	16	15	3
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	64	55	47	34	-30
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	11	11	13	16	5
					TILBURG	56	60	57	43	-13
						268	**275**	**265**	**252**	**-16**

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	35202	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Algemene Economie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	41	33	35	33	-8
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	68	69	69	66	-2
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	48	52	55	51	3
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	22	22	19	33	11
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	140	128	121	125	-15
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	11	17	8	10	-1
					TILBURG	68	52	53	42	-26
						398	**373**	**360**	**360**	**-38**
	35203	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bedrijfseconomie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	43	45	41	39	-4
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	27	26	28	28	1
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	18	13	11	18	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	80	89	85	70	-10
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	6	10	4	5	-1
					TILBURG	61	57	41	42	-19
						235	**240**	**210**	**202**	**-33**
	35204	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Pedagogiek	25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	7	5	6	2	-5
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	0	0	0	0	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	28	24	15	9	-19
			30GB	Fontys Hogescholen	'S-GRAVENHAGE	10	9	4	1	-9
					'S-HERTOGENBOSCH	0	0	0	0	0
					EINDHOVEN	.	.	.	.	.

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
					SITTARD-GELEEN	25	24	17	6	-19
					TILBURG	22	10	18	26	4
						92	**72**	**60**	**44**	**-48**
	35205	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Islamgodsdienst	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	7	8	10	7	0
						7	**8**	**10**	**7**	**0**
	35207	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Economie	25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	91	96	100	90	-1
						91	**96**	**100**	**90**	**-1**
	35411	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Maatschappijleer	21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	37	42	54	57	20
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	55	51	48	54	-1
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	29	26	23	27	-2
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	64	54	55	53	-11
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	77	71	77	91	14
						262	**244**	**257**	**282**	**20**
	35421	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in omgangskunde	21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	36	29	33	29	-7
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	60	55	54	60	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	120	92	78	68	-52
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	76	75	75	76	0
						292	**251**	**240**	**233**	**-59**
	35441	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Godsdienst	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	UTRECHT	11	12	7	1	-10

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
					ZWOLLE	34	35	25	20	-14
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	24	30	32	26	2
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	15	12	12	6	-9
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	20	18	18	20	0
					UTRECHT	9	6	9	13	4
						113	**113**	**103**	**86**	**-27**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads maatschappij					***2551***	***2379***	***2292***	***2158***	***-393***
HBO lerarenopleidingen tweede-graads talen	34104	B Opleiding tot Leraar Nederland-se Gebarentaal (NGT) / Bache-loropleiding tot Tolk NGT	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	64	68	63	49	-15
						64	**68**	**63**	**49**	**-15**
	35144	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Fries	21WN	NHL	LEEUWARDEN	6	7	10	10	4
						6	**7**	**10**	**10**	**4**
	35193	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Duits	01VU	Christelijke Hogeschool Win-desheim	ZWOLLE	0	0	0	0	0
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	34	29	29	30	-4
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	60	62	85	87	27
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	48	47	60	53	5
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	68	86	86	99	31
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	92	89	100	109	17
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	45	53	62	75	30
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	21	20	20	30	9
					TILBURG	53	52	63	66	13
						421	**438**	**505**	**549**	**128**
	35195	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Engels	01VU	Christelijke Hogeschool Win-desheim	ZWOLLE	0	0	0	0	0
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	87	75	75	72	-15

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	145	150	167	194	49
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	94	98	113	117	23
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	239	240	233	254	15
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	104	123	141	149	45
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	51	56	64	75	24
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	154	151	158	174	20
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	36	38	37	40	4
					TILBURG	153	147	144	147	-6
						1063	**1078**	**1132**	**1222**	**159**
	35196	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Frans	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	0	0	0	0	0
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	22	27	25	20	-2
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	35	38	36	38	3
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	56	45	35	29	-27
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	38	31	32	36	-2
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	25	16	23	20	-5
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	62	52	50	44	-18
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	30	26	18	19	-11
						268	**235**	**219**	**206**	**-62**
	35198	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	48	46	36	34	-14
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	185	220	245	261	76
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	156	188	223	237	81
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	162	197	202	209	47
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	190	184	201	201	11

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	52	50	55	68	16
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	203	227	216	204	1
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	99	114	113	100	1
					TILBURG	126	138	137	145	19
						1221	**1364**	**1428**	**1459**	**238**
	35255	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Spaans	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	61	64	65	69	8
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	38	40	41	27	-11
						99	**104**	**106**	**96**	**-3**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads talen					***3142***	***3294***	***3463***	***3591***	***449***
WO lerarenopleidingen eerste-graads exact	60207	M Bio-Pharmaceutical Sciences	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60231	M Mathematics and Science Education	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60346	M Physics Education	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60614	M Educatie en Communicatie in de Wiskunde en Natuurwetenschappen	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	0	1	1	0
						1	**0**	**1**	**1**	**0**
	60708	M Communicatie en Educatie van de Natuurwetenschappen	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60800	M Medical Natural Sciences	21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	65012	M Chemistry (joint degree)	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	4	4
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**4**	**4**

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	65016	M Physics and Astronomy (joint degree)	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	0	0
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	66982	M Science	21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68404	M Science Education and Communication	21PF	Technische Universiteit Delft	DELFT	13	11	15	15	2
			21PG	Technische Universiteit Eindhoven	EINDHOVEN	7	8	10	7	0
			21PH	Universiteit Twente	ENSCHEDE	27	18	23	18	-9
						47	**37**	**48**	**40**	**-7**
	68502	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Biologie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	7	9	6	2	-5
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	1	3	0	0
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	4	10	5	5	1
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	7	6	7	4	-3
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	3	1	2	3	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	3	2	2	1	-2
						24	**29**	**25**	**15**	**-9**
	68511	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Natuurkunde	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	3	1	1	4	1
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	0	0	0	-1
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	2	2	1	1	-1
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	5	4	4	3
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	0	2	0	0	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	0	1	0	2	2
						7	**11**	**6**	**11**	**4**
	68513	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Scheikunde	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	6	5	6	6	0

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	1	0	0	-1
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	4	3	2	4	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	2	3	3	6	4
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	0	1	2	3	3
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	0	-1
						14	**14**	**14**	**19**	**5**
	68515	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Sterrenkunde	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68516	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Wiskunde	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	6	6	7	5	-1
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	0	1	0	-1
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	3	2	2	1
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	5	5	2	0	-5
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	2	1	0	2	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	0	1	2	0	0
			21PN	Tilburg University	TILBURG	0	0	0	0	0
						15	**16**	**14**	**9**	**-6**
	Totaal WO lerarenopleidingen eerstegraads exact					***108***	***107***	***108***	***99***	***-9***
WO lerarenopleidingen eerstegraads maatschappij	60403	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Religie in Samenleving en Cultuur	21PN	Tilburg University	TILBURG	1	1	1	0	-1
						1	**1**	**1**	**0**	**-1**
	68075	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Godsdienst en Levensbeschouwing	21PN	Tilburg University	UTRECHT	0	0	6	6	6
						0	**0**	**6**	**6**	**6**

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	68403	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Bedrijfseconomie	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	0	0	2	2
						0	**0**	**0**	**2**	**2**
	68500	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Aardrijkskunde	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	1	0	0	-1
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	3	4	4	2	-1
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	8	10	8	5	-3
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	9	6	6	5	-4
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	3	5	4	2	-1
						24	**26**	**22**	**14**	**-10**
	68501	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Algemene Economie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	7	6	6	7	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	0	0	0	0
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	1	1	1	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	4	6	10	4	0
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	4	5	7	5	1
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	0	0	1	0	0
			21PN	Tilburg University	TILBURG	1	2	1	0	-1
						17	**20**	**26**	**17**	**0**
	68505	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Filosofie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	0	0	0	-1
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	0	0	0	0	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	3	1	3	1	-2
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	2	1	1	0	-2
			21PN	Tilburg University	TILBURG	0	1	0	0	0
		M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Filosofie	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	10	13	8	5	-5

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						16	**16**	**12**	**6**	**-10**
	68506	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Geschiedenis en Staatsinrichting	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	0	0	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	5	4	3	5	0
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	6	5	2	1
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	11	12	9	8	-3
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	2	1	2	0	-2
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	4	5	2	2	-2
						23	**28**	**21**	**17**	**-6**
	68507	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Godsdienst en Levensbeschouwing	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	0	0	0
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	0	1	1	0	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	0	0	-1
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	0	3	1	1	1
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	0	1	0	-1
						2	**5**	**3**	**1**	**-1**
	68509	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Maatschappijleer	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	1	0	0	0
		M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Maatschappijleer en Maatschappijwetenschappen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	2	2	1	1	-1
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	3	4	2	2	-1
			21PH	Universiteit Twente	ENSCHEDE	5	6	6	7	2
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	5	5	9	6	1
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	3	1	3	2
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	3	1	3	2	-1

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			21PN	Tilburg University	TILBURG	1	0	0	0	-1
						20	**22**	**22**	**21**	**1**
	68518	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Management en Organisatie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	5	3	2	1
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	0	0	0	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	6	8	9	5	-1
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	6	5	10	9	3
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	2	5	0	0	-2
			21PN	Tilburg University	TILBURG	2	1	0	0	-2
						17	**24**	**22**	**16**	**-1**
	68531	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Zaakvakken	21PH	Universiteit Twente	ENSCHEDE	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal WO lerarenopleidingen eerstegraads maatschappij					***120***	***142***	***135***	***100***	***-20***
WO lerarenopleidingen eerstegraads talen	60634	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Friese Taal en Cultuur	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60740	M Talenonderwijs en Communicatie	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68503	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Duits	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	0	0	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	2	0	1	1
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	0	3	2	2	2
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	7	5	5	4	-3
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	3	4	0	0	-3
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	2	2	0	1	-1
						12	**16**	**7**	**8**	**-4**

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	68504	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Engels	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	0	0	0	-1
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	0	1	1	1
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	2	1	3	4	2
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	13	10	7	4	-9
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	3	3	6	4	1
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	7	6	2	4	-3
						26	**20**	**19**	**17**	**-9**
	68512	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Nederlands	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	2	0	0	0	-2
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	2	1	2	2	0
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	5	6	5	5	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	8	11	5	1	-7
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	7	8	4	2	-5
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	4	6	5
			21PN	Tilburg University	TILBURG	1	2	1	1	0
						26	**29**	**21**	**17**	**-9**
	68514	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Spaans	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	0	0	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	2	2	1	1	-1
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	0	1	0	0	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	2	2	0	-1
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	0	0	0	-1
						4	**5**	**3**	**1**	**-3**
	68517	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Frans	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	0	0	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	0	1	1	1
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	3	2	1	0	-3
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	7	6	4	5	-2
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	4	2	2	1

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	1	1	0	-1
						12	**13**	**9**	**8**	**-4**
	68519	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Grieks, Latijn en Klassieke Culturele Vorming	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	0	0	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	3	1	4	5	2
		M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Griekse en Latijnse Taal en Cultuur	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	0	0	0	-1
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	0	0	0	-1
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	2	1	1	2	0
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	2	1	1	0
						8	**4**	**6**	**8**	**0**
	68520	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Latijnse Taal en Cultuur	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	0	0
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	0	0	-1
						1	**1**	**0**	**0**	**-1**
	68521	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Arabisch	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	1	1	1	1
						0	**1**	**1**	**1**	**1**
	68522	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Italiaans	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	1	1	1	0
						1	**1**	**1**	**1**	**0**
	68523	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Russisch	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	1	0	0	0
						0	**1**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.8	Aantal ingeschreven studenten per deeltijd opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	68524	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Hebreeuws	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68527	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Fries	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68528	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Turks	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68529	M Educatieve master Geesteswe-tenschappen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	39	52	36	20	-19
						39	**52**	**36**	**20**	**-19**
	68530	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in de Taalvakken	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	0	0	0
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal WO lerarenopleidingen eerstegraads talen					***129***	***143***	***103***	***81***	***-48***
Totaal						**21334**	**21158**	**21159**	**20699**	**-635**

Tabel B3.9 Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.[7]

Tabel B3.9 Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
Associate degrees	80015	Ad Educatie en Kennismanagement Groene Sector Bloemsierkunst	30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80030	Ad Schrijftolk	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80045	Ad Onderwijsondersteuner Gezondheidszorg en Welzijn	21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80046	Ad Onderwijsondersteuner Mechanische Techniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80047	Ad Onderwijsondersteuner Motorvoertuigentechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80048	Ad Onderwijsondersteuner Elektrotechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**

[7] Wanneer een opleiding (isat) niet in duale vorm wordt aangeboden, bevatten de betreffende cellen een punt.

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	80049	Ad Onderwijsondersteuner Bouwtechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80050	Ad Onderwijsondersteuner Installatietechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80051	Ad Onderwijsondersteuner Techniek	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80052	Ad Onderwijsondersteuner Consumptieve Techniek I en II	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
			30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80053	Ad Onderwijsondersteuner Metaal-Elektro-Installatietechniek (MEI), Elektrotechniek	30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80055	Ad Onderwijsondersteuner Metaal-Elektro-Installatietechniek (MEI), Mechanische Techniek	30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	80056	Ad Onderwijsondersteuner Uiterlijke Verzorging	30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	0	0	.	.	0
					TILBURG	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80057	Ad Onderwijsondersteuner Economische Vakken	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80058	Ad Taalondersteuner	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80059	Ad Onderwijsondersteuner Zorg & Welzijn	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80060	Ad Onderwijsondersteuner Omgangskunde	21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80061	Ad Onderwijsondersteuner Werktuigbouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80062	Ad Onderwijsondersteuner Bouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80063	Ad Onderwijsondersteuner Informatie- en Communicatietechnologie I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	80064	Ad Onderwijsondersteuner Educatie en Kennismanagement Groene Sector	30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80081	Ad Pedagogisch Educatief Mede-werker	21UG	Hogeschool IPABO Amsterdam Alkmaar	ALKMAAR	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80098	Ad Onderwijsondersteuner Tech-nisch Beroepsonderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Win-desheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	80127	Ad Pedagogisch Professional Kind en Educatie	00IC	Katholieke PABO Zwolle	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal Associate degrees					***0***	***0***	***0***	***0***	***0***
HBO lerarenopleidingen eerste-graads exact	45263	M Leraar Wiskunde	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	35	36	41	40	5
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	0	0	0
					TILBURG	0	0	0	0	0
						35	**36**	**41**	**40**	**5**
	45273	M Leraar Scheikunde	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	45279	M Leraar Biologie	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45518	M Leraar Natuurkunde	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal HBO lerarenopleidingen eerstegraads exact					***35***	***36***	***41***	***40***	***5***
HBO lerarenopleidingen eerste-graads maatschappij	45264	M Leraar Aardrijkskunde	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45267	M Leraar Geschiedenis	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45268	M Leraar Maatschappijleer	30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45271	M Leraar Bedrijfseconomie	30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45274	M Leraar Godsdienst	01VU	Christelijke Hogeschool Win-desheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	.	.	.	.	.
					UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45275	M Leraar Algemene Economie	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	40	44	44	40	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						40	**44**	**44**	**40**	**0**

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	Totaal HBO lerarenopleidingen eerstegraads maatschappij					***40***	***44***	***44***	***40***	***0***
HBO lerarenopleidingen eerste-graads talen	45124	M Leraar Spaans	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45262	M Leraar Engels	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	43	47	53	48	5
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	0	0	0
					TILBURG	0	0	0	0	0
						43	**47**	**53**	**48**	**5**
	45265	M Leraar Duits	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45266	M Leraar Frans	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	45269	M Leraar Nederlands	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	33	34	38	38	5
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	0	0	0
					TILBURG	0	0	0	0	0
						33	**34**	**38**	**38**	**5**
	45276	M Leraar Fries	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal HBO lerarenopleidingen eerstegraads talen					***76***	***81***	***91***	***86***	***10***
HBO lerarenopleidingen kunst	34745	B Docent Theater	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	.	.	.	.	.
			27NF	ArtEZ	ARNHEM	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	34940	B Docent Dans	14NI	Codarts	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21RI	Hogeschool Leiden	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
					LEIDEN	.	.	.	.	.
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
					GRONINGEN	.	.	.	.	.
			27NF	ArtEZ	ARNHEM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	39100	B Docent Beeldende Kunst en Vormgeving	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	.	.	.	.	.
			27NF	ArtEZ	ARNHEM	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	20	18	17	9	-11
						20	**18**	**17**	**9**	**-11**
	39112	B Docent Muziek	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			14NI	Codarts	ROTTERDAM	.	.	.	.	.

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21RI	Hogeschool Leiden	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
					LEIDEN	.	.	.	.	.
			23KJ	Hogeschool der Kunsten Den Haag	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	.	.	.	.	.
			27NF	ArtEZ	ENSCHEDE	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	ALKMAAR	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal HBO lerarenopleidingen kunst					***20***	***18***	***17***	***9***	***-11***
WO lerarenopleidingen kunst	60701	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68508	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68510	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Muziek	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.9 Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	68710	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal WO lerarenopleidingen kunst					***0***	***0***	***0***	***0***	***0***
Lerarenopleidingen lichamelijke opvoeding	35025	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Lichamelijke Opvoeding	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			27UM	De Haagse Hogeschool	'S-GRAVENHAGE	0	0	0	0	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal Lerarenopleidingen lichamelijke opvoeding					***0***	***0***	***0***	***0***	***0***
Pabo	34808	B Opleiding tot leraar Basisonderwijs	00IC	Katholieke PABO Zwolle	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ALMERE	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
			07GR	Avans Hogeschool	BREDA	.	.	.	.	.
			08OK	De Kempel	HELMOND	.	.	.	.	.
			09OT	Iselinge Hogeschool	DOETINCHEM	11	4	.	.	-11
			10IZ	Marnix Academie	UTRECHT	.	.	.	.	.
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	26	28	26	32	6
			21MI	Hogeschool Zeeland	TERNEUZEN	.	.	.	.	.
					VLISSINGEN	.	.	.	.	.
			21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
					ROTTERDAM	.	.	.	.	.

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.								
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21UG	Hogeschool IPABO Amsterdam Alkmaar	ALKMAAR	.	.	.	.	.
					ALMERE	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22EX	Stenden Hogeschool	ASSEN	.	.	.	.	.
					EMMEN	.	.	.	.	.
					GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
					MEPPEL	.	.	.	.	.
			22HH	Gereformeerde Hogeschool	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	DORDRECHT	.	.	.	.	.
					ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			23AH	Saxion Hogeschool	DEVENTER	0	0	.	.	0
					ENSCHEDE	.	.	.	.	.
					HENGELO (O)	.	.	.	.	.
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	26	11	26	32	6
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	AMERSFOORT	.	.	.	.	.
					UTRECHT	.	.	.	.	.
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	.	.	.	.	.
					SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	ARNHEM	.	.	.	.	.
					NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
					ALKMAAR	.	.	.	.	.
					DORDRECHT	.	.	.	.	.
					HAARLEM	.	.	.	.	.
					HAARLEMMERMEER	.	.	.	.	.
					ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			27UM	De Haagse Hogeschool	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			30GB	Fontys Hogescholen	'S-HERTOGENBOSCH	.	.	.	.	.
					EINDHOVEN	.	.	.	.	.
					SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	.	.	.	.	.
					VEGHEL	.	.	.	.	.
					VENLO	.	.	.	.	.
			30VP	Thomas More Hogeschool	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
						63	**43**	**52**	**64**	**1**
	35514	B International Teacher Education for Primary Schools (ITEps)	22EX	Stenden Hogeschool	MEPPEL	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	39501	B International Teacher Education for Primary School (ITEps) (joint degree)	22EX	Stenden Hogeschool	MEPPEL	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal Pabo					***63***	***43***	***52***	***64***	***1***
HBO professionalisering	39218	B Opleidingskunde	25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	44101	M Special Educational Needs: Auditief Gehandicapten	25DW	Hogeschool Utrecht	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
					ARNHEM	.	.	.	.	.
					DOETINCHEM	.	.	.	.	.
					ENSCHEDE	.	.	.	.	.
					HAREN GN	.	.	.	.	.
					MAASTRICHT	.	.	.	.	.
					ROTTERDAM	.	.	.	.	.
					UTRECHT	.	.	.	.	.
					VLISSINGEN	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	44102	M Special Educational Needs: Communicatief Gehandicapten	25DW	Hogeschool Utrecht	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
					ARNHEM	.	.	.	.	.
					DOETINCHEM	.	.	.	.	.
					ENSCHEDE	.	.	.	.	.
					HAREN GN	.	.	.	.	.
					MAASTRICHT	.	.	.	.	.
					ROTTERDAM	.	.	.	.	.
					UTRECHT	.	.	.	.	.
					VLISSINGEN	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	44103	M Educational Needs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ALMERE	.	.	.	.	.
					ENSCHEDE	.	.	.	.	.
					GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
					ARNHEM	.	.	.	.	.
					DOETINCHEM	.	.	.	.	.
					MAASTRICHT	.	.	.	.	.
					ROTTERDAM	.	.	.	.	.
					UTRECHT	.	.	.	.	.
					VLISSINGEN	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	'S-HERTOGENBOSCH	.	.	.	.	.
					BERGEN OP ZOOM	.	.	.	.	.
					EINDHOVEN	.	.	.	.	.
					NIJMEGEN	.	.	.	.	.

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
					ROTTERDAM	.	.	.	.	.
					SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	.	.	.	.	.
					UTRECHT	.	.	.	.	.
		M Special Educational Needs: Leraar Speciaal Onderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
					HENGELO (O)	.	.	.	.	.
					UTRECHT	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	ENSCHEDE	.	.	.	.	.
					HAREN GN	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	44104	M Opleiding Dovenstudies/ Masteropleiding Leraar Nederlandse Gebarentaal	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	44136	M Learning & Innovation	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			22EX	Stenden Hogeschool	LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
		M Leren en Innoveren	10IZ	Marnix Academie	HELMOND	.	.	.	.	.
					UTRECHT	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			23AH	Saxion Hogeschool	ENSCHEDE	.	.	.	.	.
					HENGELO (O)	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
			30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
	44141	M Expertdocent Beroepsonderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	UTRECHT	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	49099	M Talentontwikkeling en Diversiteit	25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	49117	M Kunsteducatie	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			14NI	Codarts	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			27NF	ArtEZ	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	MAASTRICHT	.	.	.	.	.
					TILBURG	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	49248	M Toetsdeskundige	30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	49501	M Kunsteducatie (joint degree)	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal HBO professionalisering					***0***	***0***	***0***	***0***	***0***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads beroepsgericht	35208	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Mens en Technologie	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35210	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in het Technisch Beroepsonderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35254	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Techniek	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35382	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35383	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bouwtechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35384	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Elektrotechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35385	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Mechanische Techniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	0	0	.	.	0
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35386	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Motorvoertuigentechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35387	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Werktuigbouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	.	.	.	.	.
					AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35388	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Gezondheidszorg en Welzijn	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35423	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Consumptieve Techniek I en II	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
			30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35442	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Installatietechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35484	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Grafische Techniek I en II	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads beroepsgericht					***0***	***0***	***0***	***0***	***0***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads exact	35199	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Scheikunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35221	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Wiskunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	17	19	16	16	-1
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	8	6	2	1	-7
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	0	0	.	.	0
						25	**25**	**18**	**17**	**-8**
	35261	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Natuurkunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	6	2	2	2	-4
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	0	0	.	.	0

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
						6	**2**	**2**	**2**	**-4**
	35301	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Biologie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	10	8	8	6	-4
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	.	.	0
						10	**8**	**8**	**6**	**-4**
	39116	B Docent Informatie en Communicatie Technologie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads exact					***41***	***35***	***28***	***25***	***-16***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads groen	34899	B Educatie en Kennismanagement Groene Sector	30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads groen					***0***	***0***	***0***	***0***	***0***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads maatschappij	35146	B Godsdienst-pastoraal Werk	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
					UTRECHT	.	.	.	.	.
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
			22HH	Gereformeerde Hogeschool	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	.	.	.	.	.
					UTRECHT	.	.	.	.	.

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35197	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Geschiedenis	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	26	21	17	19	-7
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	16	13	10	5	-11
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	0	0	.	.	0
						42	**34**	**27**	**24**	**-18**
	35201	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Aardrijkskunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	9	5	1	1	-8
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	0	0	.	.	0
						9	**5**	**1**	**1**	**-8**

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	35202	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Algemene Economie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	15	18	13	15	0
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	9	7	4	2	-7
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	0	0	.	.	0
						24	**25**	**17**	**17**	**-7**
	35203	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bedrijfseconomie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	7	4	3	4	-3
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	0	0	.	.	0
						7	**4**	**3**	**4**	**-3**
	35204	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Pedagogiek	25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	'S-GRAVENHAGE	.	.	.	.	.
					'S-HERTOGENBOSCH	.	.	.	.	.
					EINDHOVEN	.	.	.	.	.

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
					SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35205	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Islamgodsdienst	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35207	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Economie	25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35411	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Maatschappijleer	21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	9	6	5	5	-4
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	.	.	0
						9	**6**	**5**	**5**	**-4**
	35421	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in omgangskunde	21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35441	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Godsdienst	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	UTRECHT	.	.	.	.	.

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
					ZWOLLE	.	.	.	.	.
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	.	.	.	.	.
					UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads maatschappij					***91***	***74***	***53***	***51***	***-40***
HBO lerarenopleidingen tweede-graads talen	34104	B Opleiding tot Leraar Nederlandse Gebarentaal (NGT) / Bacheloropleiding tot Tolk NGT	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35144	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Fries	21WN	NHL	LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	35193	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Duits	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	11	10	10	13	2
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	11	5	2	2	-9
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	0	0	.	.	0
						22	**15**	**12**	**15**	**-7**
	35195	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Engels	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	41	38	41	38	-3

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	22	20	13	7	-15
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	0	0	.	.	0
						63	**58**	**54**	**45**	**-18**
	35196	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Frans	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	4	2	2	1	-3
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	.	.	0
						4	**2**	**2**	**1**	**-3**
	35198	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	.	.	.	.
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	31	28	23	25	-6
			21WN	NHL	GRONINGEN	.	.	.	.	.
					LEEUWARDEN	.	.	.	.	.
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	13	4	4	2	-11
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	.	.	.
					TILBURG	0	0	.	.	0
						44	**32**	**27**	**27**	**-17**
	35255	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Spaans	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads talen					***133***	***107***	***95***	***88***	***-45***
WO lerarenopleidingen eerste-graads exact	60207	M Bio-Pharmaceutical Sciences	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60231	M Mathematics and Science Education	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60346	M Physics Education	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60614	M Educatie en Communicatie in de Wiskunde en Natuurwetenschappen	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60708	M Communicatie en Educatie van de Natuurwetenschappen	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60800	M Medical Natural Sciences	21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	65012	M Chemistry (joint degree)	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	65016	M Physics and Astronomy (joint degree)	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	66982	M Science	21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68404	M Science Education and Communication	21PF	Technische Universiteit Delft	DELFT	.	.	.	.	.
			21PG	Technische Universiteit Eindhoven	EINDHOVEN	.	.	.	.	.
			21PH	Universiteit Twente	ENSCHEDE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68502	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Biologie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68511	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Natuurkunde	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68513	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Scheikunde	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68515	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Sterrenkunde	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68516	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Wiskunde	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			21PN	Tilburg University	TILBURG	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal WO lerarenopleidingen eerstegraads exact					***0***	***0***	***0***	***0***	***0***
WO lerarenopleidingen eerste-graads maatschappij	60403	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Religie in Samenleving en Cultuur	21PN	Tilburg University	TILBURG	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68075	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Godsdienst en Levensbeschouwing	21PN	Tilburg University	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	68403	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Bedrijfseconomie	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68500	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Aardrijkskunde	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68501	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Algemene Economie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			21PN	Tilburg University	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68505	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Filosofie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			21PN	Tilburg University	TILBURG	0	0	0	0	0
		M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Filosofie	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68506	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Geschiedenis en Staatsinrichting	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68507	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Godsdienst en Levens-beschouwing	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68509	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Maatschappijleer	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
		M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Maatschappijleer en Maatschappijwetenschappen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PH	Universiteit Twente	ENSCHEDE	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	**Isat**	**Naam opleiding**	**Brin**	**Naam instelling**	**Gemeente**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**Δ (2016-2013)**
			21PN	Tilburg University	TILBURG	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68518	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Management en Organisatie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			21PN	Tilburg University	TILBURG	0	0	2	0	0
						0	**0**	**2**	**0**	**0**
	68531	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Zaakvakken	21PH	Universiteit Twente	ENSCHEDE	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal WO lerarenopleidingen eerstegraads maatschappij					***0***	***0***	***2***	***0***	***0***
WO lerarenopleidingen eerstegraads talen	60634	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Friese Taal en Cultuur	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60740	M Talenonderwijs en Communicatie	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68503	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Duits	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	68504	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Engels	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68512	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Nederlands	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
			21PN	Tilburg University	TILBURG	0	0	1	0	0
						0	**0**	**1**	**0**	**0**
	68514	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Spaans	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68517	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Frans	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68519	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Grieks, Latijn en Klassieke Culturele Vorming	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
		M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Griekse en Latijnse Taal en Cultuur	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68520	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Latijnse Taal en Cultuur	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68521	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Arabisch	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68522	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Italiaans	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68523	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Russisch	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel B3.9	Aantal ingeschreven studenten per duale opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	68524	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Hebreeuws	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68527	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Fries	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68528	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Turks	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68529	M Educatieve master Geesteswe-tenschappen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68530	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in de Taalvakken	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	.	.	.	.	.
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal WO lerarenopleidingen eerstegraads talen					***0***	***0***	***1***	***0***	***0***
Totaal						**499**	**438**	**424**	**403**	**-96**

Tabel B3.10 Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.[8]

Tabel B3.10 Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
Associate degrees	80015	Ad Educatie en Kennismanagement Groene Sector Bloemsierkunst	30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	24	25	35	24	0
						24	**25**	**35**	**24**	**0**
	80030	Ad Schrijftolk	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	45	62	65	56	11
						45	**62**	**65**	**56**	**11**
	80045	Ad Onderwijsondersteuner Gezondheidszorg en Welzijn	21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	7	9	18	22	15
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	6	9	16	9	3
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	22	15	17	24	2
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	13	16	20	12	-1
						48	**49**	**71**	**67**	**19**
	80046	Ad Onderwijsondersteuner Mechanische Techniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	2	0	0	.	-2
						2	**0**	**0**	**0**	**-2**
	80047	Ad Onderwijsondersteuner Motorvoertuigentechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	3	0	0	.	-3
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	0	2	0	.	0
						3	**2**	**0**	**0**	**-3**
	80048	Ad Onderwijsondersteuner Elektrotechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	3	2	1	.	-3
						3	**2**	**1**	**0**	**-3**

[8] Wanneer een opleiding (isat) niet wordt aangeboden, bevatten de betreffende cellen een punt.

Tabel B3.10	Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	80049	Ad Onderwijsondersteuner Bouwtechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	13	9	5	2	-11
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	5	2	0	.	-5
						18	**11**	**5**	**2**	**-16**
	80050	Ad Onderwijsondersteuner Installatietechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	2	2	1	.	-2
						2	**2**	**1**	**0**	**-2**
	80051	Ad Onderwijsondersteuner Techniek	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	4	4	3	1	-3
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	0	0	0	.	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	6	5	3	1	-5
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	2	0	2	1
						11	**11**	**6**	**4**	**-7**
	80052	Ad Onderwijsondersteuner Consumptieve Techniek I en II	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	3	3	7	6	3
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	9	11	10	12	3
			30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	4	1	3	3	-1
						16	**15**	**20**	**21**	**5**
	80053	Ad Onderwijsondersteuner Metaal-Elektro-Installatietechniek (MEI), Elektrotechniek	30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	1	0	0	.	-1
						1	**0**	**0**	**0**	**-1**
	80055	Ad Onderwijsondersteuner Metaal-Elektro-Installatietechniek (MEI), Mechanische Techniek	30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	2	1	1	1	-1
						2	**1**	**1**	**1**	**-1**

Tabel B3.10	Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	80056	Ad Onderwijsondersteuner Uiterlijke Verzorging	30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	7	0	.	.	-7
					TILBURG	0	0	.	.	0
						7	**0**	**0**	**0**	**-7**
	80057	Ad Onderwijsondersteuner Economische Vakken	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	3	0	.	.	-3
						3	**0**	**0**	**0**	**-3**
	80058	Ad Taalondersteuner	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	1	0	.	.	-1
						1	**0**	**0**	**0**	**-1**
	80059	Ad Onderwijsondersteuner Zorg & Welzijn	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	4	3	2	.	-4
						4	**3**	**2**	**0**	**-4**
	80060	Ad Onderwijsondersteuner Omgangskunde	21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	20	26	21	20	0
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	8	12	9	8	0
						28	**38**	**30**	**28**	**0**
	80061	Ad Onderwijsondersteuner Werktuigbouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	4	0	0	.	-4
						4	**0**	**0**	**0**	**-4**
	80062	Ad Onderwijsondersteuner Bouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	4	5	1	1	-3
						4	**5**	**1**	**1**	**-3**
	80063	Ad Onderwijsondersteuner Informatie- en Communicatietechnologie I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	2	1	1	1	-1
						2	**1**	**1**	**1**	**-1**

Tabel B3.10	Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	80064	Ad Onderwijsondersteuner Educatie en Kennismanagement Groene Sector	30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	15	7	7	13	-2
						15	**7**	**7**	**13**	**-2**
	80081	Ad Pedagogisch Educatief Medewerker	21UG	Hogeschool IPABO Amsterdam Alkmaar	ALKMAAR	.	.	0	1	1
					AMSTERDAM	.	.	0	11	11
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	159	194	202	252	93
						159	**194**	**202**	**264**	**105**
	80098	Ad Onderwijsondersteuner Technisch Beroepsonderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	0	16	21	13	13
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	5	3	6	10	5
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	8	15	16	13	5
						13	**34**	**43**	**36**	**23**
	80127	Ad Pedagogisch Professional Kind en Educatie	00IC	Katholieke PABO Zwolle	ZWOLLE	0	0	0	70	70
						0	**0**	**0**	**70**	**70**
	Totaal Associate degrees					***415***	***462***	***491***	***588***	***173***
HBO lerarenopleidingen eerstegraads exact	45263	M Leraar Wiskunde	21WN	NHL	GRONINGEN	33	29	35	39	6
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	107	111	106	106	-1
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	35	36	41	40	5
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	61	74	90	94	33
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	4	19	19
					TILBURG	83	72	76	73	-10
						319	**322**	**352**	**371**	**52**
	45273	M Leraar Scheikunde	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	17	39	59	66	49
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	65	59	59	53	-12
						82	**98**	**118**	**119**	**37**

Tabel B3.10	Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	45279	M Leraar Biologie	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	116	104	95	99	-17
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	61	63	56	52	-9
						177	**167**	**151**	**151**	**-26**
	45518	M Leraar Natuurkunde	21WN	NHL	GRONINGEN	22	22	23	21	-1
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	84	76	81	87	3
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	54	47	52	60	6
						160	**145**	**156**	**168**	**8**
	Totaal HBO lerarenopleidingen eerstegraads exact					***738***	***732***	***777***	***809***	***71***
HBO lerarenopleidingen eerste-graads maatschappij	45264	M Leraar Aardrijkskunde	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	90	95	90	87	-3
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	73	63	66	75	2
						163	**158**	**156**	**162**	**-1**
	45267	M Leraar Geschiedenis	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	79	69	59	48	-31
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	110	108	93	77	-33
						189	**177**	**152**	**125**	**-64**
	45268	M Leraar Maatschappijleer	30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	47	42	49	43	-4
						47	**42**	**49**	**43**	**-4**
	45271	M Leraar Bedrijfseconomie	30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	57	50	55	47	-10
						57	**50**	**55**	**47**	**-10**
	45274	M Leraar Godsdienst	01VU	Christelijke Hogeschool Win-desheim	ZWOLLE	11	6	10	9	-2
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	18	17	19	22	4
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	17	18	13	10	-7
					UTRECHT	28	25	19	19	-9
						74	**66**	**61**	**60**	**-14**
	45275	M Leraar Algemene Economie	21WN	NHL	GRONINGEN	48	35	37	39	-9
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	40	44	44	40	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	64	73	76	76	12
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	53	61	72	69	16
						205	**213**	**229**	**224**	**19**

Tabel B3.10	Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	Totaal HBO lerarenopleidingen eerstegraads maatschappij					***735***	***706***	***702***	***661***	***-74***
HBO lerarenopleidingen eerste-graads talen	45124	M Leraar Spaans	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	8	2	0	.	-8
						8	**2**	**0**	**0**	**-8**
	45262	M Leraar Engels	21WN	NHL	GRONINGEN	23	30	39	41	18
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	98	85	99	95	-3
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	43	47	53	48	5
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	46	59	57	50	4
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	7	14	14
					TILBURG	73	86	79	80	7
						283	**307**	**334**	**328**	**45**
	45265	M Leraar Duits	21WN	NHL	GRONINGEN	27	30	37	35	8
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	60	51	60	67	7
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	53	53	59	58	5
						140	**134**	**156**	**160**	**20**
	45266	M Leraar Frans	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	41	33	36	27	-14
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	38	37	33	31	-7
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	32	27	24	22	-10
						111	**97**	**93**	**80**	**-31**
	45269	M Leraar Nederlands	21WN	NHL	GRONINGEN	37	37	40	40	3
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	105	100	98	93	-12
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	33	34	38	38	5
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	43	47	55	46	3
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	.	.	2	12	12
					TILBURG	82	82	75	68	-14
						300	**300**	**308**	**297**	**-3**
	45276	M Leraar Fries	21WN	NHL	GRONINGEN	1	2	2	2	1
						1	**2**	**2**	**2**	**1**
	Totaal HBO lerarenopleidingen eerstegraads talen					***843***	***842***	***893***	***867***	***24***
HBO lerarenopleidingen kunst	34745	B Docent Theater	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	50	42	50	53	3

Tabel B3.10	Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.								
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	37	38	54	57	20
			21WN	NHL	LEEUWARDEN	96	113	111	107	11
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	39	35	37	40	1
			27NF	ArtEZ	ARNHEM	96	101	91	86	-10
					ZWOLLE	79	80	88	94	15
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	106	109	99	102	-4
						503	**518**	**530**	**539**	**36**
	34940	B Docent Dans	14NI	Codarts	ROTTERDAM	66	69	74	71	5
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	56	60	66	74	18
			21RI	Hogeschool Leiden	'S-GRAVENHAGE	38	35	.	.	-38
					LEIDEN	.	.	29	22	22
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	AMSTERDAM	9	26	25	33	24
					GRONINGEN	28	33	35	30	2
			27NF	ArtEZ	ARNHEM	83	80	79	80	-3
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	97	93	85	83	-14
						377	**396**	**393**	**393**	**16**
	39100	B Docent Beeldende Kunst en Vormgeving	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	177	190	191	187	10
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	264	198	187	156	-108
			21WN	NHL	LEEUWARDEN	114	116	126	107	-7
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	195	199	184	175	-20
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	103	90	92	102	-1
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	44	52	61	71	27
			27NF	ArtEZ	ARNHEM	223	211	209	201	-22
					ZWOLLE	253	223	190	184	-69
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	252	245	224	219	-33
						1625	**1524**	**1464**	**1402**	**-223**
	39112	B Docent Muziek	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	85	82	82	75	-10
			14NI	Codarts	ROTTERDAM	84	87	88	89	5

Tabel B3.10	Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	66	57	60	58	-8
			21RI	Hogeschool Leiden	'S-GRAVENHAGE	13	14	0	0	-13
					LEIDEN	.	.	17	20	20
			23KJ	Hogeschool der Kunsten Den Haag	'S-GRAVENHAGE	38	40	49	56	18
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	49	55	53	60	11
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	66	70	69	68	2
			27NF	ArtEZ	ENSCHEDE	43	44	52	57	14
					ZWOLLE	75	66	71	74	-1
			27PZ	Inholland	ALKMAAR	1	.	.	.	-1
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	66	69	65	78	12
						586	**584**	**606**	**635**	**49**
	Totaal HBO lerarenopleidingen kunst					***3091***	***3022***	***2993***	***2969***	***-122***
WO lerarenopleidingen kunst	60701	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	32	24	20	17	-15
						32	**24**	**20**	**17**	**-15**
	68508	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	.	.	.	.	.
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	4	3	2	4	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	9	17	14	17	8
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	2	3	4	3	1
						15	**23**	**20**	**24**	**9**
	68510	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Muziek	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	1	1	1	4	3
						1	**1**	**1**	**4**	**3**

Tabel B3.10 Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	68710	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming/Kunst Algemeen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	.	.	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal WO lerarenopleidingen kunst					***48***	***48***	***41***	***45***	***-3***
Lerarenopleidingen lichamelijke opvoeding	35025	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Lichamelijke Opvoeding	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	787	741	731	758	-29
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	632	593	641	626	-6
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	690	695	643	669	-21
			27UM	De Haagse Hogeschool	'S-GRAVENHAGE	693	735	721	733	40
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	857	879	802	829	-28
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	748	772	765	741	-7
						4407	**4415**	**4303**	**4356**	**-51**
	Totaal Lerarenopleidingen lichamelijke opvoeding					***4407***	***4415***	***4303***	***4356***	***-51***
Pabo	34808	B Opleiding tot leraar Basisonderwijs	00IC	Katholieke PABO Zwolle	ZWOLLE	663	705	662	670	7
			01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ALMERE	330	294	239	233	-97
					ZWOLLE	569	581	496	522	-47
			07GR	Avans Hogeschool	BREDA	600	639	574	601	1
			08OK	De Kempel	HELMOND	759	776	731	754	-5
			09OT	Iselinge Hogeschool	DOETINCHEM	432	441	389	381	-51
			10IZ	Marnix Academie	UTRECHT	1474	1416	1291	1278	-196
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	784	844	824	862	78
			21MI	Hogeschool Zeeland	TERNEUZEN	14	8	.	.	-14
					VLISSINGEN	457	433	383	331	-126
			21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	1044	1200	1153	1164	120
					ROTTERDAM	0	0	0	0	0

Tabel B3.10	Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21UG	Hogeschool IPABO Amsterdam Alkmaar	ALKMAAR	434	410	415	369	-65
					ALMERE	0	0	0	0	0
					AMSTERDAM	493	501	470	461	-32
			21WN	NHL	LEEUWARDEN	363	371	334	339	-24
			22EX	Stenden Hogeschool	ASSEN	330	261	160	163	-167
					EMMEN	257	247	191	190	-67
					GRONINGEN	388	401	347	349	-39
					LEEUWARDEN	310	315	272	298	-12
					MEPPEL	228	258	230	211	-17
			22HH	Gereformeerde Hogeschool	ZWOLLE	586	576	489	469	-117
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	DORDRECHT	324	206	114	64	-260
					ROTTERDAM	968	920	739	693	-275
			23AH	Saxion Hogeschool	DEVENTER	652	671	609	573	-79
					ENSCHEDE	.	.	0	577	577
					HENGELO (O)	645	596	555	.	-645
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	648	609	597	572	-76
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	791	815	738	766	-25
			25DW	Hogeschool Utrecht	AMERSFOORT	381	323	275	241	-140
					UTRECHT	939	891	773	858	-81
			25JX	Hogeschool Zuyd	MAASTRICHT	0	.	.	.	0
					SITTARD-GELEEN	245	241	182	169	-76
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	ARNHEM	656	629	506	468	-188
					NIJMEGEN	962	1007	983	1024	62
			27PZ	Inholland	'S-GRAVENHAGE	617	569	513	454	-163
					ALKMAAR	468	365	315	313	-155
					DORDRECHT	309	301	278	290	-19
					HAARLEM	625	593	471	433	-192
					HAARLEMMERMEER	0	1	.	.	0
					ROTTERDAM	323	277	188	179	-144
			27UM	De Haagse Hogeschool	'S-GRAVENHAGE	861	787	627	571	-290
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	959	840	711	682	-277

Tabel B3.10	Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			30GB	Fontys Hogescholen	'S-HERTOGENBOSCH	347	353	317	342	-5
					EINDHOVEN	501	497	395	386	-115
					SITTARD-GELEEN	313	300	257	218	-95
					TILBURG	642	622	577	536	-106
					VEGHEL	187	182	176	151	-36
					VENLO	96	107	102	84	-12
			30VP	Thomas More Hogeschool	ROTTERDAM	506	594	570	650	144
						24480	**23973**	**21218**	**20939**	**-3541**
	35514	B International Teacher Education for Primary Schools (ITEps)	22EX	Stenden Hogeschool	MEPPEL	.	.	.	71	71
						0	**0**	**0**	**71**	**71**
	39501	B International Teacher Education for Primary School (ITEps) (joint degree)	22EX	Stenden Hogeschool	MEPPEL	.	.	.	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal Pabo					***24480***	***23973***	***21218***	***21010***	***-3470***
HBO professionalisering	39218	B Opleidingskunde	25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	440	440	439	456	16
						440	**440**	**439**	**456**	**16**
	44101	M Special Educational Needs: Auditief Gehandicapten	25DW	Hogeschool Utrecht	'S-GRAVENHAGE	0	0	0	0	0
					AMSTERDAM	0	0	0	0	0
					ARNHEM	0	0	0	0	0
					DOETINCHEM	0	0	0	0	0
					ENSCHEDE	0	0	0	0	0
					HAREN GN	0	0	0	0	0
					MAASTRICHT	0	0	0	0	0
					ROTTERDAM	0	0	0	0	0
					UTRECHT	5	6	3	3	-2
					VLISSINGEN	0	0	0	0	0
					ZWOLLE	0	0	0	0	0

Tabel B3.10	Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						5	**6**	**3**	**3**	**-2**
	44102	M Special Educational Needs: Communicatief Gehandicapten	25DW	Hogeschool Utrecht	'S-GRAVENHAGE	0	0	0	0	0
					AMSTERDAM	1	0	0	0	-1
					ARNHEM	0	0	0	0	0
					DOETINCHEM	0	0	0	0	0
					ENSCHEDE	0	0	0	0	0
					HAREN GN	0	0	0	0	0
					MAASTRICHT	0	0	0	0	0
					ROTTERDAM	0	0	0	0	0
					UTRECHT	20	19	9	16	-4
					VLISSINGEN	0	0	0	0	0
					ZWOLLE	0	0	0	0	0
						21	**19**	**9**	**16**	**-5**
	44103	M Educational Needs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ALMERE	.	.	.	0	0
					ENSCHEDE	0	0	119	161	161
					GRONINGEN	.	.	.	78	78
					LEEUWARDEN	139	115	110	96	-43
					ZWOLLE	449	399	422	428	-21
			25DW	Hogeschool Utrecht	'S-GRAVENHAGE	191	246	295	228	37
					AMSTERDAM	84	107	92	247	163
					ARNHEM	126	117	83	72	-54
					DOETINCHEM	57	43	18	0	-57
					MAASTRICHT	188	184	178	148	-40
					ROTTERDAM	313	347	389	361	48
					UTRECHT	243	237	173	348	105
					VLISSINGEN	138	148	121	91	-47
			30GB	Fontys Hogescholen	'S-HERTOGENBOSCH	96	102	110	97	1
					BERGEN OP ZOOM	58	86	81	69	11
					EINDHOVEN	256	256	226	203	-53
					NIJMEGEN	138	170	155	150	12

Tabel B3.10	Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
					ROTTERDAM	152	184	177	165	13
					SITTARD-GELEEN	81	88	84	74	-7
					TILBURG	337	302	224	174	-163
					UTRECHT	164	158	156	159	-5
		M Special Educational Needs: Leraar Speciaal Onderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	AMSTERDAM	293	247	229	0	-293
					HENGELO (O)	78	95	.	.	-78
					UTRECHT	138	163	148	0	-138
			25DW	Hogeschool Utrecht	ENSCHEDE	82	63	66	0	-82
					HAREN GN	108	75	51	.	-108
					ZWOLLE	162	177	181	0	-162
						4071	**4109**	**3888**	**3349**	**-722**
	44104	M Opleiding Dovenstudies/ Masteropleiding Leraar Nederlandse Gebarentaal	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	15	13	13	11	-4
						15	**13**	**13**	**11**	**-4**
	44136	M Learning & Innovation	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	118	131	133	117	-1
			22EX	Stenden Hogeschool	LEEUWARDEN	61	62	70	64	3
		M Leren en Innoveren	10IZ	Marnix Academie	HELMOND	.	0	32	34	34
					UTRECHT	83	159	109	90	7
					ZWOLLE	0	39	88	89	89
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	35	53	58	40	5
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	89	93	76	63	-26
			23AH	Saxion Hogeschool	ENSCHEDE	.	.	0	71	71
					HENGELO (O)	56	51	70	.	-56
			27PZ	Inholland	'S-GRAVENHAGE	37	37	51	59	22
					AMSTERDAM	59	61	63	65	6
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	91	96	125	131	40
			30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	68	73	75	76	8
						697	**855**	**950**	**899**	**202**

Tabel B3.10	Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	44141	M Expertdocent Beroepsonderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	UTRECHT	.	.	.	14	14
					ZWOLLE	.	.	.	4	4
						0	**0**	**0**	**18**	**18**
	49099	M Talentontwikkeling en Diversiteit	25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	.	.	.	30	30
						0	**0**	**0**	**30**	**30**
	49117	M Kunsteducatie	00MF	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht	UTRECHT	25	35	43	46	21
			14NI	Codarts	ROTTERDAM	11	11	12	20	9
			21QA	Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten	AMSTERDAM	38	40	43	43	5
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	22	27	32	29	7
			27NF	ArtEZ	ZWOLLE	26	33	41	54	28
			30GB	Fontys Hogescholen	MAASTRICHT	6	2	3	3	-3
					TILBURG	42	38	45	40	-2
						170	**186**	**219**	**235**	**65**
	49248	M Toetsdeskundige	30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	.	.	.	24	24
						0	**0**	**0**	**24**	**24**
	49501	M Kunsteducatie (joint degree)	21WN	NHL	GRONINGEN	2	35	43	36	34
			25BE	Hanzehogeschool Groningen	GRONINGEN	32	0	0	0	-32
						34	**35**	**43**	**36**	**2**
	Totaal HBO professionalisering					***5453***	***5663***	***5564***	***5077***	***-376***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads beroepsgericht	35208	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Mens en Technologie	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	48	49	50	57	9
						48	**49**	**50**	**57**	**9**
	35210	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in het Technisch Beroepsonderwijs	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	.	71	147	208	208
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	60	55	66	65	5
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	87	158	173	213	126

Tabel B3.10	Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						147	**284**	**386**	**486**	**339**
	35254	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Techniek	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	41	29	18	6	-35
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	24	20	18	10	-14
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	74	71	67	72	-2
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	0	0	0	0	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	24	20	19	16	-8
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	15	20	17	20	5
					TILBURG	21	25	28	23	2
						199	**185**	**167**	**147**	**-52**
	35382	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	72	42	24	8	-64
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	0	0	.	.	0
					AMSTERDAM	1	1	1	.	-1
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	22	12	8	.	-22
						95	**55**	**33**	**8**	**-87**
	35383	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bouwtechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	48	34	17	5	-43
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	0	0	.	.	0
					AMSTERDAM	3	2	.	.	-3
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	48	28	14	1	-47
						99	**64**	**31**	**6**	**-93**
	35384	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Elektrotechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	32	15	10	4	-28
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	0	0	.	.	0
					AMSTERDAM	1	1	.	.	-1
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	12	9	8	1	-11

Tabel B3.10	Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						45	**25**	**18**	**5**	**-40**
	35385	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Mechanische Techniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	19	6	5	1	-18
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	0	0	.	.	0
					AMSTERDAM	1	0	.	.	-1
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	4	3	2	1	-3
						24	**9**	**7**	**2**	**-22**
	35386	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Motorvoertuigentechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	34	26	9	2	-32
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	0	0	.	.	0
					AMSTERDAM	1	1	.	.	-1
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	69	46	25	1	-68
						104	**73**	**34**	**3**	**-101**
	35387	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Werktuigbouwkunde I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	33	17	7	3	-30
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	ALKMAAR	0	0	.	.	0
					AMSTERDAM	0	0	.	.	0
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	27	12	7	4	-23
						60	**29**	**14**	**7**	**-53**
	35388	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Gezondheidszorg en Welzijn	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	123	140	136	137	14
			21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	95	102	103	94	-1
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	172	165	178	192	20

Tabel B3.10	Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	76	83	104	115	39
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	72	78	86	98	26
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	140	142	137	154	14
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	34	31	37	39	5
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	164	168	179	183	19
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	165	169	168	171	6
						1041	**1078**	**1128**	**1183**	**142**
	35423	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Consumptieve Techniek I en II	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	140	140	132	142	2
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	120	134	129	129	9
			30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	54	65	70	68	14
						314	**339**	**331**	**339**	**25**
	35442	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Installatietechniek I en II	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	10	8	5	1	-9
						10	**8**	**5**	**1**	**-9**
	35484	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Grafische Techniek I en II	28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	1	0	.	.	-1
						1	**0**	**0**	**0**	**-1**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads beroepsgericht					***2186***	***2198***	***2204***	***2244***	***58***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads exact	35199	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Scheikunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	58	66	62	51	-7
			21WN	NHL	GRONINGEN	1	0	0	0	-1
					LEEUWARDEN	50	66	68	68	18
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	98	91	96	107	9
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	33	33	40	33	0

Tabel B3.10	Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.								
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	18	15	25	25	7
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	58	54	67	76	18
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	79	81	89	89	10
						395	**406**	**447**	**449**	**54**
	35221	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Wiskunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	215	223	239	275	60
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	54	67	61	63	9
			21WN	NHL	GRONINGEN	106	114	127	127	21
					LEEUWARDEN	179	203	215	226	47
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	271	298	342	365	94
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	374	390	382	398	24
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	183	229	271	288	105
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	75	87	101	110	35
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	343	346	363	337	-6
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	110	100	107	103	-7
					TILBURG	390	399	395	389	-1
						2300	**2456**	**2603**	**2681**	**381**
	35261	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Natuurkunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	51	63	63	62	11
			21WN	NHL	GRONINGEN	1	.	.	.	-1
					LEEUWARDEN	63	67	88	104	41
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	85	79	75	107	22
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	138	140	155	137	-1
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	42	40	46	45	3
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	23	19	19	23	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	82	78	91	108	26
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	46	57	51	51	5
					TILBURG	80	98	116	134	54

Tabel B3.10 Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						611	**641**	**704**	**771**	**160**
	35301	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Biologie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	147	140	129	123	-24
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	91	100	108	125	34
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	194	233	274	317	123
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	218	232	243	256	38
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	117	114	136	140	23
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	21	29	38	48	27
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	177	194	203	196	19
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	197	203	208	238	41
						1162	**1245**	**1339**	**1443**	**281**
	39116	B Docent Informatie en Communicatie Technologie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	50	32	16	5	-45
			30GB	Fontys Hogescholen	EINDHOVEN	33	22	12	4	-29
						83	**54**	**28**	**9**	**-74**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads exact					***4551***	***4802***	***5121***	***5353***	***802***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads groen	34899	B Educatie en Kennismanagement Groene Sector	30TX	Vilentum Hogeschool	WAGENINGEN	588	616	605	603	15
						588	**616**	**605**	**603**	**15**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads groen					***588***	***616***	***605***	***603***	***15***
HBO lerarenopleidingen tweedegraads maatschappij	35146	B Godsdienst-pastoraal Werk	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	AMSTERDAM	0	38	32	28	28
					UTRECHT	27	0	0	0	-27
					ZWOLLE	115	116	124	88	-27
			22HH	Gereformeerde Hogeschool	ZWOLLE	96	87	98	89	-7
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	406	398	331	327	-79
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	24	16	12	5	-19
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	48	54	71	50	2
					UTRECHT	45	53	49	42	-3

Tabel B3.10	Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						761	**762**	**717**	**629**	**-132**
	35197	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Geschiedenis	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	339	321	301	280	-59
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	46	42	33	30	-16
			21WN	NHL	GRONINGEN	1	0	0	0	-1
					LEEUWARDEN	255	265	257	238	-17
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	326	324	337	306	-20
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	519	502	491	505	-14
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	382	376	321	304	-78
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	64	76	68	65	1
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	406	358	292	271	-135
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	133	115	102	100	-33
					TILBURG	340	317	289	278	-62
						2811	**2696**	**2491**	**2377**	**-434**
	35201	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Aardrijkskunde	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	131	142	126	143	12
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	110	127	107	119	9
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	145	155	182	218	73
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	124	143	157	160	36
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	135	132	136	159	24
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	25	34	39	40	15
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	194	191	164	155	-39
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	53	53	51	62	9
					TILBURG	177	189	192	172	-5
						1094	**1166**	**1154**	**1228**	**134**

Tabel B3.10	Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	35202	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Algemene Economie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	175	186	195	189	14
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	56	51	48	48	-8
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	129	140	139	137	8
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	182	196	199	202	20
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	40	46	42	54	14
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	256	262	272	280	24
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	42	46	33	35	-7
					TILBURG	159	133	130	115	-44
						1039	**1060**	**1058**	**1060**	**21**
	35203	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Bedrijfseconomie	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	119	141	141	121	2
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	77	91	80	75	-2
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	97	109	115	115	18
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	29	21	15	30	1
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	197	231	248	248	51
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	11	17	11	15	4
					TILBURG	108	97	85	79	-29
						638	**707**	**695**	**683**	**45**
	35204	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Pedagogiek	25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	48	59	42	36	-12
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	14	15	8	8	-6
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	84	94	86	76	-8
			30GB	Fontys Hogescholen	'S-GRAVENHAGE	13	11	4	1	-12
					'S-HERTOGENBOSCH	0	0	0	0	0
					EINDHOVEN	32	43	40	24	-8

Tabel B3.10	Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
					SITTARD-GELEEN	52	43	34	24	-28
					TILBURG	22	10	18	26	4
						265	**275**	**232**	**195**	**-70**
	35205	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Islamgodsdienst	27PZ	Inholland	AMSTERDAM	44	33	42	38	-6
						44	**33**	**42**	**38**	**-6**
	35207	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Economie	25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	186	223	218	197	11
						186	**223**	**218**	**197**	**11**
	35411	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Maatschappijleer	21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	131	135	142	145	14
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	189	192	189	214	25
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	57	63	58	57	0
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	190	152	177	200	10
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	206	190	188	196	-10
						773	**732**	**754**	**812**	**39**
	35421	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in omgangskunde	21RI	Hogeschool Leiden	LEIDEN	109	132	137	106	-3
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	97	93	86	93	-4
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	290	264	235	241	-49
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	172	177	187	190	18
						668	**666**	**645**	**630**	**-38**
	35441	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Godsdienst	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	UTRECHT	12	12	7	1	-11

Tabel B3.10	Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
					ZWOLLE	57	53	43	32	-25
			25BA	Christelijke Hogeschool Ede	EDE	76	88	86	69	-7
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	22	18	18	9	-13
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	47	46	37	52	5
					UTRECHT	19	15	28	32	13
						233	**232**	**219**	**195**	**-38**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads maatschappij					***8512***	***8552***	***8225***	***8044***	***-468***
HBO lerarenopleidingen tweede-graads talen	34104	B Opleiding tot Leraar Nederland-se Gebarentaal (NGT) / Bache-loropleiding tot Tolk NGT	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	565	490	500	440	-125
						565	**490**	**500**	**440**	**-125**
	35144	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Fries	21WN	NHL	LEEUWARDEN	9	10	14	15	6
						9	**10**	**14**	**15**	**6**
	35193	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Duits	01VU	Christelijke Hogeschool Win-desheim	ZWOLLE	96	106	110	104	8
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	45	39	39	43	-2
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	96	94	122	125	29
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	110	114	127	124	14
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	102	125	126	160	58
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	176	167	177	192	16
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	68	71	85	97	29
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	62	65	76	87	25
					TILBURG	96	113	134	139	43
						851	**894**	**996**	**1071**	**220**
	35195	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Engels	01VU	Christelijke Hogeschool Win-desheim	ZWOLLE	405	407	404	424	19
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	128	113	116	110	-18

Tabel B3.10	Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.								
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	415	416	450	459	44
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	438	529	614	590	152
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	668	736	785	861	193
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	406	481	481	490	84
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	123	175	153	175	52
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	700	600	579	561	-139
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	170	178	177	164	-6
					TILBURG	440	439	420	411	-29
						3893	**4074**	**4179**	**4245**	**352**
	35196	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Frans	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	88	69	60	56	-32
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	55	57	56	41	-14
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	93	98	114	123	30
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	100	93	74	73	-27
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	87	85	89	98	11
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	28	24	31	25	-3
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	148	132	130	123	-25
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	108	95	91	77	-31
						707	**653**	**645**	**616**	**-91**
	35198	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Nederlands	01VU	Christelijke Hogeschool Windesheim	ZWOLLE	407	369	282	258	-149
			15BK	Driestar educatief	GOUDA	79	74	59	59	-20
			21WN	NHL	GRONINGEN	0	0	0	0	0
					LEEUWARDEN	259	307	337	349	90
			22OJ	Hogeschool Rotterdam	ROTTERDAM	268	316	366	387	119
			25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	279	323	305	325	46
			25KB	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	NIJMEGEN	291	280	305	311	20

Tabel B3.10 Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.										
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			27PZ	Inholland	AMSTERDAM	72	68	91	106	34
			28DN	Hogeschool van Amsterdam	AMSTERDAM	312	341	343	313	1
			30GB	Fontys Hogescholen	SITTARD-GELEEN	158	180	173	162	4
					TILBURG	231	250	283	285	54
						2356	**2508**	**2544**	**2555**	**199**
	35255	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Spaans	25DW	Hogeschool Utrecht	UTRECHT	212	187	191	206	-6
			30GB	Fontys Hogescholen	TILBURG	96	109	119	80	-16
						308	**296**	**310**	**286**	**-22**
	Totaal HBO lerarenopleidingen tweedegraads talen					***8689***	***8925***	***9188***	***9228***	***539***
WO lerarenopleidingen eerste-graads exact	60207	M Bio-Pharmaceutical Sciences	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	115	130	172	209	94
						115	**130**	**172**	**209**	**94**
	60231	M Mathematics and Science Education	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	0	0	0	-1
						1	**0**	**0**	**0**	**-1**
	60346	M Physics Education	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60614	M Educatie en Communicatie in de Wiskunde en Natuurwetenschappen	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	34	44	47	58	24
						34	**44**	**47**	**58**	**24**
	60708	M Communicatie en Educatie van de Natuurwetenschappen	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	67	68	54	56	-11
						67	**68**	**54**	**56**	**-11**
	60800	M Medical Natural Sciences	21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	42	43	45	45	3
						42	**43**	**45**	**45**	**3**
	65012	M Chemistry (joint degree)	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	103	103
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	53	53
						0	**0**	**0**	**156**	**156**

Tabel B3.10	Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	65016	M Physics and Astronomy (joint degree)	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	143	143
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	21	21
						0	**0**	**0**	**164**	**164**
	66982	M Science	21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	21	20	35	34	13
						21	**20**	**35**	**34**	**13**
	68404	M Science Education and Communication	21PF	Technische Universiteit Delft	DELFT	89	94	136	149	60
			21PG	Technische Universiteit Eindhoven	EINDHOVEN	65	58	93	89	24
			21PH	Universiteit Twente	ENSCHEDE	68	64	64	63	-5
						222	**216**	**293**	**301**	**79**
	68502	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Biologie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	24	29	22	24	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	10	7	8	15	5
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	14	19	20	15	1
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	21	17	16	15	-6
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	8	9	8	7	-1
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	22	15	23	12	-10
						99	**96**	**97**	**88**	**-11**
	68511	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Natuurkunde	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	10	8	11	9	-1
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	2	2	5	6	4
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	7	4	2	5	-2
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	2	10	5	6	4
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	4	5	4	3	-1
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	0	4	2	3	3
						25	**33**	**29**	**32**	**7**
	68513	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Scheikunde	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	21	18	11	8	-13

Tabel B3.10	Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	3	4	1	1	-2
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	12	7	10	11	-1
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	5	5	3	9	4
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	1	5	3	11	10
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	3	8	3	3	0
						45	**47**	**31**	**43**	**-2**
	68515	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Sterrenkunde	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68516	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Wiskunde	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	14	15	13	11	-3
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	3	0	4	3	0
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	4	11	6	7	3
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	9	7	7	5	-4
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	5	5	4	7	2
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	2	6	4	3
			21PN	Tilburg University	TILBURG	0	0	0	0	0
						36	**40**	**40**	**37**	**1**
	Totaal WO lerarenopleidingen eerstegraads exact					***707***	***737***	***843***	***1223***	***516***
WO lerarenopleidingen eerstegraads maatschappij	60403	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Religie in Samenleving en Cultuur	21PN	Tilburg University	TILBURG	5	4	1	0	-5
						5	**4**	**1**	**0**	**-5**
	68075	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Godsdienst en Levensbeschouwing	21PN	Tilburg University	UTRECHT	0	0	13	19	19
						0	**0**	**13**	**19**	**19**

Tabel B3.10	Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	68403	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Bedrijfseconomie	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	44	47	42	28	-16
						44	**47**	**42**	**28**	**-16**
	68500	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Aardrijkskunde	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	22	21	18	19	-3
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	19	22	21	11	-8
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	35	33	23	17	-18
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	19	16	14	8	-11
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	15	12	12	4	-11
						110	**104**	**88**	**59**	**-51**
	68501	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Algemene Economie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	26	28	28	25	-1
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	1	0	0	0	-1
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	8	7	2	8	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	19	10	23	14	-5
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	14	15	19	13	-1
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	1	3	3	4	3
			21PN	Tilburg University	TILBURG	10	14	14	15	5
						79	**77**	**89**	**79**	**0**
	68505	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Filosofie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	0	0	0	-1
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	4	3	4	7	3
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	11	10	15	10	-1
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	6	4	5	2	-4
			21PN	Tilburg University	TILBURG	5	11	8	11	6
		M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Filosofie	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	25	25	19	13	-12

Tabel B3.10	Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
						52	**53**	**51**	**43**	**-9**
	68506	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Geschiedenis en Staatsinrichting	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	4	0	0	0	-4
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	44	33	18	26	-18
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	21	25	14	15	-6
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	30	27	28	33	3
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	20	17	16	8	-12
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	21	25	19	24	3
						140	**127**	**95**	**106**	**-34**
	68507	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Godsdienst en Levensbeschouwing	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	0	0	0
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	4	6	2	4	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	7	3	2	2	-5
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	4	8	8	3	-1
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	5	6	3	2	-3
						20	**23**	**15**	**11**	**-9**
	68509	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Maatschappijleer	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	9	16	13	13	4
		M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Maatschappijleer en Maatschappijwetenschappen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	23	25	19	15	-8
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	66	62	57	48	-18
			21PH	Universiteit Twente	ENSCHEDE	14	13	18	17	3
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	25	23	21	20	-5
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	19	15	13	17	-2
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	14	11	10	10	-4

Tabel B3.10	Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21PN	Tilburg University	TILBURG	25	17	20	13	-12
						195	**182**	**171**	**153**	**-42**
	68518	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Management en Organisatie	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	14	14	10	10	-4
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	0	0	0	0
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	18	19	17	13	-5
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	22	19	27	25	3
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	3	8	2	3	0
			21PN	Tilburg University	TILBURG	17	12	20	15	-2
						74	**72**	**76**	**66**	**-8**
	68531	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Zaakvakken	21PH	Universiteit Twente	ENSCHEDE	0	0	0	3	3
						0	**0**	**0**	**3**	**3**
	Totaal WO lerarenopleidingen eerstegraads maatschappij					***719***	***689***	***641***	***567***	***-152***
WO lerarenopleidingen eerstegraads talen	60634	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Friese Taal en Cultuur	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	60740	M Talenonderwijs en Communicatie	21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	134	143	150	148	14
						134	**143**	**150**	**148**	**14**
	68503	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Duits	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	0	0	0	-1
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	13	13	10	12	-1
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	5	5	3	3	-2
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	10	8	9	13	3
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	4	6	4	2	-2
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	5	4	0	16	11
						38	**36**	**26**	**46**	**8**

Tabel B3.10	Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	68504	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Engels	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	2	0	0	0	-2
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	29	22	33	34	5
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	18	18	21	23	5
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	26	24	11	15	-11
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	12	12	18	15	3
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	23	33	20	18	-5
						110	**109**	**103**	**105**	**-5**
	68512	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Nederlands	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	3	0	0	0	-3
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	44	50	39	23	-21
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	24	20	23	17	-7
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	19	19	18	9	-10
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	19	18	15	16	-3
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	15	14	15	20	5
			21PN	Tilburg University	TILBURG	16	19	17	14	-2
						140	**140**	**127**	**99**	**-41**
	68514	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Spaans	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	0	0	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	15	6	3	3	-12
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	7	8	5	4	-3
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	3	4	4	2	-1
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	3	2	6	2	-1
						28	**20**	**18**	**11**	**-17**
	68517	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Frans	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	0	0	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	9	14	9	11	2
			21PD	Universiteit Utrecht	UTRECHT	11	10	10	5	-6
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	17	14	9	8	-9
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	6	9	3	6	0

Tabel B3.10	Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	6	4	6	1	-5
						49	**51**	**37**	**31**	**-18**
	68519	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Grieks, Latijn en Klassieke Culturele Vorming	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	0	0	0
			21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	10	11	13	21	11
		M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Griekse en Latijnse Taal en Cultuur	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	1	0	0	0	-1
			21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	7	6	9	9	2
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	11	9	7	7	-4
			21PM	Radboud Universiteit Nijmegen	NIJMEGEN	12	10	9	15	3
						41	**36**	**38**	**52**	**11**
	68520	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Latijnse Taal en Cultuur	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	1	1
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	2	2	1	1	-1
						2	**2**	**1**	**2**	**0**
	68521	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Arabisch	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	1	2	2	1	0
						1	**2**	**2**	**1**	**0**
	68522	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Italiaans	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	2	1	3	1	-1
						2	**1**	**3**	**1**	**-1**
	68523	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Russisch	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	2	1	1	1
						0	**2**	**1**	**1**	**1**

Tabel B3.10	Totaal aantal inschrijvingen (voltijd/deeltijd/duaal) per opleiding (bekostigde opleidingen), naar brin en vestigingsgemeente.									
Opleidingscluster	Isat	Naam opleiding	Brin	Naam instelling	Gemeente	2013	2014	2015	2016	Δ (2016-2013)
	68524	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Hebreeuws	21PK	Universiteit van Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68527	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Fries	21PC	Rijksuniversiteit Groningen	GRONINGEN	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68528	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Turks	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	0	0	0
						0	**0**	**0**	**0**	**0**
	68529	M Educatieve master Geesteswe-tenschappen	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	189	210	207	155	-34
						189	**210**	**207**	**155**	**-34**
	68530	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in de Taalvakken	21PB	Universiteit Leiden	LEIDEN	0	0	0	2	2
			21PL	Vrije Universiteit Amsterdam	AMSTERDAM	0	0	0	4	4
						0	**0**	**0**	**6**	**6**
	Totaal WO lerarenopleidingen eerstegraads talen					***734***	***752***	***713***	***658***	***-76***
Totaal						**66897**	**67134**	**64522**	**64302**	**-2595**

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

BIJLAGE 4
Samenvoegingen isats

B4

Bijlage 4 – Samenvoegingen isats

In hoofdstuk 4 is de arbeidsmarktsituatie na afstuderen beschreven. Hierbij is gebruikgemaakt van microdatabestanden van het CBS. Om vertrouwelijk met deze data op persoonsniveau om te gaan, zijn opleidingen met kleine aantallen afgestudeerden samengevoegd. Dit om herkenning van personen te voorkomen. De opleidingen die zijn samengevoegd staan in de onderstaande tabel.

label samenvoeging	**Samenvoeging Ad's onderwijs**
niveau	hbo associate degree
opleidingscluster	ad's onderwijs
vakgebied/richting	meerdere vakgebieden (samenvoeging)
opleidingen	80015 Ad Educatie en Kennismanagement Groene Sector Bloemsierkunst
	80030 Ad Schrijftolk
	80045 Ad Onderwijsondersteuner Gezondheidszorg en Welzijn
	80046 Ad Onderwijsondersteuner Mechanische Techniek I en II
	80047 Ad Onderwijsondersteuner Motorvoertuigentechniek I en II
	80048 Ad Onderwijsondersteuner Elektrotechniek I en II
	80049 Ad Onderwijsondersteuner Bouwtechniek I en II
	80050 Ad Onderwijsondersteuner Installatietechniek I en II
	80051 Ad Onderwijsondersteuner Techniek
	80052 Ad Onderwijsondersteuner Consumptieve Techniek I en II
	80053 Ad Onderwijsondersteuner Metaal-Elektro-Installatietechniek (MEI), Elektrotechniek
	80054 Ad Onderwijsondersteuner Handel en Administratie
	80055 Ad Onderwijsondersteuner Metaal-Elektro-Installatietechniek (MEI), Mechanische Techniek
	80056 Ad Onderwijsondersteuner Uiterlijke Verzorging
	80057 Ad Onderwijsondersteuner Economische Vakken
	80058 Ad Taalondersteuner
	80059 Ad Onderwijsondersteuner Zorg & Welzijn
	80060 Ad Onderwijsondersteuner Omgangskunde
	80061 Ad Onderwijsondersteuner Werktuigbouwkunde I en II
	80062 Ad Onderwijsondersteuner Bouwkunde I en II
	80064 Ad Onderwijsondersteuner Educatie en Kennismanagement Groene Sector
	80098 Ad Onderwijsondersteuner Technisch Beroepsonderwijs
label samenvoeging	**B godsdienst**
niveau	hbo bachelor
opleidingscluster	lerarenopleiding tweedegraads
vakgebied/richting	maatschappij
opleidingen	35205 B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Islamgodsdienst
	35441 B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Godsdienst
label samenvoeging	**B techniek**
niveau	hbo bachelor
opleidingscluster	lerarenopleiding tweedegraads
vakgebied/richting	beroepsgericht
opleidingen	35385 B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Mechanische Techniek I en II
	35442 B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Installatietechniek I en II
	35484 B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Grafische Techniek I en II
label samenvoeging	**B techniek**
niveau	hbo bachelor
opleidingscluster	lerarenopleiding tweedegraads
vakgebied/richting	beroepsgericht
opleidingen	35208 B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Mens en Technologie
	35210 B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in het Technisch Beroepsonderwijs
label samenvoeging	Docent muziek
niveau	hbo bachelor
opleidingscluster	lerarenopleiding kunst of lo
vakgebied/richting	kunstvakken
opleidingen	39112 B Docent Muziek
	68510 M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Muziek

label samenvoeging	**M aardrijkskunde (hbo)**
niveau	hbo master
opleidingscluster	lerarenopleiding eerstegraads
vakgebied/richting	maatschappij
opleidingen	45109 M Aardrijkskunde 45264 M Leraar Aardrijkskunde
label samenvoeging	**M biologie**
niveau	hbo master
opleidingscluster	lerarenopleiding eerstegraads
vakgebied/richting	exact
opleidingen	45099 M Biologie 45279 M Leraar Biologie
label samenvoeging	**M Duits (hbo)**
niveau	hbo master
opleidingscluster	lerarenopleiding eerstegraads
vakgebied/richting	talen
opleidingen	45110 M Duits 45265 M Leraar Duits
label samenvoeging	**M economie (hbo)**
niveau	hbo master
opleidingscluster	lerarenopleiding eerstegraads
vakgebied/richting	maatschappij
opleidingen	45271 M Leraar Bedrijfseconomie 45275 M Leraar Algemene Economie
label samenvoeging	**M Engels (hbo)**
niveau	hbo master
opleidingscluster	lerarenopleiding eerstegraads
vakgebied/richting	talen
opleidingen	45112 M Engels 45262 M Leraar Engels
label samenvoeging	**M Frans (hbo)**
niveau	hbo master
opleidingscluster	lerarenopleiding eerstegraads
vakgebied/richting	talen
opleidingen	45113 M Frans 45266 M Leraar Frans
label samenvoeging	**M kunsteducatie**
niveau	hbo master
opleidingscluster	professionalisering
vakgebied/richting	kunstvakken
opleidingen	49117 M Kunsteducatie 49501 M Kunsteducatie (joint degree)
label samenvoeging	**M natuurkunde**
niveau	hbo master
opleidingscluster	lerarenopleiding eerstegraads
vakgebied/richting	exact
opleidingen	45272 M Leraar Natuurkunde 45518 M Natuurkunde
label samenvoeging	**M Nederlands (hbo)**
niveau	hbo master
opleidingscluster	lerarenopleiding eerstegraads
vakgebied/richting	talen
opleidingen	45119 M Nederlands 45269 M Leraar Nederlands
label samenvoeging	**M special needs**

niveau	hbo master	
opleidingscluster	professionalisering	
vakgebied/richting	special needs	
opleidingen	44101	M Special Educational Needs: Auditief Gehandicapten
	44102	M Special Educational Needs: Communicatief Gehandicapten
	44103	M Special Educational Needs: Leraar Speciaal Onderwijs
	44104	M Dovenstudies / Leraar Nederlandse Gebarentaal
label samenvoeging	**M wiskunde**	
niveau	hbo master	
opleidingscluster	lerarenopleiding eerstegraads	
vakgebied/richting	exact	
opleidingen	45106	M Wiskunde
	45263	M Leraar Wiskunde
label samenvoeging	**M maatschappijleer**	
niveau	meerdere indeling codes (samenvoeging)	
opleidingscluster	lerarenopleiding eerstegraads	
vakgebied/richting	maatschappij	
opleidingen	45268	M Leraar Maatschappijleer
	60243	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Maatschappijleer
	68509	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Maatschappijleer
label samenvoeging	**M aardrijkskunde (wo)**	
niveau	wo master	
opleidingscluster	lerarenopleiding eerstegraads	
vakgebied/richting	maatschappij	
opleidingen	60204	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Aardrijkskunde
	68500	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Aardrijkskunde
label samenvoeging	**M Duits (wo)**	
niveau	wo master	
opleidingscluster	lerarenopleiding eerstegraads	
vakgebied/richting	talen	
opleidingen	60631	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Duitse Taal en Cultuur
	68503	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Duits
label samenvoeging	**M economie (wo)**	
niveau	wo master	
opleidingscluster	lerarenopleiding eerstegraads	
vakgebied/richting	maatschappij	
opleidingen	60651	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Economie en Bedrijfswetenschap-pen
	68501	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Algemene Economie
label samenvoeging	**M Engels (wo)**	
niveau	wo master	
opleidingscluster	lerarenopleiding eerstegraads	
vakgebied/richting	talen	
opleidingen	60632	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Engelse Taal en Cultuur
	68504	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Engels
label samenvoeging	**M filosofie**	
niveau	wo master	
opleidingscluster	lerarenopleiding eerstegraads	
vakgebied/richting	maatschappij	
opleidingen	60238	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Filosofie
	68505	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Filosofie
label samenvoeging	**M Frans (wo)**	
niveau	wo master	
opleidingscluster	lerarenopleiding eerstegraads	
vakgebied/richting	talen	

opleidingen	60633	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Franse Taal en Cultuur
	68517	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Frans
label samenvoeging	**M geesteswetenschappen**	
niveau	wo master	
opleidingscluster	lerarenopleiding eerstegraads	
vakgebied/richting	talen	
opleidingen	60701	M Kunstonderwijs en Communicatie
	68529	M Educatieve master Geesteswetenschappen
label samenvoeging	**M godsdienst**	
niveau	wo master	
opleidingscluster	lerarenopleiding eerstegraads	
vakgebied/richting	maatschappij	
opleidingen	60403	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Christendom en Cultuur
	68017	M Leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in het vak Godsdienst en Levensbeschouwelijke Vorming
	68507	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Godsdienst en Levensbeschouwing
label samenvoeging	**M klassieke talen**	
niveau	wo master	
opleidingscluster	lerarenopleiding eerstegraads	
vakgebied/richting	talen	
opleidingen	60636	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Griekse en Latijnse Taal en Cultuur
	68519	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Grieks, Latijn en Klassieke Culturele Vorming
label samenvoeging	**M Nederlands (wo)**	
niveau	wo master	
opleidingscluster	lerarenopleiding eerstegraads	
vakgebied/richting	talen	
opleidingen	68520	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Latijn en Klassieke en Culturele Vorming
	60637	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Nederlandse Taal en Cultuur
	68512	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Nederlands
label samenvoeging	**M science education**	
niveau	wo master	
opleidingscluster	lerarenopleiding eerstegraads	
vakgebied/richting	exact	
opleidingen	60034	M Science Education
	60231	M Mathematics and Science Education
	66982	M Science
	68076	M Lerarenopleiding Informatica
label samenvoeging	**Overige talen**	
niveau	wo master	
opleidingscluster	lerarenopleiding eerstegraads	
vakgebied/richting	talen	
opleidingen	35144	B Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Fries
	45124	M Spaans
	45276	M Leraar Fries
	60320	M Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de eerste graad in Spaanse Taal en Cultuur
	68514	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Spaans
	68521	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Arabisch
	68522	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Italiaans
	68523	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Russisch
	68528	M Leraar Voorbereidend Hoger Onderwijs in Turks

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

Regioplan
Jollemanhof 18
1019 GW Amsterdam
T +31(0)20 531 53 15
www.regioplan.nl